

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statsbudget för 2010

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	19
2	Lagförslag.....	23
2.1	Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång	23
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	24
3	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	27
3.1	Omfattning.....	27
3.2	Utgiftsutveckling	27
3.3	Indelning.....	28
3.4	Utgiftsområdets styrmedel m.m.	37
3.5	Resultatredovisning	40
3.5.1	Svensk utbildning i internationell jämförelse.....	40
3.5.2	Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål	40
3.5.3	Nya mål och riktmärken.....	43
3.6	Revisionens iakttagelser.....	43
4	Politikens inriktning.....	45
4.1	Barn- och ungdomsutbildning	45
4.1.1	Läraryrket	45
4.1.2	Tidigt stöd och tydliga krav	46
4.1.3	En trygg och jämställd skola	47
4.1.4	Gymnasieskolan	48
4.1.5	Övriga insatser	49
4.2	Vuxenutbildning	53
4.2.1	En yrkeshögskola har bildats	54
4.2.2	Vuxenutbildningen stärker individens position på arbetsmarknaden	54
4.2.3	Satsning på utbildning i svenska för invandrare.....	56
4.2.4	Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särsvux	56
4.2.5	Utökad betygsrätt	56
4.2.6	Kommande statlig utvärdering av folkbildningen.....	57
4.2.7	Validering	57
4.2.8	Internationellt	57

4.3	Universitet och högskolor	58
4.3.1	Ökat behov av högskoleplatser.....	58
4.3.2	Studieavgifter	59
4.3.3	Kvalitetsbaserad resurstilldelning och ett nytt kvalitetsutvärderingssystem.....	60
4.3.4	Lärosäten med en högre grad av självbestämmande	61
4.3.5	Fortsatt utbyggnad av läkarutbildningen.....	61
4.3.6	Sjuksköterskeutbildning i Stockholm	61
4.3.7	Lärarytutbildning	62
4.3.8	Övriga insatser	62
4.3.9	Internationalisering – gränslös kunskap	66
	Globaliseringsrådet	67
4.4	Forskning.....	67
5	Barn- och ungdomsutbildning	75
5.1	Omfattning	75
5.2	Resultatredovisning	75
5.2.1	Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer.....	75
5.2.2	Statliga insatser	84
5.3	Förlängd försöksverksamhet med ökat föräldrainsflytande över utvecklingsstörda barns skolgång.....	86
5.4	Analys och slutsatser.....	86
6	Vuxenutbildning.....	89
6.1	Omfattning	89
6.2	Mål.....	89
6.3	Resultatredovisning	89
6.3.1	Nationell styrning, infrastruktur och validering	90
6.3.2	Behörighetsgivande utbildningar.....	91
6.3.3	Eftergymnasial yrkesutbildning m.m.	93
6.3.4	Integration	97
6.3.5	Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen.....	99
6.3.6	Stöd till personer med funktionsnedsättning	100
6.4	Analys och slutsatser.....	102
	Fortsatt utveckling, nationell styrning och en infrastruktur för vuxnas lärande	102
6.4.1	Behörighetsgivande utbildningar.....	104
6.4.2	Eftergymnasial yrkesutbildning.....	104
6.4.3	Integration	105
6.4.4	Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen.....	105
6.4.5	Stöd till personer med funktionsnedsättning	106
7	Universitet och högskolor.....	107
7.1	Omfattning	107
7.2	Resultatredovisning.....	107
7.3	Övergripande om universitet och högskolor.....	107
7.4	Kvalitet	108
7.5	Internationalisering	109
7.6	Integration	110

7.7	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	110
7.7.1	Sökande till högskolan.....	114
7.7.2	Prestation och genomströmning.....	115
7.7.3	Examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	116
7.7.4	Etablering på arbetsmarknaden.....	118
7.8	Utbildning på forskarnivå.....	118
7.9	Personal och kompetensförsörjning.....	120
7.10	Analys och slutsatser	120
7.11	Särskilda frågor.....	122
8	Forskning.....	123
8.1	Omfattning.....	123
8.2	Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige	123
8.2.1	Forskning	127
8.2.2	Forskningens infrastruktur	130
8.3	Analys och slutsatser	133
8.3.1	Forskning	133
9	Budgetförslag.....	135
9.1	Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning.....	135
9.1.1	1:1 Statens skolverk	135
9.1.2	1:2 Statens skolinspektion.....	136
9.1.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	136
9.1.4	1:4 Sameskolstyrelsen	138
9.1.5	1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.....	139
9.1.6	1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	141
9.1.7	1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	142
9.1.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola.....	142
9.1.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	143
9.1.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	144
9.1.11	1:11 Förstärkning av basfärdigheter	146
9.1.12	1:12 Bidrag till vissa studier.....	146
9.1.13	1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	147
9.1.14	1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	148
9.1.15	1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	148
9.2	Anslag för universitet och högskolor	150
9.2.1	2:1 Högskoleverket.....	150
9.2.2	2:2 Verket för högskoleservice.....	151
9.2.3	2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning.....	152
9.2.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	153
9.2.5	2:5 Lunds universitet: Grundutbildning.....	154
9.2.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning.....	156
9.2.7	2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	157
9.2.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning.....	158
9.2.9	2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	160
9.2.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	161
9.2.11	2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	162
9.2.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning.....	163
9.2.13	2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	164

9.2.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning.....	165
9.2.15	2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	166
9.2.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning.....	167
9.2.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning.....	168
9.2.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	169
9.2.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning.....	170
9.2.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	172
9.2.21	2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	172
9.2.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning.....	174
9.2.23	2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning.....	174
9.2.24	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	176
9.2.25	2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	177
9.2.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning.....	178
9.2.27	2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	179
9.2.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	180
9.2.29	2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	180
9.2.30	2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	181
9.2.31	2:31 Malmö högskola: Grundutbildning.....	182
9.2.32	2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	183
9.2.33	2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning.....	184
9.2.34	2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	185
9.2.35	2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning.....	186
9.2.36	2:36 Dramatiska institutet: Grundutbildning	187
9.2.37	2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning.....	188
9.2.38	2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning.....	189
9.2.39	2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning.....	190
9.2.40	2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	191
9.2.41	2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	192
9.2.42	2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning.....	193
9.2.43	2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning.....	194
9.2.44	2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning.....	195
9.2.45	2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning.....	196
9.2.46	2:46 Konstfack: Grundutbildning	197
9.2.47	2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning.....	198
9.2.48	2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	198
9.2.49	2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	199
9.2.50	2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning	200
9.2.51	2:51 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	201
9.2.52	2:52 Försvarshögskolan: Grundutbildning	202
9.2.53	2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.....	202
9.2.54	2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.....	207
9.2.55	2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	209
9.2.56	2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	210
9.3	Forskning	212
9.3.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	212
9.3.2	3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	213
9.3.3	3:3 Rymdforskning.....	214

9.3.4	3:4 Institutet för rymdfysik.....	215
9.3.5	3:5 Kungl. biblioteket	215
9.3.6	3:6 Polarforskningssekretariatet	216
9.3.7	3:7 Sunet	217
9.3.8	3:8 Centrala etikprövningsnämnden.....	217
9.3.9	3:9 Regionala etikprövningsnämnder	218
9.3.10	3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	219
9.4	Anslag för gemensamma ändamål.....	219
9.4.1	4.1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet.....	219
9.4.2	4.2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	220
9.4.3	4.3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	221

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	20
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	27
3.2 Härledning av ramnivån 2010–2012. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	28
3.3 Ramnivå 2010 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	28
3.4 Antal barn och studerande 2003–2008 ¹ , 1 000-tal.....	31
3.5 Offentliga kostnader budgetår 2003–2008, Mdkr ¹	31
3.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2003–2008 ¹ , 1 000-tal.....	31
3.7 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	34
4.1 Föreslagna utökade medel och totalt antal årsplatser inom yrkesvux och yrkeshögskolan 2009 - 2011	55
4.2 Fördelning av 10 000 nya platser 2010 och 2011	59
4.3 Beräknade anslagsminskningar 2011	60
4.4 Fördelning av strategiska medel 2010 och den beräknade fördelningen 2011 och 2012.....	68
6.1 Antal studerande inom behörighetsgivande vuxenutbildningar de senaste tre läsåren	91
6.2 Kursdeltagare (kd) inom kommunal vuxenutbildning läsåren 2003/04 – 2007/08 som slutfört eller avbrutit utbildningen.....	92
6.3 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning 2006-2008	94
7.1 Antal studenter i högskoleutbildning	111
7.2 Antal helårsstudenter och tilldelat takbelopp per lärosäte 2008	113
7.1 Prestationsgrader 2006–2008.....	116
7.6 Utbildningar med mål för antal examina	116
7.5 Utbildning på forskarnivå.....	119
7.6 Mål och utfall för antal examina på forskarnivå	120
7.7 Könsfördelning inom vissa tjänstekategorier	120
7.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.....	122
8.4 Medel från statsbudgeten 2009 efter mottagare	124
8.5 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2009.....	125
8.6 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU 2007, 2008 och 2009, löpande priser	126
9.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk	135
9.1:1 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	135
9.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion.....	136
9.1:2 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	136
9.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten	136

9.1:3 Offentligrättslig verksamhet.....	137
9.1:3 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	137
9.1:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	138
9.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen	138
9.1:4 Offentligrättslig verksamhet.....	138
9.1:4 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	139
9.1:5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	139
9.1:5 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	140
9.1:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	140
9.1:6 Anslagsutveckling för särskilda insatser inom utbildningsområdet	141
9.1:6 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	141
9.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	142
9.1:7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.....	142
9.1:7 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	142
9.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	142
9.1:8 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	143
9.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet	143
9.1:9 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	144
9.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	144
9.1:10 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	145
9.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	145
9.1:11 Anslagsutveckling för Förstärkning av basfärdigheter	146
9.1:11 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	146
9.1:12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier.....	146
9.1:12 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	147
9.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan	147
9.1:13 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	148
9.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	148
9.1:14 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	148
9.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning	148
9.1:15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	149
9.1:15 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	150
9.2:1 Anslagsutveckling för Högskoleverket.....	150
9.2:1 Offentligrättslig verksamhet Högskoleverket.....	151
9.2:1 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	151
9.2:2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice	151
9.2:1 Offentligrättslig verksamhet.....	151
9.2:2 Uppdragsverksamhet.....	152
9.2:2 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	152
9.2:3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet	152
9.2:3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	152
9.2:3 Uppdragsverksamhet.....	152
9.2:3 Resursfördelning för grundutbildningen	153
9.2:3 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	153
9.2:4 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet	153
9.2:4 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	154
9.2:4 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	154

9.2:5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet.....	154
9.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	155
9.2:5 Uppdragsverksamhet	155
9.2:5 Resursfördelning för grundutbildningen.....	155
9.2:5 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	155
9.2:6 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet	156
9.2:6 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	157
9.2:6 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	157
9.2:7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet	157
9.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	157
9.2:7 Uppdragsverksamhet	157
9.2:7 Resursfördelning för grundutbildningen.....	158
9.2:7 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	158
9.2:8 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet	158
9.2:8 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	159
9.2:8 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	159
9.2:9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet	160
9.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	160
9.2:9 Uppdragsverksamhet	160
9.2:9 Resursfördelning för grundutbildningen.....	161
9.2:9 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	161
9.2:10 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet	161
9.2:10 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	162
9.2:10 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	162
9.2:11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet	162
9.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	162
9.2:11 Uppdragsverksamhet	162
9.2:11 Resursfördelning för grundutbildningen.....	163
9.2:11 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	163
9.2:12 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet	163
9.2:12 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	164
9.2:12 Härledning av anslagsnivån 2010 – 2012.....	164
9.2:13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet	164
9.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	164
9.2:13 Uppdragsverksamhet	164
9.2:13 Resursfördelning för grundutbildningen.....	165
9.2:13 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	165
9.2:14 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet	165
9.2:14 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	166
9.2:14 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	166
9.2:15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet	166
9.2:15 Uppdragsverksamhet	166
9.2:15 Resursfördelning för grundutbildningen.....	167
9.2:15 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	167
9.2:16 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet	167

9.2:16 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	168
9.2:16 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	168
9.2:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan	168
9.2:17 Uppdragsverksamhet.....	169
9.2:17 Resursfördelning för grundutbildningen	169
9.2:17 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	169
9.2:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan	169
9.2:18 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	170
9.2:18 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	170
9.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet	170
9.2:19 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	171
9.2:19 Uppdragsverksamhet.....	171
9.2:19 Resursfördelning för grundutbildningen	171
9.2:19 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	171
9.2:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet	172
9.2:20 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	172
9.2:20 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	172
9.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet	172
9.2:21 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	173
9.2:21 Uppdragsverksamhet.....	173
9.2:21 Resursfördelning för grundutbildningen	173
9.2:21 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	173
9.2:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet	174
9.2:22 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	174
9.2:22 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	174
9.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linnéuniversitet.....	174
9.2:23 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	175
9.2:23 Uppdragsverksamhet.....	175
9.2:23 Resursfördelning för grundutbildningen	176
9.2:23 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	176
9.2:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Linnéuniversitet.....	176
9.2:24 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	177
9.2:24 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	177
9.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet.....	177
9.2:25 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	177
9.2:25 Uppdragsverksamhet.....	177
9.2:25 Resursfördelning för grundutbildningen	178
9.2:25 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	178
9.2:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet	178
9.2:26 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning.....	178
9.2:26 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	179
9.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitet.....	179
9.2:27 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	179
9.2:27 Uppdragsverksamhet.....	179
9.2:27 Resursfördelning för grundutbildningen	179
9.2:27 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	180

9.2:28 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet	180
9.2:28 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	180
9.2:28 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	180
9.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola	180
9.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	181
9.2:29 Uppdragsverksamhet	181
9.2:29 Resursfördelning för grundutbildningen.....	181
9.2:29 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	181
9.2:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola.....	181
9.2:30 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	182
9.2:30 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	182
9.2:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola	182
9.2:31 Uppdragsverksamhet	182
9.2:31 Resursfördelning för grundutbildningen.....	183
9.2:31 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	183
9.2:32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola.....	183
9.2:32 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	183
9.2:32 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	184
9.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola.....	184
9.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	184
9.2:33 Uppdragsverksamhet	184
9.2:33 Resursfördelning för grundutbildningen.....	184
9.2:33 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	185
9.2:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola.....	185
9.2:34 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning	185
9.2:34 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	185
9.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dans- och cirkushögskolan	186
9.2:35 Uppdragsverksamhet	186
9.2:35 Resursfördelning för grundutbildningen.....	186
9.2:35 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	187
9.2:36 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dramatiska institutet	187
9.2:36 Uppdragsverksamhet	187
9.2:36 Resursfördelning för grundutbildningen.....	188
9.2:36 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	188
9.2:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan	188
9.2:37 Uppdragsverksamhet	188
9.2:37 Resursfördelning för grundutbildningen.....	188
9.2:37 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	188
9.2:38 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås.....	189
9.2:38 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	189
9.2:38 Uppdragsverksamhet	189
9.2:38 Resursfördelning för grundutbildningen.....	189
9.2:38 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	189
9.2:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna	190
9.2:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	190
9.2:39 Uppdragsverksamhet	190

9.2:39 Resursfördelning för grundutbildningen	190
9.2:39 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	190
9.2:40 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland	191
9.2:40 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	191
9.2:40 Uppdragsverksamhet.....	191
9.2:40 Resursfördelning för grundutbildningen	191
9.2:40 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	191
9.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle	192
9.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	192
9.2:41 Uppdragsverksamhet.....	192
9.2:41 Resursfördelning för grundutbildningen	192
9.2:41 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	192
9.2:42 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad	193
9.2:42 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	193
9.2:42 Uppdragsverksamhet.....	193
9.2:42 Resursfördelning för grundutbildningen	193
9.2:42 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	193
9.2:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad.....	194
9.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	194
9.2:43 Uppdragsverksamhet.....	194
9.2:43 Resursfördelning för grundutbildningen	194
9.2:43 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	194
9.2:44 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde.....	195
9.2:44 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	195
9.2:44 Uppdragsverksamhet.....	195
9.2:44 Resursfördelning för grundutbildningen	195
9.2:44 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	195
9.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst	196
9.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	196
9.2:45 Uppdragsverksamhet.....	196
9.2:45 Resursfördelning för grundutbildningen	196
9.2:45 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	197
9.2:46 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack	197
9.2:46 Uppdragsverksamhet.....	197
9.2:46 Resursfördelning för grundutbildningen	197
9.2:46 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	197
9.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan.....	198
9.2:47 Uppdragsverksamhet.....	198
9.2:47 Resursfördelning för grundutbildningen	198
9.2:47 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	198
9.2:48 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	198
9.2:48 Uppdragsverksamhet.....	199
9.2:48 Resursfördelning för grundutbildningen	199
9.2:48 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	199
9.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm ...	199
9.2:49 Resursfördelning för grundutbildningen	200
9.2:49 Härledning av anslagsnivån 2010-2012	200
9.2:50 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola.....	200
9.2:50 Uppdragsverksamhet.....	200
9.2:50 Resursfördelning för grundutbildningen	200

9.2:50 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	201
9.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Teaterhögskolan i Stockholm	201
9.2:51 Uppdragsverksamhet	201
9.2:51 Resursfördelning för grundutbildningen.....	201
9.2:51 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	202
9.2:52 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Försvarshögskolan	202
9.2:52 Uppdragsverksamhet	202
9.2:52 Resursfördelning för grundutbildningen.....	202
9.2:52 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	202
9.2:53 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	202
9.2:53 Fördelning på anslagposter	203
9.2:53 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	207
9.2:54 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	207
9.2:54 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	208
9.2:54 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	209
9.2:55 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor.....	209
9.2:55 Fördelning av forskningsmedel på anslagposter.....	210
9.2:55 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	210
9.2:56 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning.....	210
9.2:56 Dimensionering av läkarutbildningen.....	211
9.2:56 Dimensionering av tandläkarutbildningen	211
9.2:56 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	211
9.3:1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation...	212
9.3:1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet	212
9.3:1 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	213
9.3:2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning	213
9.3:2 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	213
9.3:3 Anslagsutveckling för Rymdforskning.....	214
9.3:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen.....	214
9.3:3 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	215
9.3:4 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik	215
9.3:4 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	215
9.3:5 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket	215
9.3:5 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	216
9.3:6 Anslagsutveckling för Polarforskningssektariatet	216
9.3:6 Uppdragsverksamhet Polarforskningssektariatet	216
9.3:6 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	216
9.3:7 Anslagsutveckling för Sunet.....	217
9.3:7 Uppdragsverksamhet Sunet.....	217
9.3:7 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	217
9.3:8 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden	217
9.3:8 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	218
9.3:9 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder	218
9.3:9 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder	218
9.3:9 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	218
9.3:10 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål	219
9.3:10 Härledning av anslagsnivån 2010–2012.....	219

9.4 1 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet	219
9.4.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	220
9.4.1 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	220
9.4.2 Anslagsutveckling för Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.....	220
9.4.2 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	221
9.4:3 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	221
9.4.3 Härledning av anslagsnivån 2010–2012	222

Diagramförteckning

3.1 Andelen 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befinner sig i utbildning.....	41
3.2 Andel 15-åringar med svag läsförmåga i PISA:s lästest	41
3.3 Andelen 20–24-åringar med fullföljd gymnasieutbildning	41
3.4 Ökning av antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik mellan 2000–2007.....	42
3.5 Andelen kvinnor och män inom matematik, naturvetenskap och teknik.....	42
3.6 Andelen i åldern 25–64 år som deltagit i någon form av utbildning	42
5.1 Antal barn 1-5 år i förskoleverksamhet 2002–2008.....	75
5.2 Andelen barn i förskolor med enskild huvudman 2008.....	76
5.3 Antal barn per årsarbetare i fritidshem	77
1999–2008	77
5.4 Andel elever i fristående grundskolor, folkbokförda i kommunen 2008, procent.....	78
5.5 Andel behöriga elever till gymnasieskolan, fördelat på föräldrars utbildningsbakgrund 2008, procent	79
5.6 Andel med slutbetyg inom 4 år för nybörjare i år 1 2000–2004.....	81
5.7 Fullföljd utbildning inom fem år för nybörjare i gymnasieskolan läsåret 2003 (procent).....	82
5.8 Andel elever med slutbetyg som nått grundläggande behörighet till universitet och högskolor (procent) 2000/01–2007/08.....	82
5.9 Antal elever på individuella program fördelade på kön och bakgrund 2004/05–2008/09.....	82
5.10 Lärartäthet per huvudman (antal lärare per 100 elever) i gymnasieskolan 2000/01–2008/09.....	83
5.11 Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning per huvudman, gymnasieskolan, 2000/01–2008/09	84
6.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux läsåren 1992/93–2007/08.....	92
6.2 Procentuell fördelning av betygen i gymnasial vuxenutbildning under läsåren 1994/95–2007/08	93
6.3 Kostnadsutveckling för komvuxverksamhet och annan utbildningsanordnare	93
6.4 Andel studerande vid eftergymnasiala yrkesutbildningar 2008.....	94
6.5 Antalet studerande i eftergymnasial utbildning 2006–2008	94
6.6 Antalet studerande inom sfi lå 2004/05 2006/07 fördelat på nybörjare och fortsättare	98
6.7 Andel tjänstgörande lärare med högskoleexamen i pedagogik lå 2005/06–2007/08 fördelade på anordnare.....	98
6.8 Antal studerande i särvux 2008.....	101
7.1 Antal in- och utresande studenter.....	109
7.2 Antal helårsstudenter 1998–2008	111

7.3 Antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik, samt totalt antal helårsstudenter 1997–2008.....	114
7.4 Antal civilingenjörsexamina 2001–2008	117
7.5 Antal lärarexamina 2001–2008	117
7.6 Andel arbetslösa 16-64 år efter utbildningsnivå, 1994–2008	118
8.1 Antal publicerade artiklar per miljon invånare för de 12 mest produktiva länderna 2008	124
8.2 Antal citeringar per artikel/ genomsnittliga antalet artiklar för respektive område och land mätt i 2-årsintervallet 2006-2007	124
8.3 Kvalitet för Norden relativt Sverige under tiden 1984 – 2008, Nordisk jämförelse av förändring av kronindikatorn relativt Sverige som här sätts som 1,0	124

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång (avsnitt 2.1 och 5.3),
2. antar förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434) (avsnitt 2.2, 9.2.23 och 9.2.35),
3. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor under 2011–2012 (avsnitt 9.1.3),
4. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kronor under 2011–2012 (avsnitt 9.1.5),
5. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom utbildningsområdet* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.1.6),
6. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.1.10),
7. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 000 kronor under 2011 och högst 900 000 000 kronor under 2012–2015 (avsnitt 9.1.15),
8. godkänner att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola (avsnitt 9.2.36 och 9.2.51),
9. bemyndigar regeringen att ingå ett avtal med Handelshögskolan i Stockholm om vissa grundläggande förhållanden mellan staten och högskolan i fråga om utbildning och forskning (avsnitt 9.2.53),
10. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 2:54 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.2.54),
11. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag

- som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kronor under 2011–2015 (avsnitt 9.3.1),
12. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 3:3 *Rymdforskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kronor under 2011–2015 (avsnitt 9.3.3),
 13. bemyndigar regeringen att bilda ett bolag vars verksamhet ska vara att planera, projektera, finansiera, uppföra, äga, förvalta, driva och underhålla den europeiska spallationskällan (ESS) samt att avyttra delar av statens aktieinnehav i bolaget till andra parter (avsnitt 8.2.2),
 14. bemyndigar regeringen att använda redan anvisade medel och i denna proposition föreslagna medel för att bilda ett bolag för ESS (avsnitt 8.2.2),
 15. bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.4.1),
 16. för budgetåret 2010 anvisar anslagen under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
25:5 Specialskolemyndigheten	Ramanslag	0
25:12 Nationellt centrum för flexibelt lärande	Ramanslag	0
1:1 Statens skolverk	Ramanslag	314 311
1:2 Statens skolinspektion	Ramanslag	336 942
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	Ramanslag	700 729
1:4 Sameskolstyrelsen	Ramanslag	26 553
1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	Ramanslag	906 499
1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	Ramanslag	492 257
1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	Ramanslag	3 660 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	Ramanslag	152 112
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	Ramanslag	97 163
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	Ramanslag	1 263 500
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	Ramanslag	500 022
1:12 Bidrag till vissa studier	Ramanslag	15 525
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	Ramanslag	103 953
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	Ramanslag	7 624
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	Ramanslag	2 841 928
2:1 Högskoleverket	Ramanslag	177 045
2:2 Verket för högskoleservice	Ramanslag	19 757
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 398 045
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 650 212
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 762 940
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 694 820
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 764 834
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 285 310
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 641 576
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 335 642

2:11	Umeå universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 209 598
2:12	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	903 571
2:13	Linköpings universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 294 723
2:14	Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	670 239
2:15	Karolinska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	700 692
2:16	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 131 761
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	Ramanslag	1 079 314
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	930 727
2:19	Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	Ramanslag	630 519
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	310 169
2:21	Karlstads universitet: Grundutbildning	Ramanslag	594 676
2:22	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	187 114
2:23	Linnéuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	959 394
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	262 170
2:25	Örebro universitet: Grundutbildning	Ramanslag	666 268
2:26	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	203 492
2:27	Mittuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	520 997
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	187 143
2:29	Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	302 439
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	79 508
2:31	Malmö högskola: Grundutbildning	Ramanslag	874 284
2:32	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	100 254
2:33	Mälardalens högskola: Grundutbildning	Ramanslag	594 417
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	73 826
2:35	Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	49 326
2:36	Dramatiska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	83 513
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	51 283
2:38	Högskolan i Borås: Grundutbildning	Ramanslag	437 134
2:39	Högskolan Dalarna: Grundutbildning	Ramanslag	435 285
2:40	Högskolan på Gotland: Grundutbildning	Ramanslag	136 699
2:41	Högskolan i Gävle: Grundutbildning	Ramanslag	411 635
2:42	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	Ramanslag	368 365
2:43	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	Ramanslag	343 941
2:44	Högskolan i Skövde: Grundutbildning	Ramanslag	315 656
2:45	Högskolan Väst: Grundutbildning	Ramanslag	340 056
2:46	Konstfack: Grundutbildning	Ramanslag	130 347
2:47	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	59 619
2:48	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	136 230
2:49	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	18 376
2:50	Södertörns högskola: Grundutbildning	Ramanslag	373 098
2:51	Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	29 585
2:52	Försvarshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	22 695
2:53	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	Ramanslag	2 614 268
2:54	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	Ramanslag	412 906
2:55	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	Ramanslag	479 485
2:56	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	Ramanslag	2 172 539

3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	Ramanslag	4 499 831
3:2	Vetenskapsrådet: Förvaltning	Ramanslag	115 211
3:3	Rymdforskning	Ramanslag	196 982
3:4	Institutet för rymdfysik	Ramanslag	47 773
3:5	Kungl. biblioteket	Ramanslag	320 090
3:6	Polarforskningssekreteriatet	Ramanslag	31 163
3:7	Sunet	Ramanslag	42 146
3:8	Centrala etikprövningsnämnden	Ramanslag	8 915
3:9	Regionala etikprövningsnämnder	Ramanslag	39 001
3:10	Särskilda utgifter för forskningsändamål	Ramanslag	118 291
4:1	Internationella programkontoret för utbildningsområdet	Ramanslag	57 016
4:2	Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	Ramanslag	33 826
4:3	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	Ramanslag	11 886
Summa			53 560 766

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

Härigenom föreskrivs att lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång, som gäller till och med utgången av juni 2010¹, ska fortsätta att gälla till och med utgången av juni 2011.

¹ Lagens giltighetstid senast förlängd 2007:1351.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs att bilagan till högskolelagen (1992:1434) i stället för dess lydelse enligt lagen (2009:695) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Bilaga

Lydelse enligt SFS 2009:695

I denna bilaga anges de högskolor som enligt 1 kap. 17 § får utfärda en gemensam examen.

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Södertörns högskola
Teaterhögskolan i Stockholm

Föreslagen lydelse

Uppsala universitet
 Lunds universitet
 Göteborgs universitet
 Stockholms universitet
 Umeå universitet
 Linköpings universitet
 Karolinska institutet (universitet)
 Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
 Luleå tekniska universitet
 Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
 Örebro universitet
 Mittuniversitetet
 Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
 Dramatiska institutet
 Försvarshögskolan
 Gymnastik- och idrottshögskolan
 Högskolan i Borås
 Högskolan Dalarna
 Högskolan på Gotland
 Högskolan i Gävle
 Högskolan i Halmstad
 Högskolan Kristianstad
 Högskolan i Skövde
 Högskolan Väst
 Konstfack
 Kungl. Konsthögskolan
 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
 Malmö högskola
 Mälardalens högskola
 Operahögskolan i Stockholm
 Södertörns högskola
 Teaterhögskolan i Stockholm

3 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

3.1 Omfattning

yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildningsområdet.

Utgiftsområdet omfattar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola, vuxenutbildning,

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2008	Budget 2009 ¹	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012
Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	6 487	8 952	8 456	11 419	10 715	8 115
Universitet och högskolor	30 374	33 608	32 982	36 620	37 309	37 705
Forskning	4 383	4 924	4 844	5 419	5 504	5 779
Vissa gemensamma ändamål	90	100	95	103	103	104
Äldreanslag	2 817	2 348	2 410	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	44 151	49 933	48 787	53 561	53 631	51 703

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2009 års tilläggsbudgetproposition (bet.2008/09:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

**Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2010–2012.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	49 770	49 770	49 770
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 331	1 766	2 063
Beslut	2 428	2 022	-248
Övriga makroekonomiska förutsättningar	8	33	74
Volymer			
Överföring till/från andra utgiftsområden	32	75	102
Övrigt	-8	-35	-58
Ny ramnivå	53 561	53 631	51 703

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

**Tabell 3.3 Ramnivå 2010 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2010
Transfereringar ¹	11 904
Verksamhetskostnader ²	40 613
Investeringar ³	1 044
Summa ramnivå	53 561

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2008 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Indelning

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt:

- **Barn- och ungdomsutbildning**
 - förskoleverksamhet
 - förskoleklass
 - skolbarnsomsorg
 - grundskola
 - gymnasieskola
 - specialskola
 - särskola

sameskola
svensk skola i utlandet

- **Vuxenutbildning**
 - kommunal vuxenutbildning (komvux)
 - vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvux)
 - svenskundervisning för invandrare (sfi)
 - utbildning inom yrkeshögskolan
 - kvalificerad yrkesutbildning
 - folkbildning
 - vissa kompletterande utbildningar med enskilda huvudmän
- **Högskoleverksamhet**
 - universitet och högskolor med offentlig huvudman (högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning) och enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning
- **Forskning**
 - statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings- och högskoleområdet och vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet.

De samlade kostnaderna inom utgiftsområdet uppgår till ca 248 miljarder kronor, inklusive medel från kommuner och landsting. Delar av de medel som kommuner och landsting avsätter för utbildning finansieras genom de generella statsbidragen till kommunerna. Huvudmannskapet för den verksamhet som ingår i utgiftsområdet delas mellan stat, kommun, landsting och enskilda huvudmän.

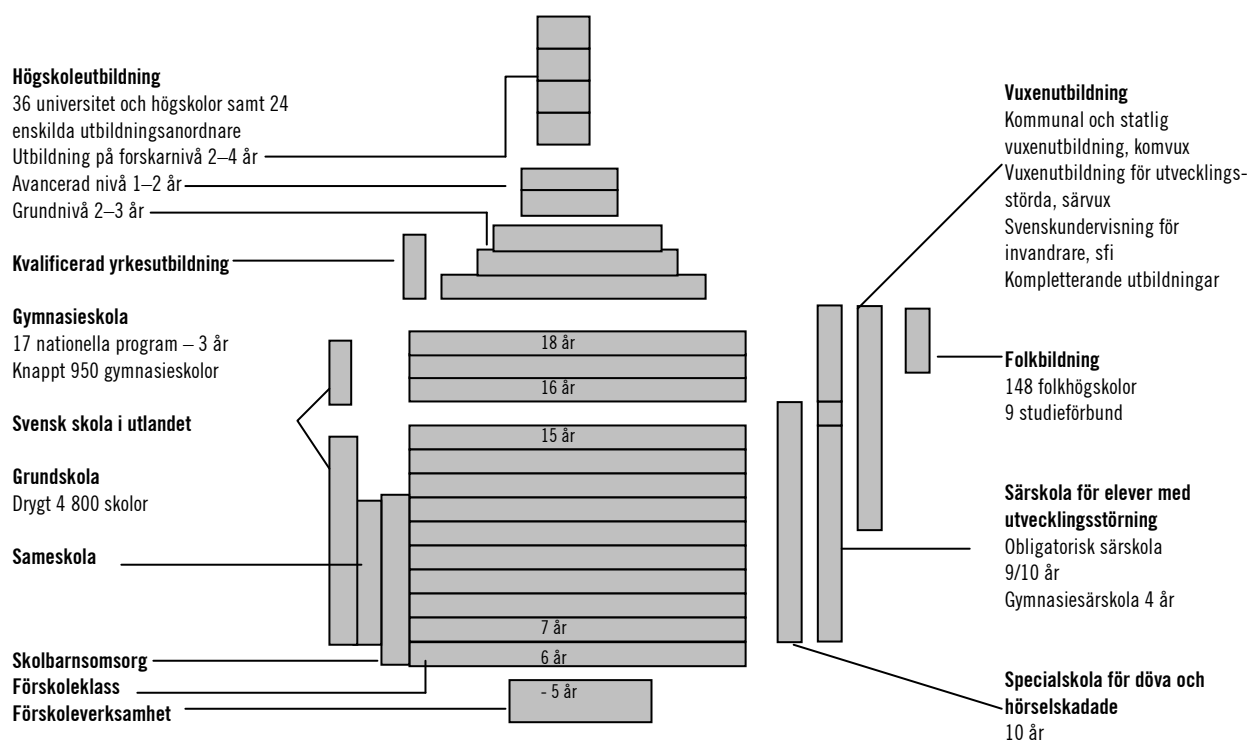
Kommunerna är huvudmän för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, skola, särskola och viss vuxenutbildning (bl.a. komvux, särvux och sfi). Därutöver finns fristående huvudmän som bedriver verksamhet som motsvarar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Inom folkbildningen (främst folkhögskolor och studieförbund) är den enskilda verksamheten dominerande. Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Anslagen inom utgiftsområdet finansierar endast till en lägre grad förskoleverksamhet,

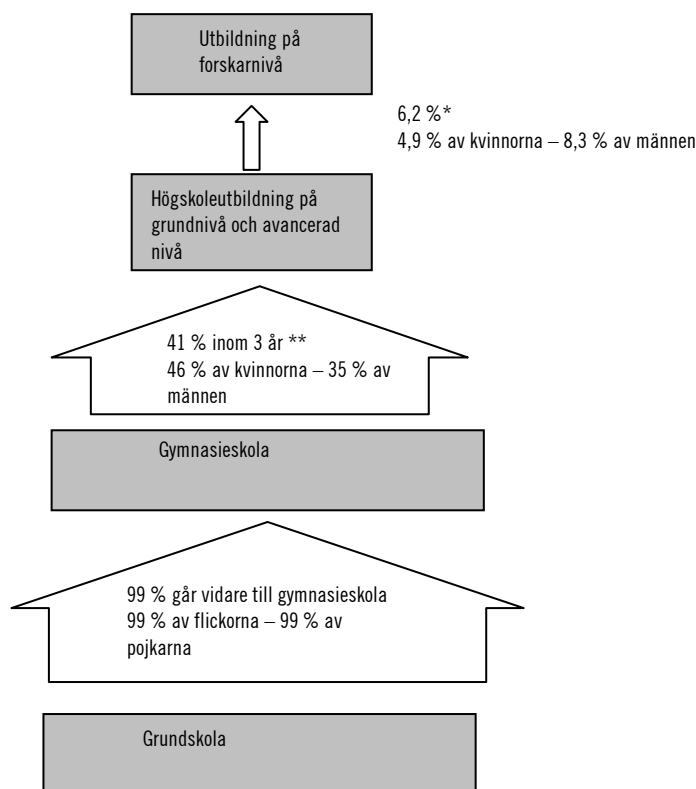
skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning, som främst finansieras med kommunala skattemedel, men även via det generella statliga bidraget till kommunerna samt vissa riktade statsbidrag. Avgifter svarar för en del av finansieringen när det gäller förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt vissa myndigheter, men utgör i övrigt en högst begränsad andel. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor och de enskilda utbildningsanordnarna på högskoleområdet samt motsvarande ungefär två tredjedelar av utbildningstiden för de kvalificerade yrkesutbildningarna. Forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor finansieras av anslagsmedel och externa medel såsom medel från forskningsråd och forskningsstiftelser samt EU-medel och medel från andra externa finansiärer.

Nedanstående figur och efterföljande tre tabeller ger en översikt över utgiftsområdet och bygger på statistik från Statistiska centralbyrån om inget annat anges.

SVERIGES UTBILDNINGSSYSTEM 2008

Övergångar mellan utbildningsformer 2008

* Siffrorna omfattar de examinerade i högskolans grundutbildning 1999/00-2003/04 som övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 2007/08.

** Siffrorna omfattar de som avslutade sina gymnasiestudier 2004/05.

Tabell 3.4 Antal barn och studerande 2003–2008¹, 1 000-tal

Skolform	Läsår					
	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
Barn- och ungdomsutbildning						
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ^{2,5}	730	734	726	736	756	779
Förskoleklass ²	94	90	89	88	92	93
Grundskola ²	1057	1046	1024	995	962	936
Gymnasieskola	322	334	348	359	376	390
Svenska utlandskolor ³	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4
Särskola totalt (obligatorisk och gymnasie-)	21	22	22	22	23	23
Obligatorisk särskola	15	15	15	14	14	14
Gymnasiesärskola	6,2	6,7	7,1	7,8	8,2	8,7
Specialskola	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5
Vuxenutbildning						
Komvux ⁴	155	146	144	142	125	100
Särvux	4,5	4,7	4,8	5,0	4,9	5,0
Sfi	44	48	48	53	65	74
Kvalificerad yrkesutbildning (KY) ⁵	17	21	27	33	38	40
Folkhögskolor ⁶	27	27	27	28	26	26
Kompletterande utbildningar	7,1	5,9	5,7	5,3	5,6	5,4
Centrum f flexibelt lärande (CFL) ⁷	6,8	5,8	4,5	2,1	0,5	..
Högskoleutbildning						
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ^{5,8}	300	303	295	285	278	280
Forskarstuderande ⁹	20	20	19	18	17	17

¹ Uppgifterna avser läsår och antal elever/studerande och är hämtade från SCB:s officiella statistik om inget annat anges.

² Avser antalet inskrivna barn den 15 oktober. Inklusive sameskola.

³ Antal elever i reguljär utbildning.

⁴ Antal heltidsstuderande.

⁵ Avser kalenderår som sammanfaller med läsårets vårtermin.

⁶ Avser antal deltagande i långa kurser.

⁷ Avvecklad utbildningsverksamhet. De sista eleverna avslutade sina studier under våren 2007.

⁸ Avser helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå exkl. uppdragsutbildning.

⁹ Avser antal doktorander med minst 1 procents aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

Tabell 3.5 Offentliga kostnader budgetår 2003–2008, Mdkr¹

	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ²
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ³	46,5	48,1	51,2	54,6	58,6	62,5
Förskoleklass	3,9	3,8	4,0	4,2	4,4	4,6
Grundskola	70,5	72,0	73,7	74,1	75,3	77,9
Gymnasieskola ⁴	26,9	28,4	29,9	31,8	33,9	35,5
Utlandsskola	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12	0,13
Särskola	5,1	5,6	5,8	6,2	6,5	6,8
Specialskola	0,48	0,47	0,45	0,46	0,47	0,45
Vuxenutbildning ⁵	5,8	5,6	5,5	5,5	5,3	5,4
Studieförbund ⁶			3,4	3,3	3,5	3,7
Folkhögskolor ⁶			2,6	2,8	2,7	2,9
KY	0,68	0,74	0,84	1,01	1,16	1,23
Universitet och högskolor ⁷	43,7	44,7	44,6	45,8	47,1	49,5
Studiestöd ⁸	19,8	20,8	19,7	20,1	19,3	19,1
Summa⁹	223	230	242	250	258	267

¹ Redovisningen omfattar inte polisskolan, försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning samt övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

² Preliminära uppgifter för 2008 dock ej vad gäller KY, universitet och högskolor och studiestöd.

³ Inkluderar förskola, familjedaghem, fritidshem och öppna verksamheter. Nettokostnad exklusive avgifter.

⁴ Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁵ Inkluderar komvux, särvux, sfi och CFL (t.o.m. 2007).

⁶ Insamlingsmetoderna för studieförbundens och folkhögskolornas kostnader har ändrats varför jämförbara siffror för 2003 och 2004 saknas.

⁷ Inkluderar forskning och forskarutbildning.

⁸ Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

⁹ Totalsumman avseende 2003 och 2004 är exkl. studieförbund och folkhögskolor.

Tabell 3.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2003–2008¹, 1 000-tal

	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
Lärare och personal						
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ^{2, 3, 8}						
Totalt	111	113	113	117	123	127
Förskoleklass^{3,4}						
Totalt	7,5	7,0	6,6	6,3	6,2	6,4
Kvinnor	7,1	6,7	6,3	6,0	5,8	6,1
Män	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Grundskola³						
Totalt	83	84	82	81	80	78
Kvinnor	61	61	61	60	59	58
Män	22	22	22	21	21	20
Särskola (totalt)						
Totalt	4,5	4,8	4,9	5,0	5,0	5,0
Kvinnor	3,6	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9
Män	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2

Obligatorisk särskola						
Totalt	3,1	3,2	3,2	3,2	3,1	3,0
Kvinnor	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7	2,6
Män	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Gymnasiesärskola						
Totalt	1,4	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0
Kvinnor	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3
Män	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
Specialskola						
Totalt	0,31	0,31	0,26	0,26	0,23	0,24
Kvinnor	0,24	0,24	0,21	0,21	0,18	0,19
Män	0,07	0,07	0,06	0,05	0,05	0,05
Gymnasieskola						
Totalt	26	27	28	29	31	32
Kvinnor	12	13	13	14	15	15
Män	14	14	15	15	16	16
Svenska utlandskolor⁵						
Totalt	0,29	0,30	0,27	0,27	0,28	0,29
Kvinnor	0,21	0,22	0,19	0,20	0,20	0,22
Män	0,08	0,08	0,07	0,08	0,08	0,08
Komvux						
Totalt	6,0	5,1	4,7	4,4	4,3	3,5
Kvinnor	3,6	3,3	3,0	2,9	2,8	2,3
Män	2,4	1,9	1,7	1,5	1,5	1,2
Särvux						
Totalt	0,24	0,25	0,25	0,25	0,26	0,26
Kvinnor	0,21	0,21	0,21	0,21	0,22	0,22
Män	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
Sfi						
Totalt	1,2	1,3	1,2	1,2	1,5	1,9
Kvinnor	1,0	1,1	1,0	1,0	1,3	1,6
Män	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Centrum för flexibelt lärande (CFL)⁶						
Totalt	0,05	0,03	0,02	0,01	0,00	..
Kvinnor	0,03	0,01	0,01	0,00	0,00	..
Män	0,02	0,02	0,01	0,00	0,00	..
Vuxenutbildning (totalt)						
Totalt	7,5	6,7	6,2	5,9	6,0	5,6
Kvinnor	4,9	4,6	4,3	4,1	4,3	4,1
Män	2,6	2,1	1,9	1,8	1,7	1,6
Kompletterande utbildningar⁷						
Totalt	0,36	0,37	0,37	0,35	0,35	0,41
Kvinnor	0,17	0,17	0,18	0,17	0,17	0,21
Män	0,19	0,20	0,19	0,17	0,18	0,19

Högskolan						
Totalt	24,2	24,0	23,2	23,4	23,6	24,0
Kvinnor	9,4	9,5	9,2	9,4	9,7	10,0
Män	14,8	14,5	14,0	14,0	13,9	14,0
<i>därav:</i>						
Professorer						
Totalt	3,7	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2
Kvinnor	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8
Män	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4

Elever/studerande						
Gymnasieskolan ¹²						
Totalt	322	334	348	359	376	390
Kvinnor	156	163	169	175	183	189
Män	166	171	179	185	193	201
Komvux						
Totalt	244	227	229	228	205	170
Kvinnor	160	148	150	150	137	114
Män	85	79	80	77	68	56
Särvox						
Totalt	4,5	4,7	4,8	5,0	4,9	5,0
Kvinnor	2,2	2,3	2,3	2,5	2,4	2,4
Män	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,6
Sfi						
Totalt	44	48	48	53	65	74
Kvinnor	25	28	29	31	37	41
Män	18	19	19	22	28	33
KY ⁸						
Totalt	17	21	27	33	38	40
Kvinnor	8	10	14	17	21	22
Män	9	10	13	15	17	18
Folkhögskolor ⁹						
Totalt	27	27	27	28	26	26
Kvinnor	17	18	18	18	17	17
Män	9	10	10	10	9	9
Kompletterande utbildningar						
Totalt	7,1	5,9	5,7	5,3	5,6	5,4
Kvinnor	3,6	3,7	3,9	3,6	3,9	3,6
Män	3,5	2,1	1,8	1,7	1,7	1,8
CFL ⁵						
Totalt	6,8	5,8	4,5	2,1	0,5	..
Kvinnor	3,9	3,4	2,6	1,2	0,3	..
Män	2,8	2,5	1,9	0,9	0,1	..
Högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå ^{8,10}						
Totalt	300	303	295	285	278	280
Kvinnor	176	178	173	168	164	165
Män	124	125	122	117	114	115
Forskarstuderande ¹¹						
Totalt	20	20	19	18	17	17
Kvinnor	9	9	9	9	9	8
Män	11	11	10	9	9	9

"..." = Uppgift saknas.

¹ Uppgifterna avser läsår och antal elever/studerande och heltidstjänster och är hämtade från SCB:s officiella statistik om inget annat anges.

² Avser antalet anställda, exkl. arbetsledare, som arbetar med barn.

³ Inklusivt sameskola.

⁴ Avser antal årsarbetare.

⁵ Avser antal tjänstgörande lärare.

⁶ Avvecklad utbildningsverksamhet. De sista eleverna avslutade sina studier under våren 2007.

⁷ Avser antalet lärare i heltidstjänster, utbildningar med statsbidrag/studiestöd.

⁸ Avser kalenderår som sammanfaller med läsårets vårtermin.

⁹ Avser antal deltagare i långa kurser.

¹⁰ Avser helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå exkl. uppdragsutbildning

¹¹ Avser antal doktorander med minst 1 procents aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

¹² Källa: Statens skolverk.

Tabell 3.7 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2008	Budget 2009 ¹	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012
<i>Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning</i>						
1:1 Statens skolverk	362	307	297	314	315	317
1:2 Statens skolinspektion	77	326	309	337	339	340
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	328	681	652	701	710	715
1:4 Sameskolstyrelsen	26	35	35	27	28	28
1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	474	802	855	906	779	330
1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	311	487	476	492	513	523
1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	3 658	3 660	3 660	3 660	3 660	3 660
1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	114	148	115	152	157	161
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	89	95	87	97	100	102
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	458	1 247	834	1 264	1 026	0
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	143	250	237	500	0	0
1:12 Bidrag till vissa studier	14	16	15	16	16	16
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan		68	67	104	105	103
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	0	8	8	8	9	9
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	431	822	808	2 842	2 959	1 811
Summa Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	6 487	8 952	8 456	11 419	10 715	8 115
<i>Universitet och högskolor</i>						
2:1 Högskoleverket	168	172	170	177	179	180
2:2 Verket för högskoleservice	17	19	19	20	20	20
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 179	1 272	1 257	1 398	1 401	1 334
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 372	1 398	1 398	1 650	1 706	1 785
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	1 589	1 689	1 661	1 763	1 767	1 768
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 368	1 513	1 513	1 695	1 738	1 827
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 632	1 679	1 679	1 765	1 781	1 775
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 109	1 140	1 140	1 285	1 306	1 313
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 374	1 550	1 495	1 642	1 648	1 629
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 170	1 190	1 190	1 336	1 359	1 379
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	1 071	1 148	1 065	1 210	1 214	1 208
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	787	802	802	904	928	954
2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 158	1 249	1 195	1 295	1 304	1 314
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	561	571	571	670	689	717
2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	617	637	637	701	708	681
2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	892	909	909	1 132	1 167	1 232

2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	933	982	962	1 079	1 070	1 029
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	748	762	762	931	991	1 077
2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	518	608	510	631	634	639
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	278	284	284	310	320	330
2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	497	529	525	595	595	560
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	175	178	178	187	189	190
2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning		0		959	965	954
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning		0		262	264	266
2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	540	613	589	666	668	646
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	183	186	186	203	205	206
2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	408	509	457	521	518	507
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	173	176	176	187	189	190
2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	240	262	255	302	299	274
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	76	77	77	80	80	81
2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	751	811	795	874	880	854
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	88	90	90	100	101	102
2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning	511	578	505	594	593	574
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	62	63	63	74	74	75
2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	52	49	48	49	50	50
2:36 Dramatiska institutet: Grundutbildning	79	81	81	84	84	85
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	49	50	50	51	52	52
2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning	401	410	417	437	437	429
2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	346	368	392	435	433	396
2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	124	123	126	137	137	128
2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	359	398	369	412	413	415
2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	310	331	331	368	368	347
2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	290	329	304	344	346	346
2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	271	305	274	316	316	313
2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning	275	294	291	340	338	312
2:46 Konstfack: Grundutbildning	124	126	126	130	131	132
2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	57	58	56	60	60	60
2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	129	132	132	136	137	138
2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	17	18	18	18	19	19
2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning	276	329	300	373	374	345
2:51 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	28	29	29	30	30	30
2:52 Försvarshögskolan: Grundutbildning	14	22	21	23	23	23
2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 142	2 310	2 233	2 614	2 681	2 715
2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	353	1 708	1 777	413	637	981

2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	396	404	404	479	483	486
2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 036	2 087	2 087	2 173	2 206	2 234
Summa Universitet och högskolor	30 374	33 608	32 982	36 620	37 309	37 705
<i>Forskning</i>						
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	3 576	4 029	3 963	4 500	4 578	4 849
3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	111	112	108	115	116	117
3:3 Rymdforskning	173	194	196	197	200	201
3:4 Institutet för rymdfysik	46	46	46	48	48	48
3:5 Kungl. biblioteket	259	311	305	320	322	324
3:6 Polarforskningssekreteriatet	31	27	24	31	31	31
3:7 Sunet	39	42	41	42	42	42
3:8 Centrala etikprövningsnämnden	4	5	5	9	9	9
3:9 Regionala etikprövningsnämnder	28	42	42	39	39	39
3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	115	116	113	118	119	119
Summa Forskning	4 383	4 924	4 844	5 419	5 504	5 779
<i>Vissa gemensamma ändamål</i>						
4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	52	55	54	57	57	58
4:2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	29	33	30	34	34	35
4:3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	8	12	11	12	12	12
Summa Vissa gemensamma ändamål	90	100	95	103	103	104
25:5 Specialskolemyndigheten	135	0	0	0	0	0
25:12 Nationellt centrum för flexibelt lärande	48	0	0	0	0	0
<i>Äldreanslag</i>						
2009 1:16 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	26	26	26	0	0	0
2009 1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	1 233	1 170	1 168	0	0	0
2009 2:23 Växjö universitet: Grundutbildning	418	462	455	0	0	0
2009 2:24 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	164	167	167	0	0	0
2009 2:33 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	400	443	406	0	0	0
2009 2:34 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	78	79	79	0	0	0
2008 25:02 Myndigheten för skolutveckling	76	0	0	0	0	0
2008 25:04 Specialpedagogiska institutet	190	0	0	0	0	0
2008 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	24	0	7	0	0	0
2008 25:84 Avvecklingsmyndigheten för skolmyndigheter m.m.	24	0	101	0	0	0
2007 25:15 Valideringsdelegationen	1	0	0	0	0	0
2006 25:09 Bidrag till personalförstärkningar i förskola	1	0	0	0	0	0
Summa Äldreanslag	2 634	2 348	2 410	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	44 151	49 933	48 787	53 561	53 631	51 703

¹ Inklusive tillägsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tillägsbudget i samband med denna proposition.

3.4 Utgiftsområdets styrmedel m.m.

Huvudmannaskap och finansieringsformer varierar mellan olika verksamheter inom utgiftsområdet. Statens styrmedel och insatser består av:

- *Statlig finansiering.* Anslagen inom utgiftsområdet utgör inte den dominerande finansieringskällan beroende på att finansiering sker dels genom kommunala medel, dels genom det generella statsbidraget till kommunerna. Högskolesektorn finansieras i huvudsak genom direkta statliga anslagsmedel. Anslagen avser statlig verksamhet samt bidrag till kommunal och enskild verksamhet. Anslagsmedel används inte bara till löpande verksamhet utan också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla, förnya och komplettera den befintliga verksamheten. Anslagen till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå är huvudsakligen prestationsrelaterade.
- *Reglering och uppställande av mål.* För utgiftsområdet fastställs mål och regler föreskrivs i lagar och andra författningar. Vidare ingår mål för de statliga myndigheternas verksamhet. För folkbildningen fastställer staten endast syften för statsbidraget, medan mål och regler fastställs inom folkbildningsverksamheten. För förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och kommunernas vuxenutbildning gäller skollagen (1985:1100), olika skolformsförordningar, läroplaner och andra förordningar. För yrkeshögskolan gäller lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. För kvalificerad yrkesutbildning gäller lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Dessa lagar, förordningar och läroplaner gäller i vissa delar även för den enskilda verksamheten på respektive område. På högskoleområdet finns en särskild lag för enskilda utbildningsanordnare, lagen (1993:792)

om tillstånd att utfärda vissa examina. Inom området forskningens infrastruktur finns myndigheten Kungl. biblioteket, inklusive verksamheten vid den tidigare myndigheten Statens ljud- och bildarkiv som samlar in, bevarar och tillhandahåller material enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

- *Uppföljning eller granskning.* Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan och Högskoleverket har uppföljnings- eller gransknings- och i vissa fall statistikansvar för sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för gemensam utbildnings- och forskningsstatistik.
- *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovannämnda myndigheterna, utom Skolinspektionen, har samtliga ett utvärderingsansvar för sina respektive områden. Skolor, förskolor, fritidshem och kommuner ska årligen upprätta kvalitetsredovisningar. Skolinspektionen genomför regelbundet inspektion av varje kommun avseende förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och fristående skolor samt vuxenutbildning. Vidare ingår i myndighetens uppgifter tillståndsprövning för fristående skolor. Inspektionsverksamheten omfattar såväl tillsyn över som kvalitetsgranskning av det offentliga skolväsendet och den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen m.m. Universitets och högskolors kvalitetsarbete är ett åliggande enligt högskolelagen (1992:1434). Arbetet följs upp av Högskoleverket som löpande granskar ämnen och program vid alla universitet och högskolor. Högskoleverket beslutar också om examenstillstånd för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för statliga universitet och högskolor. Vidare yttrar sig verket i fråga om tillstånd för enskilda utbildningsanordnare att utfärda examina. Dessutom genomför verket nationella utvärderingar som kan vara inriktade på särskilda aspekter. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering genomför utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

- *Tillsyn.* Skolinspektionen har ansvar för tillsyn över det offentliga skolväsendet, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen m.m. Myndigheten för yrkeshögskolan har tillsyn över utbildningarna inom yrkeshögskolan. Inom universitets- och högskolesektorn har Högskoleverket tillsyn inom sitt ansvarsområde.
- *Utvecklingsinsatser.* Skolverket ska stödja kommuner och andra huvudmän i deras utveckling av verksamheten så att nationellt fastställda mål och likvärdighet i utbildning uppnås inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning samt vuxenutbildning. Inom högre utbildning och forskning bedrivs ett kontinuerligt utvecklingsarbete vid universitet och högskolor.
- *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet inom de utbildnings- och forskningspolitiska områdena är en viktig del av de statliga insatserna.

Verksamheterna inom utgiftsområde 16 har ett nära samband med verksamheter inom andra utgiftsområden. Den största delen av verksamheterna inom utgiftsområdet bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna. Utgiftsområde 15 Studiestöd omfattar olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser.

Forskningsverksamheten vid universitet och högskolor finansieras utöver medel från utgiftsområde 16 med medel från andra utgiftsområden, stiftelser och externa finansiärer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad. Folkbildningen finansieras inom utbildningsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Internationellt samarbete

Det internationella samarbetet med andra länder inom utbildningsområdet bidrar till att öka kvaliteten i svensk utbildning samt att ge ökad kunskap och förståelse för andra länder och deras kulturer. Med detta främjas även den enskildes attraktionskraft och möjlighet att studera och arbeta runt om i världen.

En utbildning av hög kvalitet stärker Sveriges möjligheter att stå starkt inför globaliseringsutmaningar. Internationellt lyfts utbildningsfrågor fram i allt vidare kretsar och i allt fler sammanhang. Under de senaste åren är den internationella dimensionen särskilt påtaglig i den svenska utbildningspolitiken. Främjande av högre utbildning och toppforskning var viktiga inslag i den globaliseringssatsning som gjordes under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2008. Under det andra halvåret 2009 är Sverige ordförande i EU och genom de möten och konferenser som genomförs i Sverige kommer en rad frågor att få en internationell belysning. Dialogen och erfarenhetsutbytet syftar till att ge medlemsländerna bättre möjligheter att möta de gemensamma utmaningar som finns på utbildningsområdet, t.ex. att öka yrkesutbildningens attraktionskraft och stödja lärares kompetensutveckling.

Regeringen stöder det internationella samarbetet genom en rad utbildningsprogram. De största av dessa är EU:s Program för livslångt lärande, Nordiska ministerrådets program Nordplus samt det svenska programmet Linnaeus-Palme för utbyte med länder i tredje världen. Genom dessa erbjuds stöd för enskilda personers rörlighet samt samarbetsprojekt för alla utbildnings- och verksamhetsformer: förskolan, skolan, den högre utbildningen, vuxenutbildningen och kompetensutvecklingen i arbetslivet. I syfte att öka utbildningarnas kvalitet är målet att rörligheten för alla grupper inom utbildningssystemet ska öka samt att allt fler utbildningsinstitutioner ska kunna ta del av internationella samarbetsprojekt.

EU

Ministerrådet och Europaparlamentet antog i augusti 2008 en rekommendation om inrättandet av en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF). I maj 2009 antog ministerrådet och Europaparlamentet även en rekommendation om inrättandet av ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET). Syfte och genomförande av dessa rekommendationer beskrivs närmare i avsnitt 4.2.8.

I maj 2008 enades ministerrådet om allmänna riktlinjer för att utse 2009 till det europeiska året för kreativitet och innovation, och rådsslutsatser antogs på detta område. Rådsslutsatserna syftar till att Sverige, liksom andra medlemsländer, ska

genomföra olika aktiviteter för att främja kreativitet i utbildningen, visa på hur livslångt lärande kan vara en pådrivande kraft bakom innovation samt utgöra en viktig faktor för att bidra till enskilda personers yrkesmässiga utveckling, t.ex. genom att utveckla förmåga i entreprenörskap.

Inom ramen för Lissabonstrategin har utbildningsministrarna genom programmet Utbildning 2010 enats om gemensamma mål för utbildningssystemen (se avsnitt 3.5.2 för en presentation av de framsteg som gjorts för att uppnå dessa mål). Europeiskt samarbete på utbildningsområdet handlar till stor del om att diskutera lösningar på gemensamma utmaningar och problem samt att utbyta information och goda exempel. Målen som satts upp är bland annat att öka kvaliteten i utbildningen och ge elever, studenter och lärare bra förutsättningar. I maj 2009 träffade EU:s utbildningsministrar en överenskommelse om hur utbildningssamarbetet ska se ut efter 2010. Överenskommelsen, som getts beteckningen Utbildning 2020, innefattar en revidering av de mål och riktmärken som används för uppföljningen (se avsnitt 3.5.3). Frågan om det framtida utbildningssamarbetet är aktuell även under det svenska ordförandeskapet i EU hösten 2009.

Det svenska ordförandeskapet kommer, inom ramen för prioriteringarna i det nya utbildningspolitiska samarbetet Utbildning 2020, att prioritera frågor som rör lärarnas mobilitet och fortbildning samt skolledarnas roll. Andra frågor som kommer att behandlas är följande:

- En ökad integrering inom den s.k. kunskapstriangeln (utbildning, forskning och innovation). Samtliga delar av kunskapstriangeln är angelägna uppgifter för de europeiska universiteten. Det svenska ordförandeskapet i EU kommer att fokusera på kunskapstriangeln och dess roll i den pågående moderniseringen av Europas universitet.
- Utbildning och social integrering. Det svenska ordförandeskapet kommer att påbörja en diskussion på europeisk nivå om flera viktiga frågor som rör invandrades integrering i utbildningssystemen.

Europarådet

Basen i Europarådets verksamhet består i värnandet av de mänskliga rättigheterna enligt Europakonventionen. Inom utbildningsområdet

ligger fokus på språkundervisning och ömsesidigt erkännande av högre utbildning inom Bolognaprocessen.

Nordiska ministerrådet

Det långsiktiga globaliseringsarbetet inom Nordiska ministerrådets verksamhetsområden fortskrider. Satsningen som initierades av de nordiska statsministrarna 2007 innebär ett fördjupat samarbete mellan de nordiska länderna i syfte att stärka den nordiska regionen i den globala konkurrensen.

Inom utbildnings- och forskningsområdet är det framför allt toppforskning med inriktning mot områdena energi, miljö och klimat liksom främjande av högre utbildning i Norden som står i fokus för globaliseringssatsningen. Mot bakgrund av den internationella ekonomiska krisen har även innehållet i den nordiska agendan påverkats. Inom det nordiska samarbetet har diskussioner förts hur och på vilket sätt utbildning och forskning kan bidra till att mildra effekterna av krisen.

OECD

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) spelar en betydelsefull roll när det gäller analys av utbildningspolitik. Kärnan i verksamheten på utbildningsområdet utgörs av jämförande indikatorer, t.ex. Programme for International Student Assessment (PISA) och tematiska översyner av utbildningen i medlemsländerna.

Sverige deltar sedan 2008 i OECD:s projekt Thematic Review on Migrant Education. Syftet med projektet är att undersöka vilka insatser som ger bäst utbildningsresultat för första och andra generationens invandrarelever. En landsrapport för Sverige är planerad till hösten 2009 och en slutrapport för projektet väntas i december samma år.

OECD genomförde under läsåret 2007/08 en studie av svensk yrkesutbildning (Learning for jobs) med fokus på gymnasial nivå. I rapporten rekommenderar OECD Sverige att bl.a. införa starkare mekanismer för arbetslivets inflytande över yrkesutbildningen, obligatoriskt arbetsplatsförlagt lärande samt etablerandet av ett lärlingssystem. I Sverige kommer ett nationellt programråd för varje nationellt yrkesprogram inrättas, yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande och gymnasial lärlingsutbildning införs som en alternativ väg till yrkesexamen inom gymnasieskolans yrkesprogram.

Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC), som inrättades 2008, är ett OECD-initierat program som ska mäta kunskaper och kompetens hos den vuxna befolkningen (16–64 år) i ett antal länder. Ett arbete pågår för närvarande inför den första undersökningen som planeras till 2011. En internationell jämförande rapport ska publiceras 2013.

Under 2009–2011 deltar Sverige i OECD:s förstudie Assessment of Higher Education Learning Outcomes (AHELO) om utvärdering och uppföljning av högre utbildning. Syftet med förstudien är att undersöka möjligheten att utveckla tester som mäter studenternas studie-resultat i förhållande till lärandemål och som dessutom är oberoende av skillnader mellan länder, kulturer och språk. Sverige deltar i den del av studien som behandlar ämnesmässiga förmågor när det gäller ingenjörsutbildningar. Högskoleverket har fått i uppdrag att samordna det svenska deltagandet. Arbetet pågår för tillfället med att utveckla testmetoder och en första testperiod är planerad att genomföras vid svenska lärosäten under våren 2011.

Unesco

Unesco är FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission. Denna ska utgöra länk mellan landets regering och Unesco. Sveriges nationalkommission är Svenska Unescorådet.

Regeringen antog hösten 2007 en svensk unescostrategi för 2008–2013. Strategin slår fast att det övergripande målet för Sveriges unescopolitik är hållbar utveckling. Strategin anger vidare att Sverige behöver öka samverkan mellan olika nationella unescoaktörer för att åstadkomma en strukturerad och sammanhållen unescopolitik. Under 2008 har Svenska Unescorådet därför bland annat bildat brett sammansatta samverkansgrupper för olika ämnesområden, t.ex. kultur eller utbildning för hållbar utveckling för att främja samverkan mellan unescoaktörer i Sverige.

Svenska Unescorådet samarbetar med Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida) för att förbättra samstämmigheten mellan den svenska unescopolitiken och de bidrag som utgår till Unesco från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Detta arbete

sker i enlighet med unescostrategin och Sveriges politik för global utveckling.

3.5 Resultatredovisning

3.5.1 Svensk utbildning i internationell jämförelse

I avsnitt 3.5.2–3.5.3 redovisas utfallet för EU och Sverige i förhållande till de riktmärken som EU:s utbildningsministrar enats om som en följd av Lissabonprocessen. Information ges också om de nya mål och riktmärken ministrarna enats om i år.

3.5.2 Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål

I maj 2003 enades EU-ländernas utbildningsministrar om fem utbildningspolitiska riktmärken, som bör uppnås 2010. Arbetet som bedrivs utifrån dessa riktmärken och de strategiska mål som utbildningsministrarna antog 2002 ska bidra till att Lissabonstrategins övergripande mål uppfylls: EU ska bli världens mest konkurrenskraftiga, dynamiska och kunskapsbaserade ekonomi. Riktmärkena är:

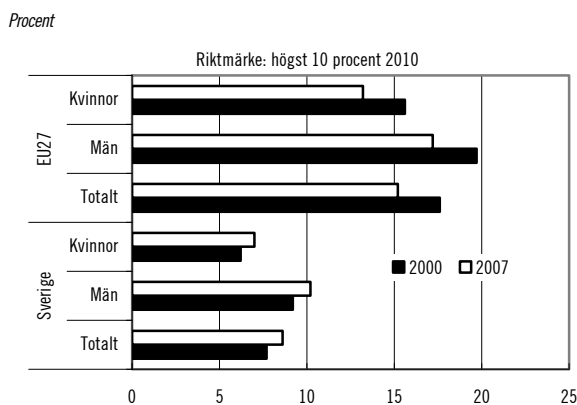
- Andelen 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte deltar i utbildning ska vara högst 10 procent.
- Andelen 15-åringar med svag läsförmåga ska minska med 20 procent.
- Minst 85 procent av alla 20–24-åringar ska ha fullföljt sin gymnasieutbildning.
- Antalet högskoleexaminerade inom ämnesområdena matematik, naturvetenskap och teknik ska öka med 15 procent samtidigt som könsskillnaden ska jämnas ut.
- Av alla vuxna i åldern 25–64 år ska minst 12,5 procent ha deltagit i någon form av utbildning.

Nedan presenteras utvecklingen för Sverige för vart och ett av dessa fem riktmärken samt förhållandena inom unionen som helhet.

Unga med svag utbildning

Andelen svenska 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befann sig i utbildning låg 2007 på knappt nio procent, vilket är något under EU:s riktmärke (diagram 3.1). De svenska värdena har försämrats något sedan år 2000. I EU som helhet har värdena förbättrats sedan 2000, men andelen uppgick trots det totalt sett till 15,2 procent 2007. Män är genomgående mindre framgångsrika än kvinnor såväl i Sverige som i EU.

Diagram 3.1 Andelen 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befinner sig i utbildning

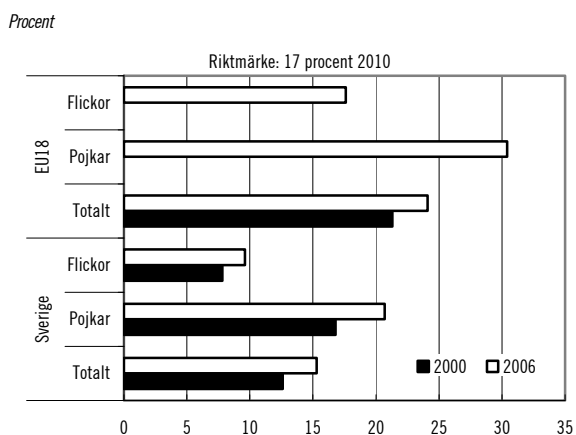

Anm.: Tidsseriebrott 2007.
Källa: Eurostat.

Unga med svag läsförståelse

Enligt OECD:s internationella kunskapsmätning PISA som genomförs vart tredje år, uppgick andelen svenska 15-åringar med svag läsförståelse till drygt 15 procent 2006, vilket är en försämring jämfört med resultaten 2000 (diagram 3.2). I kunskapsmätningen såväl 2000 som 2006 deltog 18 av de nuvarande EU-länderna. Andelen svaga läsare var i genomsnitt 24,1 procent i dessa 18 EU-länder år 2006. I både Sverige och andra deltagande EU-länder är andelen svaga läsare betydligt större bland pojkar än bland flickor.

Diagram 3.2 Andel 15-åringar med svag läsförståelse i PISA:s lästest

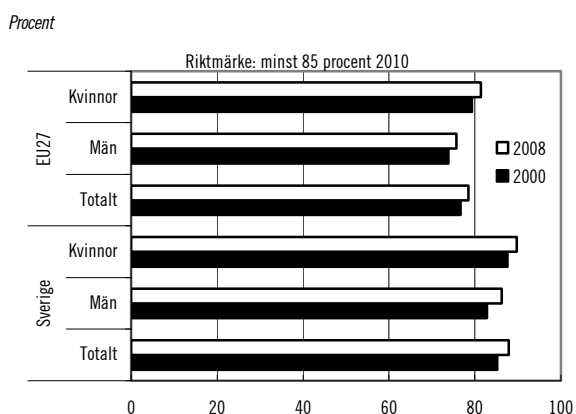

Anm.: Data för EU18 uppdelat på flickor och pojkar finns inte för 2000.
Källa: OECD/ PISA 2000, 2006.

Fullföljd gymnasieutbildning i åldern 20–24 år

I Sverige har andelen ungdomar i åldern 20–24 år med fullföljd gymnasieutbildning under perioden 2000–2007 legat strax över EU:s gemensamma riktmärke som är 85 procent. På EU-nivå var andelen lägre, 78,5 procent 2008, vilket endast är marginellt bättre än 2000 (diagram 3.3). Något fler kvinnor än män har fullföljt en gymnasieutbildning såväl i Sverige som i EU.

Diagram 3.3 Andelen 20–24-åringar med fullföljd gymnasieutbildning

Källa: Eurostat.

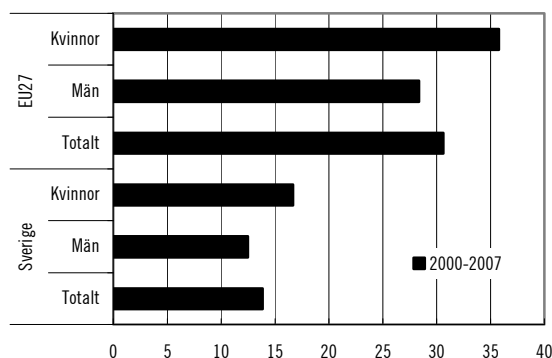
Högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik

Antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik ökade kraftigt mellan 2000 och 2006 såväl i EU sammantaget som i

Sverige. År 2007 minskade däremot antalet i Sverige. Ökningen i Sverige 2006 jämfört med 2000 var 23,8 procent medan den bara uppgick till 13,8 procent 2007, vilket är lägre än EU:s riktmärke (diagram 3.4).

Diagram 3.4 Ökning av antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik mellan 2000–2007

Procent

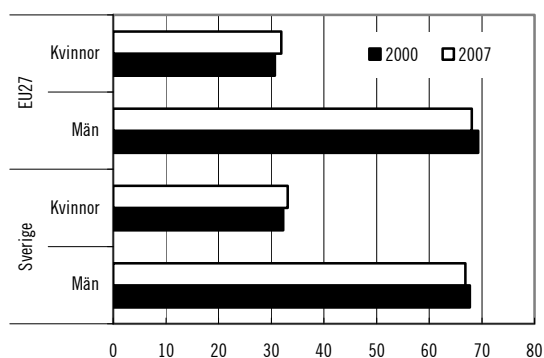

Källa: Eurostat.

I Sverige liksom i hela EU har ökningen varit starkast för kvinnor men det är fortfarande långt kvar till en jämn könsfördelning bland de högskoleexaminerade i dessa ämnen (diagram 3.5). Endast en tredjedel är kvinnor, medan män står för två tredjedelar såväl i Sverige som i EU.

Diagram 3.5 Andelen kvinnor och män inom matematik, naturvetenskap och teknik

Procent

Källa: Eurostat.

Livslångt lärande

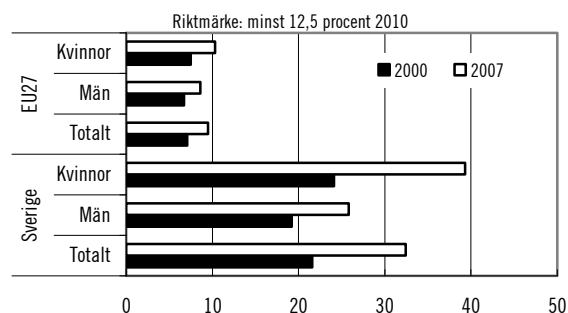
Det femte EU-gemensamma riktmärket avser andelen vuxna i åldern 25–64 år som under den senaste fyraveckorsperioden före mätningen har deltagit i någon form av utbildning. Riktmärket är minst 12,5 procent. Sverige ligger sedan länge långt över riktmärket och trenden är stigande

(diagram 3.6). Ökningen är speciellt kraftig bland kvinnorna. Män deltar i utbildning i betydligt lägre grad än kvinnor.

Utvecklingen inom EU-området i sin helhet visar att det är en bit kvar innan målet om minst 12,5 procent uppnås. Totalt deltog 9,5 procent av den vuxna befolkningen i någon form av utbildning, kvinnor i något högre grad än män.

Diagram 3.6 Andelen i åldern 25–64 år som deltagit i någon form av utbildning

Procent

Anm.: Skattade värden för EU27 år 2000 och för Sverige 2007.

Källa: Eurostat.

Sammanfattning

När Lissabonprocessen inleddes 2000 hade Sverige ett bra utgångsläge inom de delar av utbildningspolitiken som täcks in av de fem riktmärkena. Vår relativa ställning när det gäller deltagande i livslångt lärande har därefter generellt sett stärkts ytterligare något.

Andelen ungdomar i åldern 20–24 år som fullföljt sin gymnasieutbildning är fortfarande något högre i Sverige än i EU som helhet.

Antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik har ökat i ungefär samma snabba takt som i EU sammantaget, med undantag för 2007. Detta är det enda område där betydande framsteg kan noteras.

I fråga om unga med svag utbildning och andelen svaga läsare går utvecklingen i Sverige åt fel håll. När det gäller svaga läsare har utvecklingen gått i fel riktning även i EU sammantaget.

Flickor/kvinnor ligger genomgående bättre till än pojkar/män i förhållande till riktmärkena. Det gäller i Sverige och inom unionen i sin helhet.

3.5.3 Nya mål och riktmärken

Som omnämnts i avsnitt 3.4 enades de europeiska utbildningsministrarna den 12 maj 2009 om ett strategiskt program för fortsatt europeiskt samarbete inom utbildningens område med sikte på 2020 som en fortsättning på Lissabonstrategin för utbildningsområdet. De nya strategiska målen är:

- Att fullt ut realisera livslångt lärande och mobilitet.
- Att förbättra kvalitet och effektivitet i utbildningen.
- Att främja likvärdighet, social sammanhållning och aktivt medborgarskap.
- Att främja kreativitet och innovation, inklusive entreprenörskap på alla utbildningsnivåer.

För att följa upp och stödja arbetet med de fyra strategiska målen finns fastställda riktmärken för EU som helhet. Målen är delvis desamma som nuvarande och delvis nya eller utvidgade. Riktmärkena är:

- Vuxnas deltagande i livslångt lärande ska vara minst 15 procent.
- Andelen 15-åringar med svag prestationsförmåga i läsning, matematik och naturvetenskap ska vara lägre än 15 procent.
- Andelen personer i åldern 30–34 år med eftergymnasial utbildning ska uppgå till minst 40 procent.
- Andelen unga (18–24 år) som slutat studera utan att ha uppnått gymnasienivå ska vara mindre än 10 procent.
- Andelen barn mellan 4 års ålder och skolstart som går i förskola ska uppgå till minst 95 procent.

EU-kommissionen har för avsikt att under 2010 lägga fram förslag till riktmärken för anställningsbarhet, mobilitet och kunskaper i främmande språk.

Ministrarnas överenskommelse om uppföljning och samarbetsformer inom utbildningsområdet har behandlats i avsnitt 3.4 under rubrik Internationellt samarbete.

3.6 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen granskar varje år myndigheternas årsredovisningar och delårsrapporter. För alla myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdena, förutom för Regionala etikprövningsnämnden i Lund, har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelser utan invändningar, dvs. Riksrevisionen har bedömt att myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2008 i allt väsentligt är rättvisande.

Regionala etikprövningsnämnden i Lund fick för budgetåret 2008 en revisionsberättelse med invändning. Av Riksrevisionens revisionsberättelse framgår att Regionala etikprövningsnämnden i Lund lämnat sin årsredovisning för sent till regeringen.

Regeringen förutsätter att Regionala etikprövningsnämnden i Lund vidtar nödvändiga åtgärder med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelse.

Granskningsrapporter

Riksrevisionen har inom högskoleområdet lämnat två granskningsrapporter.

RiR 2008:19 Hög kvalitet i högre utbildning?

Riksrevisionen har granskat regeringens insatser för att säkerställa kunskap om kvaliteten i grundläggande högskoleutbildning.

Granskningen har av revisionen genomförts genom att ett antal undersökningar av kvaliteten i ett antal högskoleutbildningar på grundnivå har genomförts vid universitet och högskolor. Riksrevisionen bedömer dels att det system som finns för återrapportering av kvalitet i grundläggande högskoleutbildning inte är tillfredsställande, dels att den bild som regeringen redovisar till riksdagen inte har varit heltäckande.

Regeringen bereder frågan för närvarande och avser att återkomma till riksdagen.

RiR 2008:22 Rekrytering av internationella studenter till svenska lärosäten

Riksrevisionen har vidare granskat rekryteringen av internationella studenter till svenska universitet och högskolor.

Riksrevisionens bedömning är att den ökade rekryteringen av internationella studenter medfört omfattande arbetsinsatser i processerna för antagning och uppehållstillstånd för studier. Vidare konstaterar revisionen att en större andel

av resurserna för högre utbildning används av internationella studenter. Riksrevisionen bedömer mot bakgrund av detta att regeringen bör bereda riksdagen möjlighet att ta ställning till på vilket sätt statliga medel ska användas inom området.

Regeringen bereder frågan för närvarande och avser att återkomma till riksdagen.

4 Politikens inriktning

Människor växer med kunskap och möjligheten att lära sig någonting nytt. Den stärker individernas position i samhället och på arbetsmarknaden, vilket kan vara avgörande för deras framtid.

När den internationella finanskrisen nu sköljer över världen är det särskilt viktigt att satsa på utbildningsväsendet. Genom utbildning kan människor förnya och fördjupa sin kompetens så att de lättare kan få arbete. Väl utbildade står vi bättre rustade när vändningen kommer.

Sveriges chans att möta den globala utmaningen är att satsa på kunskap. Vi ska inte konkurrera med låga löner eller dåliga arbetsförhållanden. I stället måste vårt land ha innovativa och kunniga medborgare. Här spelar utbildningsväsendet en avgörande roll.

Sverige ska vara en av 2000-talets ledande kunskapsnationer. Vi har redan mycket av det som krävs för att lyckas – kunskapsörstande elever och studenter, engagerade lärare och en fantastisk bildningstradition. Men för att nå ända fram krävs ett fortsatt arbete med att reformera och utveckla utbildningsväsendet.

4.1 Barn- och ungdomsutbildning

4.1.1 Läraryrket

Ett utbildningsväsende kan aldrig bli bättre än dess lärare. Både svensk och internationell forskning visar att lärarna är den resurs som betyder mest för elevernas resultat. Satsningar på att förbättra lärarnas karriärvägar, utbildning och fortbildningsmöjligheter är därför avgörande för barnens och elevernas lärande och utveckling

och för skolans och förskolans framtida utveckling.

Möjligheten till professionell utveckling är viktig för ett yrkes status och popularitet. Tre utredare har haft regeringens uppdrag att lämna förslag som syftar till att förbättra situationen när det gäller lärarkårens utbildning, behörighet och fortsatta möjlighet att utveckla sin professionalism.

I avsnitt 4.11.7 beskrivs regeringens insatser för att förbättra lärarutbildningen.

Regeringen bedömer att ytterligare insatser kommer att behövas för att stärka läraryrkets status och utbildningens kvalitet. För detta ändamål beräknar regeringen att 51,9 miljoner kronor avsätts för 2011 och 50 miljoner kronor för 2012.

Det finns i dag många lärare som är verksamma i skolan, trots att de saknar lärarexamen. Regeringen avser att, med start hösten 2010, genomföra en utbildningsinsats för att dessa lärare ska få möjlighet att nå behörighet. Detta beskrivs mer utförligt i avsnitt 4.11.7.

Det är viktigt att lärare har incitament för och tillgång till kvalificerad fortbildning under hela yrkeslivet, eftersom det kan bidra till att stärka undervisningens kvalitet och elevernas måluppfyllelse. År 2007 tog regeringen initiativ till det s.k. lärarlyftet, en stor satsning på kvalificerad lärarfortbildning. Satsningen har utvecklats positivt och de uppföljningar som har genomförts visar att lärarlyftet bidrar till lärarnas kunskapsutveckling och förbättrar undervisningen. Satsningen fortsätter under 2010 och 2011. Regeringen föreslår att drygt 1 063 miljoner kronor avsätts för 2010 och beräknar att 826 miljoner kronor avsätts för 2011.

Förskolelyftet har nyligen startat. Syftet med satsningen är att utveckla förskolepersonalens kompetens i samband med att förskolans pedagogiska uppdrag förtydligas i läroplanen. Som regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2009 ska 200 miljoner kronor avsättas för förskolelyftet 2010. För 2011 beräknar regeringen att 200 miljoner kronor avsätts för detta ändamål.

Regeringen avser att utvärdera lärarlyftet och förskolelyftet. Regeringen avser att återkomma i frågan.

För att marknadsföra och väcka intresse för den kommande lärarutbildningen och för att göra läraryrket mer attraktivt vill regeringen genomföra en informationskampanj. Informationsinsatsen bör starta 2011. Regeringen beräknar att 6 miljoner kronor respektive 13 miljoner kronor avsätts för detta ändamål under 2011 och 2012.

Rektorerna har stor betydelse för att skolor ska bli framgångsrika. Flera undersökningar visar att elever når högre resultat i skolor där rektorerna utövar ett aktivt pedagogiskt ledarskap och för en dialog med lärarna om undervisningen. Samtidigt visar en stor del av forskningen att rektorer inte alltid har de kunskaper som behövs för att utöva ett aktivt ledarskap. En ny förordning (2008:643) om befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem trädde i kraft hösten 2008. Regeringen avser att under hösten 2009 föreslå riksdagen att skolhuvudmännen ska vara skyldiga att se till att nytillträdde rektorer genomgår befattningsutbildningen. Som tidigare aviserats i budgetpropositionen för 2009 avsätts 100 miljoner kronor för en befattningsutbildning för rektorer under 2010, varav sju miljoner kronor avser kompensation till kommunerna för skolhuvudmännens kostnader för resor och logi i samband med seminariedagar samt för litteratur och liknande. Därefter beräknar regeringen att 100 miljoner kronor avsätts årligen.

4.1.2 Tidigt stöd och tydliga krav

Skolan ska utgå från varje elevs behov och förutsättningar. Varje elev ska ges möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Fler elever kan nå skolans mål om kraven görs tydliga, elevernas kunskaper kontinuerligt följs upp, resultaten kommuniceras med hemmen och rätt stöd sätts in tidigt. Framgångsrika skolor har höga förväntningar på sina elever – med utgångspunkt i att alla elever kan lära samt att skolans och undervisningens kvalitet, inte elevernas bakgrund, är avgörande för resultaten. Dessa skolor utvärderar kontinuerligt elevernas kunskaper och ger uppmuntran och belöning för ett bra arbete.

Många elever lämnar grundskolan med bristfälliga baskunskaper. Enligt de internationella kunskapsmätningar som genomförs har t.ex. andelen 15-åringar i Sverige med svag läsförmåga ökat (se avsnitt 3.5). De som har svårigheter i skolarbetet behöver extra stöd och mer hjälp. Dessa insatser bör komma så tidigt som möjligt. Stimulansbidraget för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna omfattar 500 miljoner kronor 2010. Det är elever som ligger i riskzonen för att inte nå målen som är den prioriterade gruppen, men statsbidraget får även användas för äldre elever i behov av särskilt stöd och vissa kompetenshöjande insatser. Statens skolverk (Skolverket) har i uppdrag att utvärdera satsningen och ska redovisa en första utvärdering under 2010.

Riksdagen beslutade i mars 2009 om riktlinjer för nya läroplaner för skolan i enlighet med regeringens proposition Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan (prop. 2008/09:87, bet. 2008/09:UbU9, rskr. 2008/09:189). Detta innebär att varje skolform i det obligatoriska skolväsendet – grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan – ska ha en egen samlad läroplan. Läroplanen ska innehålla skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt kursplaner för skolformen i fråga. Kursplanerna ska kompletteras med föreskrifter om kunskapskrav för varje ämne alternativt ämnesområde.

Riksdagen biföll i februari 2009 förslagen i propositionen En ny betygsskala (prop. 2008/09:66, bet. 2008/09:UbU5, rskr. 2008/09:169). Det innebär att en betygsskala med sex steg ska användas i det offentliga skolväsendet. A till E betecknar godkända resultat, F betecknar icke godkända resultat. Om det på grund av frånvaro inte går att bedöma elevens kunskapsutveckling, ska detta markeras med ett horisontellt streck. I särskolan och vuxen-

utbildningen för utvecklingsstörda ska betyg inte sättas på icke godkända resultat.

I januari 2009 fick Skolverket i uppdrag att bl.a. utarbeta nya kursplaner för grundskolan, specialskolan, sameskolan och den obligatoriska sarskolan (dnr. U2009/312/S). För samtliga skolformer ska Skolverket också utarbeta kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 samt kunskapskrav för betygsstegen A, C och E i årskurs 9 för de skolformer där betyg sätts. Uppdraget ska redovisas i april 2010. De nya kursplanerna samt den nya betygsskalan avses successivt träda i kraft läsåret 2011/12.

Under 2010 och framåt kommer en ny gymnasieskola att införas och de nya kurs- och ämnesplanerna, kunskapskraven och den nya betygsskalan att genomföras i grund- och gymnasieskolan. Dessa reformer behöver implementeras. Regeringen föreslår därför att 97 miljoner kronor avsätts för 2010 samt beräknar att 94 miljoner kronor avsätts för 2011 och 34 miljoner kronor avsätts för 2012 för dessa insatser. Finansiering för 2010 och 2011 sker från lärarlyftets anslag.

Regeringen beslutade i oktober 2008 att införa nationella ämnesprov i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 samt nationella ämnesprov i biologi, kemi och fysik i årskurs 9. Proven utprovades under våren 2009 och de nya bestämmelserna ska tillämpas första gången våren 2010. Fr.o.m. 2009 är även de nationella proven i årskurs 5 obligatoriska.

Alla föräldrar har rätt till god och tydlig information om sina barns kunskapsutveckling i skolan. En tydlig utvärdering av elevens kunskapsutveckling är dessutom en förutsättning för möjligheten att tidigt upptäcka kunskapsluckor och sätta in stöd. Fr.o.m. hösten 2008 ska den individuella utvecklingsplanen även innehålla skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling. Skolverket har på regeringens uppdrag reviderat de allmänna råden om den individuella utvecklingsplanen och ska även utvärdera införandet av skriftliga omdömen. Utvärderingen ska redovisas senast den 1 mars 2010.

Som tidigare aviserats i budgetpropositionen för 2009 avser regeringen att återkomma till riksdagen med förslag om att betyg ska ges från årskurs 6. Ett förslag beräknas kunna remitteras under våren 2010.

4.1.3 En trygg och jämställd skola

Alla elever behöver en stimulerande och trygg studiemiljö. En trygg skolmiljö som präglas av generositet och ansvarstagande har stor betydelse för såväl elevernas inlärning och utveckling som för samhället i stort. Trygga elever som känner sig sedda och uppskattade har bättre förutsättningar för att uppnå kunskapsmålen och utvecklas till ansvarsfulla vuxna. En trygg och lugn studiemiljö är särskilt viktigt för dem som har en stökig tillvaro utanför skolan. Dessutom är det de elever som har svårast för skolarbetet som förlorar mest när trivsel och studiero saknas i klassrummet.

Sommaren 2008 tog regeringen initiativ till den största satsningen någonsin på jämställdhet i skolan. Under tre år beräknas totalt 110 miljoner kronor avsättas. En särskild delegation för jämställdhet skolan (U 2008:8) ska kartlägga området, ta fram och informera om metoder för att bryta traditionella könsmonster samt föreslå lämpliga insatser. Delegationen ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 augusti 2010. Skolverket har fått i uppdrag att genomföra flera utvecklingsinsatser inom jämställdhetsområdet, t.ex. att fortbilda lärare och annan skolpersonal om könsroller och hederstraditioner samt vad gäller sex- och samlevnadsundervisningen. Skolverket ska även stödja elevhälsan för att förebygga psykisk ohälsa. Uppdraget ska slutrapporteras senast den 31 december 2010.

I sitt arbete mot mobbning och kränkande behandling behöver skolans personal kunskaper, som bygger på vetenskap och väl beprövad erfarenhet, i hur mobbning förebyggs, upptäcks och bemöts. Skolverket har därför fått i uppdrag att utforma en utbildningsinsats om forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning. Som en del i utbildningsinsatsningen har skolpersonal kunnat läsa en kurs på högskolenivå om mobbning, kränkande behandling och diskriminering omfattande tio högskolepoäng. Inom ramen för uppdraget ska Skolverket även utvärdera effekterna av de befintliga metoder mot mobbning som används i Sveriges skolor. Totalt beräknas satsningen omfatta 45 miljoner kronor under perioden 2007–2010.

Skolan ska inte vara värdeneutral, utan tydligt ta ställning för de mänskliga rättigheterna och de demokratiska värden som ligger till grund för vårt samhälle. Ett aktivt värdegrundsarbete i skolan är en viktig förebyggande åtgärd mot alla

former av kränkande behandling, mobbning och diskriminering. Samtidigt ligger inte ansvaret för att fostra eleverna till trygga vuxna enbart på skolan. Huvudansvaret för elevernas fostran är föräldrarnas och skolans uppgift är att stödja dem i deras uppdrag. Skolverket har fått i uppdrag att främja, stärka och sprida kunskap om skolans värdegrund. I uppdraget ingår en studie av skolornas värdegrundsarbete, där olika skolors sätt att organisera värdegrundsarbetet ska jämföras. Skolverket ska också utveckla stödmaterial för ett bättre värdegrundsarbete och mot diskriminering och kränkande behandling. I uppdraget ingår också att tydliggöra rättighetsperspektivet, bl.a. utifrån Konventionen om barnets rättigheter (FN:s barnkonvention). Sammanlagt beräknar regeringen att 4 miljoner kronor avsätts under perioden 2009–2011.

Barn- och elevombudet, som fram t.o.m. den 30 september 2008 fanns inom Skolverket, har kunnat föra talan för ett barn eller en elev i en tvist om skadestånd enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. När Statens skolinspektion inrättades som en ny myndighet den 1 oktober 2008 fördes barn- och elevombudet över till den nya myndigheten. Regler om kränkande behandling av barn och elever har den 1 januari 2009 förts över till skollagen (1985:1100) och regler om diskriminering till diskrimineringslagen (2008:567).

För att öka kunskapen om tillgänglighet i skolan har regeringen gett Specialpedagogiska skolmyndigheten i uppdrag (dnr. U2009/4876/S) att informera personal och huvudmän om hur man kan arbeta för att förbättra den fysiska tillgängligheten till förskolan, skolan och skolbarnsomsorgen.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare för att ta fram en samlad bild över förskolans, skolans och skolbarnsomsorgens arbete med barn som far illa.

4.1.4 Gymnasieskolan

Ungdomar är olika – de har olika mål, ambitioner och förhoppningar. Vissa vill läsa vidare på högskolan efter gymnasiet, andra vill gå direkt ut i arbetslivet. Några vill lära sig yrkeskunskaper på en arbetsplats, för andra passar det bättre att lära sig yrkesämnen i skolan.

Utgångspunkten för en modern gymnasieskola är att elever ska kunna välja olika vägar till kunskap.

I maj 2009 överlämnade regeringen propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199) till riksdagen. Syftet med gymnasiereformen är att fler elever ska lämna gymnasieskolan med godkända betyg, att stärka elevernas förkunskaper inför yrkesliv och fortsatta studier samt att bättre anpassa utbildningarna till kraven inom olika bransch- och yrkesområden. Andelen ungdomar i åldern 18–24 år utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte i efterhand kompletterar sin utbildning har minskat i många europeiska länder. I Sverige har andelen ökat (se avsnitt 3.5).

Regeringen har föreslagit att de nya bestämmelserna om gymnasieskolan ska börja tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2011. Ändringen i ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen, som rör när tidigare fattade beslut om riksrekrytering ska upphöra att gälla, ska dock träda i kraft redan den 31 december 2009.

Redan hösten 2008 påbörjades en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Inom ramen för satsningen och i linje med regeringens strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet ska eleverna ges bättre inblick i företagandets villkor. Inför läsåret 2008/09 fördelade Skolverket 5 000 lärlingsplatser till sammanlagt 157 huvudmän. Slutligen besattes ca 3 700 platser under läsåret. Byggprogrammet har flest lärlingsplatser. I enlighet med riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för 2009 utökas försöksverksamheten till 6 000 platser fr.o.m. läsåret 2009/10. Inför 2009/10 har kommunala och fristående huvudmän ansökt om sammanlagt knappt 9 000 platser. För varje lärling utbetalas ett statsbidrag på 25 000 kronor, som främst avser att täcka företagets kostnader för utbildningen. För satsningen på försöksverksamheten inklusive handledarutbildning föreslås att 375 miljoner kronor avsätts för 2010. Regeringen har tillsatt en nationell lärlingskommitté (U 2008:09, dir 2008:106) som bl.a. ska följa upp kvalitet och måluppfyllelse inom försöksverksamheten. Den första redovisningen lämnas den 1 november 2009. Regeringen har även i juli 2009 beslutat att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att

bl.a. utreda förutsättningarna för att inom gymnasial lärlingsutbildning kombinera anställning och studier (dir 2009:70).

Den i budgetpropositionen för 2009 aviserade utredningen om ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan pågår inom Regeringskansliet. Regeringen avser att återkomma efter att frågan beretts ytterligare.

Regeringen fattade den 2 oktober 2008 beslut om att inleda en försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning i matematik samt i naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen. Försöket regleras i förordningen (2008:793) om försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning och omfattar utbildningar som startar 2009–2014 och är begränsat till totalt 20 utbildningar och högst 30 elever per utbildning, dvs. maximalt 600 elever per årsintag. Utbildningarna ska erbjuda eleverna särskild breddning och fördjupning inom det ämne eller ämnesområde utbildningarna avser. Skolverket ska följa upp och utvärdera försöket och avsikten är att resultatet ska utgöra underlag för ett beslut om en eventuell permanentning av verksamheten.

Som regeringen tidigare har aviserat i budgetpropositionen för 2009 och i 2009 års proposition om vårtilläggsbudget (prop. 2008/09:99) bör dagens individuella program ses över. Enligt nuvarande bestämmelser ska ett individuellt program först och främst förbereda eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program. Den målsättningen är problematisk eftersom det i vissa fall kan vara andra åtgärder än studier på ett nationellt program som är bäst för den enskilde. Regeringen anser att det bör finnas individanpassade utbildningsalternativ för elever som inte är behöriga till nationella program. Utbildningsalternativen bör vara tydliga och ha som utgångspunkt att olika målgrupper har olika behov. Regeringen avser därför att återkomma med förslag om detta.

Utredningen Utbildning till yrkeslärare har under 2008 lämnat sitt betänkande Yrkeskunnande – en likvärdig sökväg till lärarutbildning mot yrkesämnen (SOU 2008:112), se avsnitt 4.11.7.

4.1.5 Övriga insatser

Kommande utredningar

Betygsättningen är ett av skolans viktigaste områden för myndighetsutövning och har stora konsekvenser för den enskilde. I dagsläget finns inte någon möjlighet för elever att överklaga ett satt betyg eller att få det omprövat. Ur rätts-säkerhetskänseende skulle en sådan möjlighet kunna vara motiverad. Regeringen avser därför att tillsätta en särskild utredare med uppgift att utreda och föreslå hur en rätt för elever att få sina betyg omprövade kan införas.

Under hösten 2009 avser regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och föreslå hur införandet av en försöksverksamhet avseende flexibel skolstart i grundskolan kan genomföras.

Regeringen avser även att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa en anmälningsskyldighet om missförhållanden i skolan, motsvarande den s.k. Lex Sarah inom äldreomsorgen.

Regeringen avser att tillsätta en utredning för att se över reglerna om sekretess i skolan utifrån den ökade dokumentationen kring elever i skolan. Utredaren ska lämna förslag på hur sekretessreglerna bör ändras utifrån det utökade behovet av att skydda känsliga uppgifter. Utredningen ska även se över vissa andra frågor om sekretess på skolans område, bl.a. om det finns skäl att samordna sekretessen inom förskolan och skolbarnsomsorgen med reglerna för skolan och om sekretessregleringen kring nationella prov behöver förändras. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag under 2010.

Regeringen har tillsatt en utredning för att utreda hur barn som vistas utan tillstånd i landet ska få rätt till skolgång (U 2009:3, dir 2009:71). Utredningen ska redovisas senast i januari 2010.

Regeringen avser även att tillsätta en utredning om fristående sameskolor.

Ungdomsstyrelsen redovisade under hösten 2008 en tematisk analys av ungas levnadsvillkor och upplevelse av sin situation i ett antal utanförskapsområden med fokus på bl.a. utbildning. Ungdomsstyrelsen har därefter fått i uppdrag att under 2009 genomföra en fördjupad analys. Uppdraget ska redovisas den 1 november 2009.

krävs tillgång till statistik på individnivå. Inom utbildningssektorn finns statistik insamlad på individnivå för flertalet skol- och utbildningsformer. Tillgång till sådan statistik inom samtliga verksamhetsformer gör det möjligt att kunna följa individer genom hela utbildningssystemet.

Regeringen avser att ge berörda myndigheter inom området i uppdrag att utreda behovet av och tillgång till sådan statistik som i dag saknas eller inte är lätt åtkomlig.

Reformer och åtgärder bör följas upp och utvärderas utifrån de intentioner som legat till grund för besluten. Större ekonomiska satsningar inom utbildningsområdet måste även kunna analyseras ur ett effektivitets- och samhällsekonomiskt perspektiv. Det finns också ett stort behov av att lärare får tillgång till forskningsresultat med relevans för skolans måluppfyllelse. Inom förskole- och skolområdet behövs även en mer samlad tillgång till information om utvärderade och kvalitetsgranskade metoder och arbetssätt. Mot denna bakgrund finns det ett behov av att utreda hur utvärderingsverksamheten inom utbildningsområdet kan utvecklas, kvalitetssäkras och organiseras. Regeringen har därför utsett en särskild utredare som ser över nuvarande resurser och myndighetsstruktur för utvärdering inom utbildningsområdet (U 2008:10). Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2009.

Särskolan ska utvecklas

I särskolan får barn och ungdomar med utvecklingstörning den specialistkunskap och gemenskap som krävs för en trygg studiegång. Särskolan ska därför bevaras som egen skolform.

Det är av största vikt att endast elever som tillhör särskolans personkrets tas emot i särskolan. En särskoleplacering ska föregås av en noggrann och professionellt genomförd utredning. Regeringen avser att tydliggöra detta i den nya skollagen.

Sedan 1996 har en försöksverksamhet med rätt för barnets vårdnadshavare att tacka nej till en erbjuden plats i den obligatoriska särskolan bedrivits. Detta regleras i lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång. I denna budgetproposition föreslår regeringen att försöksverksamheten förlängs t.o.m. utgången av juni 2011 (se avsnitt 5.3). Regeringens avsikt är

att denna möjlighet ska bli permanent i det kommande förslaget till skollag. Undantag bör kunna göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnens bästa.

Regeringen anser också att undervisningen i särskolan i större utsträckning ska vara inriktad på elevernas kunskapsutveckling. Skolverket har under året genomfört insatser för att stärka kunskapsbedömningen i särskola och vuxenutbildning för utvecklingsstörda.

Regeringen avser att tillsätta en särskild utredare som ska lämna förslag till en framtida utformning av gymnasiesärskolan. Utgångspunkten för utredarens arbete ska vara en anpassning till den struktur som regeringen föreslagit riksdagen när det gäller gymnasieskolan.

Utveckling av den statliga särskolan

Alla barn i Sverige har rätt till en utbildning som ger förutsättningar att nå målen för utbildningen. En viktig princip för regeringens politik är att skapa en skola där den enskilda elevens behov och önskemål så långt som möjligt får styra och där organisation och utformning av undervisningen tillåts variera utifrån detta. Därför har regeringen bl.a. infört två nya specialskolor, med specialistkompetens för barn med flera funktionshinder.

I betänkandet *Två nya statliga specialskolor* (SOU 2007:30) föreslog utredaren att hela specialskolan skulle bli mer flexibel. Utredaren föreslog att elever skulle kunna få sin utbildning delvis i den statliga specialskolan, delvis i kommunens grund- eller särskola. Innan förslag kan lämnas behöver frågan emellertid beredas ytterligare.

En ökad flexibilitet för elever i specialskolan är av stor betydelse för att kunna möta varje barns enskilda behov. Regeringen har därför för avsikt att tillsätta en utredning under hösten 2009 för att skyndsamt kunna återkomma med förslag på detta område.

Nationella minoriteter

En viktig del av minoritetspolitiken är att stödja de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande och att minoriteterna kan överföra sitt språk och sin kultur till nästa generation.

I detta syfte har regeringen utökat rätten till modersmålsundervisning i finska och jiddisch fr.o.m. läsåret 2008/09. Dessa språk jämföras nu med övriga minoritetsspråk. För att stärka tillgången till läromedel på minoritetsspråken har regeringen gett Skolverket i uppdrag att undersöka behovet samt stödja utveckling och produktion av läromedel för de nationella minoriteterna (dnr U2007/7921/S). Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2009. Regeringen avser att göra en förnyad bedömning av läromedelsituationen när uppdragen slutredovisats.

I Skolverkets uppdrag om förtydligande av läroplanen för förskolan (dnr U2008/6164/S) är en av utgångspunkterna barnens språkutveckling vad gäller så väl svenska som de nationella minoritetsspråken.

För att kunna tillhandahålla undervisning i modersmål trots att lärare med utbildning för ämnet saknas bedömer regeringen att distansundervisning kan vara en väg att gå. Regeringen har därför gett Skolverket i uppdrag att föreslå hur distansundervisning för elever som är bosatta i Sverige ska få anordnas (dnr U2008/1675/G, U2007/2910/G). Skolverket avrapporterade uppdraget i juli 2008. Verket föreslog att distansundervisning får erbjudas när den egna skolan saknar tillräckligt elevunderlag eller när lärare med adekvat utbildning saknas inom kommunen. För de statliga skolformerna sameskolan och specialskolan medgav inte utredningstiden att ett tillräckligt underlag kunde tas fram. Regeringen har därför gett Skolverket i uppdrag att föreslå hur distansundervisning ska få anordnas i sameskolan och specialskolan (dnr U2009/3411/G). Uppdraget ska redovisas senast den 15 september 2009.

Kultur i skolan

Satsningen skapande skola introducerades 2008 och syftar till att integrera kulturella och konstnärliga uttryck i skolans lärande samt att bidra till en ökad måluppfyllelse i skolan. Satsningen innebär en tydligare samordning mellan skolans kunskapsmål och kulturpolitikens mål vad gäller barns och ungdomars rätt till kulturell delaktighet och eget skapande. Genom satsningen ökar möjligheten för alla barn oavsett förutsättningar att få del av kulturella upplevelser och få möjlighet till eget skapande.

Satsningen bidrar till att kulturen integreras i skolans verksamhet och inte enbart betraktas som ett tillfälligt avbrott i den ordinarie undervisningen. Bidraget fördelas av Statens kulturråd.

Regeringen bedömer i den kulturpolitiska propositionen (prop. 2009/10:3) att Skapande skola bör byggas ut till att, utöver årskurserna 7-9, även omfatta årskurserna 4-6. Regeringen föreslår därför att ytterligare medel tillförs anslaget till Skapande skola fr.o.m. 2010 så att anslaget uppgår till ca 112 miljoner kronor för 2010. Regeringens ambition är att satsningen successivt ska utvidgas till att omfatta alla elever i grundskolan.

Intresset för bidraget är stort och under de tre ansökningsomgångarna som genomförts har 253 kommuner och 108 fristående skolor ansökt om bidrag minst en gång.

Strategi för entreprenörskap

Sverige står inför en ökad global konkurrens om jobb och investeringar. Det behövs därför ett bättre företagsklimat, fler företagare och större utrymme för entreprenörskap i alla delar av landet. Entreprenörskap handlar inte bara om att starta och utveckla företag, utan också om att tänka nytt, se möjligheter och lösa problem. Entreprenöriella egenskaper är kvalitéer som alla människor – oavsett om de är elever, företagare eller anställda – har nytta av. I maj 2009 presenterade regeringen en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet. I propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199) betonar regeringen även gymnasieskolans ansvar att ge eleverna kunskaper om entreprenörskap. Skolverket har fått i uppdrag att stödja och stimulera arbete inom entreprenörskapsområdet. Totalt 10 miljoner kronor per år bör anvisas för ändamålet. Skolverket har även fått i uppdrag att kartlägga, analysera och sprida erfarenheter av huvudmännens arbete kring entreprenörskap.

Yrkesdansutredningens betänkande

Yrkesdansutredningen överlämnade sitt betänkande Ta klass (SOU 2009:27) den 16 mars 2009. Betänkandet innehåller förslag som syftar till att skapa en yrkesdansutbildning av internationell klass, bl.a. att Dansarskolan införs

som ny skolform i det offentliga skolväsendet som ett alternativ till grundskolans årskurser 4–9 och gymnasieskolan. Betänkandet har remissbehandlats.

Bättre kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknik

Om Sverige även i framtiden ska ha en livskraftig basindustri måste svenska ungdomars intresse för och kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknik förbättras.

För att komma till rätta med problemen beräknar regeringen att 525 miljoner kronor bör avsättas för matematik, naturvetenskap och teknik (MNT) under 2009–2011. I MNT-satsningen ingår flera olika delar. En stor del fördelas som stimulansbidrag till kommunala och fristående skolor för att utveckla undervisningen i matematik enligt förordningen (2009:313) om statsbidrag för utveckling av matematikundervisning. Skolverket har fått i uppdrag att analysera hur undervisningen i naturvetenskap och teknik i grundskolans tidigare år kan bli bättre och hur övergången mellan gymnasieskolan och högskolan kan underlättas (dnr U2009/914/G). Nationellt centrum för matematikutbildning vid Göteborgs universitet medverkar genom olika stödinsatser. Regeringen har dessutom, genom Teknikdelegationen, tagit initiativ till en nationell kampanj för att få fler ungdomar att vilja läsa dessa ämnen.

Många av de långsiktiga insatserna som regeringen genomför på området har beskrivits utförligt i budgetpropositionen för 2009.

Lika villkor

Riksdagen fattade den 10 juni 2009 beslut om propositionen Offentliga bidrag på lika villkor (prop. 2008/09:171, bet. 2008/09:UbU13, rskr. 2008/09:280). Ändringarna i skollagen och förordningen (1996:1206) om fristående skolor trädde i kraft den 1 juli 2009. De nya reglerna ska tillämpas i kommunernas budgetarbete hösten 2009 och gälla bidrag som avser 2010. Med detta har det tydliggjorts hur bidragen till enskilda förskolor, fritidshem och förskoleklasser samt friskolor ska beräknas, dvs. enligt samma principer som kommunen tillämpar vid fördel-

ningen av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag. Samtidigt har huvudmän för enskilt bedriven verksamhet fått möjlighet att överklaga en kommuns beslut om bidragets storlek till allmän förvaltningsdomstol enligt förvaltningslagens (1986:223) regler, en möjlighet de tidigare saknat.

Studie- och yrkesvägledning

Ungdomar som står i begrepp att göra viktiga val inför framtiden måste få stöd och saklig information om både utbildningsvägar och utsikterna på arbetsmarknaden. Regeringen bedömer att den information och vägledning som erbjuds eleverna inte alltid är tillräcklig.

I prop. 2008/09:199, som överlämnades till riksdagen i maj 2009, föreslår regeringen att begreppet studie- och yrkesorientering ska bytas ut mot studie- och yrkesvägledning i skollagen. Huvudmannen ansvarar för att elever i grundskolan, gymnasieskolan och specialskolan samt i fristående skolor som anordnar motsvarande utbildning har tillgång till sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Skolverket har haft i uppdrag att ge stöd till ett urval av kommuner och skolor för att utveckla kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen. Skolverket redovisade uppdraget i maj 2009 (dnr U2009/2976/G).

Skolverket gav under 2009 ut allmänna råd om studie- och yrkesvägledning. Syftet med de allmänna råden och kommentarerna är att de ska bidra till att förbättra studie- och yrkesorienteringen inom samtliga skolformer så att verksamheten blir likvärdig och av hög kvalitet i hela landet.

4.2 Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen är viktig, både för samhället och för de enskilda individernas livslånga lärande.

För att möta lågkonjunkturen och större ungdomskullar har regeringen bl.a. beslutat att kraftigt öka antalet utbildningsplatser inom yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux). Yrkesutbildningarna har tidigare

ofta fått stå tillbaka för mindre kostnadskrävande teoretiska utbildningar, trots att yrkesutbildningen har visat sig vara en effektiv väg till jobb.

Efterfrågan på kvalificerad yrkeskompetens som inte är av högskolekaraktär behöver mötas och utbildningarnas kvalitet säkerställas. Därför har riksdagen efter regeringens förslag beslutat att en yrkeshögskola ska starta och även förstärkt resurserna så att antalet årsplatser ökar.

Vid sidan om yrkessatsningarna prioriterar regeringen att förbättra svenskundervisningen för invandrare (sfi). Språket är nyckeln till integration och en utbildning av hög kvalitet är grunden för att invandrare snabbt ska kunna komma in i det svenska samhället.

4.2.1 En yrkeshögskola har bildats

För att säkra kvaliteten i de eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar bildades Myndigheten för yrkeshögskolan den 1 juli 2009. Fr.o.m. den 15 april 2009 finns ett nytt regelverk för eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan. Regelverket administreras fr.o.m. den 1 juli 2009 av Myndigheten för yrkeshögskolan som därmed fattar beslut om att en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan. Alla yrkeshögskoleutbildningar (yh-utbildningar) är studiemedelsberättigande. De som studerar på en yh-utbildning kan således ansöka om studiestöd.

Utbildningsformerna kvalificerad yrkesutbildning, påbyggnadsutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken kommer att upphöra och ersättas med yrkeshögskolan. Under en övergångsperiod kommer ärenden avseende dessa utbildningsformer, bl.a. när det gäller tidigare beviljade statsbidrag, att hanteras av Myndigheten för yrkeshögskolan. Även de s.k. kompletterande utbildningarna kommer fr.o.m. den 1 juli 2009 att administreras av Myndigheten för yrkeshögskolan, men för dem kommer tills vidare tidigare regelverk att gälla.

Yrkeshögskolan förbättrar rättssäkerheten för studerande, eftersom systemet blir mer överblickbart och enhetligt, och den skapar förutsättningar för en tydligare uppföljning och utvärdering av utbildningarna. Den nya yrkeshögskolan innebär också ökad transparens och

rättssäkerhet för de företag, kommuner, högskolor m.fl. som anordnar yh-utbildningar.

Efterfrågan på kvalificerad yrkesutbildning har ständigt ökat inom de flesta branscher. Införandet av yrkeshögskolan ger möjlighet till ökad effektivitet och nationell prioritering av utbildningar inom systemet. Det innebär att de eftergymnasiala yrkesutbildningarna som inte utgör högskoleutbildningar i större utsträckning styrs mot arbetslivets behov av rätt kompetens och hög kvalitet. I tabell 4.1 beskrivs befintliga och föreslagna satsningar på yrkesvux och yrkeshögskolan.

4.2.2 Vuxenutbildningen stärker individens position på arbetsmarknaden

Det offentliga utbildningssystemet är viktigt för att mildra effekten av arbetslöshet. Personer som drabbas av arbetslöshet måste kunna förnya och fördjupa sina kunskaper, så att de står bättre rustade att få ett nytt arbete. När efterfrågan på arbetskraft minskar, som i rådande internationella lågkonjunktur, riskerar särskilt individer med svag förankring på arbetsmarknaden, exempelvis individer med kort eller ofullständig utbildning, att förlora sitt arbete. I budgetpropositionen för 2009, propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97) och 2009 års proposition om vårtilläggsbudget (prop. 2008/09:99) föreslog regeringen en kraftfull satsning på yrkesutbildningar. Vad avser perioden 2009–2011 aviserades att totalt nära 3 miljarder kronor inklusive studiestöd skulle avsättas för yrkesinriktad utbildning, vilket motsvarar ca 30 000 årsplatser. Därutöver aviserades att 100 miljoner kronor skulle avsättas för yrkeshögskolan för 2012.

Eftersom alla studerande inom vuxenutbildningen inte studerar på heltid eller på sammanhållna studievägar kommer satsningen att nå ett betydligt större antal individer.

Kommunerna har även möjlighet att inom ramen för satsningen på yrkesvux erbjuda yrkesinriktad svenskundervisning kopplad till utbildningen på yrkeskurserna. Stora årskullar lämnar gymnasieskolan och många av eleverna väntas söka in på kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskola samt universitet och högskolor. Samtidigt minskar efterfrågan på arbetskraft,

vilket sammantaget ökar behovet av ännu fler utbildningsplatser. Mot denna bakgrund föreslår regeringen medel för en utökad satsning dels på yrkeshögskoleutbildning, dels på yrkesvux inom den kommunala vuxenutbildningen. Satsningen på yrkesvux kommer även att ge kommunerna möjlighet att i viss omfattning erbjuda behörighetsgivande teoretiska kurser.

Tabell 4.1 Föreslagna utökade medel och totalt antal årsplatser inom yrkesvux och yrkeshögskolan 2009 - 2011

miljoner kronor och antal årsplatser

	2009		2010		2011	
	Yrkesvux	Yh	Yrkesvux	Yh	Yrkesvux	Yh
BP 2009	200	50	400	100	600	100
prop. 2008/09:97 ²	398	100	494	208	145	112
VÅP 2009	48					
<i>Summa årsplatser</i>	<i>5 600</i>	<i>1 500</i>	<i>8 300</i>	<i>3 000</i>	<i>8 800</i>	<i>2 000</i>
BP 2010			1 080	146	860	294
<i>Summa årsplatser</i>			<i>10 000</i>	<i>1 500</i>	<i>10 000</i>	<i>3 000</i>
Totalt antal årsplatser	5 600	1 500	18 300	4 500	18 800	5 000
Totalt miljoner kronor	646	150	1 974	454	1 605	506

² Åtgärder för jobb och omställning.

Det ska också vara möjligt för den som läst en studieförberedande utbildning att växla om för att få en gymnasial yrkesutbildning. I målgruppen ingår, liksom tidigare, även nyanlända invandrare som behöver läsa svenska som är anpassad till den valda yrkesinriktningen. Vad gäller den föreslagna utökning av yrkeshögskoleutbildningar ska en högre andel av utbildningarna än tidigare vara som längst ettåriga.

Under 2010 och 2011 beräknar regeringen att nära 2 miljarder kronor tillförs, inklusive studiestöd, till den kommunala vuxenutbildningen. Vidare avser regeringen att öka resurserna till yrkeshögskoleutbildningarna med totalt 440 miljoner kronor, inklusive studiestöd, under samma period.

Totalt innebär den planerade satsningen på yrkesvux ca 10 000 årsplatser för 2010 respektive 2011. Regeringen bedömer att utgiften, inklusive studiestöd, blir 1 080 miljoner kronor för 2010 och 860 miljoner kronor för 2011.

Antalet årsplatser inom yrkeshögskolan bör ökas med ca 3 000 årsplatser fr.o.m. hösten 2010 och för 2011. Satsningen inklusive studiestöd omfattar 146 miljoner kronor 2010 och bör omfatta 294 miljoner kronor 2011.

Tillsammans med regeringens tidigare satsningar på yrkesinriktad vuxenutbildning samt de satsningar som föreslås och aviseras i denna proposition beräknas totalt ca 5,4 miljarder kronor inklusive studiestöd tillföras under perioden 2009–2011. Det motsvarar drygt 54 000 årsplatser under tre år. Antalet studerande som kan erbjudas utbildning kommer att vara betydligt fler än antalet planerade årsplatser. Sammantaget betyder förslagen att regeringen gör en kraftfull satsning för att förbättra möjligheterna till yrkesinriktad vuxenutbildning och därmed minska risken för arbetslöshet. Regeringen avser att noga följa hur de riktade statsbidragen används och hur de totala volymerna för yrkesvux utvecklas framöver.

4.2.3 Satsning på utbildning i svenska för invandrare

Sfi har länge kritiserats för att hålla låg kvalitet. Genomströmningen av elever har varit dålig, antalet obehöriga lärare alltför många och för få elever når kunskapsmålen. Detta är mycket olyckligt, särskilt med tanke på att goda

språkkunskaper i hög grad påverkar möjligheten att få ett arbete och integreras i samhället.

För att förbättra kvaliteten inom sfi har Skolverket fått i uppdrag av regeringen att utveckla nya nationella slutprov för kurserna B, C och D. Proven ska vara IT-baserade och vara möjliga att använda fr.o.m. den 1 januari 2010. Sfi-lärarnas kompetens är avgörande för resultaten och sfi-lärarnas möjlighet att fortbilda sig inom ramen för lärarlyftet fortsätter.

Skolverket har tagit fram ny officiell statistik för sfi. Den kommer att möjliggöra en förbättrad uppföljning av hur kursdeltagarna når kunskapsmålen. Riksdagen har på regeringens förslag infört en försöksverksamhet med sfi-bonus i 15 kommuner fr.o.m. den 1 oktober 2009 för att pröva i vilken utsträckning ekonomiska incitament kan bidra till att deltagarna snabbare lär sig svenska och därmed förbättrar sina möjligheter att få ett arbete. Regeringen har för avsikt att låta utreda om en tidsbegränsning inom sfi skulle motverka inläsningseffekter och öka genomströmningen i utbildningen.

4.2.4 Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särsvux

En arbetsgrupp inom Regeringskansliet har redovisat ett uppdrag att undersöka och lämna alternativa förslag på hur en rättighet för vuxna att ta del av gymnasial vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning för utvecklingsstörda kan utformas. Utgångspunkten för uppdraget har varit att den enskilde ska ha rätt att studera inom kommunal vuxenutbildning för att uppnå grundläggande behörighet för att delta i högskoleutbildning. Förslagen har remitterats och bereds vidare inom Regeringskansliet.

4.2.5 Utökad betygsrätt

En viktig utgångspunkt för samhällets satsningar på vuxenutbildning är att den enskildes önskemål och behov i hög grad ska vara styrande. Dagens möjlighet för kommunerna att lägga ut utbildning på entreprenad är viktig i det sammanhanget.

En mångfald av anordnare innebär större möjligheter för den vuxne att få den utbildning han eller hon eftersträvar. Olika anordnare innebär dessutom goda förutsättningar för utveck-

ling av såväl innehåll som kvalitet. Regeringens bedömning är att förutsättningarna för kommuner att lägga ut verksamhet inom vuxenutbildningen bör ges bättre förutsättningar bl.a. då det gäller överlåtande av viss myndighetsutövning. Vidare bör även det lärande som sker inom ramen för andra politikområden samt den personalutbildning som uppfyller vissa krav kunna tillgodoräknas den enskilde inom ramen för de formella systemen. Regeringskansliet har därför låtit remittera ett förslag om utökad s.k. betygsrätt, ökat överlåtande av myndighetsutövning samt möjlighet att bedriva sfi i folkhögskola. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. En proposition planeras att lämnas till riksdagen före utgången av 2009.

4.2.6 Kommande statlig utvärdering av folkbildningen

Folkbildningen spelar en viktig roll när det gäller vuxnas möjligheter till lärande, inte minst för dem med svag utbildningsbakgrund, och för personer med funktionsnedsättning. Bl.a. fördelade Folkbildningsrådet till folkhögskolor nära 11 procent eller 336 miljoner kronor av anslaget 2008 för pedagogiska merkostnader för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att studera (se avsnitt 6.2.6).

Ett eget systematiskt kvalitetsarbete ska vara en viktig och naturlig del i arbetet inom folkbildningen. Det finns emellertid behov av att också förbättra och utveckla statens uppföljning och utvärdering av folkbildningen. Med den nuvarande ordningen har stora nationella utvärderingar genomförts med relativt långa mellanrum. Sedan ansvarsfördelningen mellan staten och folkbildningen förändrades 1991 har två stora utvärderingar – SUFO 96 och SUFO 2 – genomförts (SOU 1996:159 och SOU 2004:30). De redovisades 1998 respektive 2004.

Den statliga uppföljningen och utvärderingen måste ske mer frekvent än tidigare, men då i form av studier och granskningar som ofta är mindre omfattande.

Genom att förändra det nuvarande systemet förbättras regeringens möjligheter att återrapportera till riksdagen. Mot denna bakgrund avser regeringen att under mandatperioden lämna ett uppdrag för uppföljning och utvärdering av folkbildningen.

4.2.7 Validering

Valideringsdelegationens arbete har visat att en myndighet bör ha det nationella ansvaret för utveckling, strategi och kvalitetssäkring i fråga om validering. Myndigheten för yrkeshögskolan har fått i uppdrag att vara den nationella samordnaren av validering. Uppdraget ska fullgöras i samverkan med berörda myndigheter. Myndigheten har även ansvar för bedömning av utländska eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar.

Främjandet av utbildningsväsendets och branschernas medverkan i valideringsarbetet samt metodutvecklingen och standardiseringen inom området kommer att sätta ett tydligare fokus på validering framöver.

4.2.8 Internationellt

Att kunna genomföra en del av sin utbildning i ett annat EU-land bör vara en självklar möjlighet för dem som önskar. Det ska vara möjligt att ta med sig sin kunskap och kompetens när man rör sig mellan olika kvalifikationssystem eller olika former av lärande. Ett europeiskt samarbete är avgörande för att nå dessa mål. Inom ramen för den s.k. Köpenhamnsprocessen samarbetar EU-länderna kring flera konkreta instrument som syftar till att underlätta mobiliteten i Europa. Ett av dessa verktyg är den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande, European Qualifications Framework (EQF), som antogs av Europaparlamentet den 23 augusti 2008. Den första etappen – att koppla nationella kvalifikationsnivåer till EQF – ska vara genomförd senast 2010. Den andra etappen – att införa en hänvisning till EQF i alla nya examensbevis – ska vara genomförd senast 2012. I Sverige har Myndigheten för yrkeshögskolan utsetts till nationell samordningspunkt för arbetet med EQF.

Sverige avser att genomföra EQF och att skapa ett nationellt ramverk för kvalifikationer. Åtgärder och förändringar som är nödvändiga för att uppfylla rekommendationens krav bör vidtas. Det nationella ramverket bör främst omfatta utbildningarna inom det offentliga utbildningssystemet men det är av värde om även andra intressenter kan erbjudas att ansluta sina kvalifikationer. Ett nationellt ramverk för kvalifikationer (NQF) bör successivt kunna

utvecklas i takt med arbetslivets, sektorers och branschens intresse.

Under 2009 antog Europaparlamentet rådets rekommendationer om att inrätta ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (European Credit system for Vocational Education and Training, ECVET) och en europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training, EQARF). ECVET ska tydliggöra vad som ingår i olika länders yrkesutbildning och underlätta överföring av meriter i syfte att förbättra möjligheterna till studier och arbete i olika länder. EQARF ska vara ett verktyg som kan hjälpa medlemsländerna att kontinuerligt förbättra kvalitetsarbetet och, i förlängningen, systemen för yrkesutbildning. Sverige ställer sig positivt till samarbete kring dessa viktiga frågor och avser att genomföra båda rekommendationerna.

Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) är ett OECD-initierat program som avser att mäta den vuxna befolkningens kunskaper och kompetens i ett antal länder. En pilotstudie är planerad till 2010 och en huvudstudie till 2011. En internationell jämförande rapport ska publiceras 2013. Statistiska centralbyrån är utsedd till nationell projektledare.

4.3 Universitet och högskolor

4.3.1 Ökat behov av högskoleplatser

Utbildning ger människor möjlighet att utforma sina egna liv och påverka sin livssituation på ett positivt sätt. Det gäller inte minst nu i den kraftiga konjunkturedgången som drabbar världen till följd av den internationella finanskrisen. För att mildra effekten av ökad arbetslöshet är det angeläget att kombinera aktiva arbetsmarknadsåtgärder med satsningar inom utbildningsväsendet. Utbildningsinsatserna bör vara tillfälliga, breda och omfatta utbildningar på olika nivåer, dvs. såväl inom kommunal vuxenutbildning, yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning och yrkeshögskolan som inom högskoleutbildning. Tidigare erfarenheter visar att antalet sökande till högre utbildning ökar vid lågkonjunkturer. Fler studenter väljer också att

stanna kvar i utbildning genom att komplettera med någon ytterligare kurs i avvaktan på att det blir lättare att få jobb. Med förnyad och fördjupad kunskap står de bättre rustade för att få arbete när konjunkturen vänder.

Fler söker nu till högre utbildning. Enligt Verket för högskoleservice ökade antalet behöriga förstahandssökande med 17 procent mellan höstterminen 2008 och 2009. Samtidigt har antalet antagna studenter ökat med 13 procent. De närmaste åren talar allt för att det kommer att vara ett fortsatt starkt tryck för att få studera i högskolan. Detta beroende på att ungdomskullarna fortsatt ökar samtidigt som konjunkturen fortsatt bedöms vara svag.

Regeringen föreslår mot den bakgrunden en tillfällig satsning på 10 000 nya högskoleplatser för åren 2010 och 2011. Fördelningen av högskoleplatserna har huvudsakligen gjorts mot bakgrund av de bedömningar som lärosätena själva har gjort av möjligheterna att med bibehållen kvalitet tillfälligt öka antalet platser. För 2010 innebär detta att regeringen föreslår att 700 miljoner kronor tillförs universitet och högskolor för nya platser. Dessa platser och medel för dem beräknas för respektive lärosäte även för 2011.

Regeringen följer utvecklingen noga och arbetar med att dämpa effekterna av krisen och förbättra förutsättningarna inför en gradvis återhämtning. Redan i januari 2009 presenterades ett åtgärdsprogram i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183). I propositionen presenterades en omfördelning på drygt 93 miljoner kronor för högskoleplatser under 2009 och 2010. Dessa omfördelningar avses nu bli permanenta fr.o.m. 2010.

För 2012 bedömer regeringen att ytterligare permanenta omfördelningar behöver göras om totalt 38 miljoner kronor till de lärosäten som har starkt söktryck från de lärosäten som fortfarande bedöms ha ekonomiskt utrymme inom takbeloppet. Dessa omfördelningar bidrar till att den tillfälliga satsningen med nya platser 2010 och 2011 kan genomföras på bästa sätt.

Tabell 4.2 Fördelning av 10 000 nya platser 2010 och 2011

Tusental kronor

Universitet och högskola	2010 och 2011 Antal HST	2010 och 2011 Belopp
1 Uppsala universitet	1 245	82 866
2 Lunds universitet	350	17 769
3 Göteborgs universitet	325	22 630
4 Stockholms universitet	550	35 750
5 Umeå universitet	300	19 500
6 Karolinska institutet	450	43 901
7 Kungl. Tekniska högskolan	700	63 983
8 Karlstads universitet	600	47 329
9 Linnéuniversitetet	308	20 000
10 Örebro universitet	450	29 250
11 Blekinge tekniska högskola	500	32 500
12 Malmö högskola	500	32 500
13 Högskolan i Borås	200	14 290
14 Högskolan Dalarna	900	54 546
15 Högskolan på Gotland	150	9 969
16 Högskolan i Halmstad	400	26 583
17 Högskolan i Skövde	75	6 855
18 Högskolan Väst	500	32 500
19 Södertörns högskola	500	32 500
20 Chalmers tekniska högskola	200	18 281
21 Högskolan i Jönköping	750	44 456
22 Handelshögskolan i Stockholm	150	5 832
23 Ersta Sköndals högskola	20	1 945
24 Sophiahemmets högskola	20	1 945
25 Röda Korsets högskola	20	1 945
Summa	10 163	69 9626

4.3.2 Studieavgifter

Den högre utbildningen i Sverige är avgiftsfri för samtliga studenter. Utbildningen för svenska studenter ska fortsätta att vara avgiftsfri och regeringens avsikt är att detta ska framgå i högskoleförfattningarna. Under de senaste åren har antalet utländska studenter ökat stort i Sverige. Det speglar en ökad studentrörlighet i världen och framväxten av en global utbildningsmarknad där svenska lärosäten i allt högre grad konkurrerar om studenter med lärosäten i andra länder. Utländska studenter är en tillgång för utbildningarnas utveckling och bidrar till att stärka den internationella miljön vid lärosätena. Detta är dock inte skäl nog för att erbjuda skattefinansierad avgiftsfri utbildning för

utländska studenter. Studieavgiftsutredningen (SOU 2006:7) föreslog att studieavgifter skulle införas för studenter utanför EES-området och Schweiz, s.k. tredjelandsstudenter.

Regeringen avser att återkomma med förslag om att statliga universitet och högskolor ska ta ut studieavgifter av s.k. tredjelandsstudenter fr.o.m. hösten 2011. Möjligheterna att kostnadsfritt ta del av svensk högre utbildning bör således gälla svenska medborgare och personer som Sverige har åtagit sig att behandla på samma sätt som svenska medborgare, dvs. väsentligen medborgare i EU-/EES-länder och Schweiz. Ett införande av studieavgifter för studenter från länder utanför EES-området skulle också innebära att svenska universitet och högskolor i högre utsträckning får konkurrera med utländska lärosäten genom hög kvalitet snarare än genom avgiftsfri utbildning. Full kostnads-täckning ska uppnås för den studieavgiftsfinansierade verksamheten i sin helhet och varje lärosäte bör bestämma avgifternas storlek så att full kostnadstäckning nås. Intäkterna bör disponeras av lärosätena.

Målet bör vara ett fortsatt stort antal utländska studenter även efter studieavgifternas införande. Det är viktigt både för internationaliseringen av svensk högre utbildning och för att attrahera kunskap och kompetens till Sverige. Regeringens bedömning är att en viktig förutsättning för att detta ska kunna ske är att det finns tillgång till stipendier för tredjelandsstudenter. Skälen är dels att generellt upprätthålla en hög nivå på antalet inresande tredjelandsstudenter, dels att möjliggöra för studenter från utvecklingsländer att studera vid ett svenskt lärosäte. Under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd redovisar regeringen sin avsikt att inom biståndsramen finansiera stipendier för studenter från utvecklingsländer. Regeringen avser att återkomma i frågan generellt om stipendier.

Genom att låta universitet och högskolor ta ut studieavgifter av tredjelandsstudenter frigörs ett ekonomiskt utrymme inom ramen för lärosätenas ordinarie takbelopp, motsvarande det utrymme av takbeloppet som nu används för tredjelandsstudenter. Detta utrymme bör på sikt användas för att bl.a. införa ett kvalitetsbaserat resurstilldelningssystem inom högskoleutbildningen som redovisas i avsnitt 4.11.3.

För 2011 bör takbeloppen tillfälligt sänkas med 111 miljoner kronor, vilket i stort bedöms motsvara det utrymme som skapas genom

införandet av studieavgifter. Denna sänkning (se tabell nedan) baseras på det av regeringen skattade antalet avgiftsbetalande studenter vid respektive universitet och högskola.

Tabell 4.3 Beräknade anslagsminskningar 2011

Tusental kronor

Universitet och högskola	2011 Belopp
1 Uppsala universitet	7 950
2 Lunds universitet	9 000
3 Göteborgs universitet	2 600
4 Stockholms universitet	7 200
5 Umeå universitet	6 100
6 Linköpings universitet	2 500
7 Karolinska institutet	2 100
8 Kungl. Tekniska högskolan	17 800
9 Luleå tekniska universitet	1 450
10 Karlstads universitet	2 500
11 Linnéuniversitetet	3 200
12 Örebro universitet	4 200
13 Mittuniversitetet	1 500
14 Blekinge tekniska högskola	5 700
15 Malmö högskola	2 000
16 Mälardalens högskola	3 000
17 Högskolan i Borås	3 500
18 Högskolan Dalarna	5 900
19 Högskolan på Gotland	500
20 Högskolan i Gävle	2 000
21 Högskolan i Halmstad	3 500
22 högskolan Kristianstad	1 000
17 Högskolan i Skövde	1 800
18 Högskolan Väst	2 000
19 Södertörns högskola	2 000
20 Chalmers tekniska högskola	7 000
21 Högskolan i Jönköping	3 000
Summa	111 000

För 2012 bör det frigjorda anslagsutrymmet på grundutbildningsanslagen fortsatt få disponeras av universitet och högskolor för grundutbildning. Universitet och högskolor kan då använda detta utrymme för att trappa ned den tillfälliga satsningen 2010 och 2011 på högskoleplatser.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag avseende hur de anslagsmedel som frigörs genom studieavgifter bör disponeras. Totalt beräknas studieavgifterna frigöra ett utrymme på grundutbildningsanslagen i storleks-

ordningen 500 miljoner kronor per år vid fullt genomslag.

Anmälningavgifter

Antalet ansökningar från utländska studenter har ökat mycket kraftigt under de senaste åren, särskilt sökande från tredjeländ. Hanteringen av ansökningarna medför mycket administration och höga kostnader för lärosätena. En stor andel av de sökande visar sig vid en granskning inte vara behöriga för de utbildningar de har sökt. Av dem som antas är det många som till slut inte påbörjar studierna.

Regeringen har den 28 maj 2009 uppdragit åt Verket för högskoleservice att i samarbete med statliga universitet och högskolor förbereda verksamheten inför ett införande av dels anmälningavgifter till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå för sökande från tredjeländ, dels studieavgifter för studerande från tredjeländ vid statliga universitet och högskolor (dnr U2009/3627/UH). Verket för högskoleservice ska redovisa sitt uppdrag den 15 september 2009. Regeringen avser att återkomma i frågan.

4.3.3 Kvalitetsbaserad resurstilldelning och ett nytt kvalitetsutvärderings-system

Den nuvarande resurstilldelningsmodellen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgår endast från antalet studenter och deras prestationer. För att stimulera till kvalitetsutveckling anser regeringen att denna modell bör kompletteras med en kvalitetsrelaterad del. Lärosätena bör i denna del tilldelas medel utifrån resultaten av Högskoleverkets utvärderingar av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå.

Ett av regeringens mål för den högre utbildningen är lärosäten med en hög grad av självbestämmande. Det innebär ett ökat ansvar för lärosätena att utforma verksamheten för att nå och bibehålla en hög kvalitet. Ökad frihet kräver också en effektiv och ändamålsenlig utvärdering. Universitet och högskolor finansieras i stor utsträckning av statliga medel, och staten har därför ett legitimt intresse av att dessa medel används så effektivt som möjligt och att resultaten leder till hög kvalitet. Dessutom har

studenter, näringsliv, offentliga myndigheter och andra intressenter behov av information om utbildningarnas kvalitet.

Inriktningen på det kvalitetssäkringssystem som Högskoleverket ansvarar för bör förändras för att möta de nya krav som ställs utifrån målsättningar om ökad frihet och kvalitet. Inriktningen bör därvid vara att utvärderings-systemet får en tydlig inriktning mot utbildningarnas kvalitet i form av resultat för att kunna ligga till grund för resurstilldelning. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag på hur en modell med kvalitetsbaserad resurstilldelning kopplad till ett nytt kvalitetssäkringssystem bör utformas.

4.3.4 Lärosäten med en högre grad av självbestämmande

Genom historien har det funnits ett klart samband mellan graden av självstyre och vetenskapligt nytänkande i den högre utbildningen och forskningen. Regeringen anser därför att lärosätenas frihet och självbestämmande ska öka.

En utredare fick i november 2007 i uppdrag att utarbeta förslag om bl.a. hur den statliga styrningen av universitet och högskolor i olika avseenden ska minskas (U 2007:11, dir. 2007:158). I december 2008 överlämnade den s.k. Autonomiutredningen sitt betänkande Självständiga lärosäten (SOU 2008:104) till regeringen. Huvudförslaget i betänkandet är att universitet och högskolor ska upphöra att vara statliga myndigheter och i stället övergå i en ny offentligrättslig organisationsform, självständiga lärosäten, och därmed utgöra egna juridiska personer. Betänkandet har remitterats. I remissyttrandena finns betydande skillnader i uppfattning om utredningens förslag. Regeringen avser att efter beredning återkomma till riksdagen med förslag för att öka lärosätenas självbestämmande.

4.3.5 Fortsatt utbyggnad av läkarutbildningen

Efterfrågan på läkare bedöms öka snabbare än tillgången, bl.a. på grund av ett ökat vårdbehov till följd av befolkningstillväxt och en åldrande befolkning samt ålderstrukturen bland nu yrkesverksamma läkare.

Riksdagen har efter förslag av regeringen under mandatperioden anvisat medel för en utökning av läkarutbildningen med 234 nybörjarplatser. Regeringen presenterar nu en ytterligare utbyggnad med 30 nybörjarplatser vid Uppsala universitet och Linköpings universitet. Denna ytterligare utbyggnad innebär 15 nybörjarplatser var till de båda universiteten och ger en total volymökning om 82,5 helårsstudenter vid respektive lärosäte. Kostnaden beräknas uppgå till 38,7 miljoner kronor när utbildningen är fullt utbyggd (inkl. studiestöd). Enligt regeringens bedömning bör de båda universiteten kunna finansiera denna utbyggnad inom sina anslag. Däremot föreslås att anslaget 2:56 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* ökas för att ekonomiskt kompensera berörda landsting i enlighet med avtalet om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården.

Totalt kommer således läkarutbildningen med den nu föreslagna ökningen att under mandatperioden byggas ut med 264 nybörjarplatser på årsbasis. Det motsvarar en utbyggnad med 26 procent.

Regeringen avser att fortsätta följa hur det framtida behovet av utbildningsplatser inom läkarutbildningen utvecklas och vid behov återkomma till riksdagen.

4.3.6 Sjuksköterskeutbildning i Stockholm

I december 2008 återkallade Högskoleverket tillståndet att utfärda sjuksköterskeexamen vid Karolinska institutet. Karolinska institutet har de senaste åren examinerat ca 380 sjuksköterskor årligen. Att utbildningen nu inte kan anta nya studenter får konsekvenser för stockholmregionens tillgång på sjuksköterskor. Eftersom utbildningen är treårig märks effekterna på arbetsmarknaden fr.o.m. 2012.

För att mildra effekterna av det minskade utbudet av examinerade sjuksköterskor beslutade regeringen i december 2008 att fördela medel för att permanent öka antalet helårsstudenter med totalt 60 per år vid de enskilda utbildningsanordnarna Ersta Sköndals Högskola AB, Sophiahemmet Högskola samt Röda Korsets Högskola fr.o.m. 2009.

Regeringen beslutade under 2009 dessutom om en engångssatsning som motsvarar totalt 60 helårsstudenter fördelat mellan de tre högskolorna.

Regeringen föreslår nu att medel ska utgå för ytterligare en permanent utbyggnad fr.o.m. 2010 motsvarande 60 helårsstudenter, dvs. 20 helårsstudenter vardera till de tre enskilda utbildningsanordnarna i Stockholm. Denna satsning ingår för 2010 och 2011 i ramen för den tillfälliga satsningen på fler högskoleplatser.

4.3.7 Lärarutbildning

Ny lärarutbildning

Sverige måste lyckas rekrytera de mest lämpade personerna till läraryrket och samtidigt behålla de lärare som redan finns i skolväsendet. Det handlar om att ge lärarstudenterna en god utbildning, fylla på med kunskap när så behövs och låta alla lärare utvecklas i sin profession.

I avsnitt 4.1 beskriver regeringen de insatser som genomförs.

Lärarutbildningen måste hålla hög kvalitet och förbereda studenterna för ett yrkesliv i skolan. Utbildningens kvalitet och status är också avgörande för rekryteringen. I december 2008 överlämnade Utredningen om en ny lärarutbildning sitt betänkande En hållbar lärarutbildning (SOU 2008:109) och Utredningen om utbildning till yrkeslärare överlämnade betänkandet Yrkeskunnande – en likvärdig sökväg till lärarutbildning mot yrkesämnen (SOU 2008:112) till regeringen. Betänkandena har remitterats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i denna fråga.

Kompletterande utbildning för obehöriga lärare

Det finns i dag alltför många lärare som saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. För att ge erfarna men obehöriga lärare möjlighet att komplettera sina tidigare studier till en lärarexamen ges några lärosäten med tillstånd att utfärda lärarexamen möjlighet att erbjuda en kompletterande utbildningsinsats (se avsnitt 4.1.1). Utgångspunkten för regeringens satsning är att lärosätena ska validera tidigare erfarenheter som lärare samt erbjuda individualiserade utbildningsprogram för att underlätta och förkorta

studietiden för den enskilde studenten. Utbildningen bör leda till en lärarexamen och kunna inkludera såväl ämnesstudier som utbildning inom det allmänna utbildningsområdet. Omfattningen får vara högst 120 högskolepoäng. Utbildningen beräknas starta hösten 2010.

För 2010 föreslås 6 miljoner kronor för utbildningsinsatsen. För 2011 beräknas 28 miljoner kronor och 50 miljoner kronor för 2012. Mot bakgrund av utbildningens längd och studietakt innebär detta att verksamheten kommer att bedrivas t.o.m. utgången av 2016. Den totala utbildningsinsatsen kommer därmed att omfatta 1 100 helårsstudenter inom ramen för dessa resurser.

Regeringen avser att ge de lärosäten (Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karlstads universitet, Högskolan Dalarna, Malmö högskola och Högskolan i Jönköping) som i dag har i uppdrag att erbjuda en utbildningsinsats för obehöriga lärare ett nytt uppdrag. Regeringen återkommer om den närmare utformningen av utbildningsinsatsen.

Speciallärarutbildning

Efter förslag i budgetpropositionen för 2009 anslogs drygt 44 miljoner kronor för uppbyggnad av speciallärarutbildning vid nio universitet och högskolor (Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karlstads universitet, Växjö universitet, Örebro universitet, Malmö högskola och Högskolan Kristianstad). För 2010 föreslås ca 43 miljoner kronor och för 2011 beräknas ca 38 miljoner kronor för detta ändamål. Utbildningen beräknas vara fullt utbyggd 2011.

Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor av de medel som anvisas 2010 används som en kvalitetsförstärkning av utbildningen vid de berörda lärosätena.

4.3.8 Övriga insatser

Meritpoäng för elever från IB, Europaskolor och Åland m.m.

Elever med betyg från svensk gymnasial utbildning får fr.o.m. höstterminen 2010

tillgodoräkna sig meritpoäng när de söker till högskolan. Meritpoäng ges för fördjupningskurser i ämnena engelska, moderna språk och matematik samt för vissa andra kurser som är relevanta för den sökta utbildningen. Syftet med de nya antagningsreglerna är att sända tydliga signaler till elever i gymnasieskolan om att fördjupning lönar sig.

Regeringen har den 11 juni 2009 gett Högskoleverket i uppdrag att, i samråd med Verket för högskoleservice, utreda om det finns förutsättningar för att sökande med betyg från vissa andra utbildningar på gymnasial nivå skulle kunna konkurrera i samma urvalsgrupper och på likvärdiga villkor som sökande med betyg från svensk gymnasial utbildning. Det gäller gymnasiala utbildningar inom Europaskolan (European Baccalaureate), s.k. IB-utbildning (International Baccalaureate), gymnasial utbildning vid Lycée International samt åländsk utbildning på gymnasial nivå. I uppdraget ingår att utreda om det finns förutsättningar att tilldela betyg från dessa utbildningar, meritpoäng på likvärdiga villkor som betyg från svensk gymnasial utbildning.

Högskoleverket ska vidare analysera om en eventuell förändring i fråga om betyg från dessa utbildningar skulle medföra att även betyg från utbildning i andra länder eller utbildningssystem ska hanteras på samma sätt.

Uppdraget ska redovisas den 1 oktober 2009.

Kårobligatoriet avskaffas 2010

Med anledning av propositionen Frihet och inflytande – kårobligatoriets avskaffande har riksdagen fattat beslut om att avskaffa kårobligatoriet fr.o.m. den 1 juli 2010 (prop. 2008/09:154, bet. 2008/09:UbU14, rskr. 2008/09:275.). I stället införs ett modernt system för studentinflytande. Studenterna får själva bestämma om de vill tillhöra en sammanlutning, som är en grundläggande rättighet i ett demokratiskt samhälle. Det är fel att tvinga studenter till ett obligatoriskt föreningsmedlemskap. Studentkårer som bygger på frivilligt deltagande kommer att stärka och vitalisera studentinflytandet och stärka kårernas legitimitet.

Regeringen har i syfte att underlätta den omställning som många studentsammanslutningar kommer att genomgå med anledning

av kårobligatoriets avskaffande fördelat 2,5 miljoner kronor till Sveriges förenade studentkårer för att inrätta en tillfällig stödfunktion. Funktionens syfte är att ge studentsammanslutningarna råd och stöd i de ekonomiska, juridiska och organisatoriska frågor som uppstår vid omställningen från obligatoriskt till frivilligt medlemskap.

För att säkerställa en struktur för studenternas medverkan i lärosätets kvalitetsarbete har regeringen bedömt att denna verksamhet bör stödjas med statsbidrag. För andra halvåret 2010 föreslås universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare tillföras 20 miljoner kronor. För 2011 beräknas tillskottet uppgå till 30 miljoner kronor.

Teknikdelegationen och intresset för ingenjörsutbildningar

Sverige har problem med rekryteringen av studerande till ingenjörsutbildningarna. Det finns också stora skillnader mellan kvinnors och mäns intresse för dessa utbildningar. Mot denna bakgrund är det nödvändigt med ytterligare satsningar för att öka intresset för matematik, naturvetenskap, teknik samt informations- och kommunikationsteknik (IKT) bland barn och ungdomar, och särskilt bland flickor och kvinnor.

Regeringen har den 24 juli 2008 beslutat att tillsätta en teknikdelegation med uppdraget att bl.a. kartlägga behovet av välutbildad arbetskraft inom matematik, naturvetenskap, teknik och IKT samt att verka för att behovet uppmärksammas i större utsträckning (U 2008:07, dir. 2008:96). Delegationen ska också öka intresset för högskoleutbildning inom dessa områden.

Under 2008 och 2009 har delegationen disponerat totalt 28 miljoner kronor. För 2010 föreslår regeringen att ytterligare 12 miljoner kronor anvisas till Teknikdelegationen. Medlen ska användas för att bedriva ett utåtriktat arbete samt för att stödja andra projekt och insatser inom området. Delegationen ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 april 2010.

Företagshälsovård

Regeringen har stärkt företagshälsovårdsutbildningen för perioden 2009–2011 genom inrättandet av Delegationen för kunskapsområdet företagshälsovård (S 2009:01, dir. 2009:18). Delegationen har till uppgift att upphandla och samordna långa utbildningar i företagshälsovård. Delegationen ska även stödja utvecklingen inom området företagshälsovård och verka för ökad forskning inom området. Delegationens uppgift är ett led i arbetet att ge universitet och högskolor möjlighet att utveckla utbildningar i företagshälsovård om minst ett år på avancerad nivå.

Högskoleverket har redovisat de ekonomiska förutsättningarna för att utbildningarna ska ges som högskoleutbildningar. Regeringen avser att bereda frågan vidare.

Ökad direktövergång

Medelålder för en högskolenyborjare i Sverige är 22 år, vilket är en hög siffra i ett internationellt perspektiv. Ett skäl till den sena övergången till högskolan kan vara att svenska ungdomar lämnar gymnasieskolan senare än ungdomar i andra länder. Jämfört med andra länder har Sverige dessutom, tillsammans med de övriga nordiska länderna, stora grupper som påbörjar högskolestudier efter några år i arbetslivet. Konkurrenskomplettering av gymnasiebetyg inom kommunal vuxenutbildning har också varit vanligt. Möjligheten att påbörja högre utbildning i senare år återspeglar flexibiliteten i utbildningssystemet och är en viktig komponent i strategin för livslångt lärande.

Samtidigt leder den sena övergången till högskolan till att individens livsinkomst blir lägre än vad den annars skulle ha varit. Det kostar också samhället stora resurser. Det är därför angeläget att stimulera ungdomar att i ökad utsträckning söka sig till den högre utbildningen direkt efter gymnasieskolan.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder som antingen redan har börjat gälla eller kommer att börja gälla under de närmaste åren. Urvalsgruppen för högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet avskaffades den 1 januari 2008 och fr.o.m. den 1 januari 2010 gäller nya bestämmelser för urval på grundval av betyg. Bestämmelserna innebär bl.a. att sökande som

kompletterat sina betyg i efterhand konkurrerar i en egen urvalsgrupp och att sökande med enbart gymnasiebetyg konkurrerar i en annan. Syftet med den senare bestämmelsen är att minska incitamenten för s.k. konkurrenskomplettering och signalera att ansträngningar i gymnasieskolan lönar sig. Förändringar i gymnasieelevernas beteende har redan märkts.

Tillstånd för forskarutbildning

I propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134) föreslog regeringen att alla högskolor ska ha möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå. Riksdagen beslutade den 10 juni 2009 i enlighet med regeringens förslag (bet. 2008/09: UbU18, rskr. 2008/09:276).

Examenstillstånd kommer efter ansökan och prövning att ges inom avgränsade områden som är smalare än dagens vetenskapsområden. Möjligheten att utfärda en examen på forskarnivå inom ett visst område ska också kunna dras in för såväl universitet som högskolor, om det finns brister i utbildningens kvalitet.

Regeringen anser att förstklassig forskning och forskarutbildning kan bedrivas vid såväl större som mindre lärosäten och att det finns anledning att ta vara på de mindre högskolornas starka sidor, t.ex. att forskningen där ofta sker i nära samverkan med aktörer utanför högskolan, vilket kan främja en forskarutbildning som är anpassad till arbetsmarknaden utanför högskolan. De högskolor som inte är universitet ska därför kunna ges möjlighet att utfärda examina på forskarnivå inom områden där de har särskilt goda förutsättningar.

Nytt avtal med Handelshögskolan i Stockholm

Handelshögskolan i Stockholm har sagt upp ett avtal som har ingåtts 1993 av staten samt Handelshögskoleföreningen i Stockholm och Handelshögskolan i Stockholm. Parterna har ingått ett avtal om förlängning av avtalet som gäller längst till och med den 31 december 2009.

Mellan parterna pågår förhandlingar om ett nytt avtal med innebörd att Handelshögskolan i Stockholm utbildar ett visst minsta antal helårsstudenter årligen mot att staten betalar årlig ersättning under förutsättning att riksdagen

anvisar medel för detta efter förslag av regeringen.

Samgående Dramatiska institutet och Teaterhögskolan

Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm har gemensamt hemställt till regeringen om att bilda en ny högskola genom en sammanslagning av verksamheterna vid de båda lärosätena. Den nya högskolan ska samla ett flertal utbildningar inom film, radio, teater och TV och därigenom involvera den konstnärliga processens olika aktörer och perspektiv. Regeringens bedömning är att en gemensam organisation ökar möjligheten att utveckla en dynamisk miljö för konst och lärande. I den nya högskolan kan förutsättningar också skapas för möten över yrkesgränserna.

En sammanslagning av verksamheterna vid de båda lärosätena till en gemensam högskola kan också gynna utvecklingen av utbildning och forskning samt öka högskolans attraktionskraft. Det kan på sikt även leda till en effektivisering av verksamheten. Regeringen föreslår i denna proposition att verksamheterna vid Dramatiska Institutet och Teaterhögskolan ska ingå i en högskola.

Linnéuniversitetet

Den 1 januari 2010 slås Växjö universitet och Högskolan i Kalmar samman till ett universitet – Linnéuniversitetet (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131). Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska avvecklas och upphöra som myndigheter den 31 december 2009.

En organisationskommitté har bildats för att genomföra sammanslagningen av lärosätena (U2008:11, dir. 2008:146). Det nya universitetet ska bedriva utbildning och forskning som effektivt tillvaratar och integrerar de båda ingående lärosätenas utbildnings- och forskningsmöjligheter. Vidare framgår att de särskilda uppdrag och inrättningar som de båda lärosätena har ska vidareutvecklas i det nya universitetets samlade miljö. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2010.

Utbildning för personer med examen från tredjeland

Det är angeläget att ta tillvara den kunskap som människor med examen från andra länder besitter. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2009 att 93,6 miljoner kronor per år avsätts för integrationsinsatser i högskolan under perioden 2009–2011. Insatserna innebär framförallt anordnande av kompletterande högskoleutbildningar. I dag pågår kompletterande utbildningar för ett antal yrkesgrupper, bland annat lärare, läkare och jurister med examen från tredje land enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. Det finns ett stort behov av dessa utbildningar, t.ex. vad avser läkare, därför bör fler kompletterande utbildningar planeras och startas under 2010 samt ytterligare yrkesgrupper beredas plats inom ramen för dessa.

Socialstyrelsen är behörig myndighet för prövning av legitimation inom hälso- och sjukvårdsyrken. Normalt har den behöriga myndigheten för ett reglerat yrke i uppgift att bedöma utländska utbildningar som leder till yrket i fråga. Eftersom gruppen sökande med utbildning från tredjeland är relativt stor jämfört med reglerade yrken inom andra områden, finns det dock skäl att göra avsteg från denna princip och använda Högskoleverkets väl utvecklade bedömningsmetoder som ett stöd i Socialstyrelsens arbete. Som anges i propositionen Gränslös kunskap (prop. 2008/09:175) överväger regeringen behovet av att förtydliga Högskoleverkets uppgift att bedöma utbildningar enligt förordningen (2007:1293) med instruktion för Högskoleverket i detta avseende och behovet av ökade resurser till verket för denna uppgift.

Jämställdhet i högskolan

I många viktiga avseenden är den svenska högskolan fortfarande ojämförbar och starkt könsuppdelad. Av Högskoleverkets rapport Kvinnor och män i högskolan framgår bl.a. att närmare två tredjedelar av studenterna inom högskolans grundutbildning är kvinnor och en tredjedel är män. Samtidigt finns det i toppen av den akademiska karriären, bland professorerna, endast 19 procent kvinnor och 81 procent är

män. Detta är inte acceptabelt. Det går inte heller att förlita sig på att tiden kommer att lösa problemen. Tvärtom, trots tidigare ansträngningar från både myndigheter och andra aktörer, består skillnaderna i såväl utbildnings- som karriärvägar för kvinnor och män inom den svenska högskolan. I vissa avseenden går till och med utvecklingen åt fel håll. Inom de tekniska och naturvetenskapliga områdena beräknar Högskoleverket att andelen kvinnliga professorer kommer att vara betydligt lägre 2030 än i dag om inga åtgärder vidtas.

Regeringen ser allvarligt på situationen. I den svenska högskolan ska kvinnor och män kunna verka på lika villkor och med samma möjligheter till akademisk karriär. Samhällets behov av att tillvarata den bästa kompetensen motverkas när könsbundna föreställningar präglar studieval och utbildning. Att allt fler män väljer bort högre utbildning är en särskilt bekymmersam utveckling. Regeringen anser att det finns behov av en nationell kraftsamling för att öka jämställdheten inom högskolan.

Den 29 januari 2009 beslutade regeringen att inrätta en delegation för jämställdhet i högskolan (U 2008:08, dir. 2009:7). Delegationen ska stödja insatser och föreslå åtgärder som främjar jämställdhet i högskolan. Uppdraget ska redovisas slutligt den 1 januari 2011. Delegationen får för 2009 disponera högst 30 miljoner kronor för att genomföra uppdraget. Under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet avser regeringen att för 2010 tillföra delegationen ytterligare 30 miljoner kronor. Kostnaderna för delegationen belastar det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet uppförda anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder*.

4.3.9 Internationalisering – gränslös kunskap

Globaliseringens utmaningar ska mötas genom att svenska universitet och högskolor ges bästa tänkbara möjligheter att utifrån sina egna förutsättningar utvecklas till internationellt sett konkurrenskraftiga institutioner för utbildning och forskning. Hög kvalitet i högre utbildning och forskning är avgörande för Sveriges attraktionskraft som kunskapsnation. Konkurrens med framgångsrika lärosäten internationellt samt ökad internationell rörlighet bland studenter, lärare och forskare, stärker

kvaliteten vid svenska universitet och högskolor. Internationella kontakter bidrar till att stärka kvaliteten i den högre utbildningen. Kunskap om och förståelse för andra länder och kulturer växer. Kontakterna kan komma både individ och samhälle till godo.

Universitet och högskolor behöver ha goda förutsättningar för att kunna delta i fler och djupare samarbeten och utbyten. Den globala rörligheten bland studenter har ökat kraftigt de senaste åren. Antalet svenska studenter som studerar utomlands har däremot minskat. Det är angeläget att denna utveckling bryts. Lärarnas internationella rörlighet är avgörande för internationaliseringen av den högre utbildningen. Enligt regeringens bedömning är det fortsatt angeläget att en större andel av dagens lärare vid svenska universitet och högskolor deltar i utlandsvistelser och utbyte med andra länder. Universitet och högskolor måste själva hitta vägar för att på olika sätt uppmuntra lärarna till utlandsvistelser och utbyte med andra lärandemiljöer. Regeringen önskar särskilt se en ökning av både student- och lärarmobilitet inom ramen för lärarutbildningarna. Det är en stor fördel om de lärare som kommer att undervisa elever från olika kulturer i framtiden själva har erfarenhet av att leva i ett främmande land.

I propositionen Gränslös kunskap – högskolan i globaliseringens tid (prop. 2008/09:175) presenterade regeringen ett antal insatser som ska bidra till att stärka universitetens och högskolornas internationaliseringsarbete. Regeringen gjorde bl.a. bedömningen att ett nytt stipendieprogram för utbytesstudier i länder utanför Europa bör inrättas och att lärare vid svenska lärosäten bör uppmuntras att delta i lärarutbyten i andra länder. Vidare beslutade riksdagen i enlighet med regeringens förslag i propositionen att svenska universitet och högskolor får utfärda gemensamma examina med lärosäten inom landet och utomlands (bet. 2008/09:UbU19, rskr. 2008/09:282).

Regeringen avser att se över hur den utlandsbaserade verksamheten för omvärldsbevakning och främjande inom utbildnings-, forsknings- och innovationsområdet kan samordnas och utvecklas i syfte att göra svenska insatser på området mer verkningsfulla. En viktig aspekt är därvid att förstärka kopplingen mellan högre utbildning, forskning och innovation – den s.k. kunskapstriangeln.

Regeringen ser även positivt på det samarbete som svenska universitet och högskolor har utvecklat under senare år med de svenska medelhavsinstitutionerna i Aten, Rom och Istanbul när det gäller att erbjuda utbildning.

I årsredovisningarna för 2009 ska universitet och högskolor redogöra särskilt för sitt internationaliseringsarbete, som en uppföljning av den redovisning de lämnade 2006. Regeringen kommer noga att studera dessa redovisningar och därefter överväga om ytterligare insatser är nödvändiga för att möta globaliseringens utmaningar och främja internationaliseringen av svensk högre utbildning.

Globaliseringsrådet

Globaliseringsrådet tillsattes av regeringen i december 2006 för att analysera och komma med förslag om hur Sverige kan hävda sig väl i en tid av fortsatt globalisering. Rådet har också varit en arena för dialog med syfte att bredda det offentliga samtalet och fördjupa kunskaperna kring globaliseringens effekter.

Globalisering handlade, när begreppet myntades, mycket om vidgade marknader. Nu växer insikten om att globalisering står för så mycket mer. Den kan, rätt hanterad, ge minskad fattigdom och tränga undan hunger och hopplöshet. Den kan öka möjligheterna att gränslösa idéer om mänskliga rättigheter och demokrati sprids och slår rot där de hittills varit bannlysta. Den kan öka förutsättningarna för att världens folk samlar sig till samordnade insatser för en hållbar utveckling på vår gemensamma planet.

Under sin två och ett halvt år långa verksamhet har Globaliseringsrådet bl.a. lämnat fyra rådsrapporter, presenterat 33 underlagsrapporter, fem myndighetsrapporter samt hållit 25 konferenser.

I maj 2009 lämnade Globaliseringsrådet sin slutrapport, Bortom krisen – Om ett framgångsrikt Sverige i den nya globala ekonomin (Ds 2009:21).

4.4 Forskning

Regeringens mål är att stärka Sveriges ställning som forskningsnation och därmed stärka

konkurrenskraften i en globaliserad värld och bidra till ökad ekonomisk tillväxt och välfärd i Sverige.

Regeringen lämnade i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) sin syn på forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2009–2012. Regeringen presenterade en kraftfull satsning på forskning och innovation. Anslagen till forskning och utveckling ökade med 2 miljarder kronor 2009. År 2012 beräknas resurserna till forskning ökas med 5 miljarder kronor jämfört med 2008.

I denna proposition föreslås, i enlighet med vad som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen, en ökning med en miljard kronor för 2010. Av detta belopp föreslås 500 miljoner kronor fördelas till lärosäten och Vetenskapsrådet för satsningar på strategiska områden, 300 miljoner kronor till universitet och högskolors anslag för forskning och forskarutbildning, 100 miljoner kronor till forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) samt Verket för innovationssystem (Vinnova). Vidare föreslås att ytterligare 100 miljoner kronor fördelas till industriforskningsinstitutionen under Research Institutes of Sweden (RISE) Holding AB. Utöver denna miljard föreslås att anslagen till forskningsråden, Vinnova och Polarforskningssekretariatet ökas med 400 miljoner kronor. Fördelningen av de 400 miljoner kronorna presenterades i forsknings- och innovationspropositionen.

Strategiska forskningsområden

Den enskilt största satsningen i forsknings- och innovationspropositionen är satsningen på strategiska områden. Regeringen menar att koncentrerade satsningar på högkvalitativ forskning och forskning av stor betydelse för samhället och näringslivet samt en effektiv infrastruktur för forskningen behövs för att behålla den internationella konkurrenskraften inom svensk forskning och svenskt näringsliv. Strategiska satsningar görs främst inom tre övergripande områden, medicin och livsvetenskaper, teknik och klimat.

Huvuddelen av de nya medlen som föreslås i denna proposition för de strategiska satsningarna, fördelas till anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor efter en kvalitetsbedömning som gjorts av forskningsråden, Energimyndigheten och Vinnova (se tabell 4.1). En del av medlen för de strategiska områdena, 80 miljoner kronor, föreslås tillföras Vetenskapsrådet fr.o.m. 2010 för särskilda infrastruktursatsningar kopplade till strategiska områden, t.ex. biobanker men även till stora forskningsanläggningar såsom synkrotronljusanläggningen Max IV.

Vetenskapsrådet, Formas, Vinnova och Energimyndigheten har på regeringens uppdrag i samråd med FAS gemensamt utlyst och genomfört beredningen av ansökningarna och till regeringen föreslagit en fördelning av medlen till lärosätena.

Beredningen av ansökningarna gjordes genom peer-review-granskning i expertpaneler, huvudsakligen bestående av utländska bedömare. Förslag på ledamöter i dessa paneler inhämtades från lärosätena, finansörerna samt respektive panelordförande.

Lärosätena bereddes möjlighet att kommentera eventuella sakfel innan panelernas slutliga rekommendationer, inklusive avsättningar till infrastruktur, lämnades till respektive myndighet. I samråd beslutade sedan myndigheterna om rekommendationer inom sina respektive ansvarsområden.

De strategiska medlen till forskning och infrastruktur inom de strategiska områdena fördelas i enlighet med myndigheternas förslag. Medlen till varje områdesprojekt bör fördelas till huvudsökande lärosätes anslag för forskning. I flera beviljade strategiska områdesprojekt ingår forskningsinstitut som deltagare.

I tabell 4.1 Fördelning av strategiska medel 2010 och den beräknade fördelningen 2011 och 2012 visas huvudsökande och medsökande inom varje områdesprojekt samt fördelningen av medlen 2010 och den beräknade fördelningen 2011 och 2012.

Tabell 4.4 Fördelning av strategiska medel 2010 och den beräknade fördelningen 2011 och 2012

<i>mnr</i>					
Strategiskt område	Huvudsökande lärosäte	Medsökande lärosäte	2010	2011	2012
Cancer	Uppsala universitet	Umeå universitet, Stockholms universitet, Kungl. Tekniska högskolan	5,6	10,2	19,6
Cancer	Lunds universitet	Göteborgs universitet	4,8	8,7	16,8
Cancer	Karolinska institutet		5,6	10,2	19,6
Diabetes	Lunds universitet	Uppsala universitet	8,0	14,5	28,0
Diabetes	Karolinska institutet	Umeå universitet	8,0	14,5	28,0
Effekter på naturresurser	Lunds universitet	Göteborgs universitet	12,0	16,0	24,0
Effekter på naturresurser	Stockholms universitet		8,0	12,0	16,0
Energi	Uppsala universitet	Kungl. Tekniska högskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Luleå tekniska universitet	14,8	31,6	52,0
Energi	Umeå universitet	Luleå tekniska universitet, Sveriges lantbruksuniversitet	16,2	31,4	50,0
Energi	Chalmers tekniska högskola		19,0	37,0	58,0
Epidemiologi	Lunds universitet	Uppsala universitet	6,0	6,0	10,0
Epidemiologi	Karolinska institutet		6,0	6,0	10,0
E-vetenskap	Uppsala universitet	Lunds universitet, Umeå universitet	10,0	14,0	26,0
E-vetenskap	Kungl. Tekniska högskolan	Linköpings universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet	10,0	18,0	30,0
Havsmiljö forskning	Stockholms universitet		4,9	7,6	9,7

Havsmiljö forskning	Umeå universitet	Högskolan i Kalmar	4,1	6,4	8,3	Neurovetenskap	Karolinska institutet	Umeå universitet, Kungl. Tekniska högskolan	10,0	16,0	28,0
Hållbart nyttjande av naturresurser	Luleå tekniska universitet		6,0	13,7	21,4	Politiskt viktiga regioner	Uppsala universitet		6,0	6,0	8,0
Hållbart nyttjande av naturresurser	Sveriges lantbruksuniversitet	Umeå universitet	13,0	15,3	26,6	Politiskt viktiga regioner	Lunds universitet		9,0	9,0	12,0
IT och mobil kommunikation	Linköpings universitet	Lunds universitet, Blekinge tekniska högskola, Högskolan i Halmstad	17,3	21,1	30,7	Produktions- teknik	Kungl. Tekniska högskolan	Mälardalens högskola	9,5	13,5	19,0
IT och mobil kommunikation	Kungl. Tekniska högskolan	Stockholms universitet,	18,7	22,9	33,3	Produktions- teknik	Chalmers tekniska högskola	Lunds universitet	14,5	20,5	29,0
Klimatmodeller	Lunds universitet	Göteborgs universitet, Högskolan i Kalmar/ Lunds universitet, Chalmers tekniska högskola, Kungl. Tekniska högskolan	2,9	5,8	8,7	Stamceller och regenerativ medicin	Lunds universitet	Uppsala universitet	11,0	15,0	29,0
Klimatmodeller	Stockholms universitet	Kungl. Tekniska högskolan	6,1	12,2	18,3	Stamceller och regenerativ medicin	Karolinska institutet		12,0	16,0	30,0
Materialvetenskap	Linköpings universitet		10,0	16,0	28,0	Säkerhet och krisberedskap	Uppsala universitet	Karlstads universitet, Försvarshögskolan	3,0	8,4	11,4
Materialvetenskap	Chalmers tekniska högskola	Göteborgs universitet	10,0	12,0	24,0	Säkerhet och krisberedskap	Linköpings universitet	Kungl. Tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola	2,0	5,6	7,6
Molekylär biovetenskap	Uppsala universitet		15,0	26,4	43,5	Transport forskning	Kungl. Tekniska högskolan	Linköpings universitet	9,0	19,0	31,0
Molekylär biovetenskap	Kungl. Tekniska högskolan	Karolinska institutet, Stockholms universitet	35,0	61,6	101,5	Transport forskning	Chalmers tekniska högskola	Göteborgs universitet	15,0	29,0	46,0
Nanovetenskap och nanoteknik	Lunds universitet		11,5	14,0	27,0	Värdforskning	Uppsala universitet		5,0	5,0	10,0
Nanovetenskap och nanoteknik	Chalmers tekniska högskola		10,5	20,0	33,0	Värdforskning	Göteborgs universitet		10,0	20,0	20,0
Neurovetenskap	Lunds universitet	Göteborgs universitet	10,0	16,0	28,0	Värdforskning	Karolinska institutet	Umeå universitet	10,0	15,0	20,0

Regeringen anser att en utvärdering av de strategiska satsningarnas resultat bör genomföras efter fem år. Den snabba förändringstakten inom såväl forskning som näringsliv ställer krav på att systemet med strategiska forskningsområden förenar långsiktighet med flexibilitet. Regeringen anser därför att verksamheten bör följas upp så att satsningarna genomförs i enlighet med intentionerna i forsknings- och

innovationspropositionen. Utvärderingen kan leda till att medel omfördelas mellan forskningsutförare, om det skulle visa sig att t.ex. ett lärosäte inte klarat att bygga upp forskningskompetens på en internationellt ledande nivå.

Fördelning av direkta forskningsanslag till universitet och högskolor

Via statsbudgeten finansierar staten forskning och utbildning på forskarnivå genom bl.a. anslagsmedel till respektive universitet och högskola. Före 2009 fanns ingen koppling mellan fördelningen av dessa anslagsmedel för forskning och utbildning på forskarnivå och universitet och högskolors kvalitet i forskningen.

I forsknings- och innovationspropositionen bedömde regeringen att en ny modell bör införas för resurstilldelning för forskning och utbildning på forskarnivå för de flesta universitet och högskolor. Modellen bygger på kvalitetsindikatorer i form av externa medel och vetenskaplig produktion i form av publiceringar och citeringar. Vidare bedömde regeringen att alla lärosäten som omfattas av modellen skulle erhålla ett basanslag för forskning baserat på antalet helårsstudenter.

Förslag om fördelning av anslagsmedlen för forskning och forskarutbildning för 2010 baseras på underlag från Vetenskapsrådet som tagits fram med utgångspunkt i en modell som redovisades i forsknings- och innovationspropositionen.

I enlighet med propositionen avser regeringen att utse en utredare som ska analysera hur utvärderingar av den vetenskapliga kvaliteten i forskning ska kunna utgöra grund för en modell för fördelning av direkta anslag för forskning och utbildning på forskarnivå till universitet och högskolor.

Infrastrukturanläggningar

ESS

Som beskrevs i forsknings- och innovationspropositionen har regeringen arbetat för en förläggning av den europeiska forskningsanläggningen ESS (European Spallation Source) till Sverige. I maj 2009 uppnåddes enighet mellan

intresserade länder att ESS bör byggas i Lund, med ett datacenter i Köpenhamn. Att nästa generations neutronkälla förläggs i Sverige är en stor framgång för vårt land och svensk forskning. Det handlar om att bygga och driva en av världens största forskningsanläggningar.

En konstruktion av ESS i Sverige kommer att främja utvecklingen av svensk forskning. Utländska forskare kommer i ännu högre utsträckning än i dag att komma till Sverige för att forska och för att samarbeta inom forskning. Vidare beräknas byggandet och driften av ESS i Sverige leda till positiva effekter för näringslivet samt för svensk ekonomisk tillväxt både regionalt och nationellt. Detta kommer även att tydliggöra Skandinavien som en högteknologisk region i Europa och världen.

Regeringen har erbjudit övriga europeiska länder att Sverige ska finansiera ca 35 procent av totalkostnaden för konstruktionen och ca tio procent av driftskostnaden. En del av den svenska finansieringen är avsedd att komma från Lunds universitet och Region Skåne. Både Danmark och Norge har beslutat att delta i och finansiera ESS. Sammantaget innebär detta att ca 50 procent av konstruktionskostnaderna kommer att finansieras av de nordiska länderna Sverige, Norge och Danmark.

Sverige har fått stöd av Frankrike och Tyskland som båda deklarerat att de avser att delta i projektet. Ytterligare några länder har uttalat att de avser att gå med i projektet om det byggs i Lund.

I enlighet med vad som bedömdes i forsknings- och innovationspropositionen föreslås att medlen till Vetenskapsrådet ökas med 150 miljoner kronor fr.o.m. 2010 för att bidra till finansieringen av ESS. Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att bilda ett bolag för planering, konstruktion och drift av ESS i enlighet med vad som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen.

Verksamheten i bolaget kommer att inledas med en uppdatering av projektplanen. Denna avser en uppdatering av kostnaderna för konstruktion av anläggningen i Lund, inklusive den senaste teknikutvecklingen av accelerator och målstation samt en kommersiell bedömning av projektet. Svenska staten finansierar denna fas med upp till 300 miljoner kronor. Denna kostnad är avsedd att täckas av anslaget till Vetenskapsrådet. Övriga länder deltar med egen

teknisk och vetenskaplig expertis som bidrag i natura.

När projektplanen är uppdaterad och finansiering från andra intressenter är klar följer konstruktionen av anläggningen. Det finns alltid en osäkerhet i kostnadsberäkningen för anläggningar av den här storleken och därmed en risk för fördyringar. När projektplanen är uppdaterad finns en naturlig kontrollstation som bör tas till vara innan beslut fattas om att gå vidare med konstruktionen.

Konstruktionskostnaderna beräknades 2007 uppgå till ca 11 miljarder kronor under en byggnadsperiod om ca 10 år. Därefter följer driftsfasen, som planeras pågå i 40 år. Kostnaderna för driftsfasen prognostiseras uppgå till ca 90 miljoner euro per år (ca 900 miljoner kronor).

Tid för forskning vid den färdiga anläggningen kommer att fördelas utifrån kvaliteten på de olika forskningsprojekten. Målsättningen är att avtalen om ESS med varje land ska vara väl balanserade med avseende på forskningstid och andel av konstruktions- respektive driftskostnader.

Max IV

Konceptet för en ny synkrotronljusanläggning, Max IV, har utarbetats vid Max-laboratoriet i Lund. Max IV ska kunna möta behovet av ökad kapacitet inom hårdröntgenområdet och förväntas få stor betydelse för forskning inom till exempel nano- och materialvetenskap, strukturbiologi, geologi och miljövetenskap. Svensk forskning, som även inkluderar näringslivets forskning och utveckling, kommer genom anläggningen Max IV att få tillgång till en synkrotronljusanläggning i yttersta världsklass.

I enlighet med forsknings- och innovationspropositionen har regeringen utsett en förhandlare som har tagit fram underlag för beslut om Max IV.

Därefter har de fyra parterna Vetenskapsrådet, Vinnova, Lunds universitet och Region Skåne gemensamt kommit överens om att inleda en etableringsprocess av Max IV med byggstart under våren 2010.

Konstruktionen av Max IV kommer att ske i två faser. När det gäller insatser över statsbudgeten ska finansieringen av Max IV, både första och andra fasen, ske inom befintliga

ramar, inklusive de ökningarna som lades fast i forsknings- och innovationspropositionen.

Acceleratorkomplexet och vissa kringlaboratorier kommer att byggas i en första fas under en period om fem till sex år för att utgöra en grundversion av anläggningen. Kostnaden för denna fas beräknas till ca 1,10 miljard kronor. De fyra parterna har ingått en avsiktsförklaring om finansieringslösning i vilken huvuddelen av konstruktionskostnaderna kan täckas. Vetenskapsrådet och Vinnova beräknas finansiera 500 miljoner kronor samt Lunds universitet tillsammans med Region Skåne 250 miljoner kronor. Vidare är ca 225 miljoner kronor avsedda att komma från de medel som Vetenskapsrådet föreslås få disponera av medel för strategiska forskningssatsningar. Resterande finansiering ska ske, t.ex. genom besparingar, ytterligare omprioriteringar inom myndigheternas ramar eller via externa medfinansierare. Driftskostnaderna för denna version beräknas till ca 225 miljoner kronor per år vilket ska täckas av medel från de fyra parterna.

Det planeras en vidareutveckling av anläggningen i en andra fas som innebär konstruktion och installation av fler instrument. Att denna fas fullföljs är av vikt för såväl svenska forskare som forskare från andra länder samt industrin. Investeringskostnaderna för den andra konstruktionsfasen, som beräknas uppgå till i storleksordningen 500 miljoner kronor, bedöms framför allt komma från privata forskningsstiftelser, nordiska och baltiska forskningsråd samt från industrin. Driftkostnaderna för den fullt utbyggda anläggningen, inklusive fas två, kan beräknas till ca 275 miljoner kronor per år. Del av driftkostnaden bör kunna finansieras genom avgifter för användning från t.ex. industrin.

För Max IV behövs sannolikt efter fas två en ny organisationsform. Anläggningen kan drivas i form av ett bolag där svenska forskningsmyndigheter, lärosäten och andra intressenter kan ingå som ägare. Regeringen avser att återkomma till hur den färdiga anläggningen bör organiseras.

SciLifeLab

Stockholm Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett laboratorium för storskalig genomlysning och biologi. Visionen är att göra SciLifeLab till ett av världens fem främsta centra

för storskalig biovetenskap. Laboratoriet är avsett att utgöra en nationell forskningsinfrastruktur för vetenskapligt samarbete, teknologiöverföring och utbildning, till gagn för alla lärosäten och forskningsgrupper. SciLifeLab kommer att vara en drivkraft för innovationer och industriella tillämpningar och en resurs för svenska företag med relaterad verksamhet.

Inledningsvis har Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan och Stockholms universitet tilldelats ett planeringsbidrag för att kunna utveckla konceptet SciLifeLab.

I enlighet med forsknings- och innovationspropositionen har en utredare undersökt förutsättningarna för SciLifeLab att bli en nationell bas för forskning inom de grundläggande livsvetenskaperna. De tre universiteten har, i enlighet med utredarens förslag, ansökt om s.k. strategiska forskningsmedel för att inleda etableringen av laboratoriet. Regeringen föreslår i denna proposition medel till de tre lärosätena i enlighet med myndigheternas föreslagna finansiering av det strategiska forskningsområdet molekylär biovetenskap (se tabell 4.1.). Härigenom skapas en viktig delfinansiering av SciLifeLab.

För den fortsatta finansieringen är det viktigt att de tre universiteten prioriterar verksamheten inom sina resurser. Det är också angeläget att söka kompletterande finansiering, inte minst regionalt, men även från andra intressenter, t.ex. genom avgifter från industrin. Regeringen avser att följa utvecklingen.

EU och internationell samverkan

Utanför EU:s ramprogram finns en utveckling mot gemensamma forskningsinsatser i form av s.k. gemensam programplanering, där flera medlemsstater gemensamt kommer att genomföra forskningssatsningar i syfte att möta stora utmaningar för samhället på europeisk eller internationell nivå. Offentligt finansierad forskning kommer att spela en avgörande roll i dessa satsningar. Svensk forskning har en god konkurrenskraft internationellt sett samtidigt som Sverige har behov av högt kvalificerad forskning inom områden som kräver omfattande offentliga satsningar.

En central del i regeringens forskningspolitik är att stimulera och underlätta för svensk forskning att delta i internationella samarbeten.

Som angavs i forsknings- och innovationspropositionen är det därför angeläget att ge möjlighet för att i begränsad omfattning öppna för att anslagsmedel för forskning får lämnas över till annan internationell aktör för att finansiera forskning inom gemensamma program.

Detta kräver att forskningsfinansierande myndigheterna ges rätt att delegera beslutanderätt till organ som leder ett mer omfattande och varaktigt internationellt forskningssamarbete. Förutsättningen för detta utreds för närvarande inom Regeringskansliet.

De nationella satsningarna på forskning och innovation bidrar till att stärka Sveriges position och attraktionskraft i internationella forskningssamarbeten.

Internationell samverkan är nödvändig för att kunna bedriva forskning av hög kvalitet, stärka näringslivets konkurrenskraft och för att rekrytera studenter, doktorander och forskare från andra länder. Svenska universitet och högskolor och forskningsinstitut ska därför sträva efter en ledande roll i internationella samarbeten genom aktivt samarbete med forskare från andra länder och ett ökat utbyte av studenter och lärare. Svenska forskningsfinansiärer ska aktivt stödja och stimulera till internationell forskningssamverkan både utifrån forskarnas egna behov och utifrån nationella behovs- och konkurrensmässiga överväganden.

Här bör beaktas samarbeten med forskare i de länder som Sverige har slutit forskningsavtal med, men även i andra länder där en stark svensk närvaro i forsknings-, utbildnings- och innovationspolitiska frågor är önskvärd.

Regeringen ser behov av att i högre grad länka samman högre utbildning, forskning och innovation, den s.k. kunskapstriangeln, även i ett internationellt perspektiv.

Öka forskarinflytandet

Regeringen har genomfört flera reformer som syftar till att öka den akademiska friheten i forskning och högre utbildning, bl.a. när det gäller hur universitetens och högskolornas styrelser utses. Nu har turen kommit till Vetenskapsrådet, där regeringen avser att öka forskarnas inflytande i ämnesråden.

Regeringen avser även att förenkla sättet som forskarrepresentanterna utses på och därmed öka det reella inflytandet över vilka som utses.

Regeringen avser vidare att förtydliga fördelningen av ansvar mellan Vetenskapsrådets styrelse och dess ämnesråd. På detta sätt förstärks Vetenskapsrådets förmåga att arbeta framåtsyftande och att göra strategiska prioriteringar.

Även när det gäller forskningsstiftelserna, som bildades i samband med att de tidigare löntagarfondsstiftelserna avvecklades, är det av vikt att forskningssamhällets inflytande ökar. Forskningsstiftelserna har en viktig roll i det nationella systemet för forskningsfinansiering. I forsknings- och innovationspropositionen framhöll regeringen att forskningsstiftelsernas frihet bör öka och den statliga styrningen av dem bör minska. Regeringen avser därför att återkomma till riksdagen i frågan om hur styrelseledamöterna i stiftelserna bör utses i syfte att öka forskarsamhällets inflytande.

Forskningsbaserad innovation

Ett väl fungerande system för kunskapsöverföring mellan akademi och näringsliv är en av grunderna för att forskningsbaserade innovationer ska kunna komma fram och utvecklas.

Som ett led i att åstadkomma detta har lärosätenas uppgifter förtydligats och utvidgats genom att lärosätena fr.o.m. den 1 juli 2009 ska verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Regeringen kommer vidare att tilldela ett antal lärosäten medel för uppbyggnad av innovationskontor. Dessa innovationskontor bör samverka med övriga lärosäten så att även forskning vid dessa ges likvärdigt stöd. För att högskolan bättre ska kunna verka för att en uppfinning tillkommen vid högskolan kommer till nytta, måste högskolan få information om denna. Regeringen avser därför att återkomma till frågan om att lärare bör ha en skyldighet att underrätta sin arbetsgivare om en patenterbar uppfinning som han eller hon har gjort.

Nytt system för oredlighet i forskning

Universitet och högskolor har själva ansvar för att hantera misstänkt oredlighet i forskning. Det

är angeläget att allmänhetens förtroende för detta bibehålls och stärks. Regeringen kommer därför att inrätta ett särskilt organ, en expertgrupp för oredlighet i forskning, vid Centrala etikprövningsnämnden. Den oberoende expertgruppen ska på begäran av universitet och högskolor lämna yttranden som ett stöd i lärosätenas utredningar av ärenden som rör misstankar om oredlighet i forskning. På så sätt förenas de statliga högskolornas ansvar för att utreda misstankar om oredlighet i forskning och vidta åtgärder med en möjlighet till granskning utförd av experter fristående från det egna universitetet eller högskolan.

Klinisk forskning

Genom det s.k. ALF-avtalet (avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården) ersätter staten de sex landsting som omfattas av avtalet. ALF-ersättningen är den enskilt största finansieringskällan för den kliniska forskningen. Utredningen om den kliniska forskningen föreslog i sitt delbetänkande Världsklass! Åtgärdsplan för den kliniska forskningen (SOU 2008:7) att ALF-avtalen bör sägas upp och att universitetet själva bör förfoga över dessa medel och ingå lokala överenskommelser med berörda sjukvårdshuvudmän. Regeringen vill betona vikten av att kvalitetsaspekten blir vägledande för hur ALF-medlen för klinisk forskning fördelas. Vetenskapsrådet har därför fått i uppdrag att i samråd med Statens beredning för medicinsk utvärdering utveckla och föreslå en enhetlig modell för uppföljning och utvärdering av klinisk forskning som finansieras helt eller delvis via ALF-medel. Regeringen avser att återkomma i frågan om ett ändrat ALF-avtal.

Polarforskning

Som ett led i att stärka logistiken kring polarforskning i den subarktiska miljön diskuterar regeringen med Kungl. Vetenskapsakademien om en överföring av Abisko naturvetenskapliga station till Polarforskningssekretariatet. Förhandlingarna om överföringen av stationen förväntas slutföras under 2009.

Skatteincitament för gåvor

Gåvoincitamentsutredningens betänkande Skatteincitament för gåvor till forskning och ideell verksamhet (SOU 2009:59) överlämnades till regeringen i juni 2009. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

5 Barn- och ungdomsutbildning

5.1 Omfattning

Barn- och ungdomsutbildning består av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Förskoleverksamhet bedrivs i form av förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola. Skolbarnsomsorg bedrivs i form av fritidshem, pedagogisk omsorg och öppen fritidsverksamhet. I pedagogisk omsorg ingår sedan 1 juli 2009 bl.a. familjedaghem (prop. 2008/09:115, bet 2008/09:UbU11, rskr 2008/09:220). Vidare omfattar barn- och ungdomsutbildning förskoleklass, grundskola, obligatorisk särskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

5.2 Resultatredovisning

Avsnittet innehåller en redovisning av resultat i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, den obligatoriska skolan och gymnasieskolan samt en beskrivning av vissa större statliga insatser. De statistiska uppgifterna, där annat inte anges, är hämtade från Statens skolverk. All kostnadsstatistik baseras på preliminära uppgifter för 2008. Kostnaderna för 2007 har räknats om till fasta priser med hjälp av KPI.

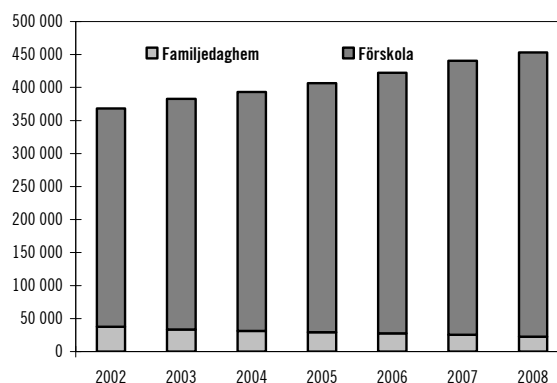
5.2.1 Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten ska erbjuda en pedagogisk verksamhet och underlätta för föräldrar att förena förvärvsarbete eller studier med ansvar för barn.

Antalet barn i förskoleverksamhet har ökat med 23 procent sedan 2002. Ökningen beror både på att barnkullarna har blivit större och att andelen barn av samtliga barn i befolkningen som deltar i förskoleverksamhet fortsätter att öka.

Diagram 5.1 Antal barn 1-5 år i förskoleverksamhet 2002–2008

År 2008 var 85,6 procent av alla barn i befolkningen i åldern 1–5 år inskrivna i antingen förskola eller familjedaghem. Andelen inskrivna barn i åldern 1–5 år har mellan åren 2002 och 2008 ökat från 72,2 till 81,3 procent i förskolan och minskat från 8,2 till 4,3 procent i familjedaghem.

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg till barn i åldrarna 1–12 år i den utsträckning som behövs för att föräldrarna ska kunna förvärvsarbeta eller studera eller utifrån barnens behov. Ett barn som är i behov av en plats i förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ska erbjudas det utan oskäligt dröjsmål dvs. inom tre till fyra månader från det att föräldrarna anmälde behov av plats. Enligt Skolverkets uppföljning *Tillgänglighet till förskoleverksamhet* som publicerades under 2008 kommer en stor majoritet av kommunerna att kunna erbjuda plats 2009 utan oskäligt dröjsmål. Sammanlagt är det 14 kommuner som uppger att de inte kommer att kunna erbjuda plats utan oskäligt dröjsmål under 2009. Enligt kommunerna beror svårigheterna på kraftigt ökade födelsetal, ökad inflyttning och brist på lokaler. Enligt Skolverkets studie finns det emellertid ingenting som tyder på att efterfrågan skulle vara högre hos de kommuner som inte säger sig kunna erbjuda plats utan oskäligt dröjsmål. Studien visar också att nästan en tredjedel av landets kommuner saknar prognoser över efterfrågan på platser.

Gruppstorlekar och personal

Statistik från Skolverket ger följande bild av personal och gruppstorlekar i förskolan. All personalstatistik är omräknad till årsarbetare.

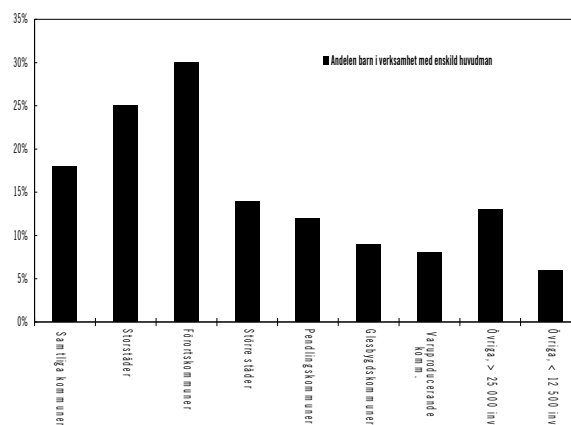
- Gruppstorlekarna i förskolan ökade med 0,2 barn till i snitt 16,9 barn per grupp 2008. Den genomsnittliga gruppstorleken i förskolan var lägre 2008 än vad den var under perioden 2003–2005.
- Antalet barn per årsarbetare i förskolan ökade något från 5,2 till 5,3. Sammantaget var det emellertid 1 700 fler anställda i förskolan 2008 jämfört med 2007.
- Av de anställda i förskolan var 97 procent kvinnor och 3 procent män.
- Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal, huvudsakligen förskollärare, var 53 procent. Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan har ökat något under de senaste åren.
- Av de anställda i förskolan hade 49 procent förskollärarytbildning. Antalet anställda förskollärare har ökat med nästan 10 000 jämfört med 2000.
- Personal med barnskötarytbildning utgjorde 40 procent av de anställda i förskolan 2008. Andelen barnskötare i förskolan har

minskat med ett par procentenheter under de senaste åren. Räknat i absoluta tal har emellertid antalet barnskötare ökat med ca 8 000 jämfört med 2000.

Enskilda förskolor, familjedaghem och öppen förskola

Hösten 2008 gick 18 procent av alla barn i förskolan i en förskola med enskild huvudman. Andelen barn i förskola med enskild huvudman har ökat med 1,3 procentenheter jämfört med 2002.

Diagram 5.2 Andelen barn i förskolor med enskild huvudman 2008

I storstäder och förortskommuner finns en högre koncentration av förskolor med enskild huvudman. I förortskommunerna är andelen barn i förskolor med enskild huvudman i genomsnitt tre gånger högre än vad den är i glesbygdskommunerna.

Antalet barn i åldersgruppen 1–12 år som går i familjedaghem fortsätter att minska. Hösten 2008 fanns det 24 700 inskrivna barn i familjedaghem, vilket är ca 3 200 färre än föregående år.

Hösten 2008 fanns 476 öppna förskolor, vilket är en ökning med fem procent jämfört med föregående år. Under de första åren på 2000-talet var antalet öppna förskolor ca 700, men under de senaste fem åren har antalet öppna förskolor legat i intervallet 440 till 480.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknas uppgå till drygt 48,2 miljarder kronor 2008. Det innebär en ökning med 4,4 procent jämfört med föregående år. Kostnadsökningen beror bland annat på att antalet inskrivna barn har ökat med 4,8 procent. Kostnaden per barn beräknas dock ha minskat med 0,4 procent och uppgår till 112 500 kronor per barn.

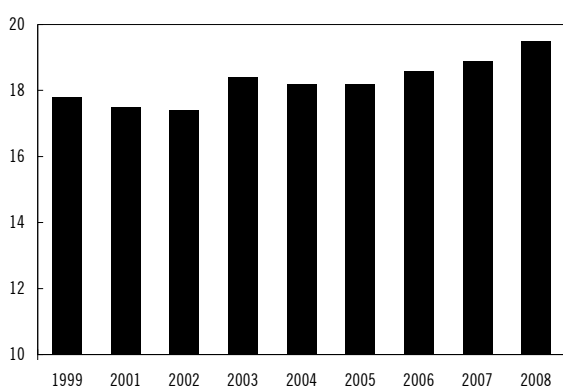
Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan samt att erbjuda barn en meningsfull fritid.

Det totala antalet barn inom skolbarnsomsorgen var 347 000 2008, vilket motsvarar 81 procent av det totala antalet barn i åldern 6 till 9 år.

Personaltätheten i fritidshemmen har minskat under de senaste fem åren. Mellan 1999 och 2008 ökade antalet barn per årsarbetare med 15 procent från 17,8 till 20,5.

Diagram 5.3 Antal barn per årsarbetare i fritidshem 1999–2008

Även gruppstorlekarna fortsätter att öka. År 2008 var den genomsnittliga gruppstorleken 34,9 barn. Jämfört med 2003 har gruppstorlekarna i fritidshem ökat med 4,8 barn, vilket motsvarar en ökning med 15 procent.

Tillgången till öppna fritidsverksamheter för barn i åldern 10 till 12 år varierar kraftigt mellan kommunerna. Hösten 2008 fanns 580 öppna verksamheter i landet.

Det är ovanligt att skolbarn nyttjar familjedaghem. Hösten 2008 var endast 1 678 barn i åldern 6 till 9 år inskrivna i familjedaghem.

Hösten 2008 gick 9 procent av alla fritidsbarn i ett enskilt fritidshem vilket är en liten ökning sedan början av 2000-talet då andelen var 8 procent. Enskilda fritidshem är betydligt vanligare i storstäder och förortskommuner än i övriga kommungrupper.

Personaltätheten i de enskilda fritidshemmen var lägre än i de kommunala fritidshemmen, däremot var barngrupperna mindre i de enskilda fritidshemmen.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem beräknas uppgå till drygt 11,3 miljarder kronor 2008, vilket är en ökning med 0,4 procent från föregående år. Antalet barn ökade med 2,5 procent mellan 2007 och 2008 men kostnaden per barn beräknas ha minskat med 2,0 procent till 33 200 kronor per barn.

Förskoleklass

Verksamheten i förskoleklasserna ska stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklass är en frivillig skolform inom det offentliga skolväsendet som i dag finns i samtliga av landets kommuner. Läsåret 2008/2009 gick 95 procent av alla sexåringar i förskoleklass.

Drygt åtta procent av eleverna går i förskoleklass med fristående huvudman. Andelen elever i förskoleklass med fristående huvudman har ökat marginellt sedan föregående läsår. Andelen elever i fristående verksamhet skiljer sig mycket mellan kommunerna och är högst i storstäder och förortskommuner.

Personal

Samtidigt som elevantalet läsåret 2008/09 ökade med 4,3 procent minskade antalet anställda med 1,8 procent. Antalet årsarbetare per 100 barn minskade från 6,9 föregående år till 6,5 läsåret 2008/09, vilket var den lägsta nivån sedan skolformen infördes 1998–1999.

Kostnader

Den totala kostnaden för kommunal förskoleklass beräknas uppgå till drygt 4,1 miljarder kronor 2008. Detta är en minskning med drygt 0,6 procent sedan 2007. Antalet elever ökade 2008 med 2,8 procent medan kostnaden per elev minskade med 3,4 procent till 47 000 kronor per barn.

Grundskolan

Grundskolans uppdrag är att förmedla kunskap och främja flickors och pojkars utveckling och lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället.

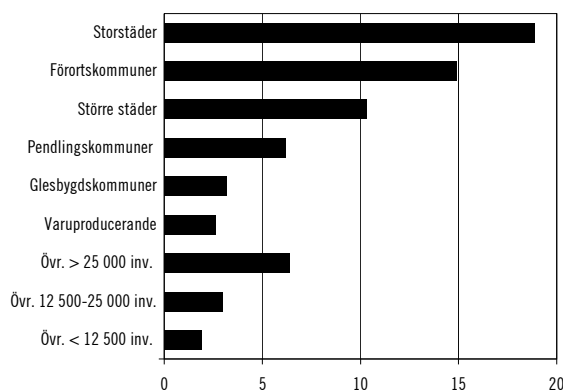
Läsåret 2008/09 gick 906 000 elever i grundskolan. Elevantalet har minskat kontinuerligt och har sedan läsåret 2001/02, då antalet var som

högst, sjunkit med över 150 000 elever. Elevantalet kommer fortsätta att minska framöver för att läsåret 2011/12 uppgå till cirka 875 300 elever enligt nuvarande prognoser. Därefter kommer elevantalet åter att öka.

Totalt fanns det 4 755 grundskolor läsåret 2008/09, vilket är en minskning med 71 skolor jämfört med förra året. Antalet kommunala skolor minskade med 112 stycken till 4 073. Samtidigt ökade antalet fristående skolor med 42 stycken till 677 stycken. Antalet fristående grundskolor har mer än fördubblats på tolv år.

Den absoluta majoriteten av grundskolans elever, 90 procent, gick i kommunala skolor. Andelen elever i fristående skolor fortsatte att öka och uppgick läsåret 2008/09 till tio procent, vilket var en ökning med en procentenhet jämfört med föregående läsår. Fristående skolor fanns i 63 procent (183 stycken) av landets kommuner och knappt 34 procent av samtliga fristående skolor återfanns i Stockholms kommun. Andelen elever i fristående skolor varierar stort mellan kommunerna och det är vanligast att elever i befolkningsmässigt stora kommuner går i fristående skolor. Vidare är flickor överrepresenterade i fristående skolor.

Diagram 5.4 Andel elever i fristående grundskolor, folkbokförda i kommunen 2008, procent

Flertalet barn börjar grundskolan vid sju års ålder men ett fåtal är yngre. Läsåret 2008/09 var 1 313 elever sex år eller yngre i årskurs ett, vilket kan jämföras med 3 058 elever för fem år sedan. Denna andel har successivt sjunkit från 3,1 till 1,4 procent.

Läsåret 2008/09 var 18 procent av samtliga elever berättigade till modersmålsundervisning. Andelen har ökat kontinuerligt de senaste sex åren. Dock deltog endast omkring 53 procent av de berättigade eleverna i undervisning, vilket är en liten minskning jämfört med tidigare år. I de

tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö var mer än var tredje elev berättigad till modersmålsundervisning.

Meritvärde

Flickorna hade liksom tidigare år ett betydligt högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Våren 2008 var flickornas genomsnittliga meritvärde 220,6 medan pojkarnas var 198,5. Skillnaden har varit nästan konstant sedan betygssystemet infördes läsåret 1997/98.

Elever med svensk bakgrund hade 2008 ett genomsnittligt meritvärde på 212,0. Elever med utländsk bakgrund är en heterogen grupp. Relativt lite skiljer mellan elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige (202,8) och de som invandrat före sju års ålder (200,6) medan de elever som invandrat senare har ett betydligt lägre genomsnittligt betyg (164,2).

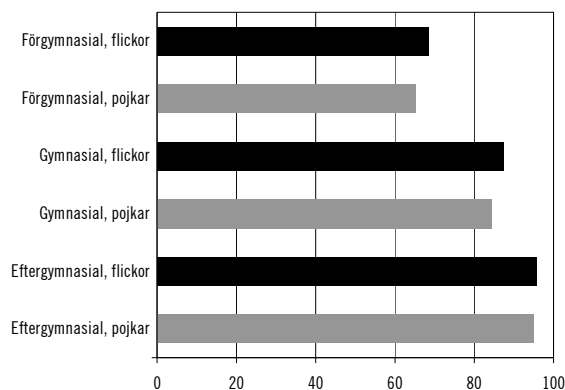
Den bakgrundsfaktor som uppvisar den största samvariationen med elevernas resultat är föräldrarnas utbildningsnivå. Elever vars föräldrars högsta utbildning är grundskola hade våren 2008 ett genomsnittligt meritvärde på 162,6. Elever med minst en gymnasieutbildad förälder hade ett genomsnittligt meritvärde på 193,5 och elever med minst en högutbildad förälder hade ett genomsnittligt meritvärde på 231,2.

Eleverna i fristående skolor hade högre betyg än eleverna i kommunala skolor. Våren 2008 var det genomsnittliga meritvärdet i fristående skolor 227,2 medan meritvärdet för kommunala skolor var 207,5.

Trenden att en allt högre andel elever når målen i svenska, svenska som andraspråk och engelska medan en ökande andel inte når målen i matematik höll i sig även 2008. Andelen flickor som inte når målen i matematik har ökat från 4,8 procent 1998 till 7,2 procent 2008. Bland pojkarna har andelen som inte når målen i matematik ökat från 5,8 procent till 7,7 procent.

Detta innebär sammantaget att andelen behöriga till gymnasieskolan våren 2008 var 88,9 procent, vilket var den lägsta andelen sedan 1998 då det nuvarande betygssystemet infördes. Fler flickor än pojkar var behöriga, men andelen behöriga flickor minskade med en halv procentenhet medan andelen behöriga pojkar var oförändrad jämfört med föregående år. Av eleverna med svensk bakgrund var 91 procent behöriga till gymnasieskolan liksom 76,6 procent av eleverna med utländsk bakgrund.

Diagram 5.5 Andel behöriga elever till gymnasieskolan, fördelat på föräldrars utbildningsbakgrund 2008, procent

Lärare

I grundskolan tjänstgjorde läsåret 2008/09 88 800 lärare, varav 75 procent var kvinnor och 25 procent var män. Var tionde lärare var född utomlands. Av samtliga lärare, omräknat till heltidstjänster, hade drygt 85 procent en pedagogisk högskoleexamen, vilket är 0,5 procent fler jämfört med föregående år.

Antalet lärare per 100 elever uppgick till 8,4. Det är den högsta lärartätheten som uppmätts sedan 1992, men lärartätheten varierar mycket mellan skolor och huvudmän.

Kostnader

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan beräknas uppgå till drygt 68,5 miljarder kronor 2008. Därtill kommer kostnader för skolskjuts, knappt 2,5 miljarder kronor. I jämförelse med 2007 beräknas den totala kostnaden för grundskolan minska med 0,9 procent. Antalet elever minskade 2008 med 2,9 procent medan kostnaden per elev ökade med 2,1 procent till drygt 81 300 kronor per elev. Kostnader för elevvård utgör den största procentuella ökningen. Den största delkostnaden utgörs av undervisning och uppgår till 42 100 kronor per elev.

Sameskolan

Sameskolan motsvarar grundskolans årskurser 1–6, den är utformad efter samernas behov av en utbildning som tillvaratar och utvecklar det samiska språket och kulturarvet. Integrerad samisk undervisning finns i kommunala skolor upp t.o.m. årskurs 9. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter

avseende förskoleklass, förskole- och fritidshemsverksamhet för samiska barn.

År 2008 gick 168 elever i sameskolan (varav 24 i förskoleklass). Antalet elever var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Integrerad samisk undervisning minskade och finns nu i sju kommuner med totalt 135 elever. Förskola och fritidshem finns i anslutning till alla fem sameskolor, antalet barn i förskola (114) och fritidshem (61) minskade marginellt.

Kostnader

Den totala kostnaden för sameskolan, förskola och skolbarnsomsorg uppgick 2008 till 52,4 miljoner kronor. Kommunala avgifter finansierar platser inom sameskolans förskola och skolbarnsomsorg. Kostnaden per elev i sameskola uppgick, inklusive barn i förskoleklass, till 203 048 kronor 2008, vilket är en ökning med ca 11 procent sedan 2007.

Specialskolan

Utbildningen vid specialskolan är avsedd för de barn och ungdomar som inte kan gå i grundskolan på grund av dövhet eller hörselskada, grav språkstörning eller synskada och ytterligare funktionshinder. Eleverna undervisas vid fem skolor med regionala upptagningsområden och tre riksrekryterande skolor.

Läsåret 2008/2009 gick 516 elever i specialskolan varav 55 procent var pojkar och 45 procent var flickor. Antalet elever var i stort sett oförändrat jämfört med föregående läsår. Drygt var tionde elev gick på någon av de tre riksskolorna Åsbackaskolan, Ekeskolan och Hällsboskolan.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i specialskolan uppgick läsåret 2007/08 till 269. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen var 80 procent och andel lärare som hade specialpedagogisk utbildning var drygt 35 procent.

Andelen lärare per 100 elever uppgick till 46,2 lärare per 100 elever, en ökning med 3,7 lärare per hundra elever sedan föregående läsår.

Kostnader

De totala kostnaderna inom specialskolan uppgick 2008 till 349 miljoner kronor.³ Kostnaden per elev steg med sju procent 2008 jämfört med föregående år och uppgick till 693 000 kronor.⁴

Särskolan

I den obligatoriska särskolan ingår grundskolan och träningsskolan. Träningsskolan är avsedd för elever som inte klarar undervisningen i grundskolan.

Läsåret 2008/09 gick 13 300 elever i den obligatoriska särskolan, vilket är en minskning med 4,3 procent jämfört med föregående läsår. Totalt var sex av tio av den obligatoriska särskolans elever pojkar och fyra av tio flickor.

Sedan början av 1990-talet har andelen elever i den obligatoriska särskolan ökat i relation till det totala antalet elever i den obligatoriska skolan. De senaste tre läsåren har andelen elever legat på en relativt stabil nivå. Läsåret 2008/09 utgjorde andelen elever i den obligatoriska särskolan 1,44 procent av samtliga elever i den obligatoriska skolan.

Drygt 14 procent av samtliga elever i den obligatoriska särskolan hösten 2008 var integrerade i grundskolan, dvs. de gick minst halva tiden tillsammans med elever i grundskolan. Andelen integrerade elever varierar stort mellan kommunerna. Högst andel, 33 procent, fanns i glesbygdskommuner.

Den obligatoriska särskolan fanns i 281 kommuner. Vanligast var kommunal huvudman, medan fristående huvudman endast fanns i 30 kommuner. Drygt fyra procent av eleverna i den obligatoriska särskolan gick i fristående särskolor.

Gymnasieskolan erbjuder yrkesförberedande utbildning i nationella eller specialutformade program samt individuella program, där verksamhets- och yrkesträning ingår. Läsåret 2008/09 gick 9 300 elever gymnasieskolan, vilket var en ökning med 7,5 procent jämfört med föregående läsår. Antalet gymnasieskolor ökade läsåret 2008/09 med sex stycken och upp-

gick till 271 stycken i 179 kommuner. Av gymnasieskolorna hade 28 stycken fristående huvudmän.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare, omräknat till heltidstjänster, ökade med ca två procent läsåret 2008/09. Det ökade antalet lärare tillsammans med den elevminskning som skett i den obligatoriska särskolan medförde en ökad lärartäthet från 25,9 lärare per 100 elever föregående år till 27 lärare per 100 elever läsåret 2008/09.

Andelen lärare med specialpedagogisk examen har minskat kontinuerligt under den senaste tioårsperioden, från 57 procent 1999/00 till 37 procent 2008/09.

I gymnasieskolan sjönk lärartätheten något under läsåret 2008/09. Andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen minskade från 27 procent föregående läsår till 25 procent läsåret 2008/09.

Kostnader

Den totala kostnaden för den obligatoriska särskolan i kommunal regi beräknas uppgå till 3,7 miljarder kronor 2008. Därtill kommer kostnader för skolskjuts om ca 0,6 miljarder kronor 2008. Jämfört med 2007 minskade den totala kostnaden för särskolan med 0,7 procent. Kostnaden per elev exklusive integrerade elever uppskattas samtidigt ha ökat med 1,7 procent till 320 100 kronor. För den kommunala gymnasieskolan beräknas den totala kostnaden uppgå till 2,1 miljarder kronor 2008, vilket är en ökning med 6,3 procent sedan föregående år. Kostnaden per elev beräknas öka med 0,9 procent på årsbasis till 248 300 kronor.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan syftar till att eleverna ska tillägna sig kunskaper och färdigheter och utvecklas till ansvarsställande människor i yrkes- och samhällslivet.

Antalet elever i gymnasieskolan läsåret 2008/09 var större än någonsin, drygt 396 000 personer, varav 192 000 kvinnor och 204 000 män. Elevantalet var 1,6 procent högre än föregående år. Sedan läsåret 2000/01 har antalet elever i gymnasieskolan ökat med 91 000. Var femte elev gick i en fristående gymnasieskola, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. På fem år har antalet gymnasieskolor

³ Avser kalenderåret 2008. Källa: *Specialpedagogiska skolmyndighetens årsredovisning 2008*.

⁴ Inkluderar även kostnader för elever som deltar i verksamheten men som inte är inskrivna vid specialskolan.

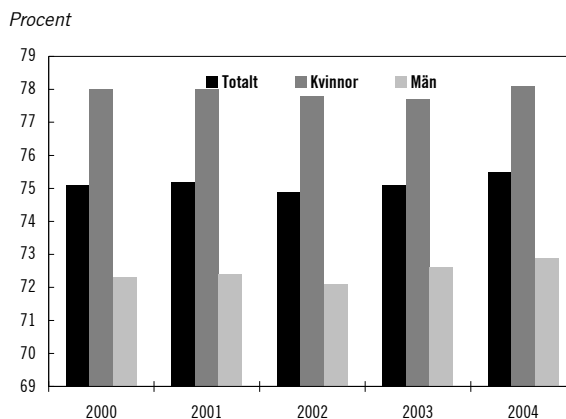
ökat med 25 procent till sammanlagt 945 skolor 2008/09. Det är främst de fristående skolorna, vars antal ökat med 71 procent sedan läsåret 2003/2004, som står för ökningen. Av alla gymnasieskolor 2008/09 drevs 44 procent av en fristående huvudman jämfört med 32 procent för fem år sedan. Fristående skolor finns nu i 106 kommuner. I de tre storstadskommunerna gick var tredje elev i en fristående gymnasieskola.

Av de elever som började i gymnasieskolan hösten 2004 hade 62 procent inom tre år (senast våren 2007) erhållit grundläggande högskolebehörighet, dvs. fått slutbetyg med godkända betyg i minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program. Drygt 6 procent hade ett slutbetyg utan att nå kraven för högskolebehörighet medan drygt 11 procent hade betygsatts i större delen av kurserna på studievägen men ändå inte uppnått kraven för slutbetyg.

Av alla nybörjare i gymnasieskolan hösten 2004 fullföljde således 68 procent utbildningen inom tre år och 76 procent inom fyra år (senast våren 2008). Om elever på individuella program exkluderas, var motsvarande andelar 76 procent respektive 82 procent, vilket är oförändrat jämfört med föregående årskull. Ungefär var tionde elev fick slutbetyg från ett annat program än det de började sina gymnasiestudier på. Andelen kvinnor som fick slutbetyg efter fyra år var drygt fem procentenheter större än andelen män, vilket framgår av diagram 5.6. Av kvinnorna som fått slutbetyg fyra år efter gymnasiestarten 2004 uppnådde 92 procent grundläggande högskolebehörighet och för männen var motsvarande andel 87 procent.

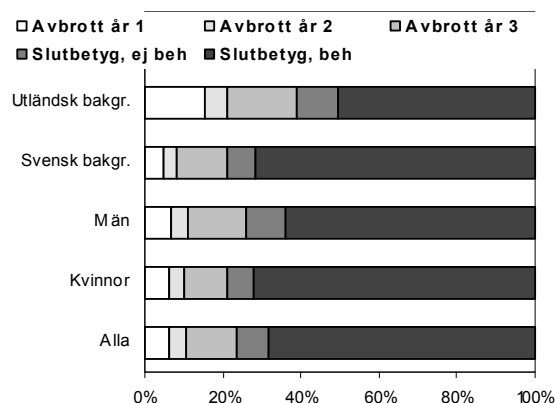
Av elever med svensk bakgrund fick 76 procent av männen och 81 procent av kvinnorna slutbetyg inom fyra år. Motsvarande andel för elever med utländsk bakgrund var 55 procent av männen och drygt 65 procent av kvinnorna.

Diagram 5.6 Andel med slutbetyg inom 4 år för nybörjare i år 1 2000–2004

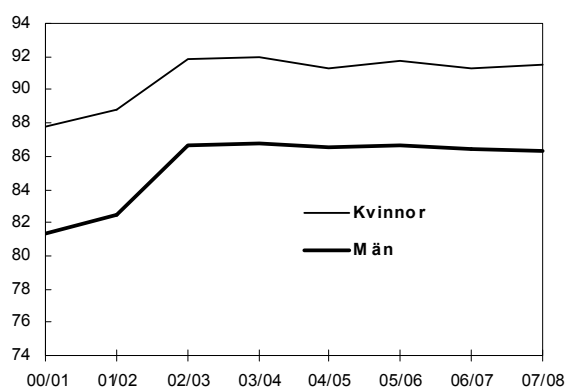
För att få slutbetyg ska eleven ha betygsatts i samtliga kurser och det projektarbete som ingår i studievägen. Totalt sett saknade knappt var fjärde nybörjarelev 2004 slutbetyg efter fyra år, vilket inte är någon förändring jämfört med föregående årskullar. Att en elev inte fått ett slutbetyg behöver inte innebära att eleven hoppat av studierna innan den normala studietiden är avslutad. Av nybörjareleverna 2004 som inte fått slutbetyg inom fyra år hade drygt 11 procent varit inskrivna i årskurs 3 på ett program medan ungefär lika många hade hoppat av studierna redan under något av de första två åren. Av de som började på ett individuellt program hösten 2004 hade 60 procent lämnat gymnasieskolan ett eller två år efter gymnasiestarten.

Drygt 14 procent av männen och 11 procent av kvinnorna som gått i årskurs 3 saknade slutbetyg. Bland kvinnorna med utländsk bakgrund var andelen drygt fyra procentenheter högre än bland kvinnorna med svensk bakgrund. För män var motsvarande skillnad drygt fem procentenheter. Det var samtidigt nästan tre gånger så vanligt att elever med utländsk bakgrund hoppat av studierna under något av de första två åren.

Diagram 5.7 Fullföljd utbildning inom fem år för nybörjare i gymnasieskolan läsåret 2003 (procent)

Av alla elever med slutbetyg våren 2008 uppnådde, liksom föregående år, 89 procent grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Andelen kvinnor som uppnådde grundläggande behörighet var drygt fem procentenheter större än andelen män. Både kvinnor med svensk bakgrund och kvinnor med utländsk bakgrund slutför sin gymnasieutbildning i större utsträckning än män med motsvarande bakgrund. Skillnaden mellan könen var större för elever med utländsk bakgrund än för elever med svensk bakgrund.

De senaste fem åren har den genomsnittliga betygspöngen för elever med slutbetyg från gymnasieskolan varit oförändrat 14,7 för kvinnor, medan den minskat något till 13,3 för män 2007/08.

Diagram 5.8 Andel elever med slutbetyg som nått grundläggande behörighet till universitet och högskolor (procent) 2000/01–2007/08

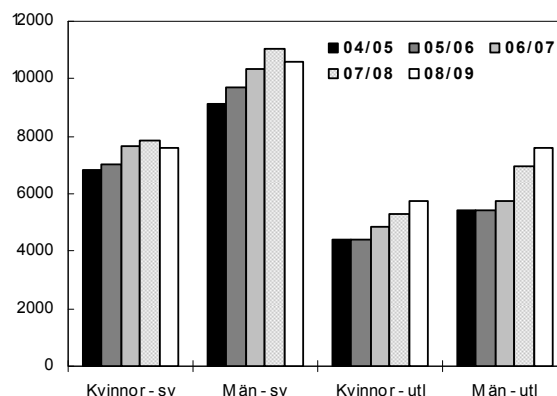
Individuella program (IV)

Sedan läsåret 1998/99 ska en elev för att erbjudas utbildning på ett nationellt eller specialutformat program dels ha slutfört sista årskursen i grundskolan eller motsvarande, dels ha godkända betyg i svenska alternativt svenska som andra-

språk, engelska och matematik eller på annat sätt ha förvärvat motsvarande kunskaper. I annat fall kan eleven följa ett individuellt program (IV). Ett individuellt program syftar främst till att förbereda för studier på ett nationellt eller specialutformat program. Ett individuellt program kan även göra det möjligt att genomföra en lärlingsutbildning eller att möta elevers speciella utbildningsbehov.

Lsåret 2008/09 gick 22 900 elever i årskurs 1 på individuella program, vilket motsvarar 15 procent av alla elever i årskurs 1. Totalt gick 5 300 elever i årskurs 2 och 3 300 var inskrivna i årskurs 3 på ett individuellt program. Av samtliga 31 500 elever på individuella program 2008/09 gick 7 100 ett programinriktat individuellt program (PRIV). Sedan den 1 juli 2006 har fristående gymnasieskolor rätt att anordna individuella program. Av alla elever på individuella program gick endast 520, eller 1,6 procent, i fristående gymnasieskolor.

Skillnaderna mellan kommunerna är relativt stora i fråga om hur stor andel av eleverna på individuella program som sedan går över till ett nationellt program. Av de elever som påbörjade studier på individuella program 2007 gick 36 procent över till ett annat program ett år senare, en minskning med 2 procentenheter jämfört med föregående årskull. I tio kommuner bytte mer än tre fjärdedelar av IV-eleverna till ett nationellt eller specialutformat program efter ett år, medan det i elva kommuner var färre än var femte elev.

Diagram 5.9 Antal elever på individuella program fördelade på kön och bakgrund 2004/05–2008/09

Liksom föregående läsår var drygt två femtedelar av eleverna på individuella program läsåret 2007/08 kvinnor och knappt tre femtedelar män. Av eleverna hade 42 procent utländsk bakgrund,

en ökning med tre procentenheter på ett år. Fördelningen framgår av diagram 5.9.

Samtidigt som det totala antalet elever i gymnasieskolan har ökat med 30 procent sedan läsåret 2000/01 har antalet elever på individuella program ökat med 47 procent.

Av de knappt 12 000 elever som påbörjade ett individuellt program hösten 2003 fick drygt 19 procent ett slutbetyg inom fyra år. Denna andel ökade till knappt 24 procent efter ett femte år. Andelarna är ungefär lika stora bland kvinnor och män. Nästan alla dessa fick slutbetyg från ett nationellt program efter att ha bytt program från det individuella programmet. Övriga, ungefär var tjugonde IV-elev med slutbetyg, fick ett slutbetyg från sitt individuella program efter att ha fullföljt utbildningen enligt sin individuella utvecklingsplan.

Byte av program

Programbyten är en vanlig orsak till förlängd studietid för många elever. Under 2000-talet har andelen elever som bytt studieväg efter årskurs 1 successivt ökat. Av eleverna i årskurs 1 hösten 2007 hade 14 procent bytt program ett år senare. Andelen är ungefär lika stor bland kvinnor och män. Det förekommer även att elever byter program senare under sin gymnasietid.

Avbrott och studieuppehåll

En anledning till att många elever behöver fyra eller fler år för att få slutbetyg från gymnasieskolan är att de gör uppehåll i sina studier.

Totalt gjorde knappt sju procent av alla elever i årskurs 1 läsåret 2006/07 studieuppehåll eller avbröt sina studier under efterföljande år, vilket är en ökning med en knapp procentenhet jämfört med läsåret 2006/07 och i nivå med utfallet läsåret 2005/06. Det fanns inte någon könsskillnad mellan elever med svensk bakgrund (5,4 procent av såväl männen som kvinnorna). Av eleverna i årskurs 1 med utländsk bakgrund hade männen en något högre andel studieavbrott än kvinnorna (12,6 procent respektive 11,4 procent).

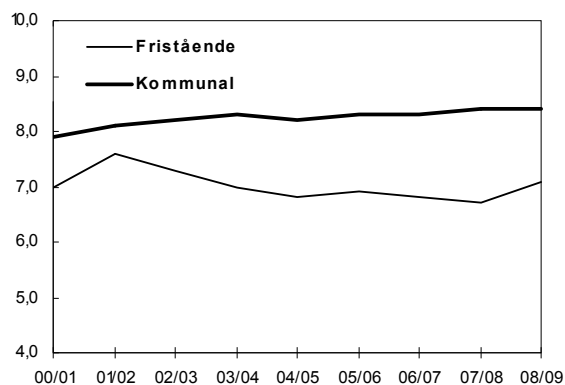
En fjärdedel av de elever i årskurs 1 läsåret 2006/07 som gjorde ett uppehåll efterföljande läsår återkom till gymnasieskolan hösten 2008. Av de som började på IV hösten 2006 var 28 procent inte inskrivna i gymnasieskolan hösten 2007, av vilka knappt 60 procent återkom hösten 2008. Elever på IV avbröt således sina studier i högre grad än elever på nationella program. Elever som börjat på IV bytte även i högre

grad än övriga studieinriktning efter ett studieuppehåll.

Lärare

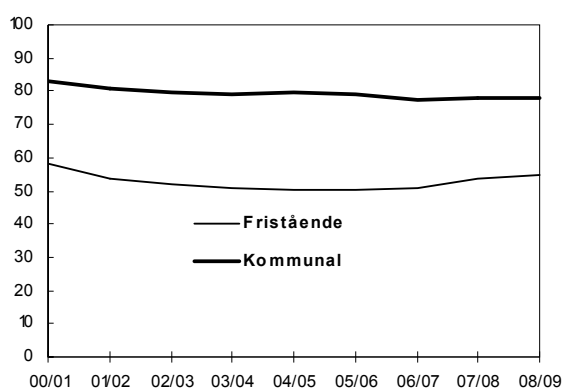
Lärartätheten, som redovisas omräknat till antal heltidstjänster per 100 elever, har de fem senaste åren varit 8,1.

Diagram 5.10 Lärartäthet per huvudman (antal lärare per 100 elever) i gymnasieskolan 2000/01–2008/09

I kommunala gymnasieskolor har lärartätheten ökat från 7,9 läsåret 2000/01 till 8,4 läsåret 2008/09. Efter en sjunkande trend har lärartätheten i fristående gymnasieskolor ökat för första gången sedan 2001/02 och är nu 7,1. Samtidigt som den genomsnittliga lärartätheten varit stabil på nivån 8,1–8,2 har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen minskat, från drygt 81 procent läsåret 2000/01 till 74 procent 2007/08, beräknat på heltidstjänster.

I kommunala gymnasieskolor hade drygt 78 procent av lärarna pedagogisk högskoleexamen jämfört med endast knappt 55 procent av lärarna i fristående gymnasieskolor. Andelen var högre bland kvinnliga lärare än bland manliga lärare, i genomsnitt 79 jämfört med 69 procent. Skillnaderna mellan könen var störst i fristående skolor, knappt 12 procentenheter.

Diagram 5.11 Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning per huvudman, gymnasieskolan, 2000/01–2008/09

Sett till hela lärarkåren i gymnasieskolan är könsfördelningen jämn. Av samtliga knappt 38 400 tjänstgörande lärare hösten 2008 var 50,2 procent kvinnor och 49,8 procent män. Det innebär att antalet kvinnliga gymnasielärare för första gången är fler än antalet manliga.

Kostnader

De totala kostnaderna för gymnasieskolan med kommunal huvudman beräknas 2008 uppgå till 28,2 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,6 procent jämfört med föregående år. Till detta kommer kostnader för skolskjuts, reseersättning och inackordering som uppgår till ca 1,2 miljarder kronor. Den totala kostnaden per elev beräknas vara 89 500 kronor, vilket är en ökning med 1,1 med procent. Kostnaden per elev varierar dock mycket mellan de olika programmen. Kostnaden per elev för undervisning beräknas uppgå till 42 000 kronor, vilket motsvarar en ökning med 0,7 procent jämfört med 2007. Kostnaden för den kommunala grundskolan uppskattas 2008 utgöra 82 procent av den totala kostnaden för gymnasieskolan, inklusive fristående skolor.

Övergång till högskola och arbetsliv

Gymnasieskolan ska förbereda ungdomar för deltagande i arbetsliv och för vidare studier. Utbildningssystemets utformning har inneburit att många ungdomar lämnat gymnasieskolan med kvalifikationer som inte efterfrågas på arbetsmarknaden, något som har bidragit till att ungdomar stannar längre i utbildning.

Av de närmare 83 900 elever som avslutade gymnasieskolan våren 2005 hade i genomsnitt knappt 41 procent påbörjat högskolestudier inom tre år, dvs. senast hösten 2008. Andelen var högre bland kvinnor än män, 46 respektive 35 procent. Jämfört med föregående årskull

minskade övergången till högskolan med 1,5 procentenheter.

Enligt en undersökning gjord av Sveriges Kommuner och Landsting (Öppna jämförelser 2008) kunde i genomsnitt var fjärde gymnasieelev som fick slutbetyg våren 2004 betraktas som etablerad på arbetsmarknaden 2006. Högst etableringsgrad, över 40 procent, hade elever som gått bygg-, fordons-, industri- och elutbildningar.

5.2.2 Statliga insatser

Nationella prov i årskurs 3

För att ytterligare stärka uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling beslutade regeringen i oktober 2008 att införa nationella ämnesprov i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 samt nationella ämnesprov i biologi, kemi och fysik i årskurs 9. De nationella ämnesproven i dessa ämnen utprovades under våren 2009 och de nya bestämmelserna ska tillämpas första gången våren 2010.

Tydliga mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan

Riksdagen beslutade i mars 2009 om nya läroplaner för skolan i enlighet med regeringens proposition *Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan* (prop. 2008/09:87, bet. 2008/09:UbU9, rskr. 2008/09:189). I propositionen föreslår regeringen riktlinjer för utformningen av läroplaner för grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan. Var och en av dessa skolformer ska ha en egen samlad läroplan. Läroplanen ska innehålla skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt kursplaner för den obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan. Kursplanerna ska kompletteras med föreskrifter om kunskapskrav för varje ämne alternativt ämnesområde. Kursplanerna ska tillsammans med skolans uppdrag och värdegrund samt de övergripande målen vara grunden för planeringen och genomförandet av undervisningen.

Uppdrag till Statens skolverk om nya kursplaner

I januari 2009 fick Skolverket i uppdrag att utarbeta nya kursplaner för grundskolan, specialskolan, sameskolan och den obligatoriska särskolan. För dessa skolformer ska Skolverket också utarbeta kunskapskrav för godtagbara kunskaper samt kunskapskrav för betygsstegen A, C och E för de skolformer där betyg sätts. Vidare ska verket samla respektive skolforms läroplan så att den innehåller skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer samt kursplaner. Uppdraget ska redovisas i april 2010. De nya kursplanerna samt den nya betygsskalan avses successivt träda i kraft läsåret 2011/12.

Återetablering av specialskolor

Riksdagen beslutade den 22 maj 2008 att återetablera specialskolan för elever med grav språkstörning och elever med synskada kombinerat med ytterligare funktionshinder (prop. 2007/08:112, bet. 2007/08:UbU16, rskr. 2007/08:212). Under våren 2008 fick Specialpedagogiska institutet i uppdrag att återetablera Ekeskolan och Hällsboskolan som statliga specialskolor. Uppdraget övertogs den 1 juli 2008 av Specialpedagogiska skolmyndigheten som redovisade uppdraget den 29 oktober 2008.

Ekeskolan har från hösten 2008 återetablerats som statlig specialskola i de lokaler som tidigare disponerades av Specialpedagogiska institutet för resurscenter syn i Örebro. Vid Ekeskolan erbjuds undervisning för elever med synskada kombinerat med ytterligare funktionshinder. Hösten 2008 fanns det 24 elever vid Ekeskolan. Vid Hällsboskolan erbjuds undervisning för elever med grav språkstörning lokalintegrerat vid Sigtunas kommunala skolor S:ta Gertruds skola för årskurs 1–6 och S:t Olofs skola för årskurs 7–10. Hösten 2008 fanns det 16 elever i Hällsboskolan. Från hösten 2009 har också verksamhet i Hällsboskolan öppnats i Västangårds skola i Umeå.

Försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning

Hösten 2008 påbörjades en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Till varje

skolhuvudman som deltar i försöksverksamheten lämnas statsbidrag med 25 000 kronor per läsår för varje elev som deltar i lärlingsutbildningen. Inför läsåret 2008/09 fördelades 5 000 lärlingsplatser till sammanlagt 157 huvudmän (4 landsting, 27 fristående och 126 kommunala huvudmän). För hösten 2008 utbetalade Skolverket 46,3 miljoner kronor i statsbidrag för knappt 3 700 lärlingselever till total 135 huvudmän. Av dessa avsåg 56 procent platser i fristående gymnasieskolor. Byggprogrammet är enligt Skolverket det program med flest elever och det näst vanligaste är fordonsprogrammet, medan fördelningen av platser för övriga yrkesprogram är relativt jämn.

För våren 2009 har bidrag om 45 miljoner kronor rekvirerats för 3 600 lärlingselever. I enlighet med riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 16, bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131) utökades försöksverksamheten till 6 000 platser från och med läsåret 2009/10. För 2009/10 ansökte kommunala och fristående huvudmän om sammanlagt knappt 9 000 platser, av vilka 6 000 platser fördelats av Skolverket.

Regeringen har infört ett särskilt statsbidrag för att ersätta huvudmännens kostnader för utbildning av handledare, för att säkerställa att lärlingsutbildningen håller en hög kvalitet (förordning [2008:756] om statsbidrag för handledarutbildning). Statsbidrag utgår med högst 3 500 kronor per anlitad handledare och år. För 2008/09 har Skolverket betalat ut 13 miljoner kronor avseende 3 800 handledare.

En ny betygsskala

Riksdagen antog i februari 2009 propositionen *En ny betygsskala* (prop. 2008/09:66, bet. 2008/09:UbU5, rskr. 2008/09:169). I propositionen anger regeringen principerna för den nya betygsskalan. I propositionen föreslås att när betyg sätts inom det offentliga skolväsendet ska en betygsskala med sex steg användas. Betygsstegen ges beteckningarna A, B, C, D, E och F. A–E betecknar godkända resultat, F betecknar icke godkänt resultat. I särskolan och i sär vux ska dock betyg inte sättas på icke godkänt resultat och betygssteget F inte användas. Om det på grund av frånvaro inte går att bedöma om eleven har nått upp till de kunskapsmål som

minst ska uppnås, ska detta i betygs katalogen markeras med ett horisontellt streck.

En ny gymnasieskola

Regeringen överlämnade i maj 2009 propositionen *Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan* (prop. 2008/09:199) till riksdagen med förslag som syftar till att eleverna ska komma väl förberedda till gymnasieskolan samt efter avslutad gymnasieutbildning vara bättre förberedda för anställning, eget företagande och fortsatta studier.

I gymnasieskolan ska det finnas 18 nationella program som kan vara yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Skärpta behörighetskrav föreslås till de högskoleförberedande programmen. Yrkesämnena ges mer tid på yrkesprogrammen och avnämarna ges större inflytande över yrkesutbildningarna. Yrkesutbildningen kan genomföras som i huvudsak skolförlagd utbildning eller som lärlingsutbildning. En gymnasieexamen införs som kan vara antingen yrkesexamen eller högskoleförberedande examen. Högskoleförberedande examen ger grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå. Alla elever på yrkesprogram ska ges möjlighet att inom sin utbildning uppnå grundläggande behörighet till högskolan.

De nationella programmen ska kunna ha nationella inriktningar eller utformas som särskilda varianter. Liksom i dag ska nationella program kunna vara riksrekryterande. De särskilda varianterna och de riksrekryterande utbildningarna föreslås kvalitetssäkras på nationell nivå. Lokala kurser ska inte längre förekomma i gymnasieskolan.

Bestämmelserna om den nya gymnasieskolan ska gälla gymnasieutbildning som påbörjas hösten 2011.

5.3 Förlängd försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

Regeringens förslag: Giltighetstiden för lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång förlängs t.o.m. utgången av juni 2011.

Ärendet och dess beredning: Lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång trädde i kraft den 1 januari 1996 (prop. 1994/95:212). Statens skolverk har på uppdrag av regeringen följt upp och utvärderat försöksverksamheten (U1998/316/S). Försöksverksamheten har därefter förlängts, senast till och med utgången av juni 2010 (prop. 2007/08:1, utg.omr. 16, bet. 2007/08:UbU1, rskr 2007/08:70).

I budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1, utg.omr. 16, s. 109) angav regeringen att vårdnadshavarnas rätt till inflytande vid beslut om placering vid särskola ska framgå av skollagen (1985:1100) och inte längre vara en försöksverksamhet.

Lagrådet har inte beretts tillfälle att yttra sig över lagförslaget. Med hänsyn till att Lagrådet yttrade sig i samband med lagens tillkomst och att det nu endast är en fråga om förlängning av den pågående försöksverksamheten anser regeringen att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse i detta fall.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen avser att föreslå att möjligheten till föräldrainflytande permanentas som ett reguljärt inslag i en ny skollag. I avvaktan på detta bör försöksverksamheten förlängas till utgången av juni 2011.

5.4 Analys och slutsatser

Drygt 86 procent av alla barn i åldern 1–5 år är inskrivna i förskolan eller i familjedaghem. Under det senaste årtiondet har det pedagogiska inslaget i förskolan fått en allt större betydelse. Drygt hälften av all personal inom förskolan har en pedagogisk högskoleutbildning. Regeringen anser att det är av största vikt att den svenska förskolan bibehåller sin kvalitet och tillgänglighet, varför ett antal åtgärder som bl. a. rör för-

skolans läroplan och personalens kompetens planeras.

Inom grund- och gymnasieskolan samt obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan saknar många lärare pedagogisk högskoleexamen. Regeringens satsning Lärarlyftet pågår och fler åtgärder för att förbättra lärarnas utbildning, fortbildningsmöjligheter och karriärvägar har påbörjats.

Andelen elever som var behöriga till gymnasieskolan 2008 var den lägsta sedan 1998. Elevers meritvärde vid avslutad grundskoleutbildning skiljer sig åt mellan olika grupper av elever. Flickor får i genomsnitt ett högre meritvärde än pojkar och elever med svensk bakgrund får i genomsnitt ett högre meritvärde än elever med utländsk bakgrund. Elever i fristående skolor har högre meritvärde än elever i kommunala skolor. Den bakgrundsfaktor som uppvisar den största samvariationen med elevernas resultat är föräldrarnas utbildningsnivå. Faktorerna kön, svensk/utländsk bakgrund och föräldrarnas utbildning kan dock inte förklara alla skillnader i elevernas resultat. För att komma till rätta med sjunkande resultat och de stora skillnaderna mellan olika grupper av elever satsar regeringen på bl.a. tydligare utvärdering av elevernas kunskaper och tidiga insatser för de elever som riskerar att inte nå målen.

Många ungdomar lämnar gymnasieskolan utan fullständiga betyg. För att fler elever ska fullfölja gymnasieskolan med godkända betyg och för att utbildningen bättre ska motsvara kraven inom olika bransch- och yrkesområden har ett arbete med en gymnasiereform inletts. En försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning har också påbörjats.

Elever med funktionsnedsättning och behov av särskilt stöd ska ha lika möjlighet att delta i den ordinarie undervisningen. Mot denna bakgrund har regeringen gett Specialpedagogiska skolmyndigheten i uppdrag att informera huvudmän och personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg om hur de kan arbeta för att förbättra den fysiska tillgängligheten.

Under det senaste året har ett flertal reformer sjösatts inom grundskolan. Nya kursplaner för grundskolan, specialskolan, sameskolan och den obligatoriska särskolan håller på att utarbetas. Även nya kunskapskrav ska tas fram för samtliga skolformer. Riksdagen har vidare beslutat om en ny betygsskala. Implementeringen av dessa samt ovan nämnda gymnasiereformer fortsätter framgent.

6 Vuxenutbildning

6.1 Omfattning

Insatserna på vuxenutbildningens område inom utgiftsområde 16 innefattar den kommunala vuxenutbildningen (komvux), vuxenutbildningen för utvecklingsstörda (särvox), svenskundervisning för invandrare (sfi), yrkeshögskolan, den kvalificerade yrkesutbildningen och vissa kompletterande utbildningar. Utbildningar vid universitet och högskolor eller därmed jämförbara utbildningar omfattas inte. Inom området Vuxenutbildning redovisas också folkbildningen som ligger under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Ansvar för vuxenutbildningen är framför allt ett kommunalt åtagande men delas även med staten, landstingen, organisationer och enskilda utbildningsanordnare. Ansvar för huvuddelen av finansiering och genomförande åligger kommunerna. Staten finansierar vissa delar av vuxenutbildningen genom såväl generella som riktade statsbidrag för verksamheterna.

6.2 Mål

Målen för vuxenutbildningens olika utbildningsformer, utom folkbildningen, anges i lagar och förordningar. För kommunal vuxenutbildning och vuxenutbildning för utvecklingsstörda gäller bl.a. 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). För hela det samhällsstödda vuxenutbildningsområdet vid sidan av högskolan finns det även ett mål samt en strategi för utvecklingen av vuxenutbildningen som riksdagen beslutat (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:229). Målet är att

alla vuxna ska ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning. Det är de olika utbildningsformerna tillsammans som bidrar till en samlad måluppfyllelse. Resultatet av verksamheten inom de olika formerna redovisas var för sig. Gemensamma indikatorer som används är tillgänglighet, målgrupper, utbildningarnas kvalitet i relation till deras mål och syften, lärarnas kompetens, studiedeltagarnas studieresultat samt genomförandegrad, dvs. andelen kursdeltagare som slutför de kurser de påbörjat. Vidare redovisas hur stor andel som får arbete efter avslutad utbildning i yrkeshögskolan.

6.3 Resultatredovisning

Detta avsnitt innehåller en redovisning av verksamheternas resultat, där behörighetsgivande utbildningar och yrkesinriktade eftergymnasiala utbildningar är åtskilda. I avsnittet Integration redovisas resultatet för sfi och kontakttolkutbildning. Resultaten från folkhögskolor och studieförbund redovisas bl.a. i avsnittet om profilerade kurser, kulturprogram etc.

I avsnittet Stöd till personer med funktionsnedsättning behandlas vuxenutbildning för utvecklingsstörda, specialpedagogiskt stöd och annat stöd till studerande som har en funktionsnedsättning.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen (1985:1100) ska främst de som erhållit minst utbildning få möjlighet att stärka sin ställning i arbetslivet och i

det kulturella och politiska livet. Utgångspunkten för beslut om utbildningens innehåll och form ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Även den som har en gymnasial utbildning, t.ex. från studieförberedande program, kan ha behov av att skaffa sig en yrkesutbildning som krävs för inträde på arbetsmarknaden eller för att ändra yrkesinriktning.

6.3.1 Nationell styrning, infrastruktur och validering

Vuxenutbildningen har i praktiken kommit att beröra flera politikområden och är ofta en förutsättning för måluppfyllelse i tillväxt-, närings-, social-, integration och arbetsmarknadspolitik. Denna delvis förändrade roll för vuxenutbildningen är framför allt synlig på det lokala och regionala planet. En sådan utveckling kräver en lagstiftning och en myndighetsstruktur som stöder detta. Den nya myndigheten för yrkeshögskolan kommer att få en viktig roll då det gäller kompetensförsörjningsfrågor på eftergymnasial nivå, vid sidan av högskolan. Statens skolverk har en viktig roll då det gäller utveckling av yrkesutbildningar på gymnasial nivå och för att stimulera en utveckling av samverkan mellan berörda aktörer och intressenter på såväl lokal som regional nivå för att den enskilde medborgaren ska få goda förutsättningar för sitt eget lärande och sin kompetensutveckling. Inte minst blir kvalitetsarbetet viktigt i detta sammanhang.

S.k. lärcentra finns i dag i de flesta av landets kommuner. I sådana lärcentra kan allt från grundläggande vuxenutbildningar till forskarutbildningar återfinnas.

Drygt en fjärdedel av den kommunala vuxenutbildningen lades under 2008 ut på entreprenad. Under de senast föregående åren hade drygt en femtedel upphandlats av externa utbildningsanordnare. Denna andel varierar dock mellan kommunerna. Högst andel upphandlad utbildning förekom i kommungruppen storstäder, 56 procent, och minst andel i pendlingskommunerna på knappt fyra procent. Enligt Skolverkets lägesbedömning 2008 (rapport 324, 2008) bör uppföljning och utvärdering av verksamheter på entreprenad förbättras. Inspektionen visar enligt Skolverket att kommunerna i sina förfrågningsunderlag inte alltid ställer krav på externa anordnare utifrån statens intentioner.

Validering

Valideringsdelegationen hade till uppgift att under 2004–2007 i fråga om validering av vuxnas kunskaper och kompetens bl.a. främja kvalitet, stödja utveckling av metoder och verksamhetsformer, informera samt utforma förslag på åtgärder för att säkerställa en verksamhet med validering. Delegationen avvecklades den 31 december 2007 och en slutrapport med åtgärdsförslag överlämnades till regeringen den 15 januari 2008. Under det fortsatta beredningsarbetet med valideringsfrågan gavs först Myndigheten för skolutveckling och därefter Skolverket ett bevakningsuppdrag att följa valideringsutvecklingen. Under denna tid har myndigheterna haft fortlöpande kontakter med branschorganisationerna.

Myndigheten för yrkeshögskolan är fr.o.m. den 1 juli 2009 nationell samordnare för valideringsutvecklingen. Myndighetens uppgift är bl.a. att ansvara för validering av utländsk yrkeskompetens. Utförare av validering kan vara centrala branschorganisationer. För 2009 har 10 miljoner kronor avsatts och för 2010 avsätts 5 miljoner kronor. Medlen ska bl.a. användas för utveckling av bedömningsunderlag, databas för valideringen, registrering av utförare samt uppföljning och utvärdering.

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Verksamheten vid Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL) upphörde den 1 oktober 2008 och delar av verksamheten överfördes till Skolverket. CFL hade bl.a. i uppdrag att utveckla kurser och läromedel för distansundervisning. Under 2008 har 115 utbildningsanordnare erbjudit 1 307 sådana kurser. Kurserna övertas nu av utbildningsanordnarna. Netvux, en nationell söktjänst för kurser som erbjuds på distans och som utvecklats av CFL, kommer att övertas av nuvarande användare.

Regional utveckling

Under våren 2009 har Regeringskansliet på inbjudan av Näringsdepartementet träffat utsedda regionala samordnare för samtliga län i enskilda dialoger för att diskutera regionala förutsättningar, tillväxtarbete och genomförandet av prioriteringar i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013. Vid samtliga möten diskuterades frågan om kompetensförsörjning. Två ämnen som ofta kom upp

var dels det omedelbara behovet av regionala arenor för samordning av utbildningar, dels de mer långsiktiga utmaningarna med en åldrande befolkning och brist på arbetskraft. Regionerna uppmärksammar också ungdomars utsatthet i samband med varsel och behovet av åtgärder för att undvika utslagning. Validering av kompetens är en aktuell fråga både i samband med varsel och inför det framtida behovet av arbetskraft i regionerna.

6.3.2 Behörighetsgivande utbildningar

Som behörighetsgivande utbildningar, dvs. utbildningar som ger behörighet till högre studier,

räknas utbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och vissa utbildningar inom folkhögskola som ger motsvarande kunskaper. Utbildningar inom komvux berättigar till betyg men intyg kan utfärdas som alternativ till betyg. Studier i folkhögskola berättigar till intyg och studieomdöme.

Som framgår av nedanstående tabell minskade antalet elever i grundläggande respektive gymnasial vuxenutbildning läsåret 2007/08 jämfört med de två föregående läsåren. Antalet studerande på folkhögskolornas långa behörighetsgivande kurser, som bl.a. innefattar allmän kurs, har inte förändrats nämnvärt de senaste två läsåren.

Tabell 6.1 Antal studerande inom behörighetsgivande vuxenutbildningar de senaste tre läsåren

Utbildningsnivå ¹	Lsåret 2005/06		Lsåret 2006/07		Lsåret 2007/08	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Grundläggande	26 76	14 625	23 638	13 210	20 783	10 961
Gymnasial	122 799	61 844	112 48	53 95	91 571	44 105
Statlig vuxenutbildning	534 ³	263 ³	336 ²	231 ²		
Folkhögskola	8 6344	5 301	8 004	4 798	7 814	4 446

¹ Avser grundläggande och gymnasiala nivå, exkl. påbyggnadsnivå

² Uppgiften avser kalenderåret 2007 (för CFL jan-mars)

Källa: Skolverket, CFL, Folkbildningsrådet

Behörighetsgivande utbildningar inom komvux

Lsåret 2007/08 deltog ca 170 300 personer i behörighetsgivande utbildningar. Andelen elever motsvarar 3,1 procent av befolkningen i åldersgruppen 20–64 år, att jämföra med föregående läsår då andelen var 3,5 procent. I en internationell jämförelse är detta, trots minskningen, en relativt stor andel av befolkningen. Tillgången till och innehållet i komvux varierar dock mellan kommuner enligt Skolverket (Elever och studieresultat i komvux läsåret 2007/08, dnr 71-2009:73). Skolverket konstaterar också att det förekommer brister i likvärdigheten över landet då det gäller tillgång till yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå. Vidare redovisar Skolverket att det blir allt vanligare med icke schemalagd undervisning. Om det innebär en ökad tillgänglighet till undervisning för individen är det en positiv utveckling.

Andelen elever i komvux som är födda utomlands har ökat successivt från 23 procent till 40 procent under läsåren 1997/98–2007/08.

Högst andel födda utomlands återfinns inom den grundläggande vuxenutbildningen med 86 procent följt av gymnasial vuxenutbildning med 28 procent.

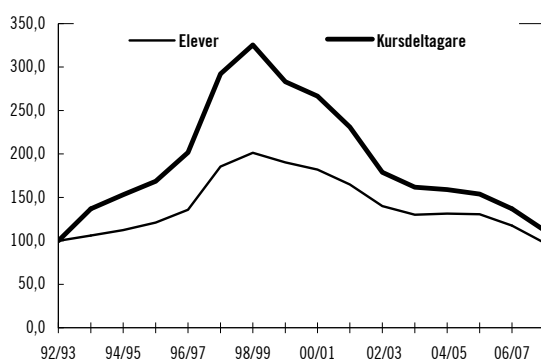
Lsåret 2007/08 var 67 procent kvinnor och 33 procent män av de studerande, vilket är i nivå med föregående läsår. En anledning till denna ojämna könsfördelning kan enligt Skolverket vara att kommunerna har ett kursutbud vars innehåll till stor del främst tilltalar kvinnor, såsom utbildningar inom vård och omsorg.

Elevernas medianålder har sjunkit något från 30 till 29 år jämfört med föregående läsår. Högst medianålder hade eleverna i grundläggande vuxenutbildning (34 år). Medianålder för eleverna i påbyggnadsutbildning var 32 år och eleverna i gymnasial vuxenutbildning hade lägst medianålder (28 år).

Av nedanstående diagram framgår förändringen av antalet elever och kursdeltagare inom komvux sedan 1992. Noteras kan att en elev oftast deltar i flera kurser. Under 1997–2002 pågick det s.k. kunskapslyftet, vilket förklarar

att antalet kursdeltagare ökade kraftigt under dessa år. Mellan läsåren 2005/06 och 2006/07 minskade antalet kursdeltagare med 11 procent i gymnasial vuxenutbildning. Minskningen har fortsatt under 2007/08 med ytterligare 17 procent. Av det totala antalet deltagare består 31 procent av ungdomar mellan 20–24 år. Den åldersgruppen är dessutom den jämförligt största studerandegruppen som redan genomgått 3-årig gymnasial utbildning.

Diagram 6.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux läsåren 1992/93–2007/08

Källa: Skolverket

Tabell 6.2 Kursdeltagare (kd) inom kommunal vuxenutbildning läsåren 2003/04 – 2007/08 som slutfört eller avbrutit utbildningen

Läsår	Antal kd	Slutfört kurs	Andel	Avbrutit kurs	Andel	Fortsätter nästa läsår	Andel
2003/04	973 750	726 390	74,6	192 927	19,8	54 433	5,6
2004/05	956 153	705 639	73,8	200 333	21,0	50 181	5,2
2005/06	925 557	681 399	73,6	198 272	21,4	45 886	5,0
2006/07	824 143	611 920	74,2	169 933	20,6	42 290	5,1
2007/08	673 671	498 554	74,0	138 302	20,5	36 815	5,5

*(varav 449 514 kvinnor och 224 157 män)

Källa: Skolverket

Betyg

En annan indikator på resultat är erhållna betyg. Skolverket konstaterar i sin lägesbedömning 2008 att betygsnivåerna och studie-resultaten i gymnasial vuxenutbildning har försämrats, bl.a. har betygsnivåerna sjunkit och andelen studieavbrott ökat under de senaste fem åren.

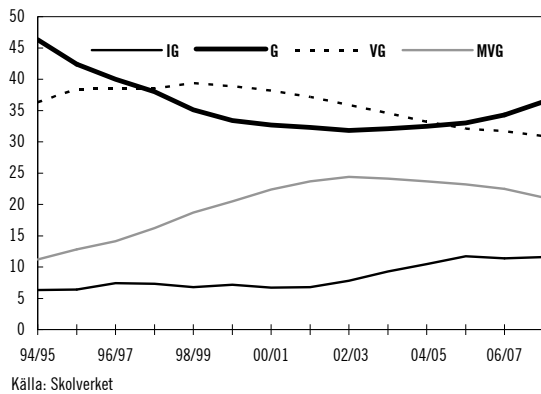
Antalet kursdeltagare som läsåret 2007/08 slutförde kurser inom gymnasial vuxenutbildning där betyg ska sättas var 435 000. För knappt 12 procent av deltagarna saknas uppgifter om betyg vilket troligtvis beror på att de avbrutit utbildningen.

Genomförandegrad

Andelen kursdeltagare som fullföljer sina kurser i komvux var läsåret 2007/08 kvar på samma nivå som läsåret 2006/07. Lsåret 2007/08 slutförde tre av fyra kursdeltagare den kurs de påbörjat.

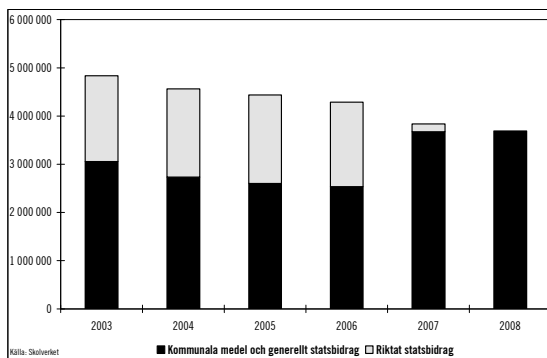
Störst andel studieavbrott skedde på grundläggande nivå. På ämnesnivå gjordes störst andel kursavbrott av de som studerade engelska och matematik, där nästan en tredjedel avbröt studierna. Av det totala antalet kursdeltagare fullföljde 74 procent sina studier medan 21 procent avbröt. Resterande deltagare deltog i kurser som ännu inte är avslutade.

Av dem som fick betyg läsåret 2007/08 fick 88,4 procent av kursdeltagarna minst betyget Godkänt. Andelen kursdeltagare som fått betyget Godkänt minskade kraftigt fr.o.m. 1990-talets mitt t.o.m. läsåret 2002/03. Därefter har andelen ökat något fyra läsår i rad. Liksom i grund- och gymnasieskolan har kvinnor inom gymnasial vuxenutbildning i genomsnitt högre betyg än män och kursdeltagare födda i Sverige har högre betyg än de som är födda utomlands.

Diagram 6.2 Procentuell fördelning av betygen i gymnasial vuxenutbildning under läsåren 1994/95–2007/08

Kostnad för komvux

Den totala kostnaden för komvux, inklusive påbyggnadsutbildning, uppgick 2008 till knappt 3 700 miljoner kronor. Till detta tillkommer statens kostnader för studiemedel. Det innebär en minskning med drygt 100 miljoner kronor jämfört med 2007. Kostnaden för den grundläggande vuxenutbildningen uppgick till ca 700 miljoner kronor.

Diagram 6.3 Kostnadsutveckling för komvuxverksamhet och annan utbildningsanordnare

Kostnaden per studerande uppgick under läsåret 2007/08 till 44 700 kronor för gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning samt till 40 600 kronor för grundläggande vuxenutbildning. Kostnaderna per studerande har därmed ökat med 12 000 kronor respektive 6 000 sedan föregående läsår. Det kan delvis förklaras av att elevantalet minskat sedan föregående år medan de fasta kostnaderna för undervisningen och lokaler kvarstår.

Behörighetsgivande utbildningar inom folkbildningen

Statens stöd till folkbildningen syftar bl.a. till att bidra till att höja utbildningsnivån i samhället och utjämna utbildningsklyftor.

Vid folkhögskolan är det möjligt att läsa en s.k. allmän kurs som ger behörighet till högskolan. Behörighetsgivande kurser vid folkhögskolan omfattas inte av skollagen (1985:1100) eller av någon läroplan, utan är ett fristående alternativ till den behörighet som kan uppnås i gymnasieskolan och inom komvux. Deltagaren får därför heller inte betyg. I stället får deltagaren ett samlat studieomdöme och ibland också ett behörighetsintyg som visar om hon eller han vid folkhögskolan uppnått kunskaper motsvarande den behörighet som fås i det offentliga skolväsendet.

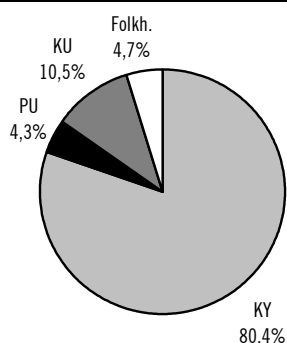
Folkbildningsrådet fördelade drygt 1 500 miljoner kronor till folkhögskolornas verksamhet 2008. Folkhögskolor och studieförbund erhåller också bidrag från landstingen. Studieförbund erhåller dessutom bidrag från kommunerna. Studieförbundens totala omsättning 2007 uppgick till 4 400 miljoner kronor medan folkhögskolorna omsatte 3 600 miljoner kronor. Varje folkhögskola och studieförbund beslutar sedan om sin verksamhet enligt de kriterier och riktlinjer som Folkbildningsrådet fastställt för användningen av statsbidraget. Allmän kurs svarade för totalt 43 procent av den statsbidragsberättigade verksamheten vid folkhögskolorna. Ca 12 100 personer per termin deltog i allmän kurs under 2008. Det är en minskning med 600 deltagare jämfört med 2007. Drygt 2 000 deltagare avslutade sina studier med intyg om grundläggande behörighet 2008. En undersökning från 2006 gjord av Statistiska centralbyrån visade att ca 25 procent av både kvinnor och män studerade på högskola tre år efter avslutad folkhögskoleutbildning. Under hela treårsperioden efter folkhögskolan var det omkring 40 procent av båda könen som någon gång studerat på högskola.

6.3.3 Eftergymnasial yrkesutbildning m.m.

Begreppet eftergymnasial yrkesutbildning innefattar ett antal utbildningsformer med delvis olika verksamhetsmål och målgrupper. De

är utbildning inom yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning, påbyggnadsutbildning inom kommunal vuxenutbildning, kompletterande utbildningar, vissa yrkesutbildningar inom folkbildningen och vissa utbildningar med verksamhetsstöd. Syftet med de eftergymnasiala yrkesutbildningarna är att svara mot arbetsmarknadens behov genom att kombinera teoretiska kunskaper och kunskap som genererats inom arbetslivet.

Diagram 6.4 Andel studerande vid eftergymnasiala yrkesutbildningar 2008

Källa: Skolverket, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Folkbildningsrådet

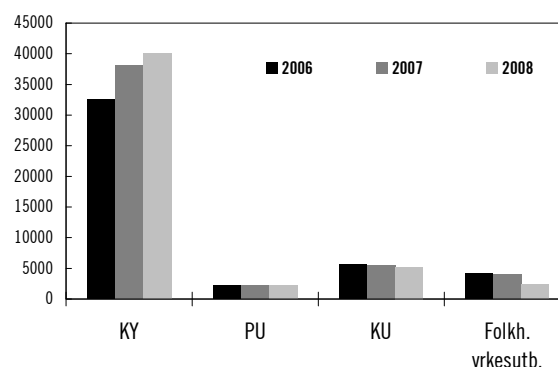
Kompletterande utbildningar har delvis andra syften än övriga eftergymnasiala utbildningar. Utbildningsformen ska bl.a. tillgodose kompetensbehovet inom mycket smala områden, exempelvis konstnärligt skapande områden där det finns ett nationellt intresse av att bevara traditionella hantverks- och yrkeskunskaper.

Lärare inom de olika utbildningsformerna kommer till stora delar direkt från arbetslivet. De flesta utbildningarna innehåller större eller mindre avsnitt förlagda direkt till arbetslivet.

En indikator på utbildningarnas kvalitet och relevans är antalet personer som har arbete ett år efter slutförd utbildning. Kvalitetssäkring, som tillsyn och uppföljning, görs på olika sätt och av olika myndigheter.

Tabell 6.3 visar antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning mellan 2006 och 2008. Antalet deltagare i kvalificerad yrkesutbildning har ökat och utbildningen hade 2008 ungefär 40 000 studerande.

Diagram 6.5 Antalet studerande i eftergymnasial utbildning 2006-2008

Källa: Skolverket, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Folkbildningsrådet

Tabell 6.3 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning 2006-2008

	2006		2007		2008	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Kvalificerad yrkesutbildning	17 265	15 297	20 691	17 419	22 063	17 994
Påbyggnadsutbildning	1 318	820	1 293	896	1 117	1 030
Kompletterande utbildning	3 882	1 749	3 679	1 762	3 562	1 688
Folkhögskolans yrkesutbildning	1 413	700	1 479	779	1 543	898
Totalt	23 878	18 566	27 142	20 856	28 285	21 610

Källa: Skolverket, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning och Folkbildningsrådet

Kvalificerad yrkesutbildning

Kvalificerad yrkesutbildning ska kännetecknas av såväl teoretiskt djup som en stark arbetslivsanknytning. Kvalificerad yrkesutbildning är en utbildningsform som präglas av arbetslivets medverkan i planering och genomförande.

Kostnaderna för den kvalificerade yrkesutbildningen och lärlingsutbildning för vuxna till

vissa hantverksyrken uppgick till 1 233 miljoner kronor för 2008. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning redovisade 20 305 årsstudieplatser vilket är en ökning med ca 900 årsstudieplatser sedan föregående år. Den höga volymen är ett resultat av de stora utbildningsomgångarna som startade som en engångssatsning under 2005 och 2006 och som når sitt maximala del-

tagarantal 2008 och 2009 eftersom de flesta utbildningarna är två år långa. Upp till 90 procent av de studerande är kvar i utbildningarna under hela utbildningstiden vilken är en liten ökning jämfört med tidigare år.

Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats för kvalificerad yrkesutbildning var 60 735 kronor 2008 vilket är ca en procents ökning jämfört med 2007. Ungefär en tredjedel av utbildningstiden består av lärande i arbete och denna del av utbildningen finansieras av arbetslivet. För administrationen av statsbidraget användes 2008 drygt 26 miljoner kronor.

Kvalificerade yrkesutbildningar fanns i alla län 2008 utom Gotlands län. Storstadslänen hade liksom tidigare år flest utbildningar med Stockholms län med 137 och Västra Götalands län med 132 följt av Skåne län med 116. Därefter kom Jönköpings län med 40, Värmlands län med 28 och Västernorrlands län med 26 utbildningar.

De flesta utbildningar anordnas av kommuner eller privata anordnare. Störst andel utbildningar fanns inom området Ekonomi, administration och handel. Näst störst var Teknik och tillverkning, Hälso- och sjukvård följt av Socialt arbete samt Hotell, restaurang och turism.

Antalet studerande har ökat med drygt fem procent från drygt 38 000 studerande under 2007 till 40 000 under 2008. Medelåldern inom kvalificerad yrkesutbildning är oförändrad, 29 år, vilket tyder på att många av de studerande har någon form av arbetslivserfarenhet före studierna. Totalt är könsfördelningen någorlunda jämn med 45 procent män och 55 procent kvinnor, men indelat på utbildningsområde är tendensen densamma som för övriga utbildningsformer, dvs. att högst andel kvinnor återfinns inom omsorgsområdet och högst andel män finns inom teknik- och industriområdet. Från 2002 till 2008 har det genomsnittliga antalet sökande per utbildningsplats ökat från 2,4 till 2,8.

Av Statistiska centralbyråns undersökning 2007 framgår att 89 procent av de som examinerats hade arbete året efter avslutad utbildning, vilket är samma andel som för 2006. Drygt 86 procent av dessa arbetade inom det område som utbildningen avser leda till, en ökning med fem procentenheter från föregående år. Resultatet visar på en god matchning mot arbetsmarknadens behov och är en indikator på god kvalitet.

Under 2003–2006 ökade antalet kortare utbildningar, dvs. under 2 år. Ökningen av kortare

utbildningar har dock efter 2007 och under 2008 avstannat. De flesta utbildningar är upp till två år och den genomsnittliga längden på utbildningarna är 70 veckor.

Uppdragsutbildning

Enligt förordningen (2006:906) om kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning kan sådan utbildning anordnas från och med den 1 augusti 2006 i de olika kvalificerade yrkesutbildningar som pågår. Under 2008 har 60 studerande gått hela utbildningar eller kurser som uppdragsutbildning, varav 44 kvinnor och 16 män. Uppdragsplatser finns inom områdena Hälso- och sjukvård, Ekonomi, administration och försäljning, Teknik och tillverkning och Samhällsbyggnad och byggteknik.

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning har tillsynsansvaret för såväl ordinarie utbildningar som uppdragsutbildningen.

Lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken

Försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken startade 2004 och verksamheten permanentades 2008. Förordningen (2008:48) om statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken trädde i kraft den 1 april 2008. Till huvudmän för utbildningen utsågs Hantverksakademien i Sverige och Sveriges Hantverksråd. Under försöksverksamheten återfanns de flesta platser i Stockholmsregionen.

I och med att försöksverksamheten permanentades ställdes kravet att platserna skulle spridas över landet vilket också har skett. För 2008 var det möjligt att inrätta drygt 87 årsstudieplatser inom lärlingsutbildningen vilka har fördelats på 143 studerande, varav 90 kvinnor och 53 män. Det statliga bidraget per årsstudieplats är 77 800 kronor och den totala kostnaden var nästan 7 miljoner kronor. Myndigheten för yrkeshögskolan har fr.o.m. den 1 juli 2009 ansvar för utbildningsformen och godkänner utbildningsplanerna, utbetalar statsbidragen och har tillsynsansvaret för utbildningarna.

Påbyggnadsutbildning

Påbyggnadsutbildning inom komvux syftar till att ge vuxna en utbildning som ger förutsättningar för utveckling inom ett yrke eller som leder till ett nytt yrke. Utbildningarna är ett

halvt till ett och ett halvt år långa. Den genomsnittliga utbildningslängden är ett år. Påbyggnadsutbildning ska planeras i samverkan med arbetslivet. Det finns även påbyggnadsutbildningar med nationellt fastställda kursplaner som syftar till att öka likvärdigheten i landet, bl.a. utbildning till yrkesförare, barnskötare, tandsköterska, trafiklärare eller elinstallatör med allmän behörighet.

Påbyggnadsutbildningarna finansieras av kommunerna eller med statligt stöd efter ansökan hos Skolverket. För 2008 anvisades 167,9 miljoner kronor varav 98,6 miljoner kronor belastar 2008. Under året tillkom ett statsbidrag på 40 miljoner kronor som i första hand riktades mot tandsköterskeutbildning med nationell kursplan. Medianvärdet för utbetalt statsbidrag 2008 var 70 000 kronor per utbildningsplats med en variation mellan 25 000 kronor för elinstallation allmän behörighet och 250 000 kronor för trafikflygare.

Totalt gick 2 147 studerande 2008 på någon av de 28 påbyggnadsutbildningar som finansieras med statsbidrag enligt förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning. Jämfört med 2007 ökade antalet utbildningar med sex stycken. Av samtliga studerande gick 87 procent på utbildningar med nationella kursplaner. Att det var så många beror på tillkomsten av elevassistent och tandsköterska som studieinriktning där 18 procent av deltagarna återfanns. Flest studerande fanns på yrkesförarutbildningarna godstransporter och buss-transporter. (38 procent).

Drygt hälften av de studerande inom påbyggnadsutbildningen med statsbidrag 2008 är kvinnor. Det är en ökning med 19 procentenheter jämfört med 2007. Även denna ökning beror på att fler platser fördelats till utbildningar till elevassistent, tandsköterska, omvårdnadsassistent, skötare och undersköterska inom akutvård. Genomsnittsåldern har under 2008 ökat från 32 år med ca ett år för såväl kvinnor som män. Könsskillnaderna är markanta inom traditionellt mansdominerade yrken, exempelvis studerade inga kvinnor till rörsvetsare samt möbel- och inredningssnickare. Ett motsatt förhållande gäller inom de yrken som är traditionellt kvinnodominerade som exempelvis barnskötare och yrkesvävare.

Under läsåret 2007/08 avbröt 5,5 procent av de studerande sina studier medan 16,4 procent av samtliga studerande fortsatte sina studier även

nästa läsår. Det kan jämföras med komvux där 20 procent avbröt utbildningen under samma period.

Kompletterande utbildningar

Kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov inom skiftande områden, t.ex. konst, dans, teater och musik, hälsa, friskvård och hudvård, hantverk samt flyg. Utbildningarna har en enskild huvudman, dvs. de anordnas inte av stat, kommun eller landsting. Utbildningarna är oftast avgiftsbelagda för de studerande.

Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde bedömts. Kompletterande utbildningar inom dans/teater/musik, konst och design/mode fungerar i praktiken som förberedande utbildningar inför konstnärliga utbildningar vid högskolan.

Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2008 till drygt 146 miljoner kronor.

Mellan hösten 2007 och hösten 2008 minskade antalet studerande på dessa utbildningar med tre procent. Under hösten 2008 studerade 66 procent kvinnor och 34 procent män inom utbildningsformen, en könsfördelning som endast varierat mellan en och två procentenheter de senaste åren. Totalt studerade 5 213 personer på kompletterande utbildningar kalenderåret 2008 vilket är en minskning med drygt fyra procent jämfört med föregående år. Störst var minskningen i kategorin Ekonomi samt Kommunikation och media följt av Djurvård och Hantverk. Bland de utbildningar som ökat mest finns Flyg och Teknik.

De studerande hösten 2008 gick på sammanlagt 257 olika utbildningar vilket är en ökning med 16 utbildningar jämfört med 2007. Medelåldern var oförändrat 28 år varav 73 procent återfanns i gruppen 19–29 år, (4 procentenheter mer än 2007). Liksom tidigare år fanns flest studerande inom områdena hudvård, hårvård, hälsa, hantverk och konst.

Skolverket beslutar om vilka utbildningar som ska erhålla statsbidrag, vilka utbildningar som ska berättiga till studiestöd och vilka som ska få stå under statlig tillsyn. Antalet utbildningar med enbart statlig tillsyn har ökat under 2008. Statens skolinspektion hade tillsynsansvaret fram t.o.m. den 30 juni 2009. Därefter övergick såväl ansvaret för fördelning av statsbidraget som tillsynsansvaret till Myndigheten för yrkeshögskolan.

Våren 2008 fullföljde 3 481 studerande sin utbildning, vilken är en minskning med 11 procent jämfört med 2007. En viss osäkerhet finns dock då siffrorna endast avser våren 2008. Ansvar för och administrationen av utbildningarna övergick till Myndigheten för yrkeshögskolan fr.o.m. den 1 juli 2009. Avsikten är att myndigheten ska få i uppdrag att i samverkan med intressenterna utreda hur kompletterande utbildningar ska regleras i framtiden.

Eftergymnasial yrkesutbildning inom folkbildningen

Folkhögskolan genomför årligen ett stort antal eftergymnasiala yrkesutbildningar.

Under 2008 deltog totalt drygt 2 300 deltagare i folkhögskolans eftergymnasiala yrkesutbildningar, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Av deltagarna var 65 procent kvinnor och 35 procent män. Störst omfattning hade fritidsledarutbildningen. Utbildningar inom medieområdet samt områdena scenisk konst, kultur och friskvård var storleksmässigt också betydande.

Ett tiotal folkhögskolor anordnade läsåret 2007/08 kvalificerad yrkesutbildning vilket är oförändrat sedan föregående läsår.

Utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade

Utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade bedrivs inom folkhögskolan med särskilt statligt stöd. Antalet årsstudieplatser minskade under 2008 från 312 till 310.

Totalt slutförde 46 tolkar för döva, dövblinda och hörselskadade sin utbildning 2008 jämfört med 57 under 2007. Det har varit svårt att rekrytera studerande till utbildningarna trots olika rekryteringsinsatser. Undantaget är en komprimerad kurs i skrivtolkning, där 150 personer sökte till 12 platser. Några kurser har blivit inställda på grund av för få sökande och anslaget har inte använts fullt ut.

Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet fördelar ett särskilt statsbidrag till dessa tolkutbildningar. Drygt 37 miljoner kronor disponerades 2008 för verksamheten.

Utbildningar med verksamhetsstöd

Samernas utbildningscentrum är en privat stiftelse, med Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Same Ätnam och Jokkmokks kommun

som huvudmän. Skolan bedriver vuxenutbildning i form av kurser i språk, slöjd och företagande – rennäring samt viss uppdragsutbildning.

Under 2008 genomfördes 1 900 elevveckor på långa linjer och 30 elevveckor på korta kurser, vilket sammanlagt är en större volym än under 2007. Totalt 77 elever deltog i de långa linjerna.

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet och utbildar ledare för idrottens behov. SISU är huvudman för Bosöns idrottsfolkhögskola. Totalt arrangerade SISU 67 613 studiecirkel 2008 (jämfört med 69 002 under 2007). Antalet deltagare uppgick till 547 917, knappt 14 000 färre än föregående år. SISU genomförde också 15 082 kulturevenemang, en minskning med drygt 3 000 jämfört med föregående år.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund beviljades 465 000 kronor för 2008. Bidraget har finansierat kurser anordnade av läns-hemslöjdsföreningar och deras lokalföreningar och hemslöjds konsulenter i samarbete. Kurserna har omfattat textila ämnen, trä och hård slöjd samt handledarutbildning, bl.a. för hemslöjdsrörelsens registrerade barnverksamhet.

6.3.4 Integration

Svenskundervisning för invandrare

Svenskundervisning för invandrare (sfi) syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Sfi syftar även till att ge studerande som saknar grundläggande färdigheter i att läsa och skriva sådana kunskaper. Varje kommun är skyldig att erbjuda sfi till invandrare som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket från och med det andra halvåret det år de fyller sexton år. De kan påbörja sfi när som helst under året. Kommunerna är skyldiga att under en fyraveckorsperiod erbjuda i genomsnitt minst 15 timmar undervisningstid i veckan. Sfi är en rättighet för den enskilde.

Sfi har i många fall brister i måluppfyllelsen. Statskontoret har i en rapport, Sfi – resultat, genomförande och lärarkompetens. En utvärdering av svenska för invandrare (2009:2), framhållit att deltagarnas resultat inte är tillfredsställande. Den kursplan som infördes 2003 har inte medfört att studieresultaten förbättrats. Det kan dock förklaras delvis av att fler personer med

sämre förutsättningar har påbörjat sfi efter införandet av den kursplanen. Statskontorets utredning visar vidare att många kommuner behöver utveckla en mer individanpassad sfi. Flera kommuner placerar lågutbildade i samma grupp som högutbildade och erbjuder inte deltids- eller distansutbildning. De flesta kommuner erbjuder inte heller någon yrkesinriktad sfi. Nyanlända flyktingar prioriteras ofta framför övriga sfi-deltagare. Generellt sett når deltagare hos kommunala anordnare i högre grad godkänt resultat än deltagare hos enskilda anordnare. Enligt Statskontorets analys beror det främst på skillnader i sammansättningen av deltagarna. Andelen lärare med tillräcklig yrkesmässig kompetens är låg. Drygt sex av tio anordnare anser att det är svårt eller mycket svårt att rekrytera lärare med önskvärd kompetens.

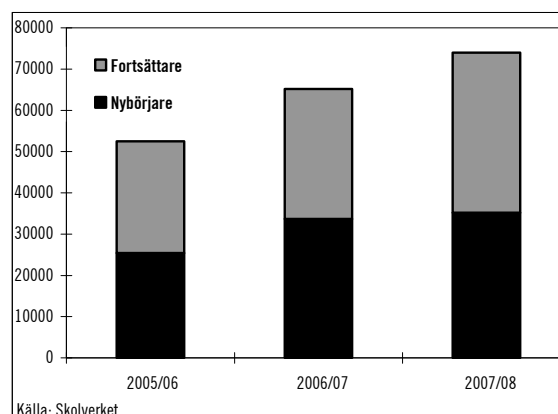
Kommunernas kostnad för sfi uppgick enligt preliminära bedömningar till 1 550 miljoner kronor 2008, en ökning med 267 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaden per deltagare var 36 310 kronor, vilket innebär en ökning med 4 647 kronor jämfört med 2007.

Antalet utbildningsanordnare i sfi var 299 läsåret 2007/08. Totalt anordnade 259 kommuner sfi i egen regi vilket är något fler än läsåret dessförinnan. Utöver de 259 kommunala anordnarna uppdrogs åt sex studieförbund och 37 övriga utbildningsanordnare att anordna sfi. Antalet övriga utbildningsanordnare har ökat med tre sedan föregående läsår och antalet kommuner har ökat med åtta under samma period.

I många kommuner är sfi en liten verksamhet. Antalet kommuner med 25 elever eller färre är 18. Bara 122 kommuner eller kommunalförbund hade fler än 100 elever under läsåret 2007/08.

Lsåret 2007/08 deltog totalt 73 955 elever i sfi vilket var 8 733 fler elever än läsåret innan. Aldrig tidigare har antalet deltagare i sfi varit så högt. Av eleverna var nästan 34 000 nybörjare i sfi. Antalet nybörjare i sfi 2007/08 var det högsta sedan mitten av 1990-talet då antalet nybörjare var 36 700.

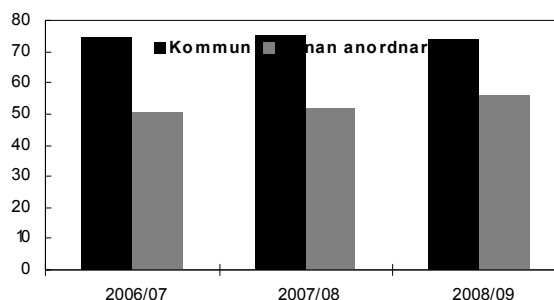
Diagram 6.6 Antalet studerande inom sfi lå 2004/05–2006/07 fördelat på nybörjare och fortsättare

Av det totala antalet elever i sfi läsåret 2007/08 var 56 procent kvinnor och 44 procent män. Andelen kvinnor var därmed något lägre jämfört med de fem närmast föregående läsåren, då andelen kvinnor var omkring 60 procent.

Andelen sfi-lärare med högskoleutbildning i pedagogik var 74 procent i sfi anordnad av kommuner och 56 procent hos andra utbildningsanordnare läsåret 2008/09. Jämfört med föregående läsår är andelen nästan oförändrad när det gäller kommuner men en ökning med fem procentenheter för andra utbildningsanordnare. Liksom tidigare läsår är andelen kvinnor med högskoleexamen i pedagogik högre än motsvarande andel bland männen, 72 respektive 62 procent.

Diagram 6.7 Andel tjänstgörande lärare med högskoleexamen i pedagogik lå 2005/06–2007/08 fördelade på anordnare

Av eleverna hade ungefär 60 procent minst en tioårig utbildning sedan tidigare och 16 procent en utbildning på 7–9 år. Knappt 24 procent hade en utbildning som var sex år eller kortare och

därmed som regel endast begränsade kunskaper i grundläggande ämnen.

Sfi består av fyra kurser fördelade på tre studievägar. Studievägarna är anpassade för olika studietakt och mål. Kortutbildade går studieväg 1 medan högutbildade går studieväg 3. Av omkring 25 000 nybörjare läsåret 2005/06 har 64 procent fått betyget Godkänt i sfi fram t.o.m. läsåret 2007/08. Av de som fick godkänt hade 33 procent fått betyget Godkänt på den högsta nivån, dvs. studieväg 3, kurs D.

På uppdrag av regeringen har Skolverket tagit fram ny officiell statistik över deltagare i sfi, bl.a. vad avser 2007/08 för elever som 2005/06 var nybörjare på studieväg 1. Av dem som deltog i praktik samtidigt med studierna slutförde 77 procent en eller flera kurser upp t.o.m. studieväggkurs 3D. Det kan jämföras med 59 procent för dem som inte deltog i praktik under studietiden. Vidare visar Skolverkets statistik att den genomsnittliga tiden för att avsluta en kurs oavsett studieväg med minst godkänt resultat var 55 veckor. För kvinnor och män var tiden 52 respektive 57 veckor.

Kontaktutbildning

Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet fördelar statsbidrag till utbildningar för tolkar i invandrar- och minoritetsspråk, s.k. kontakttolkar. Utbildningarna bedrivs på folkhögskola och i studieförbund.

Utbildningarna vid folkhögskolor och studieförbund bedrivs som ettåriga sammanhållna grundutbildningar på halvtid eller som tvååriga distansutbildningar på kvartsfart på folkhögskola.

Knappt 16 miljoner kronor har anvisats för kontaktutbildningar 2008. Under 2008 har 60 personer avslutat grundutbildningen med godkänt resultat på den sammanhållna grundutbildningen i totalt 18 språk. Under 2008 har 11 avslutade eller påbörjade sammanhållna grundutbildningar hållits i sammanlagt 29 språk. Utöver grundkursen har olika kompletterings- respektive fördjupningskurser genomförts.

Totalt deltog 109 personer i preparandkurser inför auktorisation och 266 deltog i rättstolkningkurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk.

6.3.5 Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen

Syftena med statens stöd till folkbildningen framgår av förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen. Folkbildningens verksamhet ska bidra till att stärka och utveckla demokratin, göra det möjligt för kvinnor och män att påverka sin livssituation samt skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Folkbildningen ska vidare bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Folkbildningen ska också bredda kulturintresset och öka delaktigheten i kulturlivet.

Verksamhet inom vissa områden är enligt förordningen särskilt angelägna och utgör i särskilt hög grad motiv för statens stöd: exempelvis den gemensamma värdegrunden – alla människors lika värde och jämställdhet mellan könen, det livslånga lärandet, kulturen och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Folkbildningen ska själv identifiera relevanta målgrupper.

För hela folkbildningsverksamheten anvisade riksdagen 3 107 miljoner kronor 2008, en ökning med 28 miljoner kronor jämfört med 2007.

Indikatorer för att mäta hur väl statens syften uppnåtts är bl.a. tillgång, tillgänglighet, antal deltagare och deltagarnas upplevelse av måluppfyllelse. Folkbildningen har genomfört ett stort antal kurser, studiecirkel och kulturevenemang under 2008. Deltagarna i såväl folkhögskoleverksamhet som studiecirkel var i stor utsträckning nöjda med sin utbildning eller cirkel. Under 2009 slutförs en deltagarundersökning inom studieförbunden och 2010 ska en undersökning hos folkhögskolorna genomföras.

Genom bl.a. möten och konferenser har Folkbildningsrådet under 2007 och 2008 bedrivit ett omfattande arbete med att utveckla och förankra ett system för kvalitetsredovisning för studieförbundens och folkhögskolornas verksamhet, anpassat för folkbildningens arbetssätt. Folkbildningsrådet redovisade under 2007 rapporten Nationell kvalitetsredovisning för folkbildningen 2007. Folkbildningsrådet erbjöd under 2008 stöd för studieförbund och folkhögskolor i form av introduktionsdagar och studiematerial rörande utvärderingsmetodik.

Folkhögskolorna

Under 2008 gick drygt 1 500 miljoner kronor av statsbidraget till verksamhet vid folkhögskolorna.

De korta kurserna samlade 2008 ca 70 000 deltagare per termin vilket är en minskning med tio procent jämfört med 2007. Något fler kvinnor än män deltog i de korta kurserna. Antalet deltagare i de långa kurserna var i snitt ca 27 000 per termin, ca 500 fler än föregående år. Antalet deltagare i allmänna kurser har minskat medan deltagarna i särskilda kurser har ökat. Bland de särskilda kurserna var det estetiska området och information och media dominerande. Störst deltagarantal för ett enskilt ämne hade kurserna i musik med 1 804 deltagare i snitt per halvår. Knappt hälften av deltagarna i särskilda kurser var under 25 år, vilken är en svag minskning jämfört med föregående år. Av deltagarna var ca 8,5 procent över 60 år, en svag ökning jämfört med föregående år.

Folkhögskolorna arrangerade sammantaget närmare 2 350 kulturprogram under 2008. Det är en minskning med ungefär 500 jämfört med föregående år. Antalet deltagare var drygt 248 000, vilket var 7 000 fler än 2007.

Studieförbunden

Totalt fördelade Folkbildningsrådet knappt 1 600 miljoner kronor till studieförbundens verksamhet 2008. Ett nytt studieförbund, Ibn Rushd, godkändes inför 2008 som nytt statsbidragsberättigat studieförbund och beviljades nära 10 miljoner kronor av Folkbildningsrådet för sitt första verksamhetsår 2008.

De nio studieförbunden arrangerade 2008 drygt 275 000 studiecirkelar med sammanlagt nära 2 miljoner deltagare, varav 58 procent kvinnor och 42 procent män. Vissa personer deltar i mer än en studiecirkel varje år, men antalet enskilda personer var 740 000. Studieförbundens cirkelverksamhet i antal genomförda studiecirkelar minskade med 3 procent jämfört med 2007 och antalet deltagare med 6 procent. Närmare 285 000 kulturprogram genomfördes med mer än 16 miljoner deltagare. Antalet arrangemang i form av annan folkbildningsverksamhet, bl.a. avseende att utveckla ny verksamhet, nå nya målgrupper eller låta deltagare prova på, ökade med 9 procent och antalet studietimmar med 13 procent.

Inom studieförbunden omfattade 2008 det estetiska ämnesområdet konst, musik och media

61 procent av den totala studiecirkelverksamheten räknat i antal studietimmar. Humaniora stod för knappt 14 procent av studietimmarna och samhälls- och beteendevetenskap för nära 6 procent. Ämnesområdet personliga tjänster, som bl.a. rymmer friskvård, turism, matlagning, konsumentkunskap m.m., samt lantbruk, trädgård, skog och fiske var andra ämnesområden med stort deltagande.

Invandrare och personer med funktionsnedsättning är särskilt uppmärksammade i studieförbundens verksamhet. Andelen invandrare utgjorde 13 procent av deltagarna, medan personer med funktionsnedsättning svarade för drygt 9 procent. Verksamhetsåret 2008 infördes krav på personnummer för deltagare. Därigenom har kvaliteten i deltagarstatistiken ökat. Andelen personer som fått förstärkta insatser på grund av funktionsnedsättning eller för att de haft brister i svenska språket var drygt 3 respektive 4 procent.

Av det totala antalet studiecirkeldeltagare 2008 var 16 procent 13–24 år medan 32 procent var över 65 år. Antalet deltagare över 65 år var överrepresenterade i förhållande till befolkningen som helhet medan det omvända gällde för 25–44 åringar.

6.3.6 Stöd till personer med funktionsnedsättning

Utbildningsformen vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) samt särskilt utbildningsstöd ska ge möjlighet till lärande, delaktighet och gemenskap för personer med funktionsnedsättning.

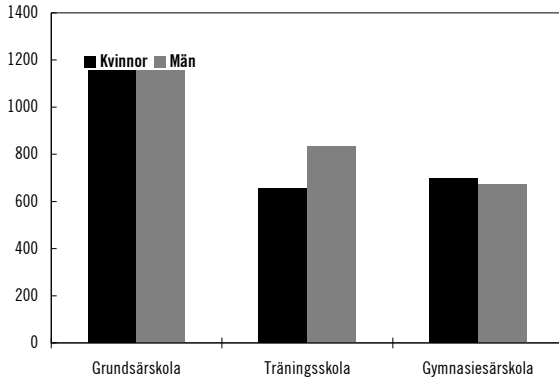
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) syftar till att ge vuxna med utvecklingsstörning kunskaper och färdigheter motsvarande dem som barn och ungdomar kan få i den obligatoriska särskolan och på nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskolan. Inom sär vux får också yrkeskurser anordnas.

Sär vux finansieras kommunalt. Den totala kommunala kostnaden för sär vux 2008 enligt preliminära bedömningar från Skolverket beräknas vara ca 194 miljoner kronor, vilket är en minskning med ca 11 miljoner kronor jämfört med 2007. Kostnaden per elev har minskat och uppgick 2008 till knappt 38 200 kronor.

Totalt studerade 4 907 personer i särvox 2008, ett i det närmaste oförändrat antal jämfört med föregående år. Av deltagarna var 48 procent kvinnor och 52 procent män.

Diagram 6.8 Antal studerande i särvox 2008

Källa: Skolverket

Antalet deltagare per undervisningsgrupp 2008 varierade kraftigt men det genomsnittliga antalet var 3,1 vilket var detsamma som föregående år. Medelåldern i särvox var 37 år.

Antalet tjänstgörande lärare var, omräknat till heltidstjänster, 261 läsåret 2007/08. Av dessa hade 88 procent högskoleexamen med pedagogik, vilket är i stort sett oförändrat jämfört med föregående läsår.

Skolverket påpekar i sin lägesbedömning 2008 att betyg inte alltid sätts vid kursernas avslutande. Skolverket har fastställt nya kursplaner och betygsriterier som trädde i kraft hösten 2008. Ett kommentarmaterial till stöd för pedagogerna publicerades samtidigt.

Specialpedagogiskt stöd

Kostnader för nödvändiga anpassningsåtgärder för personer med funktionsnedsättning ska finansieras inom ramen för den befintliga verksamheten. Vuxenstuderande med funktionsnedsättning kan dock få särskilt stöd för att kunna studera på samma villkor som andra.

Specialpedagogiska skolmyndigheten ska ge specialpedagogiskt stöd till bl.a. huvudmännen för det offentliga skolväsendet. Myndigheten ska också främja och informera om tillgången till anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. I den utsträckning behoven inte kan tillgodoses på den kommersiella marknaden får myndigheten på egen hand utveckla, anpassa, framställa och distribuera sådana läromedel.

Merparten av insatserna har rört studerande med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, läs- och skrivsvårigheter/dyslexi eller utvecklingsstörning. Specialpedagogiska skolmyndigheten redovisar att andelen studerande med funktionsnedsättningar är förhållandevis låg inom kommunal vuxenutbildning, vilket kan vara en förklaring till att efterfrågan på rådgivningsinsatser inte är så omfattande. Myndigheten redovisar att det är fortsatt svårt att nå utbildningsanordnare och studerande när kommunerna upphandlar utbildning av externa utbildningsanordnare.

Statsbidrag kan i vissa fall lämnas av Specialpedagogiska skolmyndigheten till studerande för studier inom särvox. Statsbidrag lämnades under 2008 till 123 personer, av vilka en tredjedel var kvinnor och två tredjedelar var män.

Stöd till studerande med funktionsnedsättning inom folkbildningen

Riksdagen har fastställt sju verksamhetsområden för folkbildningen vilka särskilt utgör motiv för statens stöd. Ett av dessa områden är tillgängligheten och möjligheten för deltagare med funktionsnedsättning.

Folkbildningsrådet fördelar en del av statsbidraget till folkbildningen i form av s.k. förstärkningsbidrag till de folkhögskolor och studieförbund som har pedagogiska merkostnader för verksamhet för deltagare med funktionsnedsättning. Under 2008 avsattes 336 miljoner kronor för detta ändamål, t.ex. i form av extra lärarstöd, som studieförbunden och folkhögskolorna har för målgrupperna. Det motsvarar knappt 11 procent av anslaget till folkbildningen.

Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) fördelade t.o.m. den 30 juni 2008 också statsbidrag till folkhögskolorna för andra typer av merkostnader, t.ex. för tolk och anpassning av teknik och material. Fr.o.m. den 1 juli 2008 övertogs dessa myndighetsuppgifter av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Sisus respektive Specialpedagogiska skolmyndigheten fördelade 2008 drygt 42 miljoner kronor av anvisade medel under utgiftsområde 17 för vissa åtgärder för studerande med funktionsnedsättning.

På folkhögskolans långa kurser hade 2008 totalt 16 procent av deltagarna en funktionsnedsättning, 9 procent på de korta kurserna. Inom studieförbundens verksamhet rapporteras att

antalet deltagare i grupper där minst hälften av deltagarna har en funktionsnedsättning utgjorde knappt 9 procent. Antalet deltagare som fått förstärkta insatser på grund av en funktionsnedsättning utgjorde drygt 3 procent av alla deltagare.

Deltagare med medicinska funktionsnedsättningar var den största gruppen vid folkhögskolorna som erhöll stöd från Sisus eller Specialpedagogiska skolmyndigheten, följt av deltagare med psykisk funktionsnedsättning och rörelsehinder. Den största procentuella ökningen finns dock i gruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Totalt fick 99 folkhögskolor del av bidraget.

I maj 2007 gav regeringen Sisus i uppdrag att redovisa bl.a. vilka folkhögskolor som erhållit statsbidrag särskilt avsett för stöd till studerande med funktionsnedsättningar och vilka kontroller Sisus gör av om statsbidrag lämnas för samma kostnader för vilka folkhögskolorna tar ut avgifter av den studerande (dnr U2007/4058/SV). Av Sisus redovisning framgår bl.a. vilka folkhögskolor som erhållit bidrag samt storleken på bidraget till respektive folkhögskola. Vidare redovisar Sisus att de gör omfattande kontroller för att säkerställa att statsbidragen används för avsett ändamål och att den kontroll som görs minimerar risken för att statsbidragen beviljas för samma kostnader för vilka folkhögskolan tar ut avgifter av den studerande.

Medel fördelades också genom Specialpedagogiska institutet och Sisus till Synskadades Riksförbund för teknisk anpassning av studiematerial för synskadade och dövblinda inom folkbildningen.

Statsbidrag kan i vissa fall lämnas av Specialpedagogiska skolmyndigheten för deltagande i utbildning om egen eller anhörigs funktionsnedsättning. Under 2008 lämnades statsbidrag för detta ändamål till 7 680 personer varav 55 procent var kvinnor och 45 procent var män.

Teckenspråksutbildning

Landstingen erbjuder en introduktionsutbildning i teckenspråk för hörande föräldrar till döva barn. Därefter kan föräldrarna delta i teckenspråksutbildning för föräldrar till barn som för kommunikation är beroende av teckenspråk (TUFF).

Av anvisade medel 2008 under utgiftsområde 15 användes drygt 11 miljoner kronor för denna verksamhet.

Utbildningen genomfördes i huvudsak vid folkhögskolor på uppdrag av Specialpedagogiska institutet. Under 2008 deltog 899 personer i TUFF vilket var en ökning jämfört med 2007. Av deltagarna var 48 procent kvinnor och 52 procent män. Ersättning för deltagande i TUFF behandlas under utgiftsområde 15 avsnitt 3.5.2.

6.4 Analys och slutsatser

Utbildning är av avgörande betydelse för att minska risken att ställas utanför arbetsmarknaden under en försvagad konjunktur.

Dessutom är ungdomskullarna som nu lämnar gymnasieskolan stora. Därför gör regeringen kraftfulla satsningar för att öka antalet yrkesutbildningar och därmed göra det möjligt för fler att återvända till arbetsmarknaden med ny kompetens. Förslagen och aviseringarna i 2009 års budgetpropositionen (prop. 2008/09:1) och i 2009 års proposition om vårt tilläggsbudget (prop. 2008/09:99) samt propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97) innebär att det tillförs totalt nästan 3 miljarder kronor inklusive studiestöd till yrkesinriktad utbildning under perioden 2009–2011. Kommunernas ansökningar till Statens skolverk om att få anordna yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) överskrider kraftigt tilldelade medel. Det visar att det finns ett tryck på utbildningsplatser och att ett stort antal yrkesutbildningar därmed kan förväntas starta under hösten 2009 med fortsättning under 2010 och 2011. Enligt uppgifter från organisationskommittén för yrkeshögskolan var sökandetrycket stort även vad gäller yrkeshögskoleutbildningar.

Fortsatt utveckling, nationell styrning och en infrastruktur för vuxnas lärande

Regeringen kan konstatera att den utveckling av vuxenutbildningen som innebär en ökad samverkan med verksamheter tillhörande andra politikområden är i linje med det mål och den strategi som riksdagen beslutat om avseende den samhällsstödda vuxenutbildningen.

Möjligheten att läsa på distans och i andra flexibla former innebär en ökad individanpassning.

I samarbetet och i samverkan mellan verksamheter inom utbildningsområdet och verksamheter tillhörande andra politikområden utgör lärcentra viktiga arenor. Kommunerna har i uppgift att medverka till att en infrastruktur som stöder den vuxnes behov av utbildning och kompetensutveckling på olika nivåer och med olika syften utvecklas. Med infrastruktur för vuxenutbildning avses alla de insatser som samhället, den enskilde, arbetslivet och olika organisationer gemensamt står för i syfte att skapa goda förutsättningar för den vuxne att delta i ett livslångt lärande.

Regeringen anser att det är fortsatt viktigt att huvudmännen i sin planering av vuxenutbildningen samråder med såväl företrädare för andra politikområden som med det omgivande samhället för att på så sätt genom information och vägledning ge den enskilde underlag för hans eller hennes initiativ och ställningstagande avseende studier. Den enskildes eget initiativ är fortfarande den viktigaste utgångspunkten. Här skiljer sig det offentliga utbildningssystemet från arbetsmarknadsutbildning som delvis har andra mål för verksamheten. Det är ett viktigt skäl till att en dialog förs mellan företrädare för kommunernas vuxenutbildning och andra huvudmän, inte minst för att uppnå optimal resursanvändning. De villkor som regeringen fastställt avseende satsningen på yrkesvux om bl.a. samråd med andra aktörer på arbetsmarknaden, vägledning och validering bör känneteckna all planering och allt genomförande av kommunernas vuxenutbildning, men utan att individperspektivet går förlorat.

En sådan samverkan mellan huvudmän och verksamheter bör även återfinnas på den regionala nivån. Detta behov har inte minst identifierats i samband med det arbete som bedrivs på regional nivå med anledning av konjunkturbedgången och de kraftiga strukturomvandlingar som följer därav. I den situation som uppstått i och med den ekonomiska krisen med bl.a. varsel och arbetslöshet blir en sådan samverkansstruktur allt viktigare för att möta såväl den kraftiga strukturomvandling som arbets- och näringsliv genomgår som den enskildes möjlighet att ställa om för nya arbetsuppgifter.

Regeringens bedömning är att det arbete som påbörjats på regional nivå under ledning av regionala samordnare, som utsetts av regeringen, utgör ett viktigt inslag i den fortsatta utvecklingen av vuxenutbildningen. I avsikt att stödja

samordningen även på nationell nivå har en särskild statssekreterargrupp tillsatts med uppdrag att leda och samordna de nationella insatserna med anledning av den ekonomiska krisen.

Även om den positiva utvecklingen av vuxenutbildningen har fortgått kvarstår enligt regeringens bedömning vissa problem. Ett sådant är den mycket höga andelen studerande som avbryter sin utbildning. Skolverket har i sin lägesbedömning 2008 på nytt framfört vikten och behovet av att kommunerna utvärderar och analyserar verksamheten inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och svenskundervisning för invandrare med avseende på studieavbrotten för att minska dessa. Skolverket uppmanar vidare skolhuvudmännen att bättre följa upp och utvärdera den verksamhet som bedrivs på entreprenad. Skolverket avser att följa utvecklingen beträffande validering och studier som bedrivs i flexibla former.

Regeringen anser att tillsynen, uppföljningen och utvärderingsarbetet måste utvecklas ytterligare såväl på lokal som nationell myndighetsnivå, dels i omfattning och dels så att alla de utbildnings- och skolformer som ingår i det offentliga utbildningsväsendet avseende vuxna i större utsträckning omfattas. Statens skolinspektion har en viktig uppgift att bl.a. granska om utbildningarna med kommunala huvudmän och det sätt på vilket de bedrivs har sin utgångspunkt i en analys av målgruppernas behov. Den sneda könsfördelningen i komvux bör ytterligare uppmärksammas och analyseras även på lokal nivå. Sammantaget är allt detta viktigt för att kvaliteten och effektiviteten inom utbildningen och därmed en ökad måluppfyllelse ska säkerställas.

Även om det varierar mellan olika kommuner har kommunerna som ansvariga huvudmän för det offentliga skolväsendet för vuxna alltmör kommit att bli förmedlare av utbildning och fungerar således inte enbart som utförare av densamma. De nya aktörer som på kommunernas uppdrag genomför utbildning har enligt Skolverkets tidigare lägesbedömningar bidragit till breddning och förnyelse av utbildningen såväl innehållsmässigt som pedagogiskt.

Som ett resultat av ett utökat samarbete mellan bl.a. näringslivet, offentlig verksamhet och vuxenutbildningen i övrigt bör arbetsplatsförlagda utbildningar i lärlingsliknande former samt möjligheter till validering komma att genomföras i större utsträckning. Regeringens

bedömning är att en sådan strategisk och kontinuerlig samverkan bör öka möjligheten för den enskilde att få ett arbete. Genom att individen kan ställa om till ny yrkesinriktning får arbetslivet tillgång till efterfrågad kompetens även sett i ett längre perspektiv.

6.4.1 Behörighetsgivande utbildningar

Regeringens bedömning är att utvecklingen av vuxenutbildningen vad avser innehåll, tillgänglighet och flexibilitet fortskrider. Återvändsgränderna i utbildningssystemen minskar. Där emot kvarstår skillnader i kommunerna ambitionsnivå vad gäller anordnande av yrkesutbildningar för vuxna. Detta är en icke önskvärd utveckling då även denna del av vuxenutbildningen blir ett allt viktigare inslag för att den enskilde på eget initiativ ska kunna få den kompetensutveckling som ett föränderligt arbets- och samhällsliv kräver. En investering i vuxenutbildning gynnar inte enbart den enskilde medborgaren utan även den enskilda kommunen och regionen vad gäller utveckling och tillväxt.

Även folkbildningen bidrar till att göra det möjligt för studerande att skaffa sig behörighet för vidare studier.

Tillgänglighet och inriktning

Skolverkets uppföljning visar att verksamheten inom den kommunala vuxenutbildningen har minskat under en rad år. Orsaker till detta är bl.a. det tidigare goda arbetsmarknadsläget då efterfrågan på utbildningar minskade.

Den utveckling och ökning av flexibla utbildningsformer som pågår indikerar att ansträngningar görs i kommunerna för att vuxna ska kunna delta i en utbildning som är individanpassad. Regeringen bedömer att det är av största vikt att denna utveckling fortsätter för att vuxna i hela landet ska kunna kombinera studier med arbete och annan sysselsättning.

Tillgång till god utbildning

Folkbildningens verksamhet är i allt väsentligt av god kvalitet. Folkhögskolor och studieförbund når viktiga målgrupper och är verksamma över hela landet.

Under Folkbildningsrådets ledning pågår sedan 2007 ett omfattande arbete med en nationell kvalitetsredovisning som bl.a. innefattar att ta fram olika kvalitativa kriterier för studieför-

bund och folkhögskolor. Resultaten kommer att rapporteras under våren 2010. Sammantaget bidrar insatserna avseende utarbetandet och förankrandet av gemensamma ramar för kvalitetsarbetet till förbättrade möjligheter att bedöma enskilda verksamheter, men också till att göra jämförelser.

Regeringens bedömning är att dagens möjligheter att lägga ut utbildning på entreprenad bör kunna ge vuxna en större valfrihet och fler utbildningar av hög kvalitet.

Kommunernas arbete med att ta fram utbildningar bör ske i en nära samverkan med företrädare för det lokala och regionala arbetslivet. En samverkan mellan kommuner i regionförbund eller genom avtal förstärker möjligheten att erbjuda relevanta utbildningar som kan stödja tillväxt och ge individer tillgång till kompetensutveckling. Det finns många aktörer i en region som gör bedömningar av kompetensbehov och som kan erbjuda utbildningar. En utveckling av samverkan mellan kommuner, Arbetsförmedlingen, universitet samt högskolor och yrkeshögskoleutbildningar är något som blir allt viktigare och i det perspektivet blir olika regionala samverkansorgan väsentliga inslag i arbetet.

Regeringens slutsats är att fler insatser behövs för att främja att en mångfald av utbildningar med hög kvalitet som utgår från den enskildes behov och önskemål anordnas. Skolverkets iakttagelse att utbildningarnas karaktär medför att männen inte söker sig till dem är allvarlig. Det tyder på att utbildningsanordnarna inte alltid uppfyller de behov som finns då det gäller utbildningarnas innehåll och formen för hur de genomförs.

6.4.2 Eftergymnasial yrkesutbildning

Kvalificerad yrkesutbildning (KY) är den utbildningsform som har flest antal studerande inom det eftergymnasiala systemet utanför högskolan. KY är i dag etablerad och finns i stort sett i alla län som ett efterfrågat och värdefullt kompetenstillskott på arbetsmarknaden.

Den höga andelen som får arbete efter avslutad utbildning, nästan 90 procent, visar att KY i hög grad motsvarar de mål som angetts för utbildningsformen. Skälet till detta är sannolikt den nära kopplingen mellan arbetslivet och utbildningen.

Den lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som bedrivs inom yrkeshögskolan har stor potential att kunna utvidgas. Den har stor betydelse för att bevara viktig hantverkskunskap i landet, samtidigt som den kan rädda små hantverksverksamheter som kan gå förlorade om ingen kan ta över dem i en framtid.

Enligt Skolverkets lägesbedömning 2008 finns det en risk att vissa påbyggnadsutbildningar och kortare yrkesutbildningar inte kommer att kunna ingå i yrkeshögskolan. Skolverket bedömer att dessa bör ges möjlighet att genomföras och finansieras inom kommunal vuxenutbildning. Regeringen har behandlat frågan i propositionen Yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68).

Folkhögskolorna genomför yrkesutbildningar inom ramen för sina ordinarie kurser. Folkbildningen har på detta sätt blivit ett viktigt komplement till övrig eftergymnasial yrkesutbildning som samhället erbjuder. Folkhögskolorna ges nu möjlighet att anordna sina yrkesutbildningar inom yrkeshögskolans ramverk. Regeringen bedömer därför att yrkesinriktade utbildningar inom folkbildningen i framtiden bör kunna ta del av den ökade kvalitetssäkringen som införandet av yrkeshögskolan innebär. Regeringen kommer nog att följa utvecklingen av detta.

6.4.3 Integration

Svenskundervisning för invandrare

Antalet elever i svenskundervisning för invandrare (sfi) har ökat sju år i rad och var läsåret 2007/08 det högsta någonsin. Enligt prognoser för mottagande av flyktingar kommer en viss minskning att ske de kommande åren men trycket på utbildningssystemet antas dock bli fortsatt högt.

Sambandet mellan elevernas tidigare utbildningsbakgrund och resultatet i sfi är starkt. En kortare tidigare utbildning kan göra det svårt att arbeta och verka i Sverige. För personer med funktionsnedsättning tycks särskilda undervisningsgrupper ha betydelse för att de ska nå kunskapsmålen. Mot denna bakgrund kommer det även fortsättningsvis att ställas stora krav på sfi och grundläggande vuxenutbildning liksom på kommunernas introduktionsinsatser i fråga om tillgänglighet, flexibilitet etc. Även inom grundläggande vuxenutbildning förväntas antalet

studerande öka till följd av det stora antalet nyanlända med kort tidigare utbildning.

Statskontorets rapport Sfi - resultat, genomförande och lärarkompetens. En utvärdering av svenska för invandrare (2009:2) visar att sfi har brister vilket inte är tillfredställande. I syfte att förbättra undervisningens innehåll har en ny kursplan för sfi beslutats. Denna trädde i kraft den 1 januari 2009. Vidare har lärarnas kompetens stor betydelse och sfi-lärarna har fortfarande möjlighet att fortbilda sig inom ramen för regeringens satsning Lärarlyftet. Den förstärkta nationella inspektionen som genomförs av Statens skolinspektion har också betydelse genom att den ökar förutsättningarna för att utbildningarnas kvalitet förbättras och säkerställs.

Kontakttolkar

Regeringen har gett Tolks- och översättarinstitutet i uppdrag att fr.o.m. 2007 utveckla kontakttolkutbildningen till en sammanhållen grundutbildning som, om den bedrivs på halvtid, omfattar två terminer som berättigar till studiestöd.

Resultatet visar att det har varit svårt att rekrytera studerande till utbildningar på halvtid. Däremot är det ett högt sökandetryck till utbildningar på kvartstid, som inte berättigar till studiestöd. Deltagarna på dessa utbildningar erhåller i stället stipendier. Regeringen finner det bekymmersamt att kontakttolkutbildningen inte utvecklats till en sammanhållen grundutbildning på halvtid. Genom att förkunskapskrav och nationella prov har införts har dock kvaliteten på utbildningen ökat. Regeringen kommer att följa utvecklingen.

6.4.4 Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen

Av resultaten framgår att folkbildningen är en viktig aktör inom det livslånga lärandet. Genom sina insatser erbjuder folkhögskolor och studieförbund många vuxna en chans till höjd utbildnings- och bildningsnivå, personlig utveckling, en meningsfull fritid och ett ökat engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Resultatredovisningen visar också att det inom folkbildningen sker ett aktivt arbete med att utveckla verksamheten och nå ut till nya grupper.

Det är angeläget att Folkbildningsrådet, liksom folkhögskolor och studieförbund, fortsätter sitt systematiska uppföljnings- och utvärderingsarbete på olika nivåer.

6.4.5 Stöd till personer med funktionsnedsättning

Av tillgänglig statistik framgår inte om efterfrågan på vuxenutbildning för utvecklingsstörda överstiger antalet tillgängliga platser. Övrigt stöd

till personer med funktionsnedsättning, t.ex. specialpedagogiskt stöd genom Specialpedagogiska skolmyndigheten, bedöms även fortsättningsvis behövas i motsvarande omfattning som 2008.

Folkbildningen är alltså en viktig aktör i arbetet med att nå personer med funktionsnedsättning. Genom att Folkbildningsrådet avsätter riktade medel ur folkbildningsanslaget för pedagogiska merkostnader förbättras möjligheterna för folkhögskolor och studieförbund att göra extra insatser för dessa deltagare.

7 Universitet och högskolor

7.1 Omfattning

Området universitet och högskolor omfattar högskoleutbildning och forskning vid statliga universitet och högskolor, utom Sveriges lantbruksuniversitet, samt utbildning vid de enskilda utbildningsanordnarna. Inom området finns anslag för universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare, ersättning för klinisk utbildning och forskning samt anslag för Högskoleverket och Verket för högskole-service.

7.2 Resultatredovisning

Nedan redovisas övergripande resultat för universitet och högskolor. För en mer detaljerad bild av högskolesektorn hänvisas till Högskoleverkets årsrapport 2009 (2009:12 R) och Högskoleverkets statistiska databas, den s.k. NU-databasen.

Sedan den 1 juli 2007 tillämpas nya bestämmelser i högskolelagen (1992:1434) och bl.a. högskoleförordningen (1993:100) vad avser uppdelning av högre utbildning i tre nivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. I nedanstående redovisning används de nya benämningarna förutom i de fall texten syftar på äldre förhållanden.

7.3 Övergripande om universitet och högskolor

Under 2008 fanns det sammanlagt 60 högskolor, universitet och enskilda utbildningsanordnare som gav akademisk utbildning i Sverige. Av dessa var 14 statliga universitet och 22 statliga högskolor. Från och med den 1 januari 2008 ingår Försvarshögskolan som en statlig högskola under Utbildningsdepartementet. Därutöver fanns det tre lärosäten med enskild huvudman som hade tillstånd att utfärda examina på forskarnivå nämligen Chalmers tekniska högskola, Högskolan i Jönköping och Handelshögskolan i Stockholm. Det fanns också nio högskolor med enskild huvudman, så kallade enskilda utbildningsanordnare, med tillstånd att utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå och ett antal utbildningsanordnare med tillstånd enbart för psykoterapeutexamen.

Under 2009 återkallade regeringen tillståndet att utfärda psykoterapeutexamen för åtta enskilda utbildningsanordnare, varav ett återkallades på utbildningsanordnarens eget initiativ på grund av samgående med en annan enskild utbildningsanordnare.

De direkta statliga anslagen till universitet och högskolor uppgick under 2008 till 32,1 miljarder kronor. Dessa har ökat med 0,2 miljarder jämfört med föregående år. Utöver de direkta statsanslagen finansierar staten verksamhet vid universitet och högskolor med 8 miljarder kronor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammantagen innebär detta att ca 80 procent av verksamheten vid universitet och högskolor är statligt finansierad.

I förhållande till bruttonationalprodukten (BNP) avsätter Sverige knappt 1,6 procent till högskolesektorn. Genomsnittet för OECD är knappt 1,5 procent. Alla nordiska länder förutom Island har minskat sin andel något jämfört med tidigare år, vilket i många fall förklaras av kraftig BNP-tillväxt.

7.4 Kvalitet

Högskoleverket har under 2008 slutfört den första sexårscykeln med utvärderingar, där sammanlagt 1 700 högskoleutbildningar granskades. Parallellt startade en ny sexårscykel, med ett förändrat system för utvärdering av utbildningar som var avsett att bl.a. vara mer kostnadseffektivt än tidigare system. Det systemet kom dock enligt Högskoleverket att omfatta flera metodproblem och fick kritik från lärosätena. Högskoleverket beslöt därför under hösten 2008 att flytta fram de utvärderingar som var planerade för 2009 och i stället inleda arbetet med ett nytt system för utvärdering av utbildningar.

Den samlade bedömningen efter den första sexårscykeln är att lärosätena i så gott som samtliga fall på ett tillfredsställande sätt vidtagit åtgärder för att komma till rätta med de brister som påtalats, till exempel stärkt lärar-kompetensen. I vissa fall har lärosätena själva valt att i stället lägga ned utbildningen. Högskoleverket har även följt upp utbildningarna tre år efter att utvärderingsrapporterna publicerats och sett att utvärderingarna givit effekter. Lärosätena har i de flesta fall tagit till sig de rekommendationer som bedömargrupperna givit i syfte att vidareutveckla kvaliteten i utbildningarna.

Under 2008 slutfördes de fyra sista utvärderingarna inom ramen för den första sexårscykeln. Beslut om ifrågasättande av examensrätt fattades för 10 av 27 lärarutbildningar. Övriga utbildningar som granskades i den första sexårscykeln bedömdes uppfylla kvalitetskraven. Därutöver påbörjades under 2008 sju utvärderingar inom ramen för den andra sexårscykeln. För dessa hade vid årets slut inte utvärderingsprocessen kommit så långt att beslut om eventuella ifrågasättanden av examenstillstånd ännu hade hunnit fattas.

År 2007 utvärderades det största antalet utbildningar hittills. Det var också ett år med många ifrågasättanden av examensrätter: 69 stycken, vilket motsvarade 17 procent av de granskade utbildningarna. Merparten av dessa fanns inom området vård och medicin samt bland psykoterapeututbildningarna. Dessa utbildningar följdes upp under 2008 och beslut om indraget examenstillstånd fattades i ovanligt hög grad. Inom vårdområdet återkallades examenstillståndet för sju utbildningar. För de flesta av de resterande vårdutbildningarna som ifrågasatts gjordes bedömningen att tillräckliga åtgärder vidtagits för att uppfylla kvalitetskraven för högre utbildning. I nio fall valde lärosätena själva att lägga ner de ifrågasatta vårdutbildningarna.

Av de 18 psykoterapeututbildningar som följdes upp rekommenderade Högskoleverket regeringen att besluta att återkalla tillståndet att utfärda psykoterapeutexamen för sju enskilda utbildningsanordnare, vilket regeringen också har gjort. Med anledning av de brister som uppmärksammats vid granskningarna har regeringen gett Högskoleverket i uppdrag att utreda hur ökad kvalitet i psykoterapeututbildningen ska kunna säkerställas.

Granskningar av lärosätenas kvalitetsarbete har under 2008 genomförts vid nio lärosäten, varav sex lärosäten bedömdes ha ett gott eller godtagbart kvalitetsarbete. Övriga tre lärosäten har enligt Högskoleverket inte ett godtagbart kvalitetsarbete och ska därför vidta åtgärder inom ett år för att komma till rätta med de brister som granskningen har visat. Den huvudsakliga bristen som observerats är avsaknaden av en systematik för kontinuerlig förbättring av verksamheten.

Under 2008 avgjordes 32 ansökningar om examenstillstånd. Den procentuella andelen bifall (66 procent) och avslag (34 procent) är relativt stabil jämfört med tidigare år.

Tillsyn

Högskoleverket har till uppgift att utöva tillsyn för att öka rättssäkerheten för allmänheten och för enskilda individer. Tillsynsverksamheten omfattar huvudsakligen tre områden: handläggning av enskilda ärenden, egeniniterade granskningar i viktiga frågor samt

tillsynsbesök på universitet och högskolor. Antalet avgjorda enskilda ärenden fortsätter att öka och uppgick under 2008 till 129 ärenden. En orsak till ökningen kan vara att Högskoleverket sedan hösten 2008 har infört möjligheten att göra tillsynsänmälningar via en webbplats. Inom ramen för den egeninitierade tillsynen har Högskoleverket bland annat behandlat rättssäkerheten för studenter hos enskilda utbildningsanordnare samt rättssäkra examinationer.

7.5 Internationalisering

Antalet utländska studenter som påbörjar studier vid svenska universitet och högskolor fortsätter att öka. Under läsåret 2007/08 registrerades 21 700 nya inresande studenter vid svenska lärosäten, vilket var en ökning med 13 procent jämfört med föregående läsår. De utländska studenternas andel bland högskole-nybörjare har ökat från 11 procent till 25 procent under de senaste tio åren.

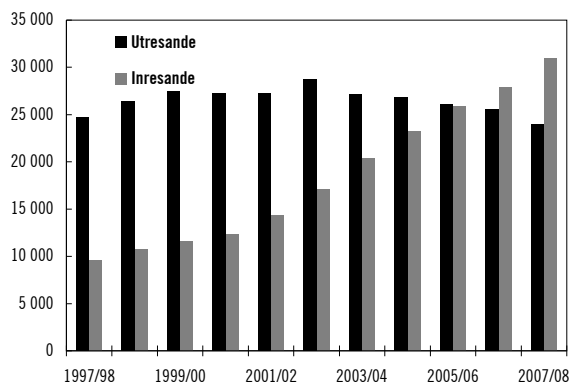
Ca 31 400 studenter från andra länder studerade i Sverige under läsåret 2007/08. Totalt utgjorde de inresande studenterna drygt åtta procent av samtliga studenter i Sverige under 2007/08. Av dessa kom 19 300 till Sverige som fritt inresande studenter utanför utbytesprogram, s.k. free movers, och 12 100 inom ramen för utbytesprogram, varav merparten via Erasmusprogrammet. En tredjedel av de fritt inresande studenterna läsåret 2007/08 kom från länder i Asien. Bland dessa kom flest från Kina och Pakistan.

I och med att antalet utbildningar som ges enbart på engelska har ökat under senare år läser fler free movers en hel utbildning i Sverige. Av de 10 000 inresande nybörjarna som studerade vid svenska lärosäten som free movers läsåret 2007/08 studerade 6 100 på program och bland dessa läste över 80 procent ett program på avancerad nivå.

Skillnaden mellan antalet studenter som kommer till Sverige för att studera jämfört med antalet svenskar som åker utomlands för att studera fortsätter att öka. Under läsåret 2007/08 studerade ca 24 000 svenska studenter utomlands. Det är två procent färre än läsåret innan. Nära 19 000 av dessa studerade utomlands som fritt utresande studenter utanför

utbytesprogram och ca 5 000 inom ramen för något utbytesprogram.

Diagram 7.1 Antal in- och utresande studenter

Källa: Högskoleverket

Av samtliga studenter som avlade examen i Sverige under 2007/08 hade 14 procent studerat utomlands under sin utbildning. De flesta som har studerat utomlands återfinns bland personer med arkitektexamen och personer med juristexamen. Antalet utresande studenter och lärare inom lärarutbildningen har ökat efter att ett antal lärosäten har satsat på ökad mobilitet för denna grupp. Trots detta är lärarutbildningen ett av de utbildningsprogram som ligger lägst i andelen utresande svenska studenter.

Lärotytbytte sker bland annat inom ramen för Erasmusprogrammet. Under läsåret 2007/08 skedde en minskning i antalet utresande lärare vid svenska lärosäten inom programmet. 500 lärare åkte ut för att undervisa vid ett annat europeiskt lärosäte. Inför läsåret 2007/08 kunde lärosätena för första gången söka Erasmus mobilitetsmedel för personalfortbildning, något som visade sig vara mycket intressant för svenska lärosäten. Under 2007/08 deltog 114 personer från svenska lärosäten i sådan mobilitet.

I Högskoleverkets rapport En högskola i världen – internationalisering för kvalitet (2008:15 R) konstateras att de flesta lärosäten har gjort stora insatser inom internationalisering och att det skett en positiv utveckling inom området. Internationaliseringen har blivit mer integrerad i utbildningen, något som gäller både styrdokument, kvalitetssäkring och undervisning. Arbetet med internationalisering har också förändrats organisatoriskt och har i dag en bättre förankring i lärosätets ledning.

Flera lärosäten har arbetat fram en egen språkstrategi och utvecklat språkstödet till lärare och annan personal. Samtidigt konstateras att en låg lärarmobilitet fortfarande är ett problem och incitament för en ökad lärarmobilitet efterfrågas. I rapporten konstateras också att forskarutbildningen släpar efter inom internationaliseringsarbetet, framför allt vad gäller utlandsvistelser och internationalisering på hemmaplan. Av lärosätenas årsredovisningar för 2008 framgår dock att utländska studenter i ökande omfattning antas till utbildning på forskarnivå. Exempelvis hade 40 procent av de antagna på forskarnivå vid Kungl. Tekniska högskolan en tidigare examen från ett annat land än Sverige. Det förekommer också att utländska doktorander tillbringa en kortare period vid svenska lärosäten.

Under 2008 har många universitet och högskolor satsat på att öka antalet inresande studenter genom etablerade utbytesavtal, både för att stärka kvaliteten i utbytena och för att tydligare sammanlänka inresande och utresande studenter. Flera lärosäten prioriterar dessutom utbyte inom etablerade avtal framför att rekrytera fritt inresande studenter och de som rekryterar dessa vänder sig till europeiska länder snarare än till länder utanför EU och EES.

Svenska institutet inledde under 2008 ett projekt tillsammans med 29 lärosäten kallat *Study destination Sweden*. Syftet med projektet är att utveckla en inom högskolevärlden väl förankrad profil för Sverige som studiedestination och att öka möjligheten till koordinering av de insatser som görs för att synliggöra Sverige som studiedestination, särskilt med fokus på ett eventuellt införande av studieavgifter för studenter från tredjeländ.

7.6 Integration

Bedömning av utländsk utbildning

Högskoleverket har i uppdrag att göra bedömningar av utländska utbildningsmeriter för att bidra till att personer med utländsk högre utbildning ska kunna integreras på den svenska arbetsmarknaden. Verket beslutar även om behörighetsbevis för utländska lärare.

Antalet ärenden avseende bedömning för yrkesverksamhet har jämfört med 2007 ökat med 13 procent till drygt 4 600 inkomna ansökningar. Handläggningstiden har ökat något, vilket bl.a. beror på en stor ökning av antalet ärenden och förändrade arbetsprocesser på grund av införandet av ett nytt ärende- och dokumenthanteringssystem vid Högskoleverket som på sikt ska öka effektiviteten. Den stora ökningen av antalet asylsökande från Irak har lett till att ansökningar med utbildningar från Irak nu utgör nästan en tredjedel av alla ärenden.

Kompletterande utbildning för personer med utländsk examen

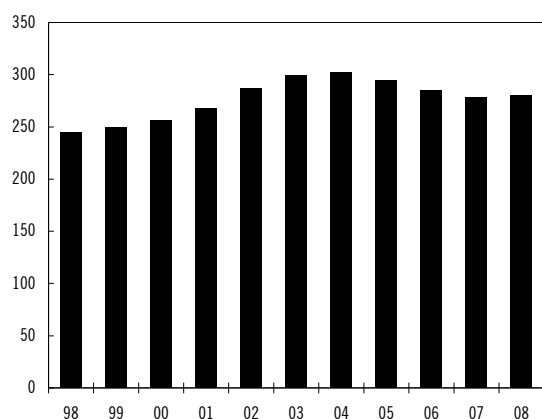
Under 2000-talet har möjligheterna till kompletterande högskoleutbildningar för personer med utländska utbildningar ökat. Utbildningarna har under de senaste åren gått från att vara allmänna till att bli specifika för olika yrkesgrupper. Under 2008 har Högskoleverket utvärderat utbildningarnas måluppfyllelse och kartlagt vad de studenter som påbörjat en kompletterande utbildning 2002–2004 är sysselsatta med i dag. I Högskoleverkets rapport *Hur går det efter kompletterande utbildning för utländska akademiker?* (2008:30 R) framgår att majoriteten har fått arbete under eller efter utbildningen men även att flera har fortsatt med andra studier. Många studenter har, på grund av att de fått arbete, avbrutit sin utbildning innan de hunnit slutföra den. Under 2008 pågick kompletteringsutbildningar enligt regeringsuppdrag för 30 jurister och drygt 200 lärare med utländsk utbildning vid sex universitet och högskolor. Hitills har bara enstaka av dessa slutfört sin kompletterande utbildning, varför det är för tidigt att utvärdera dessa satsningar.

7.7 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Under 2008 ökade antalet helårsstudenter efter flera års nedgång. Antalet helårsstudenter uppgick under 2008 till drygt 280 000, vilket är ca 2 000 fler än under 2007. Störst är ökningen inom teknik, medan antalet helårsstudenter

inom både humaniora och samhällsvetenskap har minskat. Jämfört med för tio år sedan var antalet helårsstudenter 2008 ca 35 000 fler.

Diagram 7.2 Antal helårsstudenter 1998–2008

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Drygt 40 procent av samtliga helårsstudenter läser kurser inom samhällsvetenskap, humaniora eller juridik. Företagsekonomi utgör det enskilt största ämnet. 30 procent av samtliga helårsstudenter studerar inom naturvetenskap eller teknik. Övriga återfinns inom medicin och vård, undervisning samt de konstnärliga utbildningarna.

Av studenterna i utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör kvinnor 59 procent och män 41 procent. Det är endast inom det konstnärliga området och inom naturvetenskap som könsfördelningen är jämn. Särskilt framträdande är den ojämna könsfördelningen inom teknik samt inom vård- och omsorgsutbildningarna. Fördelningen har varit oförändrad under de senaste åren. Lärosätenas arbete för att uppnå en jämnare könsfördelning på utbildningar med sned könsfördelning ger framför allt resultat när det gäller att öka andelen kvinnor på tekniska utbildningar.

Arbetet med att öka andelen män på lärar- och vårdutbildningar visar inte lika goda resultat.

Under läsåret 2007/08 ökade också antalet högskolenybörjare för första gången på flera år. Under läsåret påbörjade drygt 87 100 personer högskolestudier för första gången, vilket är 5 700 fler än föregående läsår. En del av ökningen förklaras med att antalet inresande studenter fortsätter att öka (se avsnitt 7.4 Internationalisering). Men även antalet svenska studenter har ökat, vilket delvis har att göra med att antalet 19-åringar ökar bland nybörjarna, främst på grund av att årskullarnas storlek ökar. Totalt är dock de svenska nybörjarna fortfarande färre än i 2000-talets början.

Medianåldern för högskolenybörjare har varit 22 år de senaste tio åren. Exkluderas de inresande studenterna sjunker medianåldern för högskolenybörjare till 21 år.

Distansutbildningen inom högskolan har fortsatt att öka. Under läsåret 2007/08 uppgick antalet distansstudenter till 101 400, vilket är 12 000 fler än föregående läsår och drygt tre gånger så många som för tio år sedan. Närmare 40 universitet och högskolor erbjöd under läsåret 2007/08 kurser och program som distansutbildning, varav den största delen utgjordes av kurser om högst 7,5 högskolepoäng. Ökningen av antalet distansstudenter innebär att drygt var fjärde student numera läser på distans eller kombinerar distansstudier med campusförlagda studier. Ca 40 procent av distansstudenterna läser samtidigt campuskurser. Av de studenter som enbart läser på distans var 80 procent registrerade på deltid. Jämfört med övriga studenter är drygt dubbelt så många distansstudenter över 34 år och andelen kvinnor är något högre.

Tabell 7.1 Antal studenter i högskoleutbildning

	2006	2007	2008	Andel kvinnor			Andel män		
				2006	2007	2008	2006	2007	2008
Antal helårsstudenter	285 060	278 250	280 060	59 %	59 %	59 %	41 %	41 %	41 %
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per hösttermin	320 026	322 179	348 426	60 %	60 %	60 %	40 %	40 %	40 %
Antal högskolenybörjare*	82 719	81 319	87 100	55 %	57 %	57 %	45 %	43 %	43 %

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Anm.: Inklusiv helårsstudenter vid Försvarshögskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare.

* Student som för första gången sedan 1956 är registrerad i svensk grundläggande högskoleutbildning. Uppgifterna avser läsår. 2008 innebär läsåret 2007/08.

Flest distansstudenter har Mittuniversitetet med 11 000 studenter och Umeå universitet med 9 700 studenter. Vid Mittuniversitetet motsvarar antalet 75 procent av samtliga studenter. Högst andel distansstudenter har dock Högskolan på Gotland med 84 procent. Andra lärosäten med mer än 50 procent distansstudenter är Högskolan i Gävle, Blekinge tekniska högskola och Högskolan Dalarna.

Avvecklingen av Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1) aviserade regeringen avvecklingen av Myndigheten för nätverk och samarbetet inom högre utbildning och den upphörde som egen myndighet den 31 december 2008. I samband med avvecklingen överförde regeringen ansvaret för generell information om IT-stödd distansutbildning på högskolenivå samt förvaltningen av webbplatsen www.netuniversity.se till Högskoleverket. Ansvaret för registrering av lärosätenas uppgifter om IT-stödd distansutbildning överfördes till Verket för högskoleservice. Nätuniversitetets webbplats www.netuniversity.se är avvecklad och den generella informationen gällande IT-stödd distansutbildning är sedan den 1 januari 2009 integrerad i webbplatsen studera.nu.

Breddad rekrytering

Vid universitet och högskolor bedrivs ett omfattande arbete i syfte att bredda rekryteringen till högskolan. Detta arbete har i allt större utsträckning kommit att betraktas som en permanent verksamhet snarare än som isolerade insatser och tidsbegränsade projekt. Emellertid är det svårt att se några tydliga effekter av det arbete som universitet och högskolor bedriver i fråga om att rekrytera studenter från icke-akademisk bakgrund. Enligt Högskoleverket och SCB har föräldrarnas utbildningsnivå stor betydelse för övergången till högskolan. Skillnaderna i övergångsfrekvens mellan barn till föräldrar som saknar gymnasieutbildning och bland barn med forskarutbildade föräldrar har varit tämligen konstant under den senaste tioårsperioden, även om övergången till högskolan har ökat.

Bland nybörjarna i högskolan har en större andel män jämfört med kvinnor högutbildade föräldrar (minst treårig eftergymnasial utbildning). Läsåret 2007/08 var andelen 38 procent för männen och 31 procent för kvinnorna. Under den senaste tioårsperioden har andelen med högutbildade föräldrar ökat för männen medan andelen för kvinnorna legat på ungefär samma nivå.

Föräldrarnas utbildningsnivå har stor betydelse även för rekryteringen till program som leder till yrkesexamina. Studenter med högutbildade föräldrar återfinns oftare än andra studenter på utbildningar som kräver höga betyg för att antas. 2007/08 fanns högst andel med högutbildade föräldrar, 70 procent, bland nybörjarna på läkarutbildningen. Även på utbildningarna till arkitekt, psykolog och jurist var andelen med högutbildade föräldrar stor medan lägst andel med högutbildade föräldrar återfanns på socionom- och lärarutbildningarna.

På nästan alla större utbildningar som leder till yrkesexamen har andelen med högutbildade föräldrar ökat med 1–4 procentenheter under den senaste tioårsperioden. Det finns även några program där andelen minskat. Störst minskning, med cirka 20 procentenheter, fanns på utbildningen till apotekare. En minskad eller oförändrad andel innebär att snedrekryteringen minskat eftersom andelen högutbildade bland föräldrarna i befolkningen ökat under samma period.

Resurstilldelning

I nuvarande resurstilldelningssystem för utbildning på grundnivå och avancerad nivå åligger det lärosätena att anpassa utbildningsutbudet efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Regeringen fastställer ett takbelopp för varje lärosäte, dvs. ett belopp mot vilket lärosätet efter årets slut har rätt att avräkna antalet helårsstudenter och helårsprestationer med ersättningsbelopp som fastställs i regleringsbrev för olika utbildningsområden. Under de senaste åren har det varit en obalans mellan tilldelade resurser till lärosätena och studenternas efterfrågan på utbildning. Mellan 2003 och 2005 översteg utbildningsvolymen tilldelade takbelopp. Under dessa år utbildades således fler studenter än lärosätena fick ersättning för. År 2006

Tabell 7.2 Antal helårsstudenter och tilldelat takbelopp per lärosäte 2008

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	ANTAL HELÅRSSTUDENTER			TAKBELOPP 2008 (tkr)	UTFALL 2008 (tkr)	%
	2006	2007	2008			
Uppsala universitet	20 721	19 916	20 234	1 241 448	1 167 087	94%
Lunds universitet	25 545	24 585	25 157	1 641 457	1 563 464	95%
Göteborgs universitet	24 945	24 089	24 091	1 628 338	1 584 508	97%
Stockholms universitet	22 350	22 422	27 216	1 466 463	1 307 747	89%
Umeå universitet	16 125	15 560	15 343	1 107 602	1 052 211	95%
Linköpings universitet	17 218	16 872	17 076	1 229 377	1 155 827	94%
Karolinska institutet	5 796	5 504	5 243	534 305	500 305	94%
Kungl. Tekniska högskolan	11 851	11 703	12 230	969 222	933 312	96%
Luleå tekniska universitet	7 313	6 605	6 358	591 514	492 308	83%
Karlstads universitet	7 922	7 606	7 490	525 720	496 759	94%
Växjö universitet	7 243	7 304	7 477	456 438	418 242	92%
Örebro universitet	8 588	8 343	8 207	603 171	536 163	89%
Mittuniversitetet	7 494	6 907	6 656	514 930	408 118	79%
Blekinge tekniska högskola	3 577	3 678	3 822	239 837	264 056	110%
Danshögskolan	135	158	166	45 698	51 230	112%
Dramatiska institutet	171	161	166	77 765	81 487	105%
Gymnastik- och idrotthögskolan	440	453	375	48 725	45 680	94%
Högskolan i Borås	5 245	5 497	5 878	386 556	400 949	104%
Högskolan Dalarna	5 412	5 385	6 026	363 438	345 995	95%
Högskolan på Gotland	2 051	2 131	2 348	120 477	124 458	103%
Högskolan i Gävle	6 008	5 806	5 683	393 979	358 597	91%
Högskolan i Halmstad	5 100	4 917	5 088	309 536	311 337	101%
Högskolan i Kalmar	5 889	5 740	5 774	425 509	386 854	91%
Högskolan Kristianstad	4 946	4 818	4 732	326 601	289 847	89%
Högskolan i Skövde	4 092	3 907	4 090	299 165	271 594	91%
Högskolan Väst	4 020	4 083	4 275	289 494	272 901	94%
Konstfack	622	618	596	122 687	121 555	99%
Kungl. Konsthögskolan	218	222	231	55 447	61 938	112%
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	598	631	619	106 117	105 864	100%
Malmö högskola	10 413	10 576	11 170	738 315	689 951	93%
Mälardalens högskola	8 091	7 673	7 437	574 225	507 753	88%
Operahögskolan i Stockholm	38	38	35	16 299	15 482	95%
Södertörns högskola	6 279	5 803	5 716	327 709	276 107	84%
Teaterhögskolan i Stockholm	76	67	67	26 950	25 150	93%
Chalmers tekniska högskola AB	8 457	8 385	8 686	714 037	718 109	101%
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	6 529	7 021	7 965	453 939	475 838	105%
Totalt	277 727	271 044	273 723	18 972 490	17 818 783	94%

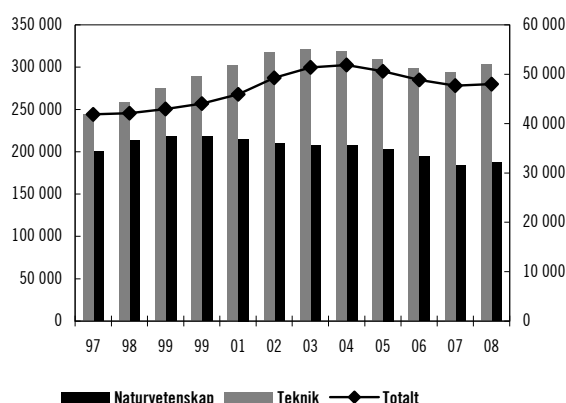
Anm.: I tabellen redovisas endast lärosäten med takbelopp, vilket innebär att Försvarshögskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare inte ingår. Vid dessa lärosäten fanns under 2008 ca 6 300 helårsstudenter.

beslutade riksdagen att öka anslagen till universitet och högskolor. Från och med 2006 började antalet helårsstudenter att minska vid flera lärosäten, vilket resulterade i ett ökat anslags-sparande. Under 2008 var utfallet 94 procent av tilldelade medel (se tabell 7.2 Antal helårsstudenter och tilldelat takbelopp per lärosäte 2008).

Mål för antal studenter inom naturvetenskap och teknik

Regeringen har sedan 1997 satt mål för minsta antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik vid flertalet lärosäten. Målsättningen har varit att öka tillgången på arbetskraft med naturvetenskaplig eller teknisk kompetens.

Diagram 7.3 Antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik, samt totalt antal helårsstudenter 1997–2008

Sammantaget har antalet helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik ökat sedan 1997, men ökningen har enbart skett inom teknik. Under 2008 ökade antalet helårsstudenter inom naturvetenskap för första gången sedan slutet av 1990-talet, men det finns fortfarande färre studenter inom naturvetenskap jämfört med 1997. Inom teknik skedde en uppgång som sammanföll med den totala ökningen av studenter inom högskolan. Därefter minskade antalet teknikstudenter i takt med de senaste årens minskning av det totala studentantalet för att sedan vända uppåt under 2008. Sedan 1997 har antalet teknikstudenter ökat med 20 procent.

Under 2008 uppgick det samlade målet för antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik till 83 935, medan utfallet blev 83 485. Det innebär att målpuffyllelsen nästan var 100 procent under 2008, vilket är det högsta utfallet på flera år. Ökningen av studenter inom framför allt teknik ledde också till att 17 lärosäten

uppnådde de uppsatta målen för antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

7.7.1 Sökande till högskolan

Under 2008 fortsatte ökningen av antalet sökande till högskolan. Totalt sökte 295 000 personer till utbildningsprogram och kurser höstterminen 2008, vilket är en ökning med en procent jämfört med höstterminen 2007. Knappt två tredjedelar av det totala antalet sökande var kvinnor. Könsfördelningen har inte förändrats väsentligt under den senaste tioårsperioden. Antalet sökande utan tidigare högskoleutbildning ökade med tre procent jämfört med höstterminen 2007 och uppgick till 94 000. Bland sökande utan tidigare högskoleutbildning var 28 procent 19 år gamla höstterminen 2008. Det är den högsta andelen under den senaste tioårsperioden och kan delvis förklaras av att årskullen 19-åringar var större än föregående år.

Bland de utbildningar som regeringen har satt upp examensmål för skiljer sig utvecklingen åt. Antalet behöriga förstahandssökande till lärarutbildningen minskade med 14 procent mellan 2007 och 2008 och har under den senaste femårsperioden minskat med en tredjedel. På sjuksköterskeutbildningen har antalet i princip varit oförändrat under flera år, men ökade höstterminen 2008 med fem procent jämfört med höstterminen 2007. Efter en längre tids minskning av antalet behöriga förstahandssökande till civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningen, skedde ett trendbrott 2008. Höstterminen 2008 ökade antalet behöriga sökande till civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningen med åtta respektive fyra procent jämfört med höstterminen 2007. Uppgifter inför höstterminen 2009 tyder på att antalet sökande till dessa utbildningar fortsätter att öka.

Könsfördelningen bland sökande till dessa utbildningar är i likhet med tidigare mycket ojämn. Bland de behöriga förstahandssökande till lärarutbildningen var 76 procent kvinnor och bland de sökande till sjuksköterskeutbildningen var 87 procent kvinnor. Till civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningen var däremot 74 respektive 78 procent av de behöriga förstahandssökande män.

Antalet sökande per utbildningsplats varierar kraftigt mellan olika utbildningar. Till lärarutbildningen, civilingenjörs- och högskoleingen-

jörsutbildningen fanns drygt en förstahandssökande per plats. Till läkarutbildningen och veterinärutbildningen fanns fler än sex förstahandssökande till varje utbildningsplats.

Andelen som påbörjat högskolestudier senast vid 24 års ålder har varit oförändrad bland årskullarna födda 1980–1982. I dessa tre årskullar hade ca 45 procent börjat studera senast vid 24 års ålder. Andelen sjönk dock till ca 44 procent i den årskullen som uppnådde 24 års ålder 2007, dvs. ungdomar födda 1983. Könsskillnaderna i fråga om övergång är stora och har inte förändrats märkbart för de senaste årskullarna. Av kvinnorna som blev 24 år 2007 hade 52 procent börjat studera medan motsvarande andel av männen var 36 procent. Också de regionala skillnaderna är stora. I Uppsala län, som hade högst övergång, hade nästan 50 procent av årskullen född 1983 påbörjat studier 2007, medan motsvarande andel var strax under 40 procent i Jämtlands län, som hade lägst övergång.

Reell kompetens och alternativt urval

Sedan hösten 2003 har sökande kunnat uppfylla kraven på grundläggande och särskild behörighet genom bedömning av s.k. reell kompetens. Med reell kompetens avses de samlade kunskaper och färdigheter som den sökande tillägnat sig genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller genom någon annan omständighet.

Enligt universitet och högskolor är en stor del av dem som återoppar reell kompetens redan behöriga genom formella meriter. Några lärosäten har utarbetat metoder för bedömning av reell kompetens när det gäller lärarutbildning och vårdutbildning. Vid dessa utbildningar är det många sökande som återoppar reell kompetens.

Från och med höstterminen 2008 infördes nya bestämmelser om urval. Dessa innebär att universitet och högskolor får bestämma vilka urvalsgrunder som ska användas för högst en tredjedel av platserna på en utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Tidigare gällde bestämmelsen högst 20 procent av platserna.

Alternativt urval har använts till ett trettiotal utbildningar, men har i praktiken tillämpats på betydligt färre på grund av att antalet behöriga sökande har varit färre än antalet platser.

Merparten av de lärosäten som anger att de nyttjat möjligheten att själva bestämma om urvalsgrunder har tillämpat bestämmelsen vid antagning till utbildningar med tydlig yrkeskoppling, dock inte enbart till utbildningar som leder till yrkesexamina. I huvudsak har de sökande rangordnats genom arbetslivserfarenhet, arbetsprover och i vissa fall intervjuer.

7.7.2 Prestation och genomströmning

Prestationsgraden, dvs. kvoten mellan avklarade poäng och helårsstudenter, har varit praktiskt taget oförändrad sedan 1993 då systemet med helårsstudenter och helårsprestationer infördes. Under 2008 klarade studenterna i genomsnitt 81 procent av de poäng de var registrerade för, vilket är en liten minskning jämfört med de senaste åren.

Utbildningsområdena undervisning, vård och konst har de högsta prestationsgraderna. Den höga prestationsgraden förklaras med att kurserna inom dessa områden ofta ingår i program och att examen behövs för legitimation att utöva t.ex. vissa vårdyrken. Lägst är prestationsgraden inom humaniora där en övervägande del av utbildningarna består av fristående kurser. Inom alla utbildningsområden har män en lägre prestationsgrad än kvinnor.

Hälften av högskolenybörjarna börjar på ett utbildningsprogram och inom sju år har ca 60 procent av dessa tagit ut en examen. Därutöver har ytterligare drygt 20 procent uppnått minst 180 högskolepoäng utan att ta ut en examen under samma tid. Högst examensfrekvens har sjuksköterske- och läkarexamen med drygt 80 procent, medan högskoleingenjörer, grundskollärare med inriktning mot senare år och biomedicinsk analytiker ligger mellan 30 och 40 procent i examensfrekvens efter sju år.

På flera av de större yrkesprogrammen har andelen examinerade minskat. Till denna grupp hör bl.a. utbildningar som leder till lärar-, civilingenjör-, sjuksköterske- och sjukgymnastexamen. På utbildningar som leder till läkar- och psykologexamen har examensfrekvensen ökat något.

På nästan alla yrkesprogram har kvinnor en högre examensfrekvens än män. Störst är skillnaden mellan könen på utbildningarna till biomedicinsk analytiker och socionom med ca 20 procents högre examensfrekvens för kvinnorna.

Inom den mindre gruppen studenter som enbart är registrerade på fristående kurser har endast ca tio procent av studenterna tagit ut en examen inom sju år efter påbörjade studier. Ytterligare tio procent har uppnått minst 180 högskolepoäng.

Tabell 7.1 Prestationsgrader 2006–2008

Utbildningsområde	2006	2007	2008
Humaniora (inkl. teologi)	73 %	71 %	70 %
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	80 %	79 %	79 %
Vård (inkl. medicin, odontologi, farmaci)	93 %	93 %	92 %
Naturvetenskap	80 %	80 %	78 %
Teknik	82 %	80 %	80 %
Undervisning	92 %	91 %	91 %
Konst (inkl. idrott, design, media)	92 %	86 %	90 %
Övrigt	85 %	83 %	85 %
Totalt	83 %	82 %	81 %

Källa: Högskolverkets årsrapporter 2007–2009

Tio procent av de examinerade 2004/05 har någon gång efter avslutad examen studerat för att de inte fått ett arbete. Det var ingen skillnad mellan könen. Däremot har utrikes födda i högre grad studerat för att undvika arbetslöshet, även om andelen har minskat jämfört med tidigare år.

7.7.3 Examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Sedan början av 2000-talet har antalet avlagda examina ökat med nästan 50 procent. Till viss del förklaras den kraftiga ökningen av att det har blivit vanligare att en och samma student tar ut

flera examina. Det gäller t.ex. vissa yrkesexamina som högskoleingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen som kombineras med en generell kandidat- eller magisterexamen. Under de två senaste åren har dock antalet examina minskat något. År 2008 avlades 57 800 examina vid universitet och högskolor, vilket är drygt 200 färre än föregående år. Den största delen av minskningen förklaras av att färre har tagit ut en magisterexamen, men även antalet yrkesexamina har minskat. Bland yrkesexamina är minskningen störst för civil- och högskoleingenjörsexamina, medan antalet lärarexamina ökar. Andelen kvinnor står för 65 procent av samtliga examina, men denna andel har sjunkit något jämfört med föregående år.

Den 1 juli 2007 infördes några helt nya examina i examensstrukturen. Studenter som före den 1 juli 2007 har påbörjat en utbildning till en examen enligt den gamla examensordningen har möjlighet att efter den 1 juli 2007 erhålla en examen enligt den nya examensstrukturen om kraven för en examen enligt 2007 års examensordning är uppfyllda. Under 2008 utfärdades 755 generella masterexamina samt 135 konstnärliga kandidatexamina, 65 konstnärliga magisterexamina och 44 konstnärliga masterexamina.

Mål för antal examina

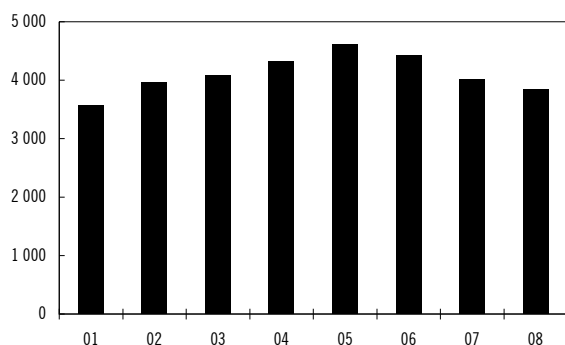
Regeringen har för vissa yrkesutbildningar satt mål för antal examina avseende perioden lärarexamina med inriktning mot förskola och förskoleklass uppnåddes målet redan 2006, vilket visar sig i att utfallet blev dubbelt så högt som

Tabell 7.6 Utbildningar med mål för antal examina

	MÅL 2005–2008	UTFALL 2005	UTFALL 2006	UTFALL 2007	UTFALL 2008	UTFALL 2005–2008	ANDEL AV MÅL
Civilingenjör- och arkitektexamen	17 890	4 780	4 588	4 200	4 020	17 588	98 %
Sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen	16 125	4 652	4 667	4 296	4 208	17 835	111 %
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	14 230	4 921	5 245	5 097	4 474	19 872	140 %
- varav med inriktning mot förskola/förskoleklass	6 925	3 367	3 909	3 926	3 377	14 532	210 %
Lärarexamen med inriktning mot senare år	14 755	3 754	3 832	4 021	4 859	16 495	112 %
Lärarexamen totalt	28 985	8 675	9 077	9 118	9 333	36 367	-

2005–2008. Det gäller civilingenjörs- och arkitektexamen, sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen samt lärarexamen. Samtliga mål, förutom för civilingenjörer, har uppnåtts. För lärarexamen med inriktning mot tidigare år uppnåddes målet redan under 2007. För målet för denna grupp. (Se tabell 7.6 Utbildningar med mål för antal examina.)

Diagram 7.4 Antal civilingenjörsexamina 2001–2008

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Antalet civilingenjörsexamina fortsatte att minska under 2008 jämfört med föregående år. Under 2008 examinerades 3 836 civilingenjörer jämfört med 4 012 föregående år. De tre senaste åren har antalet examinerade civilingenjörer minskat med 18 procent. De senaste årens minskning av antalet antagna till civilingenjörsprogrammen tyder på att antalet examina inom kort kommer att vara nere på samma nivå som för tio år sedan. Det minskade antalet examinerade under senare år har sin grund i den tydliga minskning av sökande som inträffade i samband med att arbetsmarknaden för ingenjörer kraftigt försämrades i början av 2000-talet.

Bland personer som avlagt civilingenjörsexamen fortsätter könsfördelningen att vara ojämn. Under 2008 var andelen kvinnor som tog ut civilingenjörsexamen 29 procent och andelen män 71 procent. Sedan 2001 har andelen kvinnor bland de examinerade ökat från 26 till 29 procent. Med tanke på att andelen kvinnor som påbörjar civilingenjörstudier inte har ökat under de senaste åren kommer förmodligen denna könsfördelning bland examinerade civilingenjörer att bestå de närmaste åren.

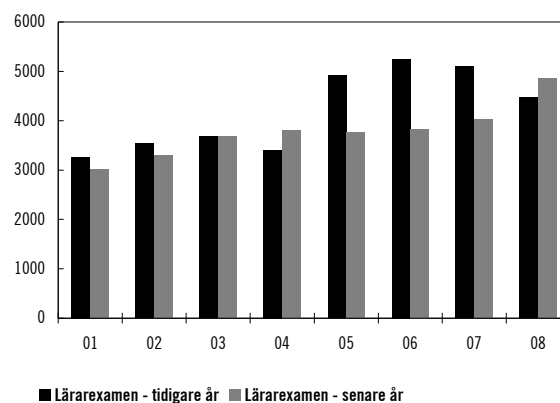
I målet för civilingenjörsexamina ingår även arkitektexamen. Antalet arkitektexamen minskade under 2008 och uppgick till 107. Könsfördelningen bland personer som avlagt arkitektexamen har länge varit relativt jämn, men under de

senaste åren har andelen kvinnor ökat till ca 60 procent.

Antalet personer som avlagt sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen är i praktiken oförändrat jämfört med tidigare år och uppgick sammanlagt till 4 208 under 2008. Jämfört med år 2000 är det nästan dubbelt så många. Under 2008 utgjorde kvinnor 86 procent och män 14 procent av samtliga som tog sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen.

Antalet utfärdade lärarexamina fortsatte att öka under 2008. Den fortsatta ökningen bestod uteslutande av fler examina med inriktning mot senare år, medan inriktningen mot tidigare år minskade för första gången sedan början av 2000-talet. Det här innebär också att antalet examinerade med inriktning mot senare år för första gången sedan 2004 är fler än de examinerade med inriktning mot tidigare år. Det är framför allt de examinerade med inriktning mot gymnasieskolan som har ökat mest. Bland de knappt 4 500 examinerade med inriktning mot tidigare år hade 76 procent en inriktning mot förskola och förskoleklass. För fyra år sedan låg andelen med inriktning mot förskola och förskoleklass på knappt 35 procent. De senaste årens ökning av antalet lärarexamina innebär att regeringens mål för fyraårsperioden 2005–2008 är uppfyllt.

Diagram 7.5 Antal lärarexamina 2001–2008

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Könsfördelningen bland studenter som avlägger lärarexamina är fortsatt ojämn, även om det finns skillnader mellan de olika inriktningarna. Bland personer som avlade lärarexamina med inriktning mot tidigare år utgjorde kvinnor 91 procent och män 9 procent under 2008. Det är framför allt på inriktningar mot förskola och förskoleklass som andelen kvinnor är störst.

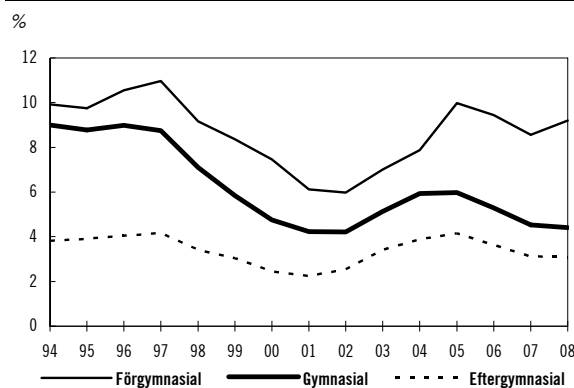
Bland dem som avlade lärarexamina med inriktning mot senare år är andelen kvinnor något lägre med 65 procent kvinnor och 35 procent män.

Regeringen har sedan 2001 satt målet att minst 30 procent av antalet lärarexamina förutom lärarexamen med inriktning mot förskollärare ska ha en inriktning med matematik, teknik eller naturvetenskap. Av de 25 lärosäten som ger lärarutbildning har 21 inriktningar mot matematik, teknik eller naturvetenskap. Av de 21 har fyra lärosäten under 2008 uppfyllt målet. Dessa är (med andelen examina med inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik i procent inom parentes): Högskolan i Halmstad (46), Högskolan i Borås (38), Högskolan i Kalmar (34) samt Linköpings universitet (33). Övriga lärosäten ligger mellan 9 och 29 procent.

7.7.4 Etablering på arbetsmarknaden

Enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) finns ett tydligt samband mellan utbildningsnivå och arbetslöshet. Arbetslösheten är lägre bland högskoleutbildade än bland gymnasie- och grundskoleutbildade. Detta gäller oavsett konjunkturläge.

Diagram 7.6 Andel arbetslösa 16-64 år efter utbildningsnivå, 1994-2008

Anm.: Arbetslösa enligt tidigare svensk definition, dvs. arbetssökande heltidsstuderande ingår inte. Tidsseriebrott 2005, pga. att en ny EU-anpassad statistik infördes.
Källa: SCB:s AKU-undersökning

Undersökningar om högskoleutbildades inträde på arbetsmarknaden visar att etableringen fortsätter att vara god. Enligt Högskoleverkets undersökning Etablering på arbetsmarknaden – examinerade 2004/05 (2008:35 R) hade 73 procent av dem med avlagd examen läsåret 2004/05 etablerat sig på arbetsmarknaden under 2006.

Trots att skillnaden har minskat under de senaste åren är etableringsgraden något högre för män än för kvinnor. Minskningen beror bl.a. på att etableringen har förbättrats för kvinnodominerade grupper som lärare och vårdpersonal medan etableringen för mansdominerade tekniska yrken har försämrats.

Läkare, logoped, psykoterapeuter och specialpedagoger har en etableringsgrad på över 90 procent. Etableringen sker dessutom snabbare än för andra grupper, och de flesta sjuksköterskor och läkare återfinns inom hälso- och sjukvården inom ett år från examen. Inom dessa grupper är också arbetslösheten låg. Arbetslösheten för dessa grupper är 0,2–0,4 procent. Under senare år har efterfrågan på framför allt läkare och tandläkare vuxit så pass att en allt större del av behoven inom hälso- och sjukvården täcks av personer med utländsk utbildning. Andelen läkare med utländsk utbildning har ökat i svensk hälso- och sjukvård under de senaste tio åren, vilket har lett till att 19 procent av samtliga läkare sysselsatta inom hälso- och sjukvården har en utländsk utbildning.

Den fleråriga nedgången av etableringen för civilingenjörer och högskoleingenjörer avstannade förra året och har nu vänt uppåt för flera grupper, bl.a. med inriktning mot byggverksamhet och informations- och kommunikationsteknik.

Bland lärare, som utgör ca 20 procent av alla personer som årligen tar examen, har etableringsgraden efter examen förbättrats från år till år sedan mitten av 90-talet. Yrkesinriktade gymnasielärare och speciallärare har haft den gynnsammaste arbetsmarknaden bland lärare under de senaste åren.

Examinerade med konstnärlig, historisk-filosofisk och språklig inriktning har en relativt låg etableringsgrad.

7.8 Utbildning på forskarnivå

Efter att under några år legat kring 3 000 ökade antalet nybörjare till utbildning på forskarnivå under 2008 till 3 200. Andelen kvinnor bland de nyantagna var 47 procent 2008. Högst andel kvinnor finns inom medicin med 59 procent och lägst inom teknik med 28 procent. Samtidigt har

antalet licentiatnybörjare minskat under de senaste åren.

Antalet doktorsexamina ökade marginellt under 2008 till knappt 2 900. Samtidigt fortsatte antalet licentiatexamina att minska under 2008 till drygt 750.

De allra flesta lärosäten anger att en transparent och öppen annonsering av doktorandtjänster, nationellt och ofta internationellt, är den vanligaste åtgärden för att säkerställa en bred rekrytering till forskarutbildningen. Rekryteringen av utländska forskarstuderande är också omfattande på vissa lärosäten. Det är de uppnådda vetenskapliga meriterna och den uppvisade potentialen som framhålls som styrande för vem som blir antagen till forskarutbildning.

Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Den genomsnittliga studietiden för att bli examinerad som licentiat eller doktor förkortas överlag successivt. För studenter som avlade doktorsexamen 2008 var den genomsnittliga studietiden 8,4 terminer, dvs. drygt fyra år. Studietiden har därmed minskat något jämfört med 2007. Det innebär att andelen doktorander som avlägger doktorsexamen inom fem år från påbörjad forskarutbildning har mer än fördubblats sedan 1980 och att den stipulerade studietiden för en doktorsexamen nästan överensstämmer med utfallet. Den genomsnittliga studietiden är kortare för män än för kvinnor. För studenter som avlade licentiatexamen under samma period har ingen förändring skett jämfört med föregående år och den genomsnittliga studietiden uppgick till 5,1

terminer 2008, vilket motsvarar två och ett halvt år.

Flera lärosäten, utom vissa med teknisk utbildning, minskar antagningen till utbildning på forskarnivå med licentiatexamina som delmål till förmån för doktorsexamina. Handledningen är det inslag i forskarutbildningen som av flera lärosäten anses vara särskilt viktigt för god genomströmning. Därför anordnar man handledarkurser och vissa lärosäten tillsätter två handledare per doktorand. Forskarskolor, som innebär en mer strukturerad studiegång, framhålls som effektiva.

Mål för antal examina på forskarnivå

Universitet och högskolor har av regeringen givits mål för antal examina på forskarnivå för perioden 2005–2008. I tabell 7.6 Mål och utfall för antalet examina på forskarnivå redovisas antalet examinerade per vetenskapsområde. Examensmålen anger ett minsta antal examina per vetenskapsområde och lärosäte under de senaste fyra åren. Det totala målet under perioden var satt till 10 085 examina, vilket var ca tio procent högre än föregående period. För vissa lärosäten och vetenskapsområden uppfylldes målen redan under 2007.

De totala examensmålen är uppfyllda för samtliga vetenskapsområden, men bland annat inom humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde har några lärosäten inte nått målen. I Högskoleverkets årsrapport (2009:12 R) finns uppgifter om mål och utfall för samtliga lärosäten.

Tabell 7.5 Utbildning på forskarnivå

	2006	2007	2008	Andel kvinnor			Andel män		
				2006	2007	2008	2006	2007	2008
Antal doktorandnybörjare	2 960	2 918	3 206	49 %	46 %	47 %	51 %	54 %	53 %
- varav licentiatnybörjare	582	501	473	48 %	42 %	44 %	52 %	58 %	56 %
Antal aktiva doktorander*	18 009	17 251	16 922	49 %	49 %	49 %	51 %	51 %	51 %
Antal doktorsexamina	2 757	2 807	2 890	46 %	47 %	47 %	54 %	53 %	53 %
Antal licentiatexamina	1 056	918	764	41 %	40 %	40 %	59 %	60 %	60 %

* Per hösttermin

Tabell 7.6 Mål och utfall för antal examina på forskarnivå

VETENSKAPSRÅDE	MÅL	UTFALL	UTFALL	UTFALL	UTFALL	UTFALL	ANDEL AV MÅL
	2005–2008	2005	2006	2007	2008	2005–2008	
Humanistisk- samhällsvetenskapligt	2 555	590	642	665	700	2 597	102 %
Medicinskt	2 810	909	922	875	913	3 619	129 %
Naturvetenskapligt	1 685	395	398	472	564	1 829	108 %
Tekniskt	2 610	797	747	694	669	2 907	111 %
Sveriges lantbruksuniversitet	415	123	122	128	104	477	115 %
Totalt	10 085	2 814	2 831	2 834	2 950	11 429	113 %

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Anm.: Doktorsexamen räknas som en examen om den inte föregåtts av licentiatexamen, medan licentiatexamen samt doktorsexamen som föregåtts av licentiatexamen räknas som en halv examen.

7.9 Personal och kompetensförsörjning

Antalet anställda vid landets universitet och högskolor 2008 var 62 700 personer. Det är en minskning räknat i individer jämfört med föregående år, men omräknat till helårspersoner är antalet 50 200 och i nivå med året 2007. Av de anställda vid universitet och högskolor arbetar 63 procent med undervisning och forskning.

Tabell 7.7 Könsfördelning inom vissa tjänstekategorier

	Andel kvinnor (%)			Andel män (%)		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Professorer	17	18	19	83	82	81
Lektorer	37	38	40	63	62	60
Forskarass.	41	41	44	59	59	56

Källa: SCB

Av alla anställda vid universitet och högskolor är 51 procent kvinnor. Andelen kvinnor varierar dock mellan olika personalkategorier. Bland den forskande och undervisande personalen är 44 procent kvinnor, medan andelen kvinnor bland professorerna endast är 19 procent. Andelen kvinnor bland lektorerna har ökat till 40 procent, medan andelen kvinnor bland forskarassistenter är 44 procent.

Vid många lärosäten bedrivs ett målmedvetet arbete för att öka andelen kvinnor, såväl bland professorer som på andra ledande befattningar. För att bredda den akademiska basen för kommande professorsrekryteringar bedriver till exempel vissa lärosäten meriteringsprogram för kvinnliga lektorer. Andra vanliga åtgärder för att öka andelen kvinnor på ledande positioner är särskilda mentors- och karriärutvecklingsprogram för kvinnor i forskarkarriären, premie-system för att öka institutioners incitament att aktivt söka kvinnliga kandidater till professors-

och lektorstjänster, samt införandet av mer generösa regler vid föräldraledighet för forskarassistenter. Trots dessa ansträngningar sker ökningen långsamt.

Regeringen har satt mål avseende andelen kvinnor bland nyrekryterade professorer för perioderna 1997–1999, 2001–2004 respektive 2005–2008. För universitet och högskolor med vetenskapsområde sattes målen för perioden 2005–2008 att en procentandel på mellan 15 och 40 procent av de nyrekryterade professorerna skulle vara kvinnor. För tretton lärosäten ligger utfallet över eller omkring målet medan sju lärosäten ligger klart under målet. För ytterligare sexton lärosäten sattes målet under perioden 2005–2008 att lärosätena vid anställning av professorer och lektorer skulle sträva efter att andelen bland anställda professorer och lektorer skulle ligga inom intervallet 40–60 procent. Tio av dessa lärosäten låg inom intervallet 2008.

7.10 Analys och slutsatser

Regeringen anser att Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar samt möjligheten att ifrågasätta tillstånden att utfärda examina är verksamma instrument för att höja kvaliteten vid lärosätena. Arbetet med de nya examensbeskrivningarna har varit ytterligare ett incitament till en översyn av utbildningarna. Men regeringen bedömer att kvaliteten i den högre utbildningen behöver förbättras ytterligare och följer fortlöpande utvecklingen av kvaliteten i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Hög kvalitet i högre utbildning och forskning är avgörande för Sveriges attraktionskraft som kunskapsnation. Konkurrens med framgångsrika lärosäten internationellt samt ökad internationell

rörlighet av studenter, lärare och forskare stärker kvaliteten vid svenska universitet och högskolor. Regeringen anser att ett mål för den högre utbildningen är att lärosätenas frihet och självbestämmande ska öka. Den politiska detaljstyrningen av verksamhet och organisation ska minska. Ökad autonomi väcker dock frågor om hur kvaliteten ska kontrolleras. Samtidigt som lärosätena bör få ett ökat ansvar för kvalitetsutveckling har staten ett legitimt intresse att försäkra sig om att offentliga medel används på ett effektivt sätt och att verksamheten håller hög kvalitet.

Under 2008 fortsatte antalet inresande studenter att öka, samtidigt som antalet svenska studenter som studerar utomlands fortsätter att minska. Regeringen bedömer att det är angeläget att lärosätena fortsätter sitt arbete med att öka mobiliteten bland svenska studenter. Det är positivt att antalet utresande studenter och lärare inom lärarutbildningen har ökat efter att ett antal lärosäten har satsat på ökad mobilitet för denna grupp. Lärarutbildningen hör dock fortfarande till de utbildningsprogram som har den lägsta andelen utresande studenter. Om Sverige ska hävda sig som kunskapsnation i en allt mer globaliserad värld, krävs ett aktivt internationellt utbyte mellan lärosäten och deras lärare och studenter. Studier visar att lärare som gör utbyten ofta inspirerar sina studenter att göra detsamma. Regeringen har därför avsatt medel för att ytterligare stimulera lärare vid svenska universitet och högskolor att delta i lärarutbyten.

Personer med examen på högskolenivå från ett annat land och med kvalificerad yrkeserfarenhet är en stor tillgång för det svenska samhället. Det är viktigt att dessa personer snabbt kommer ut på arbetsmarknaden. För den enskilde individen har en snabb etablering på arbetsmarknaden stor betydelse för integreringen i samhället. Det är därför positivt att uppföljningen av de kompletterande utbildningarna för utländska akademiker 2002–2004 visar att en majoritet av deltagarna i utbildningen har fått arbete under eller efter genomförd utbildning.

Regeringen har sedan 1997 satt upp mål för minsta antalet studenter inom naturvetenskap och teknik. Efter några års nedgång, ökade antalet studenter inom naturvetenskap och teknik under 2008 och måluppfyllelsen var nästan 100 procent. Antalet sökande till teknikutbildningar har också ökat och reger-

ingen följer noggrant utvecklingen inom området eftersom behovet av personer med teknisk utbildning bedöms vara fortsatt hög.

Regeringen har satt mål för antal examina för civilingenjör-, sjuksköterske- samt lärarutbildningar avseende perioden 2005–2008. Förutom för antalet civilingenjörsexamina har samtliga mål uppnåtts. Utifrån det stora behovet av forskollärare är framför allt ökningen av antalet lärarexamina med inriktning mot förskola och förskoleklass positiv.

Många lärosäten utvecklar rutiner och metoder för bedömning av reell kompetens. Effektiva och flexibla metoder för bedömning av en persons reella kunskaper är nödvändiga, inte minst mot bakgrund av ambitionerna om livslångt lärande och Lissabonstrategins mål att medborgarna ska kunna vidareutbilda sig och anpassa sig till en föränderlig arbetsmarknad med nya kompetenskrav. Regeringen avser att fortsatt följa lärosätenas arbete med bedömning av reell kompetens.

Andelen kvinnliga professorer har sedan 2006 ökat från 17 till 19 procent. Trots att många lärosäten arbetar ambitiöst med frågan och att utvecklingen går åt rätt håll, går utvecklingen alltför långsamt. Regeringen har gett en delegation för jämställdhet i högskolan i uppdrag att utvärdera tidigare insatser och föreslå åtgärder som främjar jämställdhet vid universitet och högskolor (dir. 2009:7). Delegationen ska särskilt uppmärksamma och motverka könsbundna utbildningsval till högskolan och den minskade andelen män som söker sig till högre utbildning samt analysera i vilken mån metoden att ange kvantitativa mål för könsfördelning bland högskolans personal har varit framgångsrik. Delegationen ska slutrapportera senast den 1 januari 2011.

Antalet distansstudenter fortsätter att öka. Drygt var fjärde student läser numera antingen enbart på distans eller kombinerar distansstudier med studier vid ett campus. Vid flera lärosäten är andelen studenter som läser på distans högre än 50 procent. Utvecklingen är i grunden bra och möjliggör för många människor att kombinera arbete med studier eller att effektivisera studiegången. För att få en djupare och mer samlad bild av distansstudiernas förutsättningar och möjligheter bör distansverksamheten följas upp och kartläggas mer ingående.

7.11 Särskilda frågor

Ersättningsbelopp

Samtliga ersättningsbelopp räknas upp med pris- och löneomräkningen på 3,35 procent. Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2010 uppgå enligt tabell 7.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.

Tabell 7.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	22 784	18 729
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	50 073	41 331
Vård	52 103	45 128
Odontologiskt	43 088	50 192
Medicinskt	58 223	70 822
Undervisning ¹	34 012	40 056
Övrigt ²	39 359	31 972
Design	138 878	84 615
Konst	197 162	84 646
Musik	119 813	75 756
Opera	285 529	170 807
Teater	276 102	137 522
Media	281 760	225 702
Dans	194 182	107 297
Idrott	101 188	46 826

¹ Utbildning inom det allmänna utbildningsområdet samt övrig verksamhetsförlagd utbildning.

² Avser journalist- och bibliotekarieutbildningar samt praktisk-estetiska kurser inom bl.a. lärarutbildning med inriktning mot tidigare år samt utbildning vid Grafiska institutet/Institutet för högre reklamutbildning vid Stockholms universitet.

8 Forskning

8.1 Omfattning

Forskning inom utgiftsområde 16 omfattar anslag till forskning och forskningens infrastruktur.

Inom området finns anslag till den forskningsfinansierande myndigheten Vetenskapsrådet och till myndigheterna Kungl. biblioteket, Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekretariatet, Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala. Vidare finns ett anslag för rymdforskning till Rymdstyrelsen.

Verksamheten inom Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) inordnades i Kungl. biblioteket den 1 januari 2009. SLBA var tidigare en myndighet under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

8.2 Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige

De statliga medlen till forskning och utveckling (FoU) inom statsbudgeten beräknas uppgå till 28,3 miljarder kronor 2009 vilket är en ökning med 2,4 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Under perioden 2009–2012 beräknas de statliga FoU-medlen öka med 5 miljarder kronor. De nya medlen beräknas främst förstärka anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor samt användas till forskning inom strategiska forskningsområden. Vidare beräknas ökade

medel till forskning som fördelas av de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) samt Verket för innovationssystem (Vinnova). Insatserna beskrivs närmare i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160).

Utöver statens investeringar i FoU beräknas investeringar ske i FoU med 1,3 miljarder kronor från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfondsmedlen, med 1,8 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med 1,54 miljarder kronor från kommuners och landstings medel för forskning.

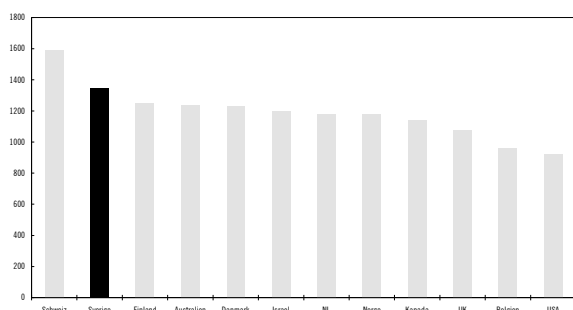
Sammantaget beräknas statens och övriga offentliga investeringar i FoU motsvara en andel av BNP på ca 1 procent 2009.

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. Prognosen för företagens investeringar i FoU 2007 uppskattas till 83 miljarder kronor, vilket är en ökning med 6 miljarder kronor jämfört med 2005. De sammanlagda svenska investeringarna i FoU kan därmed beräknas till motsvarande minst 3,6 procent av BNP.

Investeringarna i forskning och utveckling återspeglas i att Sverige tillhör de 20 länder i världen med störst produktion av vetenskapliga artiklar.

Räknat som andel av befolkningen tillhör Sverige ett av världens främsta vetenskapsländer avseende produktion av vetenskapliga artiklar. Endast i Schweiz produceras fler artiklar per invånare.

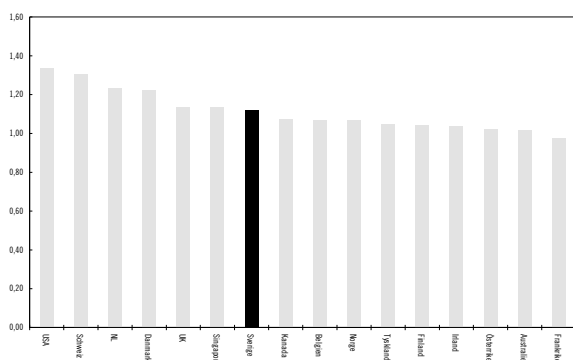
Diagram 8.1 Antal publicerade artiklar per miljon invånare för de 12 mest produktiva länderna 2008

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

Även kvaliteten på svensk forskning är hög. När kvaliteten mäts som kronindikator (medelvärde för antalet citeringar per artikel mätt över alla områden/det genomsnittliga antalet citeringar för varje område, där världsgenomsnittet är 1,0) låg Sverige 2006 och 2007 i jämförelse med andra länder ca tolv procent över världsgenomsnittet. Före Sverige låg bl.a. USA, Schweiz och Danmark.

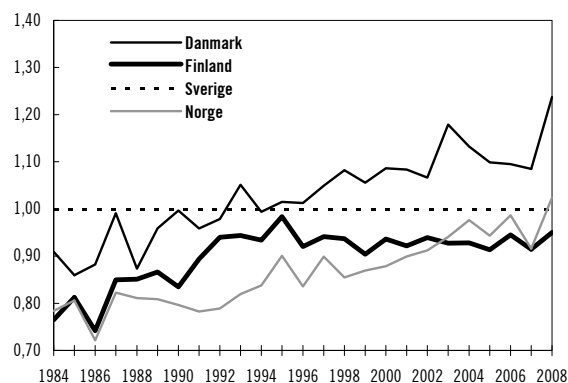
Diagram 8.2 Antal citeringar per artikel/ genomsnittliga antalet artiklar för respektive område och land mätt i 2-årsintervallet 2006-2007

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

Sverige har sedan mitten av 1980-talet haft en något sjunkande kvalitet mätt med kronindikatorn. Jämfört med de övriga nordiska länderna så har kvaliteten på deras forskning relativt svensk forskning ökat.

Diagram 8.3 Kvalitet för Norden relativt Sverige under tiden 1984 – 2008, Nordisk jämförelse av förändring av kronindikatorn relativt Sverige som här sätts som 1,0

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

Fördelningen av statliga medel till forskning

De statliga medel som investeras i FoU 2009 uppgår till 28,3 miljarder kronor. Knappt hälften av dessa medel, 13,3 miljarder kronor, fördelas direkt till universitet och högskolor.

De fyra myndigheterna med särskild uppgift att finansiera forskning och utveckling, dvs. Vetenskapsrådet, Formas, FAS och Vinnova beräknas fördela totalt 7,1 miljarder kronor 2009. Forsningsfinansiärernas andel av de totala statliga medlen för FoU uppgår därmed till 25 procent.

De olika försvarsmyndigheternas medel för FoU beräknas uppgå till 2,4 miljarder kronor 2009, medan FoU-medlen till övriga myndigheter beräknas uppgå till 5,5 miljarder kronor.

Tabell 8.4 Medel från statsbudgeten 2009 efter mottagare

Mottagare	2009	Procentuell andel
Universitet och högskolor	13 270	47
Vetenskapsrådet	4 029	14
Försvarsmyndigheter	2 355	8
Verket för innovationssystem	1 846	7
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)	849	3
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS)	392	1
Övriga myndigheter	5 519	20
Totalt	28 260	100

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

De statliga medel som avsätts till övriga myndigheter för FoU, dvs. 5 519 miljoner kronor, beräknas under 2009 fördelas enligt tabell 8.5 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2009.

Tabell 8.5 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2009

mnr

Utgiftsområde	Anslag	2009
Rikets styrelse	Allmänna val och demokrati	6
	Granskningsnämnden för radio och TV	1
	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	17
Samhällsekonomi och finansförvaltning	Konjunkturinstitutet	7
	Statistiska centralbyrån	26
Skatt, tull och exekution	Skatteverket	1
	Tullverket	55
Rättsväsendet	Åklagarmyndigheten	6
	Ekobrottsmyndigheten	1
	Kriminalvården	12
	Brottsförebyggande rådet	31
	Rättsmedicinalverket	15
Internationell samverkan	Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	25
	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	21
	Bidrag till Utrikespolitiska institutet	13
Försvar samt beredskap mot sårbarhet Krisberedskap		94
	Strålsäkerhetsmyndigheten	92
Internationellt bistånd	Biståndsverksamhet	1 097

	Nordiska Afrikainstitutet	15
	Folke Bernadotteakademien	6
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	Statens beredning för medicinsk utvärdering	13
	Smittskyddsinstitutet	62
	Folkhälsopolitiska åtgärder	17
	Myndigheten för handikappolitisk samordning	6
	Statens institutionsstyrelse	11
	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	2
	Socialstyrelsen	5
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Försäkringskassan	11
Arbetsmarknad och arbetsliv	Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering	27
	Arbetsmiljöverket	2
Utbildning och universitetsforskning	Specialpedagogiska skolmyndigheten	4
	Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	131
	Rymdforskning	194
	Polarforskningssekretariatet	27
	Särskilda utgifter för forskningsändamål	116
Kultur, medier, trossamfund och fritid	Statens kulturråd	6
	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	37
	Institutet för språk- och folkminnen	14
	Riksarkivet och landsarkiven	9
	Centrala museer: Myndigheter	41
	Centrala museer: Stiftelser	3
	Ungdomsstyrelsen	6

Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	Statens geotekniska institut	16
	Lantmäteriet	40
Regional utjämning och utveckling	Regionala tillväxtåtgärder	11
	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	70
Allmän miljö- och naturvård	Naturvårdsverket	17
	Miljöforskning	89
	Stockholms internationella miljöinstitut	12
	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	26
	Energi	Energiforskning
Kommunikationer	Vägverket: Administration	161
	Väghållning och statsbidrag	221
	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	186
	Statens väg- och transportforskningsinstitut	39
	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	30
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	Statens veterinärmedicinska anstalt	25
	Statens jordbruksverk	33
	Fiskeriverket	7
	Strukturstöd till fisket m.m.	2
	Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	7
	Fiskevård	3
	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	14
Näringsliv	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1
	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	336
	Näringslivs-utveckling m.m.	133

Sveriges geologiska undersökning:	
Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	5
Sveriges geologiska undersökning:	
Geovetenskaplig forskning	6
Bidrag till terminologisk verksamhet	2
Rymdverksamhet	582
Konkurrensforskning	13

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

Forskningsstiftelserna

Under 2009 planerar de forskningsstiftelser som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna att investera 1,3 miljarder kronor i FoU. I tabell 8.6 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU redovisas respektive stiftelses FoU-medel.

Tabell 8.6 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU 2007, 2008 och 2009, löpande priser

Stiftelse	2007	2008	2009
SSF	558	439	474
KK	150	122	229
MISTRA	170	165	250
Vårdalstiftelsen	54	62	40
STINT	75	55	60
IIIEE	14	14	14
Östersjöstiftelsen	241	281	260
Totalt	1273	1138	1327

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

Den största stiftelsen, Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) har till ändamål att stödja naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning som stärker den svenska konkurrenskraften.

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) arbetar för att stärka Sveriges konkurrenskraft genom stöd till universitet och högskolor så att de tillsammans med näringslivet kan bygga upp forskning. Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA) finansierar forskning som syftar till att lösa strategiska miljöproblem.

Stiftelsen för forskning inom områden med anknytning till Östersjöregionen och Östeuropa (Östersjöstiftelsen) finansierar forskning, forskarutbildning och akademisk infrastruktur vid Södertörns högskola. Stiftelsen för vård och allergiforskning, Vårdalstiftelsen, främjar forskning och forskarutbildning inom områdena vård samt allergier och annan överkänslighet.

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) ger svenska forskare möjlighet att vistas vid utländska universitet samt delar ut stipendier till utländska forskare för deras studier i Sverige. Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet (IIIEE) finansierar verksamhet vid Lunds universitet.

Utöver dessa stiftelser finns Riksbankens jubileumsfond, som delvis har finansierats med medel från löntagarfonderna, som fördelade 339 miljoner kronor till forskning under 2008.

Andra stiftelser och organisationer

Flera andra stiftelser och organisationer bidrar också med finansiering av forskning. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse beviljade under 2008 totalt drygt en miljard kronor till olika forskningsprojekt och till vetenskaplig utrustning. Cancerfonden delade ut 371 miljoner kronor till forskning 2008, varav huvuddelen gick till projektstöd inom olika forskningsområden. Hjärt- och lungfonden delade ut 140 miljoner kronor 2008.

8.2.1 Forskning

Grundforskning

Vetenskapsrådets viktigaste uppgift är att fördela medel till forskning av hög vetenskaplig kvalitet efter öppen utlysning samt att stödja forskningens infrastrukturer. En stor del av rådets arbete är därför att bereda och granska ansökningar för bedömning om bidrag.

Stödet till forskning från Vetenskapsrådet uppgick till 3,6 miljarder kronor 2008. Den volymmässigt största stödformen är projektstöd. Därefter följer stöd till forskningens infrastrukturer, som uppgick till 700 miljoner kronor 2008, anställningar och stipendier samt starka forskningsmiljöer, forskningssamverkan,

forskarskolor och internationell samverkan. Vetenskapsrådets strategiska avvägningar ledde bl.a. till att mer medel fördelades till forskningens infrastrukturer och till nydisputerade forskare 2008.

Olika stödformer

Projektstödet, som fördelas efter peer-review granskning, uppgick till 1,8 miljarder kronor 2008, vilket motsvarar knappt 900 lämnade bidrag. Drygt en halv miljard kronor fördelades efter vetenskaplig granskning till anställningar och stipendier. Den största delen av denna stödform är riktad till forskare som är i början av sin karriär i form av bidrag till forskarassistentanställning och postdoktorstipendier. Vetenskapsrådet fördelar även medel till starka forskningsmiljöer, framför allt genom de s.k. Linnéstöden.

Vetenskapsrådet arbetar med kraftsamling och förnyelse inom svensk forskning genom att ge de bästa forskarna goda ekonomiska förutsättningar att bedriva långsiktig forskning. Rådet siktar på att stödet från myndigheten ska vara ett avgörande bidrag till forskning med hög vetenskaplig kvalitet. Det genomsnittliga bidragsbeloppet har höjts under 2008, framför allt inom medicin och teknik. Inom medicin är utvecklingen särskilt tydlig med nära en fördubbling av det genomsnittliga bidragsbeloppet under de fem senaste åren.

Vid Vetenskapsrådets bedömning av ansökningar görs en sammanvägning av kvaliteten i projektets frågeställning och metodik samt av forskarens kompetens inom det aktuella ämnesområdet. Både publiceringstraditioner och förutsättningarna i stort för att bedriva forskning varierar mellan discipliner. Beredningsprocessen behöver ta hänsyn till detta samtidigt som en hög effektivitet måste upprätthållas. Mot bakgrund av detta beslutade rådet under 2008 att inleda ett internt utvecklingsarbete av beredningsprocessen.

För att skapa förutsättningar för att resurserna kanaliseras till den forskning som håller hög vetenskaplig kvalitet oavsett inriktning arbetar rådet med modeller för omfördelning mellan ämnesområden.

Ytterligare stödformer som bidrar till forskningens förnyelse är stöd till nydisputerade

forskare och stöd som underlättar forskares rörlighet, nationellt och internationellt.

Starka forskningsmiljöer

Stödformen starka forskningsmiljöer syftar till att bl.a. åstadkomma både kraftsamling och förnyelse i forskningen. Vetenskapsrådet och Formas har fortsatt den gemensamma satsningen på de s.k. Linnéstöden och efter en utlysning fattades beslut om tjugo nya stöd 2008. Vidare utvärderade en internationell expertpanel de tjugo centra som sedan tidigare har Linnéstöd under året. Granskningen gjordes med avseende på organisation, samarbete och ledarskap. Utvärderarna menade att organisationen vid dessa miljöer på det hela taget var imponerande men att vissa miljöer kunde höja kvaliteten. Utvärderingarna resulterade i att Vetenskapsrådet beslutade om fortsatt stöd under fyra år till nitton miljöer medan en miljö fick stöd i ett år med förnyad uppföljning. En ny utvärdering med fokus på kvaliteten i forskningen planeras för 2011.

Nydisputerade forskare

Genom stöd till nydisputerade forskare främjas förnyelse och rörlighet. Vetenskapsrådet har flera olika stödformer för forskare i början av sin karriär. Postdoktorsstipendium (utomlands) och stöd till anställning som postdoktor (nationellt) kan sökas upp till två år efter disputationen medan anställning som forskarassistent kan sökas upp till fem år efter disputationen. Dessa stödformer ökade med 16 procent från 2007 till 2008.

Samverkan mellan forsknings- och utvecklingsfinansiärer

Vetenskapsrådet samverkar löpande med FAS, Formas och Vinnova samt med forskningsstiftelserna, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Kungl. Vitterhetsakademien m.fl. organisationer i olika konstellationer. Bl. a. samfinansierades en satsning inom utbildningsvetenskap av Vetenskapsrådet, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse och Riksbankens jubileumsfond 2008.

Andra samarbetsområden rör forskningens infrastrukturer, gemensamma utlysningar och utvärderingar. De fyra forskningsfinansiärernas samverkan intensifierades genom samarbete om de nya strategiska forskningsinsatserna som beskrevs i forsknings- och innovationspropositionen.

Jämställdhet

Vetenskapsrådet följer årligen upp målen i sin jämställdhetsstrategi. Fördelningen mellan kvinnor och män i 2008 års ansökningar till rådet motsvarar fördelningen bland de akademiskt verksamma forskarna. Analyser av utfallet för den största formen, projektstöd, visar att män genomgående har högre beviljningsgrad än kvinnor. Med beviljningsgrad avses det totala antalet beviljade ansökningar i relation till det totala antalet ansökningar. Störst är skillnaden vad gäller beviljningsgraden mellan könen inom medicinområden, något som har observerats under flera år.

Beviljningsgraden för projektstöd inom medicin var 26 procent för kvinnor och 35 procent för män. Beviljningsgraden för forskare i början av sin karriär för postdoktorsstipendium för forskningsvistelse i utlandet var 70 procent för kvinnor och 69 procent för män. När det gäller beviljningsgraden för anställning som forskarassistent var den 10 procent för kvinnor och 13 procent för män.

Studier visar att skillnaden delvis, men inte helt, kan förklaras med skillnad i karriärålder. Vetenskapsrådet har under året gjort flera studier av hinder och möjligheter för jämställdheten, bl.a. kring könsspecifika förhållanden inom medicin. Bland anställningar och stipendier till nydisputerade forskare är könsskillnaderna mindre, både när det gäller antal ansökningar och när det gäller beviljningsgrad.

I beredningsgrupperna medverkar totalt fler män än kvinnor. Inom naturvetenskap och teknik medverkar 62 procent män och 38 procent kvinnor, och inom medicin medverkar 60 procent män och 40 procent kvinnor, medan könsfördelningen är jämn inom humaniora och samhällsvetenskap samt inom utbildningsvetenskap. Regeringen följer löpande Vetenskapsrådets jämställdhetsarbete.

Internationellt forskningssamarbete och samarbete inom EU

Internationellt samarbete mellan forskare är avgörande för forskningens utveckling och för en effektiv resursanvändning. Den största delen av det internationella samarbetet inom forskning sker genom att de av Vetenskapsrådet och andra myndigheter finansierade forskarna samarbetar med forskare i andra länder. Även mellan forskningsfinansiärer finns en utbredd internationell samverkan, inte minst inom Norden. I oktober 2008 kom de nordiska regeringarna överens om det så kallade nordiska toppforskningsinitiativet om forskningssamverkan inom områdena energi, miljö och klimat. Vidare deltar samtliga svenska forskningsråd i det Sida-finansierade forskningsprogrammet Swedish Research Links om samverkan med utvecklingsländer.

Lite mer än hälften av de svenska vetenskapliga publikationerna producerades tillsammans med utländska forskare, vilket är en ökande trend. Bilateral avtal om samverkan inom forskning och utveckling finns mellan såväl lärosäten som forskningsfinansiärer i Sverige och länder utanför EU. Särskilt aktuella har samverkansaktiviteter med USA, Japan, Kina och Indien varit. I sammanhanget bör framhållas att regeringen i augusti i år beslutade att teckna ett avtal om samarbete inom vetenskap och teknik med Korea.

EU:s ramprogram för forskning är sjuårigt, 2007–2013, och omfattar drygt 50 miljarder Euro. Finansieringen ökar successivt och blir högst under programmets sista år.

Sedan starten finns svenskt deltagande i 343 projekt omfattande totalt 160 miljoner Euro. Detta deltagande placerar Sverige, liksom i de föregående ramprogrammen, som den åttonde mest kontrakterade deltagarnationen. Sverige står som koordinator för 73 av dessa projekt, vilket är något färre projekt än i det sjätte ramprogrammet.

Universitet och högskolor medverkar i överlägset störst utsträckning i ramprogrammet, därefter kommer näringslivet, främst småföretag. Deltagandet karaktäriseras av att några få universitet och högskolor deltar vid flera upprepade tillfällen och att många aktörer inom näringslivet deltar vid få tillfällen.

Vetenskapsrådet har under 2008 lämnat stöd till internationell samverkan (t.ex. resebidrag,

utlandsstipendier, gästforskarbidrag) uppgående till ca 80 miljoner kronor. Andelen beviljade ansökningar till Vetenskapsrådet om postdoktorstipendium för forskningsvistelse i utlandet har ökat kraftigt jämfört med tidigare år inom de flesta områden. Därutöver har myndigheten finansierat Sveriges medlemskap i europeiska och internationella forskningsorganisationer och anläggningar till en total kostnad om ca 360 miljoner kronor. Vetenskapsrådets stöd till infrastruktur för forskning är ett sätt att öka möjligheterna för svenska forskare att delta i internationellt samarbete.

Utvärderingar av forskning

Under 2008 gjorde Vetenskapsrådet en särskild satsning på att ta fram utvärderingar, analyser och annat strategiskt underlag inför diskussioner i myndighetens styrelse. Bibliometridatabasen är flitigt använd i rådets analysarbete och samarbete med lärosäten och andra forskningsfinansiärer inom detta område är under uppbyggnad. En undersökning som publicerades under 2008 visar bl.a. att Sveriges minskande andel citeringar i internationell jämförelse kan härröra från skillnader i samarbetsmönster. Diskussioner förs även med andra aktörer kring uppbyggnad av en nationell databas. På regeringens uppdrag har rådet tillsammans med Statistiska centralbyrån och Högskoleverket granskat och korrigerat statistiken för forskningsfinansiering inom högskolesektorn.

Vetenskapsrådet har tagit fram en ny policy för utvärderingar. I samband med detta har en studie av andra länders utvärderingsverksamhet genomförts. Sex utvärderingar har också slutförts under året, fyra av dem i samarbete med andra aktörer. Bl.a. har utvärderingar av det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning gjorts, liksom den tidigare nämnda utvärderingen av Linnéstöden. En utvärdering av svensk forskning inom mikroelektronik visar att forskningen håller hög internationell nivå och en utvärdering av svensk forskning inom oorganisk kemi visar att forskningen med vissa undantag inte ligger i forskningsfronten.

Rymdforskning

Under en rad år har Rymdstyrelsen fördelat stöd till anställningar för yngre forskare för att skapa förutsättningar för forskningens förnyelse. Andelen forskare under 40 år med egna forskningsmedel har genom denna satsning trefaldigats sedan 2003.

Satelliten Odin, som sändes upp i februari 2001 fungerar fortfarande efter åtta års drift. Från satelliten har bl.a. tidsserier av halterna av kväveoxid och vattenånga i stratosfären insamlats. Halten av vattenånga har ökat under mätperioden, vilket kan ha påverkan på klimatet.

Mätningar från Odin finansieras, förutom av Rymdstyrelsen, av den europeiska rymdstyrelsen (ESA) från 2007. Detta har fått till följd att användningen av Odins data ökat inom Europa.

Rymdstyrelsen förbereder nu en vidareutveckling av Odin-projektet i STEAMR-instrumentet (Stratosphere-Troposphere Exchange And Climate Monitor Radiometer) som kan komma att ingå i någon av ESA:s satelliter. STEAMR ingår i PREMIER som är ett av sex föreslagna projekt inom ESA:s jordobservationsprogram.

Institutet för rymdfysik har instrument på flera satelliter för längre rymdfärder. Bl. a. finns instrument från institutet på ESA:s rymdsond Venus-express. Från mätningar med utrustning tillverkad av institutet har det kunnat påvisas ett utflöde av väte, syre och helium från Venus atmosfär, vilket tyder på att planeten förlorar vatten till rymden. Liknande processer sker vid jordens polartrakter där institutet har kunnat påvisa polarvinden på avsevärt längre avstånd från jorden än vad som tidigare ansetts möjligt. Genom polarvinden försvinner en liten andel av jordens atmosfär konstant ut i rymden på samma sätt som noterats för Venus avseende vatten.

8.2.2 Forskningens infrastruktur

Forskningsanläggningar

Infrastrukturanläggningen European Spallation Source (ESS)

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att bilda ett bolag vars verksamhet ska vara att planera, projektera, finansiera, uppföra, äga, förvalta, driva och underhålla den europeiska

spallationskällan (ESS) samt att avyttra delar av statens aktieinnehav i bolaget till andra parter och att använda redan anvisade medel och i denna proposition föreslagna medel för att bilda bolaget.

Bakgrund: European Spallation Source (ESS) är en planerad forskningsanläggning, en s.k. protonaccelerator som frigör neutroner från en målstation, spallation. Neutronstrålningen används för materialstudier med fördelen att neutrala partiklar kan tränga långt in i ett material, som ger en möjlighet att i samma mätning studera ett material i tre dimensioner. ESS är avsett att byggas för avsevärt högre energier än de nu existerande europeiska spallationskällorna och med dubbla energin jämfört med källor i Japan och USA.

I februari 2007 erbjöd den svenska regeringen övriga europeiska länder att delta i konstruktionen av ESS i Sverige. Ungefär samtidigt gjorde Spanien och Ungern liknande erbjudanden. Den totala investeringen för en konstruktion av ESS under 10 år beräknades 2007 uppgå till ca 11 miljarder kronor och driftkostnaderna beräknades uppgå till ca 90 miljoner euro per år (ca 900 miljoner kronor).

Ett antal länder i Europa har visat intresse för att delta i konstruktion och drift av anläggningen. Danmarks regering har beslutat att delta i projektet och ett avtal om gemensamt dansk-svenskt värdskap för ESS har undertecknats av ministrarna för forskningsfrågor i Danmark och Sverige. I avtalet anges att Danmark deltar i ESS med finansiering av 12,5 procent av konstruktionskostnaderna och med finansiering av minst 5 procent av driftskostnaderna. Norges regering har fattat ett beslut om att delta i ESS med finansiering av 2,5 procent av kostnaderna för konstruktion och samma andel för drift.

Lunds universitet och Region Skåne har kommit överens om att finansiera 2,5 procent av konstruktionskostnaderna.

Regeringen har erbjudit övriga europeiska länder att den svenska staten ska finansiera ca 32,5 procent av totalkostnaden för konstruktionen och ca 10 procent av driftskostnaden. Sammantaget innebär detta att ca 50 procent av konstruktionskostnaderna kommer att finan-

sieras av de nordiska länderna Sverige, Norge och Danmark.

Sverige har i förhandlingarna för att få ESS placerat i Lund föreslagit att om Frankrike, Italien och Tyskland finansierar 35-40 procent av anläggningen kan Sverige (inklusive Danmarks och Norges finansiering) garantera övrig finansiering till dess att andra länder har fattat beslut om deltagande. Denna modell har fått stöd av Frankrike och Tyskland som båda deklarerat att de avser att delta i projektet. Ytterligare några länder har uttalat att de avser att gå med i projektet om det byggs i Lund.

Verksamheten i bolaget kommer att inledas med en uppdatering av en projektplan och upprättandet av en affärsplan. Projektplanen avser en uppdatering av kostnaderna för konstruktion av anläggningen i Lund inklusive den senaste teknikutvecklingen av accelerator och målstation utifrån erfarenheter från de spallationsskällor som byggts i Japan och USA. Sverige har erbjudit finansiering av denna fas, som beräknas ta ett par år, med upp till 300 miljoner kronor. Denna kostnad ska täckas av anslaget till Vetenskapsrådet. Övriga länder deltar med egen teknisk och vetenskaplig expertis som bidrag i natura.

Det är rimligt att Sverige inledningsvis äger hela bolaget, dvs. 100 procent av aktierna. Under denna fas kommer regeringen att fortsätta förhandlingarna med andra europeiska länder om deras finansiering av kostnaderna för dels konstruktion, dels drift av anläggningen. Danmark och Norge som redan beslutat om storleken på sina bidrag kan redan inledningsvis erbjudas överta aktier i bolaget. Efterhand som länder beslutar om finansiering av ESS kan dessa överta andelar av bolaget alternativt att riktade nyemissioner görs till dessa länder. Den svenska ägarandelen kommer därmed att minska i takt med att fler länder beslutar om deltagande i projektet.

När projektplanen är uppdaterad och när finansiering från andra intressenter är klar följer konstruktionen av anläggningen. Det finns en naturlig osäkerhet i kostnadsberäkningen och därmed en risk för fördyringar. När projektplanen är uppdaterad finns en naturlig kontrollstation som bör tas tillvara innan beslut fattas om att gå vidare med konstruktionen.

Den totala avtalade investeringen anger de ekonomiska ramarna för projektet. Konstruktionen planeras ta 10 år och i dess intensivaste

fas, i mitten av perioden, kommer uppskattningsvis närmare 5 000 anställda att behövas för byggnation.

Driftfasen planeras pågå i 40 år. Stråltid, dvs. tid för forskning vid den färdiga anläggningen kommer att fördelas utifrån kvaliteten på de olika projektansökningarna. Målsättningen är att avtalen med varje land och övriga intressenter ska vara väl balanserade med avseende på stråltid och andel av konstruktions- respektive driftskostnaderna.

Skälen för regeringens förslag: Enighet har nu uppnåtts mellan intresserade länder att ESS bör byggas i Lund, med ett datacenter i Köpenhamn. Projektets grundfas, en uppdaterad konstruktionsplan för ESS, kan nu inledas. Det internationella samarbetet om ESS behöver en organisation som ger deltagande parter äganderätt till delar av projektet och som sprider risken med projektet.

Regeringen bedömer att arbetet med att uppdatera projektplanen bäst sker inom ett bolag som ägs av de deltagande länderna. På detta sätt kan ett internationellt ägande åstadkommas inom en organisationsform som tillåter deläggande, och deltagande, av flera parter. Ett deläggande ger medverkande parter ett inflytande över konstruktionsprocessen. Sveriges åtagande, som inledningsvis är att vara huvudägare i bolaget, blir tydligare gentemot övriga intressenter. När dessa beslutat om storleken på sin finansiering av kostnaderna för dels konstruktion, dels årlig drift av anläggningen kan andelar av ägandet överföras till dem.

Mot denna bakgrund föreslås att regeringen bemyndigas dels att bilda ett bolag, dels att avyttra delar av statens aktieinnehav i bolaget till andra parter. Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att använda redan anvisade medel och i denna proposition föreslagna medel för att bilda bolaget.

I samband med försäljning av aktier i ett statligt ägt bolag uppkommer vissa direkta kostnader för ägaren staten. Bl.a. uppstår kostnader för extern rådgivning samt andra omkostnader i samband med försäljningen. Dessa kostnader bör finansieras inom ramen för ESS-projektet eller om möjligt bör de finansieras genom att de avräknas från de likvider som erhålls vid försäljningar eller nyemissioner av aktier i bolaget.

Andra europeiska forskningsanläggningar

Regeringen har under året beslutat att underteckna överenskommelser om konstruktion och drift av en europeisk anläggning för röntgenfrielektronlaser och en europeisk tungjonsaccelerator (U2006/5777/F, U2008/4628/F). Konstruktionen av båda anläggningarna pågår i Tyskland.

Polarforskningsexpeditioner

Verksamheten inom det internationella polaråret kulminerade under 2008 med flera stora forskningsexpeditioner till Arktis och Antarktis och har resulterat i en ökad uppmärksamhet kring polarfrågor generellt. Polarområdena har kommit i fokus geopolitiskt genom klimatfrågans aktualitet och i samband med samhällsutvecklingen och levnadsvillkoren för de arktiska befolkningarna. Polarforskningssekretariatet har finansierat expeditioner i de svenska polarområdena och har därmed logistiskt stärkt den svenska fjällforskningen.

Genom ett mångårigt samarbetsavtal med Sjöfartsverket har Odens roll som svenskt forskningsfartyg i polarområdena säkerställts, vilket också resulterat i alltmer utvecklade samarbeten med andra länder, såsom USA och Danmark. Detta har inneburit en betydande tjänsteexport för sekretariatet. Under året har inkomsten från tjänsteexporten varit dubbelt så stor som myndighetens anslag.

Informationsförsörjning till forskning

Kungl. biblioteket (KB) är ett forskningsbibliotek framför allt för samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning.

KB samlar in, bevarar och tillhandahåller bl. a. tryckta skrifter, ljud och bildmaterial för att göra det möjligt att bedriva forskning med utgångspunkt i dessa material. KB:s samlingar är mycket omfattande, främst eftersom gällande pliktlagstiftning innebär att exemplar av alla tryckta skrifter som publiceras i Sverige ska inlämnas till KB för bevarande.

Den 1 januari 2009 inordnades hela verksamheten vid Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) i KB, vilket innebär att ansvaret för pliktskyldigt ljud- och bildmaterial nu hanteras av KB.

KB:s verksamhet under 2008 präglades av förberedelser för inordnandet av SLBA i myndigheten, vilket ger förutsättningar för att mer effektivt kunna hantera publikationer av olika mediatyper. Betydande donationer av manuskript liksom en omfattande affichsamling har tillfallit KB under 2008. Myndigheten har också gjort insatser för att digitalt bevara material, som annars skulle förfalla. Främst gäller detta material från medeltiden. Vidare har en rad originalutgåvor av ledande svenska författare digitaliserats. KB har även bidragit till den tekniska utvecklingen inom områden som katalogisering, digitalt bevarande och tillgängliggörande av publikationer via internet.

Etikprövning av forskning

Lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor omfattar forskning som avser människor och biologiskt material från människor samt forskning som innebär behandling av känsliga personuppgifter. Etikprövningen sker i sex regionala nämnder. Överklaganden och överlämnanden av ärenden görs till Centrala etikprövningsnämnden. Ett mått på effektiviteten inom den regionala organisationen är de regionala etikprövningsnämndernas genomsnittliga handläggningstider. I samtliga kategorier var den genomsnittliga handläggningstiden 23 dagar för alla regionala nämnder under 2008, vilket väl faller inom de handläggningstider som anges i förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor. I jämförelse med 2007 har de genomsnittliga handläggningstiderna vid de regionala nämnderna inte förändrats nämnvärt.

Den genomsnittliga handläggningstiden för ärenden som behandlades av den Centrala etikprövningsnämnden var, oavsett kategori, åtta veckor under 2008, vilket var två veckor längre än under 2007. Detta beror på ett större antal svårbedömda ärenden än under det föregående året.

8.3 Analys och slutsatser

8.3.1 Forskning

Vetenskapsrådet spelar en viktig roll i att stärka Sveriges ställning som forskningsnation, bl.a. genom att fördela medel till forskning av hög kvalitet både inom strategiska områden, till inomvetenskapligt motiverad forskning samt till satsningar inom forskningens infrastrukturer. Rådet genomför uppgiften med god effektivitet och med stort förtroende från forskarsamhället. Det förtroende som Vetenskapsrådet åtnjuter är beroende av att tillförlitligheten och effektiviteten i det egna arbetet kontinuerligt utvärderas och analyseras. Ansträngningarna som görs att ytterligare effektivisera och utveckla beredningsprocessen är angelägen, särskilt mot bakgrund av att rådet har fått både ökade anslag och nya uppgifter.

I rådets uppgifter ingår även att genomföra forskningspolitiska analyser och vara rådgivande till regeringen i dessa frågor. Dessa analyser är tillsammans med andra analyser och utvärderingar underlag för regeringens beslut. Efter att ha varit eftersatt i princip sedan rådet bildades har nu en förstärkning av arbetet med forskningspolitiska analyser och en systematisk ansats för utvärderingar inletts, vilket bör leda till att verksamheten anpassas till de krav som regeringen ställer.

Rymdstyrelsen är en aktiv partner i ESA:s samarbeten och detta ger svenska forskare möjligheter att ingå i forskningsprojekt som inte kan finansieras med enbart svenska medel.

Regeringen är positiv till att Rymdstyrelsen genom satsningen på egna satellitprojekt, där Odin är en i en lång rad svenska satelliter, har gjort svensk industri och rymdforskning till intressanta partners i större internationella samarbeten.

Regeringen bedömer att forskningen vid Institutet för rymdfysik håller en god kvalitet och att den bidrar till förnyelse av forskning inom institutets forskningsområden.

När forskningen i allt fler länder är en strategisk resurs och snabb välståndökning gör att allt fler länder kan satsa mer på forskning än tidigare, är det viktigt att svenska forskare och forskningsfinansiärer fortsätter att utveckla och arbeta i internationell samverkan. En ökande trend av att fler svenska forskare sampublicerar sig med utländska forskare och att Vetenskaps-

rådet beviljar fler ansökningar om postdoktorstipendium för forskningsvistelse i utlandet är positivt och bör fortsätta. Likaså är det höga utnyttjandet av svensk forskningsinfrastruktur som t.ex. isbrytaren Oden positivt för en ökad internationell samverkan.

Ett stöd för ökad internationell samverkan som kan utnyttjas och utvecklas mer är den utlandsbaserade omvärldsanalys- och främjandeverksamhet som myndigheten Tillväxtanalys ansvarar för. Regeringen avser därför att se över hur denna verksamhet kan samordnas och utvecklas i syfte att göra svenska insatser på området mer verkningsfulla. Regeringen önskar närma högre utbildning, forskning och innovation, den s.k. kunskapstriangeln även i en framtida utlandsorganisation.

Regeringen ser positivt på det samarbete som de svenska medelhavsinstituterna i Aten, Rom och Istanbul har utvecklat under senare år med svenska universitet och högskolor.

8.3.2 Forskningens infrastruktur

Det internationella polaråret samt det fortsatta utökade internationella forskningssamarbetet på isbrytaren Oden är viktiga insatser som bidrar till regeringens strävan att öka det internationella forskningssamarbetet. Regeringen föreslår att Polarforskningssekretariatets anslag ökas med 4 miljoner kronor för sekretariatets utökade uppgifter avseende såväl polarforskning inom Sverige som att bistå med underlag i de olika internationella organ där polarforskning behandlas.

Det är angeläget att allmänhetens förtroende för hanteringen vid universitet och högskolor av misstänkt oredlighet i forskning bibehålls och stärks. Regeringen kommer därför att inrätta ett särskilt organ, en expertgrupp för oredlighet i forskning, vid Centrala etikprövningsnämnden. Regeringen föreslår därför att Centrala etikprövningsnämndens anslag ökas med 4 miljoner kronor för ändamålet.

Kungl. biblioteket i sin nya sammanslagna form står inför samma utmaningar som de tidigare två myndigheterna, men är nu enligt regeringens bedömning bättre rustat för att möta dem. Digitalisering som metod för bevarande och tillgängliggörande av äldre material kommer att vara betydelsefull för en lång period framöver. Utveckling av elektroniska

tjänster för att ge forskarna bättre tillgång till sökt material är också av stor vikt för att möjliggöra kvalitativ forskning. Regeringen ser positivt på de insatser myndigheterna gjort och den nya myndigheten gör på dessa områden.

Publiceringsutvecklingen på Internet med bl.a. annat växande volymer unikt material, nya medieformer och nya kanaler för publikation, medför förändrade förutsättningar för Kungl. bibliotekets insamlingsverksamhet och forskares framtida tillgång till dagens material. Regeringskansliet har uppdragit åt en utredare att klarlägga hur den framtida pliktlagstiftningen ska ta hänsyn till de förändrade förutsättningarna (U2009/721/F). Utredningen ska slutrapportera under vintern 2009.

9 Budgetförslag

9.1 Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning

9.1.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 9.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk

Tusental kronor

År	Utfall	362 190	Anslags- sparande	-1 345
2008	Utfall	362 190		
2009	Anslag	306 701 ¹	Utgifts- prognos	297 020
2010	Förslag	314 311		
2011	Beräknat	315 341 ²		
2012	Beräknat	317 026 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 313 543 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 313 683 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Statens skolverks förvaltningskostnader. Statens skolverk (Skolverket) är förvaltningsmyndighet för det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna och för den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Skolverket ska bidra till måluppfyllelsen inom barn- och ungdomsutbildningen genom att svara för uppföljning, utvärdering och utveckling av skolväsendet, förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och vuxnas lärande. I detta ingår även att utforma styrdokument för dessa verksamheter.

Regeringens överväganden

Regeringen aviserade i 2009 års ekonomiska vårproposition (prop. 2008/09:100) att den avsåg att ge Statistiska centralbyrån (SCB) ett samlat ansvar för ekonomisk statistik om primärkommunerna genom att ansvaret för vissa sektorsspecifika ekonomiska uppgifter förs över från bl.a. Skolverket till SCB. Detta är huvudanledningen till varför Skolverkets anslag minskar med 1 033 000 kronor 2010.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 314 311 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:1 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	306 701	306 701	306 701
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 283	11 095	12 651
Beslut	4	4	4
Överföring till/från andra anslag	-1 033	-2 145	-2 155
Övrigt ³	-644	-314	-174
Förslag/beräknat anslag	314 311	315 341	317 026

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.1.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 9.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion

Tusental kronor

2008	Utfall	77 110	Anslags-sparande	6 347
2009	Anslag	326 145 ¹	Utgifts-prognos	309 346
2010	Förslag	336 942		
2011	Beräknat	338 502 ²		
2012	Beräknat	340 252 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 336 942 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 336 942 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Statens skolinspektionens förvaltningskostnader. Statens skolinspektion (Skolinspektionen) ansvarar för kvalitetsgranskning av skolväsendet, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt tillsyn över det offentliga skolväsendet och för den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen m.m. Skolinspektionen ansvarar vidare för s.k. tillståndsprovning. Det innebär att myndigheten beslutar om godkännande av och rätt till bidrag för fristående skolor samt om återkallande av sådant godkännande och sådan rätt till bidrag. Anslaget ska även användas till finansiering av barn- och elevombudet samt till den administration som Skolinspektionen kommer att utföra åt Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens överväganden

Skolinspektionen inrättades den 1 oktober 2008. Verksamheten är under uppbyggnad 2009, samtidigt som omfattande löpande tillsyns- och kvalitetsgranskningssuppgifter ska fullgöras. Myndigheten beräknas vara fullt bemannad i slutet av året och ha nått full kapacitet under 2010. I syfte att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning vad gäller de nationella proven över landet har regeringen gett Skolinspektionen i uppdrag att ansvara för viss central rättning av nationella prov (dnr U2009/4877/G). Uppdraget ska rymmas inom anslaget.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 336 942 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:2 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	326 145	326 145	326 145
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 745	11 300	13 045
Beslut	1 052	1 057	1 062
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	336 942	338 502	340 252

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 9.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten

2008	Utfall	328 156	Anslags-sparande	-2 763
2009	Anslag	681 485 ¹	Utgifts-prognos	652 436
2010	Förslag	700 729		
2011	Beräknat	709 910 ²		
2012	Beräknat	715 289 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 702 923 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 704 258 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningskostnader. Myndigheten ansvarar för statens specialpedagogiska stöd rörande barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder och för utbildning i specialskolan. I myndighetens uppdrag ligger också att tillgodose behovet av anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder. Dessutom fördelar myndigheten vissa statsbidrag. Anslaget används även för produktionsstöd för läromedelsframställning samt för visst internationellt samarbete.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.1:3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	64 541	392 697	-328 156
Prognos 2009	0	133 747	808 897	-675 150
Budget 2010	0	136 000	838 963	-702 963

Avgifterna avser intäkter från läromedelsförsörjningen samt ersättning från kommuner för elever i specialskola. Dessa intäkter får disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten.

Avgifterna avser också intäkter från Folkbildningsrådet för verksamhet avseende administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Intäkterna disponeras av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Det ekonomiska målet för administrationen av förstärkningsbidrag till folkhögskolor är full kostnads-täckning.

Kostnader som inte finansieras med avgifts-intäkter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Specialpedagogiska skolmyndigheten inrättades den 1 juli 2008.

Fr. o. m. den 1 juli 2008 har specialskolans målgrupp utökats till att även omfatta barn med synskada och ytterligare funktionshinder samt barn med grav språkstörning (prop. 2007/08:112, bet. 2007/08:UbU16, rskr. 2007/08:212). Som en följd har Ekeskolan och Hällsboskolan återetablerats som statliga specialskolor. Antalet elever i specialskolan förväntas därmed öka. Riksdagen beslutade 2009 om möjlighet för ytterligare skolgång för vissa av specialskolans elever (prop. 2008/09:112, bet. 2008/09:UbU16, rskr. 2008/09:219). Även denna reform beräknas leda till ett ökat elevantal i specialskolan. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen därför att anslaget ökas med 22 174 000 kronor.

Specialpedagogiska skolmyndigheten deltar för Sveriges räkning i samarbetet inom European Agency for Development in Special Needs Education. Skolverket har hittills ersatt Special-

pedagogiska skolmyndigheten för kostnader för deltagandet. Regeringen anser att deltagande i samarbetet bör belasta Specialpedagogiska skolmyndighetens anslag. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 1 500 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 700 729 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:3 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	659 311	659 311	659 311
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	21 614	28 382	32 279
Beslut	23 674	23 909	24 045
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³	-3 870	-1 692	-346
Förslag/beräknat anslag	700 729	709 910	715 289

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FIU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor under 2011–2012.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten behöver kunna lämna förhandsbesked till förlag på den kommersiella marknaden. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 9.1.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–
Ingående åtaganden	6 429	6 033	8 469	11 069	
Nya åtaganden	6 033	8 625	11 000		
Infriade åtaganden	-6 429	-6 189	-8 400	- 9 625	-1 444
Utestående åtaganden	6 033	8 469	11 069		
Erhållet/förslaget bemyndigande	11 500	13 000	12 000		

9.1.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 9.1.4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

2008	Utfall	26 479	Anslags- sparande	1 128
2009	Anslag	34 637 ¹	Utgifts- prognos	35 033
2010	Förslag	26 553		
2011	Beräknat	27 628 ²		
2012	Beräknat	27 801 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 27 082 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 27 082 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen. Utbildningen bedrivs vid sameskolor samt i integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola.

Sameskolstyrelsen är styrelse för sameskolorna och därtill hörande verksamhet såsom integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola. Sameskolstyrelsen ska främja och utveckla samisk undervisning och bör bistå vid uppsökande verksamhet bland samer samt informera om sameskolan och samisk undervisning i det offentliga skolväsendet.

Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskoleklass och förskole- och fritidshemsverksamhet för samiska barn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.1.4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	24 299	52 384	-28 085
Prognos 2009	0	23 702	52 221	-28 519
Budget 2010	0	23 654	50 854	-27 200

De intäkter som Sameskolstyrelsen får disponera avser främst ersättning från kommuner för samisk förskola, förskoleklass och fritidshem som Sameskolstyrelsen bedriver enligt avtal samt ersättning för elever i sameskolan.

Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. De kostnader som inte finansieras av avgifter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Det finns numera fem sameskolor med totalt 168 elever i förskoleklass och årskurserna 1–6.

En större enhetlighet bör eftersträvas i kommunernas avgifter till Sameskolstyrelsen för en plats i samisk förskoleklass och fritidshem. Beredning pågår inom Regeringskansliet.

I samband med avvecklingen av skolan i Lannavaara har det uppstått kostnader för att lösa fleråriga hyreskontrakt som överstiger tillgängliga medel. I tilläggsbudgetproposition till denna proposition föreslås därför att anslaget ökas med 8 000 000 kronor. Med anledning av detta föreslås att anslaget minskas med 500 000 kronor 2010 och beräknas minskas med 500 000 kronor under 2011–2013 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2009 års ekonomiska vårproposition (prop. 2008/09:100).

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 26 553 000 kronor för budgetåret 2010.

utredningar på skolområdet samt för bidrag till vissa organisationer.

Tabell 9.1:4 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	26 637	26 637	26 637
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	956	1 512	1 689
Beslut	-500	-510	-513
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³	-540	-11	-11
Förslag/beräknat anslag	26 553	27 628	27 801

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.1.5 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Tabell 9.1:5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Tusental kronor

År	Utfall	2009	2010	2011	2012
2008	Utfall	474 499			
			Anslags-sparande		99 551
2009	Anslag	801 989 ¹	Utgifts-prognos		854 945
2010	Förslag	906 499			
2011	Beräknat	779 050 ²			
2012	Beräknat	329 828 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 618 536 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 238 843 tkr i 2010 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att främja utveckling av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, skola och vuxenutbildning. Anslaget finansierar främst insatser för att stödja och stimulera kommunernas verksamhetsutveckling inom dessa områden samt annat centralt initierat utvecklingsarbete inom utbildningssystemet. Stödet avser verksamheter med såväl kommunal som annan huvudman. Anslaget används även för administration, uppföljning och utvärdering av särskilda uppdrag och satsningar, för vissa

Regeringens överväganden

Medel på anslaget ska bl.a. användas till statlig rektorsutbildning, försöksverksamhet med lärlingsutbildning och handledarutbildning kopplat till lärlingsutbildningen, insatser inom matematik, naturvetenskap och teknik samt Sveriges deltagande i internationella studier.

Ett flertal reformer har de senaste åren initierats inom förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. En förutsättning för att reformerna ska få genomslag är att de är väl förankrade hos huvudmän, rektorer och förskolechefer samt lärare och förskollärare. För att finansiera genomförandeinsatser avseende förtydligande av målen i förskolans läroplan, nya ämnesplaner i gymnasieskolan, nya kursplaner och kunskapskrav i grundskolan och motsvarande skolformer samt en ny betygsskala inom det offentliga skolväsendet ökas anslaget med 97 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslag 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* minskas med samma belopp.

För att finansiera ytterligare satsningar för att stärka lärarkyrans status och utbildningens kvalitet höjs anslaget med 500 000 kronor. Finansiering sker genom att anslag 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* minskas med samma belopp.

Anslaget minskas med 22 174 000 kronor för att finansiera ökade kostnader för specialskolorna samt med 1 500 000 kronor för att finansiera Sveriges deltagande i European Agency for Development in Special Needs Education. Dessa medel tillförs i stället anslag 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten*. För att delfinansiera satsningen Institutet Dans i skolan, anslag 2:19 *Luleå tekniska universitet grundutbildning*, minskas anslag 1:5 med ytterligare 700 000 kronor. För att delfinansiera forskningsprogram om det civila samhället, anslag 13:6 *Insatser för den ideella sektorn*, utgiftsområde 17, minskas anslag 1:5 med 90 000 kronor. Slutligen minskas anslag 1:5 med 7 000 000 kronor för ersättning till kommunerna i samband med införandet av en befattningsutbildning för rektorer. Dessa medel tillförs i stället anslag 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning*, utgiftsområde 25.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 906 499 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:5 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2010¹	845 463	845 463	845 463
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	13 105	43 555	61 335
Beslut	47 931	-109 968	-576 970
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	906 499	779 050	329 828

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Tabell 9.1:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–
Ingående åtaganden	0	15 800	100 300	125 000	
Nya åtaganden		95 000	125 000		
Infriade åtaganden		-10 500	-100 300	-125 000	
Utestående åtaganden	15 800	100 300	125 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	253 000	140 000	125 000		

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kronor under 2011–2012.

Skälen för regeringens förslag: Statens skolverk behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

9.1.6 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet

Tabell 9.1:6 Anslagsutveckling för särskilda insatser inom utbildningsområdet

Tusental kronor				
2008	Utfall	311 269	Anslags- sparande	335
2009	Anslag	487 197 ¹	Utgifts- prognos	476 378
2010	Förslag	492 257		
2011	Beräknat	512 876 ²		
2012	Beräknat	523 134 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 492 257 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 492 257 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används huvudsakligen för att finansiera särskilda insatser på skolområdet och särskilt utbildningsstöd. Särskilda insatser på skolområdet omfattar bl.a. undervisning som anordnas på sjukhus samt insatser för elever med funktionshinder eller andra särskilda behov i grundskola och gymnasieskola och elever i särskola med flera funktionshinder.

Särskilt utbildningsstöd får lämnas till svårt rörelsehindrade personer som studerar vid universitet, högskola eller folkhögskola. Statligt bidrag får även lämnas för sådant stöd som erbjuds personer med andra funktionshinder som studerar vid folkhögskola och till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som studerar vid universitet och högskola.

Anslaget används även för bidrag till speciellt anpassad gymnasieutbildning för svårt rörelsehindrade elever från hela landet, viss statlig ersättning avseende gymnasial utbildning i Örebro för döva och hörselskadade elever samt bidrag till kostnader för viss riksrekryterande utbildning för elever med utvecklingsstörning.

Regeringens överväganden

De särskilda insatserna inom utbildningsområdet bedöms även fortsättningsvis behövas i motsvarande omfattning som 2009.

Riksgymnasieverksamheten i Örebro kommun för döva och hörselskadade elever omfattade 449 elever hösten 2008.

För elever med svåra rörelsehinder anordnas Rh-anpassad gymnasieutbildning enligt 5 kap. 7 § skollagen (1985:1100) i Stockholms

stad samt i Kristianstads, Göteborgs och Umeå kommuner. Läsåret 2008/09 omfattade verksamheten 170 elever.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 492 257 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:6 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor			
	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	487 197	487 197	487 197
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 060	25 679	35 937
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	492 257	512 876	523 134

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom utbildningsområdet* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kronor under 2011.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om det särskilda utbildningsstödet till folkhögskolor, universitet, högskolor och till Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 9.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–
Ingående åtaganden	33 414	83 000	83 000	83 000	
Nya åtaganden	83 000	83 000	83 000		
Infriade åtaganden	-33 414	-83 000	-83 000	-83 000	
Utestående åtaganden	83 000	83 000	83 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande		83 000	83 000		

9.1.7 1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Tabell 9.1:7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2008	Utfall	3 658 258	1 660
2009	Anslag	3 660 000 ¹	3 660 000
2010	Förslag	3 660 000	
2011	Beräknat	3 660 000	
2012	Beräknat	3 660 000	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget ändamål är att finansiera statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt det statsbidrag för kvalitets-säkrande åtgärder som ska lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa. Under anslaget bekostas även Statens skolverks administration av rekvisitioner från kommunerna samt uppföljning av reformens olika delar.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att alla kommuner kommer att tillämpa systemet med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 3 660 000 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:7 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	3 660 000	3 660 000	3 660 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 660 000	3 660 000	3 660 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Tabell 9.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2008	Utfall	113 929	35 269
2009	Anslag	148 214 ¹	115 489
2010	Förslag	152 112	
2011	Beräknat	157 397 ²	
2012	Beräknat	160 545 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 152 112 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 152 112 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används huvudsakligen för:

- särskilt verksamhetsstöd till vissa rikskryterande gymnasiala utbildningar och förberedande dansutbildningar i Stockholm, Göteborg, Malmö och Piteå,

- bidrag till kostnader för Sveriges anslutning till examensorganisationen International Baccalaureate Organisation (IBO) i Genève,
- statsbidrag för IB-utbildning till Göteborgs kommun, Stockholms stad och Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket,
- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå,
- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieutbildning,
- statsbidrag till riksinternatskolor,
- statsbidrag till kostnader för utlandssvenska elevers skolgång i Sverige, och
- statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige.

Regeringens överväganden

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på anslaget är antalet elever i de olika verksamheterna.

Utgifterna för ersättning till skolhuvudmän för elever från annat nordiskt land som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasial nivå har ökat under 2000-talet. Ersättningen avser det överskjutande antalet elever som huvudmännen tagit emot i förhållande till det antal elever som genomgått utbildning i annat nordiskt land. Höstterminen 2008 lämnades bidrag för 315 nordiska elever och vårterminen 2009 var motsvarande antal 299.

Fr. o. m. den 1 juli 2007 lämnas statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige enligt förordningen (2007:81) om utbildning och statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige. För läsåret 2008/09 utbetalades sammanlagt 24 miljoner kronor för 351 elever under höstterminen och 338 elever under vårterminen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 152 112 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:8 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	148 214	148 214	148 214
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 898	9 183	12 331
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	152 112	157 397	160 545

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 9.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	88 957		6 519
2009	Anslag	94 677 ¹	Utgifts-prognos	86 524
2010	Förslag	97 163		
2011	Beräknat	99 786 ²		
2012	Beräknat	101 782 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 97 163 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 97 163 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Statsbidrag lämnas till:

- huvudmannen för en svensk utlandsskola,
- distansundervisning,
- kompletterande svensk undervisning och
- undervisning vid utländsk skola (internationell skola).

Bestämmelserna syftar till att ge utlandssvenska barn och ungdomar utbildning som motsvarar förskoleklassen, grundskolan och så långt det är möjligt gymnasieskolan eller undervisning i svenska och om Sverige, om de går i en utländsk skola. För att bidrag ska ges för en elev måste en av vårdnadshavarna vistas i utlandet på grund av verksamhet som bedöms väsentlig för det svenska samhället.

Anslaget används även för lönekostnader m.m. som tillkommer nationellt anställda lärare m.fl.

vid Europaskolorna samt utvecklingsinsatser kopplade till svensk undervisning i utlandet.

Regeringens överväganden

Det fanns 24 svenska utlandsskolor med statsbidrag läsåret 2008/09 som bedrev undervisning på grundskolenivå och vid 19 av dessa fanns även elever i förskoleklass och vid sex av dessa bedrevs undervisning på gymnasienivå. Totalt deltog 1 427 elever i utbildning vid svenska utlandsskolor. Året innan var motsvarande elevantal 1 385 elever. Genomsnittskostnaden för en elev var 92 300 kronor att jämföra med genomsnittskostnaden på 87 000 kronor läsåret 2007/08.

För att delfinansiera forskningsprogram om det civila samhället, anslag 13.6 *Insatser för den ideella sektorn*, utgiftsområde 17, minskas anslaget med 4 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 97 163 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:9 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	94 677	94 677	94 677
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 490	5 113	7 109
Beslut	-4	-4	-4
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	97 163	99 786	101 782

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 9.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

2008	Utfall	457 816	Anslags-sparande	239 353
2009	Anslag	1 247 087 ¹	Utgifts-prognos	833 576
2010	Förslag	1 263 500		
2011	Beräknat	1 026 100		
2012	Beräknat	0		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera insatser för att stärka lärares och förskolepersonals möjlighet till fortbildning. Medlen ska användas till sådan fortbildning som genomförs på uppdrag av Statens skolverk i enlighet med regeringens uppdrag till myndigheten (dnr U2007/3168/S, U2007/6066/G, 2007/6310/G, U2007/7558/SV och U2009/2216/S). Medlen ska även användas till statsbidrag enligt förordningen (2007:222) om statsbidrag för fortbildning av lärare och förordningen (2009:280) om statsbidrag för fortbildning av personal inom förskolan. Under anslaget bekostas även kostnader för arbete med administration och uppföljning av fortbildningsinsatserna.

Regeringens överväganden

År 2007 tog regeringen initiativ till Lärarlyftet, en stor satsning på kvalificerad lärarfortbildning. Syftet var att stärka lärares kompetens för att därigenom öka elevernas måluppfyllelse. Fokus har legat på att stärka lärares ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kompetens, men också på annan relevant fortbildning som främjar elevernas måluppfyllelse.

Satsningen har utvecklats positivt och de uppföljningar som har genomförts visar att Lärarlyftet bidrar till lärarnas kunskapsutveckling och förbättrar undervisningen. Satsningen fortsätter under 2010. Regeringen föreslår därför att 1 063 500 000 kronor anvisas för 2010. Av dessa medel utgör 150 000 000 kronor oförbrukade medel från satsningens första år. Regeringen avser att se över regelverket för fortbildningssatsningen.

Över 7 000 lärare är i dag anställda utan tidsbegränsning, trots att de saknar lärarexamen. Regeringen avser att, med start hösten 2010, genomföra en utbildningsinsats för att dessa lärare ska nå behörighet. Regeringen avser vidare att se över reglerna för att få delta i denna utbildning så att fler kan ges möjlighet att bli behöriga. För att fortbildningssatsningen även ska komma dessa lärare till del minskas anslaget med 6 000 000 kronor. Dessa medel tillförs i stället anslag 2:54 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Ett flertal reformer har de senaste åren initierats inom förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Genomförande är en viktig del av lärares kompetensutveckling, där staten ska bidra. För att finansiera genomförandeinsatser avseende förtydligande av målen i förskolans läroplan, nya ämnesplaner i gymnasieskolan, nya kursplaner och kunskapskrav i grundskolan och motsvarande skolformer samt en ny betygsskala minskas anslaget med 97 000 000 kronor. Dessa medel tillförs i stället anslag 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.*

För att finansiera ytterligare satsningar för att stärka läraryrkets status och utbildningens kvalitet minskas anslaget med 500 000 kronor. Dessa medel tillförs i stället anslag 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.*

Ett förstärkt pedagogiskt uppdrag i förskolan kräver en förstärkt pedagogisk kompetens hos förskolans personal. En satsning på fortbildning för förskolepersonal inleddes 2009 och pågår t.o.m. 2011 och omfattar 200 000 000 kronor per år. Syftet är att utveckla barnskötarens och förskolelärares kunskaper för att kunna stärka och fördjupa den pedagogiska kompetensen. På detta

sätt kan måluppfyllelsen öka och likvärdigheten stärkas i förskolan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 263 500 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:10 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 247 087	1 247 087	1 247 087
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	16 413	-220 987	-1 247 087
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 263 500	1 026 100	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kronor under 2011.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket skriver fleråriga avtal med lärosätena om uppdragsutbildning samt lämnar förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 9.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–
Ingående åtaganden	647 513	303 729	1 100 000	600 000	
Nya åtaganden	124 481	1 100 000	400 000		
Infriade åtaganden	-468 265	-303 729	-900 000	-600 000	
Utestående åtaganden	303 729	1 100 000	600 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 200 000	1 310 000	600 000		

9.1.11 1:11 Förstärkning av basfärdigheter

Tabell 9.1.11 Anslagsutveckling för Förstärkning av basfärdigheter

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	142 725		7 275
2009	Anslag	250 000 ¹	Utgifts-prognos	236 935
2010	Förslag	500 022		
2011	Beräknat	0 ²		
2012	Beräknat	0 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 0 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 0 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används till att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Fördelningen av medel till huvudmännen styrs av elevantalet i årskurs 1–3 samt andelen elever som inte når behörighet i något av ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 9. Under anslaget bekostas även Statens skolverks kostnader för arbete med administration, information och uppföljning med anledning av bidraget.

Regeringens överväganden

För att stimulera och stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna infördes ett nytt statsbidrag den 1 oktober 2008. Skolverket ska administrera och fördela bidraget efter närmare reglering i förordning.

Regeringen bedömer att det även fortsättningsvis finns ett stort behov av att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheter. Anslaget höjs därför med ytterligare 250 000 000 kronor 2010.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 500 022 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1.11 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	250 000	250 000	250 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	22	9 872	15 070
Beslut	250 000	-259 872	-265 069
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	500 022	0	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.12 1:12 Bidrag till vissa studier

Tabell 9.1.12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	14 089		1 627
2009	Anslag	15 525 ¹	Utgifts-prognos	15 150
2010	Förslag	15 525		
2011	Beräknat	15 525		
2012	Beräknat	15 525		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för statsbidrag som lämnas för studier om funktionshinder, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionshinder och studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux). Bidrag betalas i enlighet med förordningen (2007:1345) om statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder. Bidraget administreras fr.o.m. den 1 juli 2008 av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Bidraget kan lämnas dels med ett belopp per dag eller timme som är lika för alla bidragsmottagare, dels som ersättning för resor, kost och logi för den enskilde i anslutning till utbildningen. Utnyttjandet av anslaget är främst beroende av efterfrågan.

Regeringens överväganden

Som ett led i regeringens strävan att uppnå ett samordnat och sammanhållet studiestödssystem

avskaffades systemet med bidrag vid korttidsstudier fr.o.m. 2008. Bidrag för studier om funktionshinder, studier på grundskole- eller gymnasienivå som är särskilt anpassade för personer med funktionshinder och studier inom särvtv, liksom bidrag för studier i mindre omfattning i alfabetisering i samiska, kan dock fortfarande lämnas.

I enlighet med vad riksdagen har beslutat (prop. 2007/08:100, bet. 2007/08:KU24, rskr. 2007/08:265) har ändamål och verksamheter avseende utgifter för bidrag enligt förordningen om statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder förts över till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Under 2008 har stödet lämnats till knappt 7 900 deltagare, varav 55 procent kvinnor och 45 procent män. Motsvarande antal 2007 var drygt 7 700 personer, varav 57 procent kvinnor och 43 procent män.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 15 525 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:12 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	15 525	15 525	15 525
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 525	15 525	15 525

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.13 1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 9.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

2008	Utfall		Anslags-sparande	0
2009	Anslag	68 470 ¹	Utgifts-prognos	66 817
2010	Förslag	103 953		
2011	Beräknat	104 939 ²		
2012	Beräknat	103 450 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 104 047 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 102 048 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningskostnader, inklusive för att främja validering.

Regeringens överväganden

Myndigheten inrättades den 1 juli 2009. Anslagsnivå 2009 motsvarade kostnader för det andra kalenderhalvåret inklusive initialkostnader. Regeringen föreslår att anslaget förstärks med nära 28 miljoner kronor 2010 för att täcka helårskostnader. Vidare föreslås att anslaget ökas med 2 miljoner kronor under 2010 och beräknas öka med drygt 2 miljoner kronor under 2011 för att täcka ökande utgifter med anledning av satsningen på ytterligare yrkeshögskoleplatser.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 103 953 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:13 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	71 470	71 470	71 470
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 637	3 272	3 656
Beslut	2 000	2 017	0
Överföring till/från andra anslag	27 846	28 180	28 324
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	103 953	104 939	103 450

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.14 1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tabell 9.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2008	Utfall	445	372
2009	Anslag	8 334 ¹	8 157
2010	Förslag	7 624	
2011	Beräknat	8 600 ²	
2012	Beräknat	8 771 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 361 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 361 tkr i 2010 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att finansiera utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningsområdet.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 710 000 kronor jämfört med 2009. Anledningen till den föreslagna minskningen är huvudsakligen att det under 2010 införs nya programdelar inom EU:s program för livslångt lärande och att utvecklingsinsatser 2010 föreslås finansieras från ramanslag 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 7 624 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:14 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	8 334	8 334	8 334
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	40	279	451
Beslut	5 111	5 257	5 362
Överföring till/från andra anslag	-5 861	-5 270	-5 375
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	7 624	8 600	8 771

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.15 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 9.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2008	Utfall	431 450	14 107
2009	Anslag	821 720 ¹	807 954
2010	Förslag	2 841 928	
2011	Beräknat	2 959 079 ²	
2012	Beräknat	1 811 421 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 877 437 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 726 906 tkr i 2010 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att finansiera:

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildningar,
- statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning,
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning,
- statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken,

- statsbidrag för viss påbyggnadsutbildning,
- statsbidrag för kompletterande utbildningar,
- validering av utländsk yrkeskompetens,
- statsbidrag för viss kommunal vuxenutbildning,
- särskilt verksamhetsstöd för idrottens studie, bildnings- och utbildningsverksamhet,
- särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet, och
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd.

Underskottet som uppkommer under 2009 på anslaget 1:17 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning*, som upphör fr.o.m. 2010, får täckas från detta anslag.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 000 kronor under 2011 och högst 900 000 000 kronor under 2012–2015.

Tabell 9.1:15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–2015
Ingående åtaganden	0	0	2 249 600 ¹	2 900 000	900 000
Nya åtaganden	0	600 000	2 150 400		
Infriade åtaganden	0	0	-1 500 000	-2 000 000	-900 000
Utestående åtaganden	0	600 000	2 900 000	900 000	0
Erhållet/föreslaget bemyndigande	0	600 000	2 900 000		

¹ Inklusive utestående åtaganden på 1 649 600 000 kronor från anslaget 1:17 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* som inte längre är uppfört på statsbudgeten.

Regeringens överväganden

Det statliga stödet för vuxenutbildning hanteras av främst två myndigheter, Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan. Skolverket hanterar statsbidrag för viss kommunal vuxenutbildning och utbetalar verksamhetsstöd för idrottens studie, bildnings- och utbildningsverksamhet, för främjandet av samisk utbildningsverksamhet och för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd. Övriga stöd som finansieras från detta anslag hanteras av Myndigheten för yrkeshögskolan. Statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning, lärlingsutbildning för vuxna för vissa hantverksyrken och för viss påbyggnadsutbildning kommer att finnas kvar under en övergångsperiod. Motsvarande utbildningsbehov ska tillgodoses inom yrkeshögskolan. Behovet av anslag för dessa stöd kommer att minska successivt under perioden 2010–2013 samtidigt som yrkeshögskolan utvecklas i motsvarande takt.

Som en följd av beslutade reformer med anledning av budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 16, bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131), propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183) och 2009 års proposition om vårtilläggsbudget (prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, rskr. 2008/09:311) föreslås att anslaget ökar med nästan 450 miljoner kronor 2010 och med beräknas öka med nästan 420 miljoner kronor 2011.

Anslaget föreslås öka ytterligare med 500 miljoner kronor 2010 och beräknas öka med 500 miljoner kronor 2011 med anledning av satsningen på ytterligare platser på gymnasial yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen. Vidare föreslås att anslaget ökas med 94,4 miljoner kronor 2010 och beräknas öka med nästan 190 miljoner kronor 2011 för att öka tillgången på yrkeshögskoleplatser (se avsnitt 4.4).

För att underlätta övergången från de tidigare bidragssystemen till ett nytt system föreslås att även bidrag för kvalificerad yrkesutbildning finansieras från detta anslag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 841 928 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.1:15 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	608 708	608 708	608 708
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	16 009	33 734	46 583
Beslut	1 034 556	1 100 993	-100 605
Överföring till/från andra anslag	1 184 919	1 248 220	1 314 090
Övrigt	-2 264	-32 576	-57 354
Förslag/beräknat anslag	2 841 928	2 959 079	1 811 421

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2 Anslag för universitet och högskolor

9.2.1 2:1 Högskoleverket

Tabell 9.2:1 Anslagsutveckling för Högskoleverket

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	167 792		2 912
2009	Anslag	172 349 ¹	Utgifts-prognos	170 293
2010	Förslag	177 045		
2011	Beräknat	178 679 ²		
2012	Beräknat	179 687 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 177 484 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 177 574 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Högskoleverkets förvaltningskostnader, inklusive utvärdering och tillsyn av högskolans verksamhet, statistik om verksamheten vid universitet och högskolor samt bedömning av utländska eftergymnasiala utbildningsmeriter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Högskoleverket avser högskoleprovet som delvis finansieras genom att en del av den avgift som deltagarna i högskoleprovet får betala används för att täcka kostnaderna för verksamheten vid verket.

Tabell 9.2.1 Offentligrättslig verksamhet Högskoleverket

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	12 698	14 671	- 1 973
Prognos 2009	0	14 575	15 705	- 1 130
Budget 2010	0	16 818	17 968	- 1 150

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Högskoleverket ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 177 045 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.2.1 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	172 349	172 349	172 349
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 539	6 737	7 656
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³	-843	-407	-318
Förslag/beräknat anslag	177 045	178 679	179 687

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.2 2:2 Verket för högskoleservice

Tabell 9.2.2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice

Tusental kronor

År	Utfall	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2008	Utfall	17 151		-49
2009	Anslag	19 371 ¹		18 748
2010	Förslag	19 757		
2011	Beräknat	19 821 ²		
2012	Beräknat	19 918 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition

² Motsvarar 19 757 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 19 757 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för utgifter för antagningsverksamheten och bedömningar av utländska gymnasiebetyg vid Verket för högskoleservice.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten upphandling är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader (full kostnadstäckning). För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgiften. Utgifter som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten med anledning av driften av studiedokumentationssystemet Ladok är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 9.2.1 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	16	0	0
Prognos 2009	0	15	0	0
Budget 2010	0	15	0	0

Tabell 9.2.2 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	201 268	191 495	9 773
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	218 379	228 000	-9 621
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	235 903	240 153	-4 250
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Verket för högskoleservice ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 19 757 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.2.2 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	19 371	19 371	19 371
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	386	450	547
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	19 757	19 821	19 918

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.3 2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Anslags- sparande	Resultat
2008	Utfall	1 178 802		171 036
2009	Anslag	1 272 466 ¹	Utgifts- prognos	1 256 812
2010	Förslag	1 398 045		
2011	Beräknat	1 401 489 ²		
2012	Beräknat	1 333 769 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 390 286 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 315 432 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	634	732	- 98
Prognos 2009	0	600	680	- 80
Budget 2010	0	620	700	- 80

Tabell 9.2.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	237 246	245 706	- 8 460
(varav tjänsteexport)	41 645	41 645	0
Prognos 2009	245 000	246 000	- 1 000
(varav tjänsteexport)	40 000	40 000	0
Budget 2010	246 500	248 500	- 2 000
(varav tjänsteexport)	41 500	41 500	0

Regeringens överväganden

Uppsala universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 171 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 82 866 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås vidare ökas med 1 043 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Med anledning av budgetpropositionen för 2009 ökade läkarutbildningen med ytterligare 13 helårsstudenter årligen. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Som en konsekvens av utbyggnaden 2009 föreslås att anslaget minskas med 881 000 kronor för att kompensera landstingen. Vidare får universitetet inom sina ramar utöka läkarutbildningen med ytterligare 15 helårsstudenter fr.o.m. 2010.

Anslaget föreslås minskas permanent med 4 050 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 7 950 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.3 Resursfördelning för grundutbildningen*Tusental kronor*

Takbelopp	1 385 713
<i>Särskilda åtaganden</i>	
– nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 772
– internationell lärarfortbildning	8 290
– sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 270
Summa	1 398 045

Tabell 9.2.3 Härledning av anslagsnivån 2010–2012*Tusental kronor*

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 276 516	1 276 516	1 276 516
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	42 551	53 181	60 939
Beslut	78 978	71 792	-3 686
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 398 045	1 401 489	1 333 769

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.4 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet*Tusental kronor*

2008	Utfall	1 372 078	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	1 397 506 ¹	Utgifts-prognos	1 397 506
2010	Förslag	1 650 212		
2011	Beräknat	1 705 710 ²		
2012	Beräknat	1 784 562 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 692 075 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 760 027 tkr i 2010 års prisnivå

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelning av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 104 529 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 41 496 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till

universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås öka med 697 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 59 400 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Uppsala universitet, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- Cancer med 5 600 000 kronor tillsammans med Umeå universitet (40 procent), Stockholms universitet (5 procent) och Kungl. Tekniska högskolan (5 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 600 000 kronor och för 2012 med ytterligare 9 400 000 kronor.
- Energi med 14 800 000 kronor tillsammans med Kungl. Tekniska högskolan (48 procent), Sveriges lantbruksuniversitet (10 procent) och Lunds universitet (6 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 16 800 000 kronor och för 2012 med ytterligare 20 400 000 kronor.
- E-vetenskap med 10 000 000 kronor tillsammans med Lunds universitet (35 procent) och Umeå universitet (20 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 12 000 000 kronor.
- Molekylär biovetenskap med 15 000 000 kronor. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 11 400 000 kronor och för 2012 med ytterligare 17 100 000 kronor.
- Politiskt viktiga geografiska regioner med 6 000 000 kronor. För 2012 beräknas anslaget öka med ytterligare 2 000 000 kronor.
- Säkerhet och krisberedskap med 3 000 000 kronor tillsammans med Karlstads universitet (17,8 procent) och Försvarshögskolan (17,8 procent). För 2011 beräknas anslaget beräknas öka med ytterligare 5 400 000 kronor och för 2012 med ytterligare 3 000 000 kronor.
- Vårdforskning med 5 000 000 kronor. För 2012 beräknas anslaget öka med ytterligare 5 000 000.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:4 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 624 749
Nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor	25 463
Summa	1 650 212

Tabell 9.2:4 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 397 506	1 397 506	1 397 506
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	46 584	58 221	66 715
Beslut	206 122	249 983	320 342
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 650 212	1 705 710	1 784 562

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.5 2:5 Lunds universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2008	1 588 590	152 591	
2009	Anslag	1 689 472 ¹	1 661 397
2010	Förslag	1 762 940	
2011	Beräknat	1 767 259 ²	
2012	Beräknat	1 767 718 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 753 131 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 743 414 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	1 512	1 916	- 404
Prognos 2009	0	1 900	1 900	0
Budget 2010	0	2 000	2 000	0

Tabell 9.2:5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	209 231	221 964	- 12 733
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	245 000	251 000	- 6 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	240 000	240 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Lunds universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 152,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 17 769 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås vidare ökas med 1 043 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Med anledning av budgetpropositionen för 2009 har läkarutbildningen utökats med ytterligare 28 helårsstudenter årligen. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Som en konsekvens av utbyggnaden 2009 föreslås att anslaget minskas med 1 897 000 kronor för att kompensera landstingen.

Anslaget föreslås minskas permanent med 7 109 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 9 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:5 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 735 966
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- nationellt resurscentrum i fysik	1 283
- trafikflygarutbildning	22 896
- omhändertagande av arkeologiska fynd	2 795
Summa	1 762 940

Tabell 9.2:5 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 696 581	1 696 581	1 696 581
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	56 553	70 681	80 992
Beslut	9 806	-3	-9 855
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 762 940	1 767 259	1 767 718

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.6 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

2008	Utfall	1 368 013	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	1 513 365 ¹	Utgifts-prognos	1 513 365
2010	Förslag	1 694 820		
2011	Beräknat	1 738 278 ²		
2012	Beräknat	1 826 919 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 724 382 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 801 803 tkr i 2010 års prisnivå

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 113 403 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 46 335 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås öka med 20 071 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 75 200 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Lunds universitet, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- Cancer med 4 800 000 kronor tillsammans med Göteborgs universitet (30 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 3 900 000 kronor och för 2012 med ytterligare 8 100 000 kronor.
- Diabetes med 8 000 000 kronor tillsammans med Uppsala universitet

(30 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 6 500 000 kronor och för 2012 med ytterligare 13 500 000 kronor.

- Effekter på naturresurser, ekosystemtjänster och biologisk mångfald med 12 000 000 kronor tillsammans med Göteborgs universitet (22 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 8 000 000 kronor.
- Epidemiologi med 6 000 000 kronor tillsammans med Uppsala universitet (40 procent). För 2012 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor.
- Klimatmodeller med 2 900 000 kronor tillsammans med Göteborgs universitet (20 procent), Linnéuniversitetet (genom Högskolan i Kalmar, 5 procent), Chalmers tekniska högskola (5 procent) och Kungl. Tekniska högskolan (5 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 2 900 000 kronor och för 2012 med ytterligare 2 900 000 kronor.
- Nanovetenskap och nanoteknik med 11 500 000 kronor. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 2 500 000 kronor och för 2012 med ytterligare 13 000 000 kronor.
- Neurovetenskap, inklusive hjärnans och nervsystemets sjukdomar, med 10 000 000 kronor tillsammans med Göteborgs universitet (3 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 6 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 12 000 000 kronor.
- Politiskt viktiga geografiska regioner med 9 000 000 kronor. För 2012 beräknas anslaget öka med ytterligare 3 000 000 kronor.
- Stamceller och regenerativ medicin med 11 000 000 kronor tillsammans med Uppsala universitet (20 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 14 000 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.6 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 694 820
Summa	1 694 820

Tabell 9.2.6 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 513 365	1 513 365	1 513 365
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	50 446	63 048	72 245
Beslut	131 009	161 865	241 309
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 694 820	1 738 278	1 826 919

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.7 2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2008	Utfall	1 631 859	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	1 678 871 ¹	Utgifts-prognos	1 678 871
2010	Förslag	1 764 834		
2011	Beräknat	1 781 054 ²		
2012	Beräknat	1 775 133 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 766 815 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 750 727 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	1 431	1 608	1 913	- 305
Prognos 2009	1 600	1 800	1 875	- 75
Budget 2010	1 600	1 800	1 875	- 75

Tabell 9.2.7 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	269 062	277 567	- 8 505
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	271 500	271 000	500
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	275 000	275 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Göteborgs universitet har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 43,8 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 22 630 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås vidare ökas med 1 043 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Med anledning av budgetpropositionen för 2009 ökade läkarutbildningen med ytterligare 13 helårsstudenter årligen. Det föreslås därför att anslaget ökas med 1 641 000 kronor. Vidare föreslås anslaget öka med 1 368 000 kronor med anledning av den utbyggnad av tandläkar-

utbildningen som det gjordes en bedömning om i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås öka permanent med 12 752 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183). Vidare föreslås att anslaget ökas med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärutbildning som presenterades i budgetpropositionen för 2009.

För 2011 beräknas anslaget öka med 579 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärutbildning.

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 2 600 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:7 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 761 128
<i>Särskilt åtagande</i>	
- nationellt resurscentrum i matematik	3 706
Summa	1 764 834

Tabell 9.2:7 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 666 119	1 666 119	1 666 119
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	55 538	69 413	79 538
Beslut	39 434	41 170	25 098
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 764 834	1 781 054	1 775 133

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:8 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

2008	Utfall	1 108 767	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	1 140 014 ¹	Utgifts-prognos	1 140 014
2010	Förslag	1 285 310		
2011	Beräknat	1 305 668 ²		
2012	Beräknat	1 313 285 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 295 230 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 295 230 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

I budgetpropositionen för 1997 föreslog regeringen att ett sekretariat för genusforskning skulle inrättas och att medel skulle tillföras Göteborgs universitet för ändamålet. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 1996/97:UbU1, rskr. 1996/97:100). I propositionen gjordes vidare bedömningen att sekretariatet borde förläggas till Göteborgs universitet och ges ställning som en självständig inrättning. Sekretariatet för genusforskning finns som en särskild inrättning vid Göteborgs universitet. Sekretariatet ska enligt förordningen (1997:61) om ett sekretariat för genusforskning, med ett rikstäckande perspektiv främja genusforskning i vid bemärkelse och verka för att betydelsen av ett genusperspektiv uppmärksammas i all forskning. I en skrivelse till regeringen (U2009/5188/UH) har Göteborgs universitet påtalat att den organisatoriska konstruktionen av sekretariatet försvårar för universitetets ledning att integrera och styra verksamheten. Universitetet understryker dock att den verksamhet som bedrivs vid sekretariatet är angelägen och av hög kvalitet och anhåller om att förordningen (1997:61) om ett sekretariat för genusforskning upphör samt att sekretariatets uppgifter kvarstår som ett särskilt uppdrag till Göteborgs universitet.

Regeringens bedömning

Regeringen delar uppfattningen att det är angeläget att sekretariatet finns kvar och att den verksamhet som sekretariatet bedriver även i framtiden fortgår. Regeringen ser dock inte något behov av föreskrifter i förordning för styrningen av verksamheten vid sekretariatet utan bedömer att detta i stället bör ske genom ett uppdrag till universitetet. Att den särskilda uppgift som sekretariatet har bör ingå som en del i universitetets verksamhet är i linje med regeringens övergripande målsättning att minska den politiska detaljstyrningen av universitetens och högskolornas verksamhet. Det innebär att ansvaret för verksamheten blir tydligare och att den omfattas av de krav som ställs på högskoleverksamhet i övrigt.

I en skrivelse till regeringen (U2009/4879/UH) har representanter för Sekretariatet för genusforskning framfört invändningar mot avsikten att upphäva förordningen om ett sekretariat för genusforskning, eftersom de befarar att sekretariatets nationella uppdrag riskerar att försvinna om verksamheten förs över till ett lärosäte. Som tidigare nämnts avser regeringen i linje med Göteborgs universitets begäran att uppdra åt Göteborgs universitet att i ett rikstäckande perspektiv främja genusforskning inom ramen för ett sekretariat för genusforskning.

Sekretariatet för genusforskning finansieras i dag via Göteborgs universitets anslag för forskning och forskarutbildning. Regeringen föreslår inte några förändringar avseende finansieringen som följd av en förändring av sekretariatets ställning som en särskild inrättning.

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 72 540 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 29 705 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och

citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 4 950 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 10 000 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Göteborgs universitet för det strategiska området Vårdforskning. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 10 000 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:8 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 274 975
Havsmiljöinstitutet	10 335
Summa	1 285 310

Tabell 9.2:8 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 140 014	1 140 014	1 140 014
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	38 001	47 494	54 422
Beslut	107 295	118 160	118 849
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 285 310	1 305 668	1 313 285

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.9 2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2008	Utfall	1 374 345		249 753
2009	Anslag	1 550 033 ¹		1 495 186
2010	Förslag	1 641 576		
2011	Beräknat	1 648 184 ²		
2012	Beräknat	1 628 793 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 635 008 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 606 401 tkr i 2010 års prisnivå

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2008	3 508	3 933	4 436	- 503
Prognos 2009	3 548	3 978	4 600	- 622
Budget 2010	3 670	4 115	4 758	- 643

Tabell 9.2.9 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2008	217 182	207 848	9 334
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	213 540	211 672	1 868
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	220 886	218 954	1 932
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Stockholms universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 2,49 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 35 750 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Vidare föreslås att anslaget ökas med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärutbildning i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås minskas permanent med 11 439 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:9, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 579 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärutbildning. Vidare beräknas anslaget för 2011 tillfälligt minska med 7 200 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Regeringen föreslår att de medel som tidigare år anvisats under en särskild anslagspost avseende universitets samarbete för att bredda och fördjupa samarbete inom lärutbildningen med Danshögskolan, Gymnastik- och idrotthögskolan, Konstfack och Kungl. Musikhögskolan i Stockholm i stället ska ingå i universitetets takbelopp. För att fortsatt ge ekonomiska förutsättningar för de samarbeten som bedrivs föreslås universitetet ges möjlighet att inom ramen av tilldelat takbelopp få avräkna ett högsta antal helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdena dans, idrott, musik och konst.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.9 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor	
Takbelopp	1 594 888
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- nationellt resurscentrum i kemi	1 277
- stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	27 841
- tolk- och översättarinstitutet	12 029
- utveckling av lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov	2 222
- särskilda uppgifter av nationellt intresse rörande svenska som andra språk och svenskundervisning för invandrare	3 319
Summa	1 641 576

Tabell 9.2.9 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor			
	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 561 472	1 561 472	1 561 472
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	52 050	65 053	74 542
Beslut	24 311	17 307	-11 598
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 641 576	1 648 184	1 628 793

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.10 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor			
2008	Utfall	1 169 604	Anslags-sparande 0
2009	Anslag	1 189 608 ¹	Utgifts-prognos 1 189 608
2010	Förslag	1 335 642	
2011	Beräknat	1 359 205 ²	
2012	Beräknat	1 379 336 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 348 340 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 360 372 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 68 332 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 28 590 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 11 270 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med 1 727 000 kronor med anledning av att Lärarhögskolan i Stockholm uppgått i Stockholms univesitet.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 19 000 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Stockholms universitet, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- Effekter på naturresurser, ekosystem-tjänster och biologisk mångfald med 8 000 000 kronor. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 4 000 000 kronor.
- Havsmiljöforskning med 4 900 000 kronor. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 2 700 000 kronor och för 2012 med ytterligare 2 100 000 kronor.
- Klimatmodeller med 6 100 000 kronor tillsammans med Kungl. Tekniska högskolan (10 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare

6 100 000 kronor och för 2012 med ytterligare 6 100 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.2.10 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 335 642
Summa	1 335 642

Tabell 9.2.10 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 189 608	1 189 608	1 189 608
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	39 655	49 561	56 791
Beslut	106 379	120 036	132 937
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 335 642	1 359 205	1 379 336

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.11 2:11 Umeå universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Utfall	1 071 063	Anslags-sparande	165 032
2008	Utfall	1 071 063	Anslags-sparande	165 032
2009	Anslag	1 147 672 ¹	Utgifts-prognos	1 065 374
2010	Förslag	1 209 598		
2011	Beräknat	1 214 166 ²		
2012	Beräknat	1 207 954 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 204 459 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 191 347 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	410	448	527	- 79
Prognos 2009	590	660	660	0
Budget 2010	495	555	555	0

Tabell 9.2.11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	247 000	240 000	7 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	250 000	255 000	- 5 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	255 000	260 000	- 5 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Umeå universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 165 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 19 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås vidare ökas med 2 608 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med 20 helårsstudenter. Med anledning av budgetpropositionen för 2009 ökade läkarutbildningen med ytterligare 17 helårsstudenter årligen. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Som en konsekvens av utbyggnaden 2009 föreslås att anslaget minskas med 1 152 000 kronor för att kompensera landstingen.

Vidare gjordes bedömningen i budgetpropositionen för 2009 att tandläkarutbildningen bör byggas ut med 15 helårsstudenter årligen, som universitetet ska finansiera inom ram. Som en konsekvens av utbyggnaden 2009 föreslås att anslaget minskas med 1 030 000 kronor för att kompensera landstingen.

Anslaget föreslås ökas med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på specialläroutbildning i budgetpropositionen för 2009.

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 6 100 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vidare beräknas anslaget för 2011 öka med ytterligare 579 000 kronor till följd av regeringens satsning på specialläroutbildning.

Ett tiotal lärosäten har i dag utbildningar som finansieras med ersättningsbeloppet för utbildningsområdet design. Förutom dessa har regeringen i budgetpropositionen för 2007 föreslagit, vilket riksdagen godkänt, att Kungl. Tekniska högskolan, Lunds universitet och Chalmers tekniska högskola AB vad gäller sådan utbildning som leder till arkitektexamen ges möjlighet att avräkna ett visst högsta antal av dessa studenter mot utbildningsområdet design. Umeå universitet har tillstånd att examinera arkitekter och universitetet har påbörjat utbildning som leder till arkitektexamen som kommer att vara fullt utbyggd 2014. Regeringen avser därför att öka Umeå universitets möjligheter att avräkna helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdet design med 56 helårsstudenter respektive helårsprestationer. För 2014 bör gälla att universitetet ges möjlighet att avräkna ytterligare 34 helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningsområdet design.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.11 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 189 754
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- decentraliserad utbildning	10 916
- utbildning i rymd- och miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 620
- bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 308
Summa	1 209 598

Tabell 9.2.11 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 147 672	1 147 672	1 147 672
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	38 257	47 814	54 788
Beslut	19 926	14 328	1 116
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 209 598	1 214 166	1 207 954

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.12 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	787 272		0
2009	Anslag	801 861 ¹	Utgifts-prognos	801 861
2010	Förslag	903 571		
2011	Beräknat	928 352 ²		
2012	Beräknat	954 268 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 920 931 tkr i 2010 års prinsnivå.

³ Motsvarar 941 149 tkr i 2010 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 46 135 000 kronor.

Anslaget föreslås vidare öka med ytterligare 19 192 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till

universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 10 647 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 20 300 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Umeå universitet, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- Energi med 16 200 000 kronor tillsammans med Luleå tekniska universitet (36,8 procent) och Sveriges lantbruksuniversitet (18,4 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 15 200 000 kronor och för 2012 med ytterligare 18 600 000 kronor.
- Havsmiljöforskning med 4 100 000 kronor tillsammans med Linnéuniversitetet (genom Högskolan i Kalmar, 40 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 2 300 000 kronor och för 2012 med ytterligare 1 900 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.12 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	903 571
Summa	903 571

Tabell 9.2.12 Härledning av anslagsnivån 2010 – 2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	801 861	801 861	801 861
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	26 730	33 407	38 280
Beslut	74 980	93 084	114 127
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	903 571	928 352	954 268

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.13 2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

År	Utfall	1 157 504	Anslags-sparande	126 671
2008	Utfall	1 157 504		
2009	Anslag	1 248 806 ¹	Utgifts-prognos	1 195 206
2010	Förslag	1 294 723		
2011	Beräknat	1 303 568 ²		
2012	Beräknat	1 314 020 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 293 147 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 295 955 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2008	0	654	906	- 252
Prognos 2009	0	660	660	0
Budget 2010	0	670	670	0

Tabell 9.2.13 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2008	124 768	127 008	- 2 240
(varav tjänsteexport)	6 095	5 145	950
Prognos 2009	130 000	130 000	0
(varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0
Budget 2010	132 000	132 000	0
(varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0

Regeringens överväganden

Linköpings universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 1,26 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås ökas med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på specialläro- utbildning i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås öka med 1 043 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Med anledning av budgetpropositionen för 2009 ökade läkarutbildningen med ytterligare 10 helårsstudenter årligen. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Som en konsekvens av utbyggnaden 2009 föreslås att anslaget minskas med 677 000 kronor för att kompensera landstingen. Vidare får universitetet inom sina ramar utöka läkarutbildningen med ytterligare 15 helårsstudenter fr.o.m. 2010.

Anslaget föreslås minskas permanent med 5 394 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 579 000 kronor till följd av regeringens satsning på specialläro- utbildning. Vidare beräknas anslaget för 2011 tillfälligt minska med 2 500 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelands- studenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:13 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 292 958
<i>Särskilt åtagande</i>	
- nationellt resurscentrum i teknik	1 765
Summa	1 294 723

Tabell 9.2:13 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 254 200	1 254 200	1 254 200
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	41 808	52 252	59 874
Beslut	-5 028	-7 237	-4 432
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 294 723	1 303 568	1 314 020

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:14 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

2008	Utfall	560 804	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	571 197 ¹	Utgifts- prognos	571 197
2010	Förslag	670 239		
2011	Beräknat	689 040 ²		
2012	Beräknat	716 660 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 683 532 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 706 807 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 37 038 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 14 400 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på

kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minskas med 736 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 29 300 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Linköpings universitet, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- IT och mobil kommunikation, inklusive framtida lösningar för kommunikation och ledningssystem, med 17 300 000 kronor tillsammans med Lunds universitet (45 procent), Blekinge tekniska högskola (5 procent) och Högskolan i Halmstad (5 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 3 800 000 kronor och för 2012 med ytterligare 9 600 000 kronor.
- Materialvetenskap, inklusive funktionella material, med 10 000 000 kronor. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 6 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 12 000 000 kronor.
- Säkerhet och krisberedskap med 2 000 000 kronor tillsammans med Kungl. Tekniska högskolan (10 procent) och Chalmers tekniska högskola (3 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 3 600 000 kronor och för 2012 med ytterligare 2 000 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:14 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	670 239
Summa	670 239

Tabell 9.2:14 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	571 197	571 197	571 197
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	19 040	23 796	27 268
Beslut	80 002	94 047	118 195
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	670 239	689 040	716 660

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.15 2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning

Tabell 9.2:15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	617 283		0
2009	Anslag	637 146 ¹	Utgifts-prognos	637 146
2010	Förslag	700 692		
2011	Beräknat	708 488 ²		
2012	Beräknat	680 668 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 702 824 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 671 310 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:15 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	471 250	461 320	9 930
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	615 000	615 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	525 000	525 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karolinska institutet har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 34 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Karolinska institutet har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 43 901 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås ökas med 1 043 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Med anledning av budgetpropositionen för 2009 ökade läkarutbildningen med ytterligare 29 helårsstudenter årligen. Det föreslås därför att anslaget ökas med 3 660 000 kronor.

Vidare gjordes bedömningen i budgetpropositionen för 2009 att tandläkarutbildningen bör byggas ut med 10 helårsstudenter årligen, vilket innebär att anslaget föreslås ökas med 3 069 000 kronor.

Anslaget föreslås ökas med 2 742 000 kronor till följd av den utökning av antalet helårsstudenter med 7,5 på psykologiutbildningen som skett i enlighet med vad som presenterats i 2009 års tilläggsproposition.

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 11 400 000 kronor på grund av att Karolinska institutets tillstånd att utfärda sjuksköterskeexamen har återkallats.

För 2011 beräknas anslaget minska med 6 208 000 kronor för att finansiera sjuksköterskeutbildning vid de enskilda utbildningsanordnarna i Stockholm. Vidare beräknas anslaget tillfälligt minska med 2 100 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:15 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	608 969
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- tandvårdscentral	87 305
- prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 418
Summa	700 692

Tabell 9.2:15 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	636 461	636 461	636 461
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	21 216	26 516	30 383
Beslut	51 673	57 727	23 401
Överföring till/från andra anslag	-8 658	-12 217	-9 578
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	700 692	708 488	680 668

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergånseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:16 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2008	Utfall	892 107		0
2009	Anslag	908 640 ¹		908 640
2010	Förslag	1 131 761		
2011	Beräknat	1 166 932 ²		
2012	Beräknat	1 231 690 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 157 603 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 214 756 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft

för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 86 448 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 35 086 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av redan tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås ökas med 19 699 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 51 600 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Karolinska institutet, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- Cancer med 5 600 000 kronor. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 550 000 kronor och för 2012 med ytterligare 9 450 000 kronor.
- Diabetes med 8 000 000 kronor tillsammans med Umeå universitet (15 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 6 500 000 kronor och för 2012 med ytterligare 13 500 000 kronor.
- Epidemiologi med 6 000 000 kronor. För 2012 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor.
- Neurovetenskap, inklusive hjärnans och nervsystemets sjukdomar, med 10 000 000 kronor tillsammans med Umeå universitet (10 procent) och Kungl. Tekniska högskolan (4 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 6 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 12 000 000 kronor.
- Stamceller och regenerativ medicin med 12 000 000 kronor. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 14 000 000 kronor.
- Vårdforskning med 10 000 000 kronor tillsammans med Umeå universitet (20 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 5 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 5 000 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:16 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 131 761
Summa	1 131 761

Tabell 9.2:16 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	908 640	908 640	908 640
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	30 288	37 855	43 377
Beslut	192 833	220 437	279 673
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 131 761	1 166 932	1 231 690

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	933 313		131 898
2009	Anslag	982 424 ¹	Utgifts-prognos	961 843
2010	Förslag	1 079 314		
2011	Beräknat	1 070 212 ²		
2012	Beräknat	1 029 485 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 061 656 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 015 331 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:17 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	133 687	134 358	- 671
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	134 000	137 300	- 3 300
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	144 000	147 000	- 3 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 131,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 63 983 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås minskas permanent med 4 760 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 17 800 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:17 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 079 314
Summa	1 079 314

Tabell 9.2:17 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	987 184	987 184	987 184
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	32 907	41 128	47 127
Beslut	59 223	41 900	-4 826
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	1 079 314	1 070 212	1 029 485

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergånseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

2008	Utfall	748 396	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	762 265 ¹	Utgifts- prognos	762 265
2010	Förslag	930 727		
2011	Beräknat	991 028 ²		
2012	Beräknat	1 076 609 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 983 105 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 061 808 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökar med 48 264 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 19 886 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 7 297 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 82 200 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Kungl. Tekniska högskolan, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- E-vetenskap med 10 000 000 kronor tillsammans med Linköpings universitet (27 procent), Stockholms universitet (27 procent) och Karolinska institutet (8 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 8 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 12 000 000 kronor.
- IT och mobil kommunikation, inklusive framtida lösningar för kommunikation och ledningssystem med 18 700 000 kronor tillsammans med Stockholms universitet (10 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 200 000 kronor och för 2012 med ytterligare 10 400 000 kronor.
- Molekylär biovetenskap med 35 000 000 kronor tillsammans med Karolinska institutet (33,3 procent) och Stockholms universitet (33,3 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 26 600 000 kronor och för 2012 med ytterligare 39 900 000 kronor.
- Produktionsteknik med 9 500 000 kronor tillsammans med Mälardalens högskola (25 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 4 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 5 500 000 kronor.
- Transportforskning med 9 000 000 kronor tillsammans med Linköpings universitet (21 procent). För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 10 000 000 kronor och för 2012 med ytterligare 12 000 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:18 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	930 727
Summa	930 727

Tabell 9.2:18 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	762 265	762 265	762 265
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	25 409	31 757	36 389
Beslut	143 053	197 006	277 955
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	930 727	991 028	1 076 609

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	517 738	Anslags-sparande	157 920
2008	Utfall	517 738	Anslags-sparande	157 920
2009	Anslag	608 306 ¹	Utgifts-prognos	509 754
2010	Förslag	630 519		
2011	Beräknat	634 150 ²		
2012	Beräknat	639 309 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 629 081 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 630 519 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	608	749	- 141
Prognos 2009	0	800	900	- 100
Budget 2010	0	850	900	- 50

Tabell 9.2:19 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	125 408	126 850	- 1 442
(varav tjänsteexport)	4 839	4 550	289
Prognos 2009	120 000	119 000	1 000
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0
Budget 2010	120 000	119 000	1 000
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0

Regeringens överväganden

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 158 miljoner kronor.

Regeringen gör bedömningen att utifrån de underlag universitetet förlöpande har redovisat att det särskilda åtagandet avseende utbildning i rymdvetenskap som är förlagd till Kiruna kvarstår tills vidare som ett särskilt åtagande.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 1 600 000 kronor för att finansiera uppdraget att bedriva ett fortsatt utvecklingsarbete om dans i skolan och dans som lärande. Uppdraget ska bygga vidare på den kompetens och på de erfarenheter som har utvecklats inom lärarutbildningen med inriktning dans vid Musikhögskolan i Piteå samt genom samarbetet mellan Luleå tekniska universitet (Musikhögskolan i Piteå) och det nationella utvecklingsprogrammet Dans i skolan.

Anslaget föreslås minskas permanent med 10 070 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan

universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 1 450 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:19 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	602 153
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- decentraliserad utbildning	20 146
- utbildning i rymdvetenskap förlagd till Kiruna	6 620
- utvecklingsmedel för dans i skolan och dans som lärande	1 600
Summa	630 519

Tabell 9.2:19 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	618 376	618 376	618 376
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	20 613	25 762	29 521
Beslut	-8 470	-9 988	-8 589
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	630 519	634 150	639 309

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	278 487	Anslags-sparande	0
2008	Utfall	278 487	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	283 648 ¹	Utgifts-prognos	283 648
2010	Förslag	310 169		
2011	Beräknat	320 369 ²		
2012	Beräknat	329 937 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 317 807 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 325 402 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökar med 13 264 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 5 326 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 7 524 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 6 000 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Luleå tekniska universitet för det strategiska området Hållbart utnyttjande av naturresurser. För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 7 700 000 kronor och för 2012 med ytterligare 7 700 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.2:20 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	310 169
Summa	310 169

Tabell 9.2:20 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	283 648	283 648	283 648
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 455	11 817	13 540
Beslut	17 066	24 904	32 749
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	310 169	320 369	329 937

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsnäsgt avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.21 2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

År	Utfall	496 760	Anslags-sparande	81 024
2008	Utfall	496 760	Anslags-sparande	81 024
2009	Anslag	528 580 ¹	Utgifts-prognos	525 010
2010	Förslag	594 676		
2011	Beräknat	594 813 ²		
2012	Beräknat	560 215 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 590 058 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 552 513 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	334	369	- 35
Prognos 2009	0	480	506	- 26
Budget 2010	0	480	480	0

Tabell 9.2:21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	60 356	60 357	- 1
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	56 500	56 000	500
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	62 000	61 500	500
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karlstads universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 81 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 47 329 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås öka med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås minskas permanent med 4 149 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Anslaget föreslås minskas med 2 734 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkar- och läkarutbildning som presenterades i budgetpropositionen för 2009.

För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 579 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning. För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 2 500 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:21 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	594 676
Summa	594 676

Tabell 9.2:21 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	532 729	532 729	532 729
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	17 758	22 194	25 432
Beslut	40 446	35 538	-2 324
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	594 676	594 813	560 215

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

2008	Utfall	175 196	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	178 443 ¹	Utgifts- prognos	178 443
2010	Förslag	187 114		
2011	Beräknat	188 622 ²		
2012	Beräknat	189 723 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 187 114 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 187 114 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 5 983 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 2 229 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 5 490 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:22 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	187 114
Summa	187 114

Tabell 9.2:22 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	178 443	178 443	178 443
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 949	7 435	8 520
Beslut	2 722	2 744	2 760
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	187 114	188 622	189 723

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.23 2:23 Linnéuniversitetet^V: Grundutbildning

Tabell 9.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linnéuniversitetet

Tusental kronor

2008	Utfall	Anslags- sparande	0	
2009	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos	0
2010	Förslag	959 394		
2011	Beräknat	965 386 ²		
2012	Beräknat	953 518 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition

² Motsvarar 956 796 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 939 968 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

^V Nytt anslag uppförs.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	0	0	0
Prognos 2009	0	0	0	0
Budget 2010	0	1 300	1 350	- 50

Tabell 9.2:23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	135 000	135 000	0
(varav tjänsteexport)	25 000	25 000	0

Regeringens förslag: Benämningen Växjö universitet och Högskolan i Kalmar utgår ur bilagan till högskolelagen (1992:1434) och det nya universitetets avsedda benämning, Linnéuniversitetet, förs in.

Skälen för regeringens förslag: Det ankommer på regeringen att föreskriva om benämningen för universitet och högskolor med statlig huvudman. Föreskrifter om detta finns i bilaga 1 till högskoleförordningen (1993:100). I en bilaga till högskolelagen (1992:1434), som träder i kraft den 1 januari 2010, anges de universitet och högskolor med statlig huvudman som får utfärda en gemensam examen. I bilagan anges bl.a. Växjö universitet och Högskolan i Kalmar. Efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2009 har riksdagen godkänt att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska ingå i ett universitet fr.o.m. den 1 januari 2010 (bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131). Regeringen avser att föreskriva att det nya universitetet ska benämnas Linnéuniversitetet från och med 2010. Mot denna bakgrund föreslås att bilagan till högskolelagen ändras på så sätt att de nuvarande benämningarna utgår

och den avsedda benämningen på det nya universitetet förs in. Förslaget till ändring innebär även att det nya universitetet enligt 1 kap. 18 § högskolelagen, som också träder i kraft den 1 januari 2010, får överlåta förvaltningsuppgifter som innebär myndighetsutövning till ett utländsk lärosäte. Riksdagens förordnande ska därför enligt 10 kap. 5 § fjärde stycket regeringsformen ske genom beslut som minst tre fjärdedelar av de röstande föreningar sig om eller i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Ytterligare förslag till ändring i bilagan behandlas under anslagen 2:35 *Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning*.

Regeringens överväganden

Såväl Växjö universitet som Högskolan i Kalmar har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

Växjö universitet redovisade vid utgången av budgetåret 2008 ett anslagssparande om 83,3 miljoner kronor.

Högskolan i Kalmar redovisade vid utgången av budgetåret 2008 ett anslagssparande om 82,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Mot bakgrund av riksdagens ställningstagande till regeringens förslag om att låta verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar gå samman och bilda ett nytt universitet, Linnéuniversitetet, överförs grundutbildningsresurser från dessa båda lärosäten till detta anslag. Totalt föreslås 942 040 000 kronor överföras från dessa anslag.

Anslaget föreslås 2010 öka med 20 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Vidare föreslås anslaget ökas med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärarutbildning i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås minskas permanent med 6 389 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och om-

ställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 579 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärutbildning. Vidare beräknas anslaget för 2011 tillfälligt minska med 3 200 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:23 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	945 588
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- fortbildning för journalister	9 616
- utrustning till sjöbefälsutbildningen	4 190
Summa	959 394

Tabell 9.2:23 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	13 611	10 533	-6 481
Överföring till/från andra anslag	945 783	954 853	959 999
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	959 394	965 386	953 518

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.24 2:24 Linnéuniversitetet^{VI}: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Linnéuniversitetet

Tusental kronor

2008	Utfall		Anslags-sparande	0
2009	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos	0
2010	Förslag	262 170		
2011	Beräknat	264 285 ²		
2012	Beräknat	265 825 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 262 172 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 262 170 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Mot bakgrund av riksdagens ställningstagande till regeringens förslag om att låta verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar gå samman och bilda ett nytt universitet, som avses benämnas Linnéuniversitetet, överförs forskningsresurser från dessa båda lärosäten till detta anslag. Totalt föreslås 254 499 000 kronor överföras från dessa anslag.

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 8 201 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 3 487 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 4 017 000 kronor.

^{VI} Nytt anslag uppförs.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:24 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	262 170
Summa	262 170

Tabell 9.2:24 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	7 671	7 733	7 778
Överföring till/från andra anslag	254 499	256 552	258 047
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	262 170	264 285	265 825

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.25 2:25 Örebro universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2008	Utfall	539 862	Anslags-sparande	122 871
2009	Anslag	612 671 ¹	Utgifts-prognos	588 740
2010	Förslag	666 268		
2011	Beräknat	668 016 ²		
2012	Beräknat	646 481 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 662 676 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 637 593 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	657	765	- 108
Prognos 2009	0	725	1 097	- 372
Budget 2010	0	800	1 162	- 362

Tabell 9.2:25 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	30 221	29 438	783
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	31 500	31 300	200
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	32 000	31 700	300
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Örebro universitet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 122,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 ökas med 29 250 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås ökas med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärutbildning i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås minskas permanent med 5 446 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget öka med ytterligare 579 000 kronor till följd av

regeringens satsning på specialläroutbildning. Vidare beräknas anslaget för 2011 tillfälligt minska med 4 200 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:25 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	662 374
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 574
- nätverksadministration och utveckling av skolledarutbildning	320
Summa	666 268

Tabell 9.2:25 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	618 117	618 117	618 117
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	20 604	25 751	29 508
Beslut	23 804	19 796	-5 522
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	666 268	668 016	646 481

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

2008	Utfall	182 698	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	186 084 ¹	Utgifts-prognos	186 084
2010	Förslag	203 492		
2011	Beräknat	205 132 ²		
2012	Beräknat	206 329 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 203 492 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 203 492 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 7 838 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 3 831 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 464 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:26 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	203 492
Summa	203 492

Tabell 9.2:26 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	186 084	186 084	186 084
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 203	7 753	8 884
Beslut	11 205	11 295	11 361
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	203 492	205 132	206 329

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.27 2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning

Tabell 9.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2008	Utfall	408 117	157 910
2009	Anslag	509 125 ¹	457 428
2010	Förslag	520 997	
2011	Beräknat	518 265 ²	
2012	Beräknat	507 230 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 514 122 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 500 256 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	390	390	0
Prognos 2009	0	450	450	0
Budget 2010	0	475	475	0

Tabell 9.2:27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	12 188	12 634	-446
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	14 000	14 500	-500
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	15 000	15 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mittuniversitetet har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagsparande om 158 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 5 430 000 kronor för att finansiera del av den utbyggnad av läkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2009. Anslaget föreslås vidare minskas permanent med 9 918 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 1 500 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter. Vidare beräknas anslaget minska 2012 med 10 139 000 kronor för att finansiera vissa satsningar som föreslås inom ramen för de tillfälliga platserna 2010 och 2011.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:27 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	520 997
Summa	520 997

Tabell 9.2:27 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	519 043	519 043	519 043
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	17 302	21 624	24 779
Beslut	-15 348	-22 402	-36 592
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	520 997	518 265	507 230

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:28 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	0
2008	Utfall	173 236	0
2009	Anslag	176 447 ¹	Utgifts-prognos 176 447
2010	Förslag	187 143	
2011	Beräknat	188 652 ²	
2012	Beräknat	189 752 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 187 143 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 187 143 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 7 163 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 2 538 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på

kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För universitetets del innebär det att anslaget föreslås minska med 4 887 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:28 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	187 143
Summa	187 143

Tabell 9.2:28 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	176 447	176 447	176 447
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 882	7 352	8 424
Beslut	4 814	4 853	4 881
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	187 143	188 652	189 752

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.29 2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	0
2008	Utfall	239 837	0
2009	Anslag	261 797 ¹	Utgifts-prognos 255 476
2010	Förslag	302 439	
2011	Beräknat	299 177 ²	
2012	Beräknat	273 701 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 296 785 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 269 939 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	172	227	- 55
Prognos 2009	0	200	200	0
Budget 2010	0	200	200	0

Tabell 9.2:29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	22 276	22 331	- 55
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	25 800	25 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	32 800	32 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 24,2 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Tillsammans med tidigare sparade helårsprestationer överstiger värdet av årets överprestationer vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 32 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås ökas permanent med 17 515 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 5 700 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:29 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	302 439
Summa	302 439

Tabell 9.2:29 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	244 282	244 282	244 282
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	8 142	10 177	11 660
Beslut	50 015	44 718	17 759
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	302 439	299 177	273 701

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.30 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

2008	Utfall	75 592	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	76 993 ¹	Utgifts- prognos	76 993
2010	Förslag	79 508		
2011	Beräknat	80 149 ²		
2012	Beräknat	80 616 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 79 508 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 79 508 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 1 743 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 779 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För högskolans del innebär det att anslaget föreslås minska med 2 574 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.30 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	79 508
Summa	79 508

Tabell 9.2.30 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	76 993	76 993	76 993
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 567	3 208	3 676
Beslut	-52	-52	-53
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	79 508	80 149	80 616

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.31 2:31 Malmö högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2.31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

År	Utfall	750 830	Anslags-sparande	121 690
2008	Utfall	750 830	Anslags-sparande	121 690
2009	Anslag	810 908 ¹	Utgifts-prognos	795 032
2010	Förslag	874 284		
2011	Beräknat	879 909 ²		
2012	Beräknat	854 101 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 872 874 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 842 359 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	81 282	80 796	486
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	79 226	79 226	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	84 000	84 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Malmö högskola har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 121,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 32 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011. Vidare föreslås att anslaget ökar med 3 743 000 kronor till följd av

regeringens satsning på specialläroutbildning i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås minskas permanent med 3 097 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget öka med 579 000 kronor till följd av regeringens satsning på specialläroutbildning.

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 2 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.31 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	810 206
<i>Särskilt åtagande</i>	
- tandvårdscentral	64 078
Summa	874 284

Tabell 9.2.31 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	814 005	814 005	814 005
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	27 133	33 912	38 858
Beslut	29 403	27 640	-3 140
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	874 284	879 909	854 101

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.32 2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

2008	Utfall	88 487	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	90 127 ¹	Utgifts-prognos	90 127
2010	Förslag	100 254		
2011	Beräknat	101 062 ²		
2012	Beräknat	101 651 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 100 254 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 100 254 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 2 778 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 1 223 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För högskolans del innebär det att anslaget föreslås öka med 3 121 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.32 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	100 254
Summa	100 254

Tabell 9.2:32 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	90 127	90 127	90 127
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 005	3 756	4 303
Beslut	7 122	7 179	7 221
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	100 254	101 062	101 651

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.33 2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utgifts- prognos	Resultat
2008	Utfall	511 327	Anslags- sparande	123 398
2009	Anslag	577 625 ¹	Utgifts- prognos	504 999
2010	Förslag	594 417		
2011	Beräknat	593 473 ²		
2012	Beräknat	573 838 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 588 729 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 565 948 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:33 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	608	608	0
Prognos 2009	0	650	650	0
Budget 2010	0	650	650	0

Tabell 9.2:33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	28 473	28 492	- 19
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	30 200	31 200	- 1 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	31 000	32 000	- 1 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mälardalens högskola har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 123 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska permanent med 8 147 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Anslaget föreslås minska med ytterligare 2 734 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkar- och läkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2009.

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 3 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter. Vidare beräknas anslaget minska 2012 med 23 382 000 kronor. För att få så effektivt utnyttjande som möjligt av de tillfälliga platserna 2010 och 2011 bedömer regeringen att vissa satsningar ges permanent finansiering från och med 2012.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:33 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	590 656
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Idélab	3 761
Summa	594 417

Tabell 9.2:33 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	585 772	585 772	585 772
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	19 526	24 404	27 964
Beslut	-10 881	-16 703	-39 898
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	594 417	593 473	573 838

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.34 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	0
2008		62 326	
2009	Anslag	63 481 ¹	Utgifts-prognos 63 481
2010	Förslag	73 826	
2011	Beräknat	74 421 ²	
2012	Beräknat	74 856 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 73 826 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 73 826 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

I enlighet med vad som bedömdes om fördelningen av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 3 081 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 1 345 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till

universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För högskolans del innebär det att anslaget föreslås öka med 3 803 000 kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:34 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	73 826
Summa	73 826

¹ I anslagsposten naturvetenskapligt vetenskapsområde ingår medel för teknisk forskning och forskarutbildning.

Tabell 9.2:34 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	63 481	63 481	63 481
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 116	2 645	3 031
Beslut	8 229	8 295	8 344
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	73 826	74 421	74 856

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.35 2:35 Dans- och cirkushögskolan^{VII}: Grundutbildning

Tabell 9.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dans- och cirkushögskolan

Tusental kronor

2008	Utfall	52 404	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	48 896 ¹	Utgifts- prognos	47 715
2010	Förslag	49 326		
2011	Beräknat	49 723 ²		
2012	Beräknat	50 013 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 49 326 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 49 326 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:35 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	2 200	2 500	- 300
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	2 300	2 000	- 300
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	2 500	2 100	- 400
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens förslag: Benämningen Danshögskolan ändras till Dans- och cirkushögskolan i bilagan till högskolelagen (1992:1434).

Skälen för regeringens förslag: Danshögskolan har inkommit med en hemställan om att få byta namn till Dans- och cirkushögskolan. I en bilaga till högskolelagen (1992:1434), som träder i kraft den 1 januari 2010, anges de universitet och högskolor med statlig huvudman som får utfärda

en gemensam examen. I bilagan anges bl.a. Danshögskolan. Det ankommer på regeringen att föreskriva om benämningen för universitet och högskolor med statlig huvudman. Regeringen avser att, genom ändring av bilaga 1 till högskoleförordningen (1993:100), besluta om att den nya benämningen för Danshögskolan ska vara Dans- och cirkushögskolan från och med 2010. Mot denna bakgrund föreslås att benämningen Danshögskolan ändras till Dans- och cirkushögskolan i bilagan till högskolelagen.

Regeringens överväganden

Danshögskolan har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 5,5 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har kunnat utnyttja 4,4 miljoner kronor av sitt anslagssparande. Danshögskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförda men ännu inte ersatta prestationer motsvarande 1,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 1 200 000 kronor som överförs till utgiftsområde 17, anslaget 2:2 *Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.*

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:35 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	48 105
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 221
Summa	49 326

^{VII} Ny benämning på anslaget fr.o.m. 1 januari 2010.

Tabell 9.2.35 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	48 896	48 896	48 896
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 630	2 037	2 334
Beslut	-1 200	-1 210	-1 217
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	49 326	49 723	50 013

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångeffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.36 2:36 Dramatiska institutet: Grundutbildning

Tabell 9.2.36 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dramatiska institutet

Tusental kronor

År	Utfall	79 348	Anslags-sparande	0
2008	Utfall	79 348	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	80 819 ¹	Utgifts-prognos	80 819
2010	Förslag	83 513		
2011	Beräknat	84 186 ²		
2012	Beräknat	84 677 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 83 513 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 83 513 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Tabell 9.2.36 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2008	7 334	7 328	6
(varav tjänsteexport)	6 027	6 027	0
Prognos 2009	5 000	5 000	0
(varav tjänsteexport)	3 500	3 500	0
Budget 2010	5 000	5 000	0
(varav tjänsteexport)	3 500	3 500	0

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola.

Skälen för regeringens förslag: Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm har ansökt om att bilda en högskola genom en sammanslagning av de båda lärosätena.

Regeringen bedömer att en ny högskola kan gynna utvecklingen av utbildning och forskning inom ramen för en gemensam högskola, öka högskolans attraktionskraft och på sikt leda till en effektivisering av verksamheten. Regeringen föreslår därför att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2011.

Regeringen avser att lämna ett uppdrag till en utredare om inriktningen av det fortsatta arbetet med en sammanslagning. Eventuella personalmässiga konsekvenser kan ännu inte överblickas. För de merkostnader som uppstår för att förbereda och genomföra sammanslagningen har regeringen den 25 juni 2009 beslutat att sammanlagt 15 000 000 kronor fördelas till de båda lärosätena för perioden 2009–2011. Förslaget behandlas även under anslaget 2:51 *Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning*.

Regeringens överväganden

Dramatiska institutet har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 3,7 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Tillsammans med tidigare sparade helårsprestationer överstiger värdet av årets överprestationer vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:36 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	81 847
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 666
Summa	83 513

Tabell 9.2:36 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	80 819	80 819	80 819
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 694	3 367	3 858
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	83 513	84 186	84 677

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.37 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2008	Utfall	48 725		0
2009	Anslag	49 628 ¹		49 628
2010	Förslag	51 283		
2011	Beräknat	51 696 ²		
2012	Beräknat	51 998 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 51 283 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 51 283 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:37 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	10 803	10 803	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	10 694	10 694	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	10 700	10 700	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Gymnastik- och idrottshögskolan har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 3 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:37 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	51 283
Summa	51 283

Tabell 9.2:37 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	49 628	49 628	49 628
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 655	2 068	2 370
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	51 283	51 696	51 998

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (prop. 2007/08:100, bet. 2007/08:FiU21). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.38 2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning

Tabell 9.2.38 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås

Tusental kronor

År	Utfall	400 950	Anslags- sparande	17 295
2008	Utfall	400 950		17 295
2009	Anslag	409 720 ¹	Utgifts- prognos	416 705
2010	Förslag	437 134		
2011	Beräknat	437 156 ²		
2012	Beräknat	428 738 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 433 662 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 422 844 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.38 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	243	370	- 127
Prognos 2009	0	250	390	- 140
Budget 2010	0	250	390	- 140

Tabell 9.2.38 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	16 144	16 662	- 518
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	15 500	15 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	16 500	16 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Borås har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 14,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har använt en del av tidigare

uppkommet anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 17,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 14 290 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011. För utökning av högskoleplatser se även under anslaget 2:54 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Anslaget föreslås ökas permanent med 16 000 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 3 500 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.38 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	437 134
Summa	437 134

Tabell 9.2.38 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	393 720	393 720	393 720
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	13 124	16 402	18 795
Beslut	30 290	27 034	16 223
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	437 134	437 156	428 738

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.39 2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning

Tabell 9.2:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna

Tusental kronor

2008	Utfall	345 996	Anslags-sparande	53 479
2009	Anslag	368 400 ¹	Utgifts-prognos	392 140
2010	Förslag	435 285		
2011	Beräknat	432 892 ²		
2012	Beräknat	396 186 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 429 432 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 390 739 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	343	377	- 34
Prognos 2009	0	800	750	50
Budget 2010	0	700	375	25

Tabell 9.2:39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	20 312	19 131	1 181
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	20 200	20 200	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	21 800	21 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 53,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 54 546 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011. Anslaget beräknas öka med 10 139 000 kronor för 2012.

Anslaget föreslås minska permanent med 1 773 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 5 900 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:39 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	435 285
Summa	435 285

Tabell 9.2:39 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	370 173	370 173	370 173
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	12 339	15 421	17 671
Beslut	52 773	47 298	8 341
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	435 285	432 892	396 186

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (prop. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.40 2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning

Tabell 9.2:40 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Anslags- sparande	Resultat
2008	Utfall	124 457		7 866
2009	Anslag	122 640 ¹	Utgifts- prognos	126 316
2010	Förslag	136 699		
2011	Beräknat	137 301 ²		
2012	Beräknat	128 497 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 136 203 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 126 730 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:40 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	56	78	- 22
Prognos 2009	0	50	75	- 25
Budget 2010	0	65	85	- 20

Tabell 9.2:40 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	1 051	957	94
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	1 212	1 196	16
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	1 400	1 400	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan på Gotland har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har använt en del av tidigare

uppkommet anslagssparande och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 7,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 9 969 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås minska permanent med 70 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 500 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:40 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	136 699
Summa	136 699

Tabell 9.2:40 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	122 710	122 710	122 710
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 090	5 112	5 858
Beslut	9 899	9 479	-71
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	136 699	137 301	128 497

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.41 2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning

Tabell 9.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2008	Utfall	358 597		74 345
2009	Anslag	398 258 ¹		369 261
2010	Förslag	411 635		
2011	Beräknat	412 952 ²		
2012	Beräknat	415 345 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 409 651 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 409 635 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	517	559	- 42
Prognos 2009	0	400	400	0
Budget 2010	0	450	450	0

Tabell 9.2:41 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	9 526	9 523	3
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	11 000	11 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	13 000	13 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 74,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska permanent med 3 023 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Anslaget beräknas tillfälligt minska för 2011 med 2 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter. Vidare beräknas anslaget för 2012 minska med 2 028 000 kronor för att finansiera vissa satsningar som föreslås inom ramen för de tillfälliga platserna 2010 och 2011.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:41 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	411 635
Summa	411 635

Tabell 9.2:41 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	401 281	401 281	401 281
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	13 377	16 718	19 157
Beslut	-3 023	-5 047	-5 093
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	411 635	412 952	415 345

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.42 2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning

Tabell 9.2:42 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad

Tusental kronor

År	Utfall	309 536	Anslags- sparande	0
2008	Utfall	309 536	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	331 273 ¹	Utgifts- prognos	331 273
2010	Förslag	368 365		
2011	Beräknat	367 834 ²		
2012	Beräknat	346 546 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 364 893 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 341 781 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:42 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	291	394	- 103
Prognos 2009	0	320	360	- 40
Budget 2010	0	320	320	0

Tabell 9.2:42 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	14 878	15 315	- 437
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	12 500	12 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	13 000	13 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 1,8 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Dessa har lagts till tidigare genomförda men

ännu inte ersatta prestationer som vid utgången av 2008 uppgick till 9,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 26 583 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås ökas permanent med 16 000 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenteras i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183). Anslaget beräknas tillfälligt minska med 3 500 000 kronor för 2011. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:42 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	368 365
Summa	368 365

Tabell 9.2:42 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	315 273	315 273	315 273
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	10 509	13 135	15 050
Beslut	42 583	39 426	16 222
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	368 365	367 834	346 546

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (prop. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.43 2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning

Tabell 9.2:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad

Tusental kronor

2008	Utfall	289 847	Anslags- sparande	69 132
2009	Anslag	329 110 ¹	Utgifts- prognos	303 749
2010	Förslag	343 941		
2011	Beräknat	346 293 ²		
2012	Beräknat	346 277 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 343 523 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 341 515 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	226	226	0
Prognos 2009	0	500	500	0
Budget 2010	0	500	500	0

Tabell 9.2:43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	25 531	23 923	1 608
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	26 000	26 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	26 000	26 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 69,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 3 743 000 kronor till följd av regeringens satsning på speciallärutbildning i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget föreslås minskas permanent med 3 543 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenteras i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Anslaget beräknas öka med ytterligare 579 000 kronor för 2011 avseende satsningen på speciallärutbildning. Vidare beräknas anslaget för 2011 tillfälligt minska med 1 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter. Anslaget beräknas för 2012 minska med 3 042 000 kronor för att finansiera vissa satsningar inom ramen för de tillfälliga platserna 2010 och 2011.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:43 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	343 941
Summa	343 941

Tabell 9.2:43 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	332 653	332 653	332 653
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	11 088	13 859	15 880
Beslut	-3 543	-4 572	-6 634
Överföring till/från andra anslag	3 743	4 352	4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	343 941	346 293	346 277

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (prop. 2007/08:100, bet. 2007/08:FiU21). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.44 2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning

Tabell 9.2:44 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde

Tusental kronor

År	Utfall	271 041	Anslags- sparande	57 788
2008	Utfall	271 041	Anslags- sparande	57 788
2009	Anslag	304 709 ¹	Utgifts- prognos	273 894
2010	Förslag	315 656		
2011	Beräknat	316 400 ²		
2012	Beräknat	313 105 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 313 870 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 308 801 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:44 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	692	731	- 39
Prognos 2009	0	780	818	- 38
Budget 2010	0	800	820	- 20

Tabell 9.2:44 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	5 656	6 075	- 419
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	5 300	5 300	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	6 000	6 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 57,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

I december 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor har högskolan träffat en överenskommelse med Högskolan Väst. Överenskommelsen innebär att 60 helårsstudenter kommer att antas av Högskolan Väst. Anslaget föreslås minska tillfälligt med 6 065 000 kronor under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen bedrivs av Högskolan Väst.

Anslaget föreslås öka med 6 855 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp 2011.

Anslaget beräknas för 2011 tillfälligt minska med 1 800 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.2:44 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	315 656
Summa	315 656

Tabell 9.2:44 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	304 709	304 709	304 709
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	10 157	12 695	14 546
Beslut	6 855	5 110	0
Överföring till/från andra anslag	-6 065	-6 114	-6 150
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	315 656	316 400	313 105

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (prop. 2008/09:100, bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.45 2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning

Tabell 9.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst

Tusental kronor

2008	Utfall	275 109	Anslags- sparande	45 304
2009	Anslag	294 393 ¹	Utgifts- prognos	290 639
2010	Förslag	340 056		
2011	Beräknat	338 082 ²		
2012	Beräknat	312 481 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 335 379 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 308 186 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	322	467	- 146
Prognos 2009	0	480	452	28
Budget 2010	0	480	470	10

Tabell 9.2:45 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	8 808	8 859	- 51
(varav tjänsteexport)	522	522	0
Prognos 2009	7 700	7 700	0
(varav tjänsteexport)	400	400	0
Budget 2010	8 500	8 500	0
(varav tjänsteexport)	500	500	0

Regeringens överväganden

Högskolan Väst har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid

utgången av budgetåret ett anslagssparande om 45,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

I december 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor har Högskolan i Skövde träffat en överenskommelse med Högskolan Väst. Överenskommelsen innebär att 60 helårsstudenter kommer att antas av Högskolan Väst. Anslaget föreslås öka tillfälligt med 6 065 000 kronor under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen bedrivs av Högskolan Väst.

Anslaget föreslås öka med 32 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp 2011. För 2012 beräknas anslaget öka med 6 084 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 2 715 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2009.

Anslaget beräknas tillfälligt minska med 2 000 000 kronor för 2011. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:45 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	337 732
<i>Särskilt åtagande</i>	
- utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 324
Summa	340 056

Tabell 9.2:45 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	294 393	294 393	294 393
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 813	12 265	14 053
Beslut	29 785	25 310	-2 114
Överföring till/från andra anslag	6 065	6 114	6 150
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	340 056	338 082	312 481

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (prop. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.46 2:46 Konstfack: Grundutbildning

Tabell 9.2:46 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Anslags-sparande	Utgifts-prognos	Resultat
2008	Utfall	123 847			0
2009	Anslag	126 142 ¹			126 142
2010	Förslag	130 347			
2011	Beräknat	131 398 ²			
2012	Beräknat	132 164 ³			

¹ Inklusiva tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 130 347 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 130 347 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:46 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	7 124	7 097	27
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	7 600	7 600	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	7 400	7 400	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Konstfack har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 1,1 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Konstfack har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:46 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	129 126
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 221
Summa	130 347

Tabell 9.2:46 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	126 142	126 142	126 142
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 205	5 256	6 022
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	130 347	131 398	132 164

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (prop. 2007/08:100, bet. 2007/08:FiU21). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.47 2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	56 644	Anslags-sparande	0
2008	Utfall	56 644	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	57 696 ¹	Utgifts-prognos	56 303
2010	Förslag	59 619		
2011	Beräknat	60 100 ²		
2012	Beräknat	60 450 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 59 619 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 59 619 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	50	50	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 6,5 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Tillsammans med tidigare sparade helårsprestationer överstiger värdet av årets överprestationer vad som är möjligt att spara till nästa budgetår.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:47 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	58 357
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalkostnader	1 221
- stipendier	41
Summa	59 619

Tabell 9.2:47 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	57 696	57 696	57 696
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 923	2 404	2 754
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	59 619	60 100	60 450

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.48 2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:48 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	129 436	Anslags-sparande	0
2008	Utfall	129 436	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	131 835 ¹	Utgifts-prognos	131 835
2010	Förslag	136 230		
2011	Beräknat	137 328 ²		
2012	Beräknat	138 129 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 136 230 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 136 230 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:48 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	5 500	6 275	- 775
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	5 500	5 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	5 600	5 600	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 253 000 kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:48 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	111 685
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition	3 702
- utvecklingsmedel	17 953
- lokalkostnader	2 890
Summa	136 230

Tabell 9.2:48 Härledning av anslagsnivån 2010-2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	131 835	131 835	131 835
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 395	5 493	6 294
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	136 230	137 328	138 129

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (prop. 2007/08:100, bet. 2007/08:FiU21). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.49 2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm

Tusental kronor

2008	Utfall	17 459	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	17 783 ¹	Utgifts- prognos	17 783
2010	Förslag	18 376		
2011	Beräknat	18 524 ²		
2012	Beräknat	18 632 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 18 376 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 18 376 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Operahögskolan i Stockholm har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 800 000 kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu inte ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig det tilldelade takbeloppet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:49 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	17 155
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 221
Summa	18 376

Tabell 9.2:49 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	17 783	17 783	17 783
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	593	741	849
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	18 376	18 524	18 632

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.50 2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:50 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2008	Utfall	276 107	Anslags-sparande	83 814
2009	Anslag	329 472 ¹	Utgifts-prognos	300 239
2010	Förslag	373 098		
2011	Beräknat	374 105 ²		
2012	Beräknat	345 346 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 371 114 tkr i 2010 års prinsnivå.

³ Motsvarar 340 598 tkr i 2010 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:50 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	10 511	10 511	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	10 500	10 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	11 000	11 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Södertörns högskola har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 83,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås 2010 öka med 32 500 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås minska permanent med 4 311 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenteras i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Anslaget beräknas tillfälligt minska med 2 000 000 kronor för 2011. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:50 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	373 098
Summa	373 098

Tabell 9.2:50 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	333 783	333 783	333 783
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	11 126	13 906	15 934
Beslut	28 189	26 416	-4 371
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	373 098	374 105	345 346

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.51 2:51 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Teaterhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	2010	2011	2012
2008	Utfall	28 110	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	28 631 ¹	Utgifts-prognos	28 631
2010	Förslag	29 585		
2011	Beräknat	29 823 ²		
2012	Beräknat	29 997 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 29 585 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 29 585 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:51 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	140	138	2
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	50	50	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	50	50	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att verksamheterna vid Teaterhögskolan i Stockholm och Dramatiska institutet ska ingå i en högskola.

Skälen för regeringens förslag: Teaterhögskolan i Stockholm och Dramatiska institutet har ansökt om att bilda en högskola genom en sammanslagning av de båda lärosätena.

Regeringen bedömer att en ny högskola kan gynna utvecklingen av utbildning och forskning inom ramen för en gemensam högskola, öka högskolans attraktionskraft och på sikt leda till en effektivisering av verksamheten. Regeringen föreslår därför att verksamheterna vid Teaterhögskolan i Stockholm och Dramatiska institutet ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2011.

Regeringen avser att lämna ett uppdrag till en utredare om inriktningen av det fortsatta arbetet med en sammanslagning. Eventuella personalmässiga konsekvenser kan ännu inte överblickas. För de merkostnader som uppstår för att förbereda och genomföra sammanslagningen har regeringen den 25 juni 2009 beslutat att utbetala sammanlagt 15 000 000 kronor till de båda lärosätena för perioden 2009–2011. Förslaget behandlas även under anslaget 2:36 *Dramatiska institutet: Grundutbildning*.

Regeringens överväganden

Teaterhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2008 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförda men ännu ej ersatta prestationer och därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:51 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	28 364
<i>Särskilt åtagande</i>	
– lokalkostnader	1 221
Summa	29 585

Tabell 9.2:51 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	28 631	28 631	28 631
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	954	1 192	1 366
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	29 585	29 823	29 997

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.52 2:52 Försvarshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:52 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Försvarshögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	13 893	Anslags-sparande	0
2008	Utfall	13 893	Anslags-sparande	0
2009	Anslag	22 018 ¹	Utgifts-prognos	21 486
2010	Förslag	22 695		
2011	Beräknat	22 808 ²		
2012	Beräknat	22 923 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 22 695 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 22 695 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:52 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	257 128	269 192	- 12 064
(varav tjänsteexport)	3 219	2 575	644
Prognos 2009	205 300	219 200	- 13 900
(varav tjänsteexport)	2 600	- 2 080	520
Budget 2010	241 500	241 300	200
(varav tjänsteexport)	3 100	2 480	620

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:52 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Allmänt	22 695
Summa	22 695

Tabell 9.2:52 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	22 018	22 018	22 018
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	677	790	905
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	22 695	22 808	22 923

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.53 2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tabell 9.2:53 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	2 141 984	Anslags-sparande	102 134
2008	Utfall	2 141 984	Anslags-sparande	102 134
2009	Anslag	2 310 301 ¹	Utgifts-prognos	2 233 275
2010	Förslag	2 614 268		
2011	Beräknat	2 681 043 ²		
2012	Beräknat	2 714 632 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 659 611 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 677 310 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för den högre utbildning och forskning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare med stöd av bl.a. de avtal som staten ingått med utbildningsanordnarna och i vissa fall särskilda regeringsbeslut.

Anslagsposterna 1–3 avser ersättning för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Anslagsposterna 4–7 samt 13 avser ersättning för utbildning på grundnivå.

Anslagsposterna 8–12 avser ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkningen av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 9.2:53 Fördelning på anslagsposter

(Tusental kronor i 2010 års prisnivå)

ANSLAGSPOST	2010	2011	2012
1. Chalmers tekniska högskola AB			
- Grundläggande högskoleutbildning	789 302	782 302	771 021
- Forskning och forskarutbildning	612 417	661 917	733 417
2. Handelshögskolan i Stockholm	73 180	73 180	73 180
3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping			
- Grundläggande högskoleutbildning	534 999	531 999	490 543
- Forskning och forskarutbildning	77 533	77 533	77 533
4. Teologiska Högskolan, Stockholm (THS)	7 015	7 015	7 015
5. Evangeliska Frikyrkan	3 240	3 240	3 240
6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	2 458	2 458	2 458
7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)	10 910	10 910	10 910
8. Ericastiftelsen	6 710	6 710	6 710
9. Stiftelsen Stora Sköndal	28 556	30 521	30 521
10. Ersta Diakonisällskap	38 430	38 430	38 430
11. Stiftelsen Rödakorshemmet	49 674	51 640	51 640
12. Sophiahemmet, Ideell förening	39 372	41 338	41 338
13. Beckmans skola AB	27 783	27 783	27 783
14. Mervärdesskatte-kostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	312 689	312 634	311 572
Summa	2 614 268	2 659 610	2 677 311

1. Chalmers tekniska högskola AB

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 63 miljoner kronor.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning

Anslaget föreslås för 2010 öka med 18 281 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås ökas permanent med 17 669 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Det högsta belopp som bör kunna utgå till Chalmers tekniska högskola AB för budgetåret 2010 beräknas för

- grundutbildning till 789 302 000 kronor, varav 785 112 000 kronor utgörs av takbeloppet, och för det särskilda åtagandet har beräknats 4 190 000 kronor som bidrag till utrustning till sjöbefälsutbildningen,
- forskning och utbildning på forskarnivå till 612 417 000 kronor.

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 7 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

I enlighet med vad som bedömdes om fördelning av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 35 399 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 14 008 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För Chalmers tekniska högskola

innebär det att anslaget föreslås ökas med 988 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 69 000 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med vad regeringen presenterade i forsknings- och innovationspropositionen. Regeringen avser att fördela medlen till Chalmers tekniska högskola, som huvudsökande, för följande strategiska områden.

- Energi med 19 000 000 kronor. Anslaget beräknas öka med ytterligare 18 000 000 kronor för 2011 och med ytterligare 21 000 000 kronor för 2012.
- Materialvetenskap, inklusive funktionella material, med 10 000 000 kronor tillsammans med Göteborgs universitet (12 procent). Anslaget beräknas öka med ytterligare 2 000 000 kronor för 2011 och med ytterligare 12 000 000 kronor för 2012.
- Nanovetenskap och nanoteknik med 10 500 000 kronor. Anslaget beräknas öka med ytterligare 9 500 000 kronor för 2011 och med ytterligare 13 000 000 kronor för 2012.
- Produktionsteknik med 14 500 000 kronor tillsammans med Lunds universitet högskola (17 procent). Anslaget beräknas öka med ytterligare 6 000 000 kronor för 2011 och med ytterligare 8 500 000 kronor för 2012.
- Transportforskning med 15 000 000 kronor tillsammans med Göteborgs universitet (15 procent). Anslaget beräknas öka med ytterligare 14 000 000 kronor för 2011 och med ytterligare 17 000 000 kronor för 2012.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att ingå ett avtal med Handelshögskolan i Stockholm om vissa grundläggande förhållanden mellan staten och högskolan i fråga om utbildning och forskning.

Skälen för regeringens förslag: Relationen mellan staten och Handelshögskolan i

Stockholm regleras i ett avtal från 1993. Detta avtal har sagts upp av Handelshögskolan i Stockholm och upphör, efter viss förlängning, att gälla senast den 31 december 2009. Förutsättningarna för bl.a. medelstilleddning har sedan 1993 ändrats väsentligt och det finns anledning att ingå ett avtal som bättre speglar dagens resurstilleddningssystem och de enskilda utbildningsanordnarnas självständiga ställning. Ett nytt avtal bör därför ingås med Handelshögskolan i Stockholm om utbildning för vilken högskolan har tillstånd att utfärda examina samt forskning. Mot den bakgrunden föreslås att regeringen bemyndigas att ingå ett sådant avtal. Mellan parterna pågår förhandling om ett nytt avtal med innebörd att staten, under förutsättning att riksdagen årligen anvisar medel för ändamålet, varje budgetår fram till och med den 31 december 2015 utbetalar bidrag till högskolans verksamhet medan högskolan årligen utbildar ett minsta antal helårsstudenter. Avsikten är att avtalet förlängs efter 2015 med ett år i sänder så länge inte någon av parterna säger upp avtalet.

Regeringens överväganden

Handelshögskolan i Stockholm redovisar 1 939 helårsstudenter för 2008, vilket är 644 fler än för 2007. Högskolan redovisar 35 avlagda doktors-examina för 2008 och sex avlagda licentiat-examina.

Resursfördelning

Anslaget föreslås för 2010 öka med 6 227 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011. Anslaget föreslås vidare ökas för högskolans verksamhet med 6 254 000 kronor avseende såväl utbildning som forskning.

För 2012 beräknas anslaget fortsatt öka med 6 227 000 kronor, vilket finansieras genom omfördelning av medel från andra lärosäten.

Regeringen beräknar att det högsta belopp som kan utgå till Handelshögskolan i Stockholm för grundutbildning, bibliotek, studiestöd i forskarutbildning och för avlagda doktors-examina är 73 180 000 kronor.

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2008 redovisat motsvarande 22 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 8,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås för 2010 öka med 44 456 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011. Vidare beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för 2011.

Anslaget föreslås ökas permanent med 12 752 000 kronor i enlighet med de omfördelningar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Det högsta belopp som bör kunna utgå till Stiftelsen Högskolan i Jönköping för budgetåret 2010 beräknas för

- grundutbildning till 534 999 000 kronor, som i sin helhet utgör takbelopp,
- forskning och forskarutbildning till 77 533 000 kronor.

För 2011 beräknas anslaget tillfälligt minska med 3 000 000 kronor. Detta utrymme beräknas frigöras under takbeloppet genom ett införande av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

I enlighet med vad som bedömdes om fördelning av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 5 276 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 2 677 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. För högskolans del innebär det att anslaget föreslås ökas med 8 072 000 kronor.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm (THS)

Teologiska Högskolan, Stockholm redovisar 201 helårsstudenter för 2008, vilket är 14 färre än för 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm uppgår till 7 015 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan

Evangeliska Frikyrkan redovisar för Örebro Teologiska Högskola 151 helårsstudenter för 2008, vilket är 12 färre än för 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola uppgår till 3 240 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen redovisar för Johannelunds teologiska högskola 87 helårsstudenter för 2008, vilket är 8 fler än för 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola uppgår till 2 458 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut redovisar 98 helårsstudenter för 2008, vilket är 19 fler än för 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut uppgår till 10 910 000 kronor.

8. Ericastiftelsen

Ericastiftelsen redovisar 37 helårsstudenter inom psykoterapiutbildning med inriktning mot barn- och ungdomar för 2008, vilket är 4 fler än 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Erica-stiftelsen uppgår till 6 710 000 kronor.

9. Stiftelsen Stora Sköndal

Stiftelsen Stora Sköndal och Ersta Diakonisällskap (se anslagspost 10) redovisar för Ersta Sköndal högskola 942 helårsstudenter för 2008, vilket är 307 fler än för 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Stora Sköndal uppgår till 28 493 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 5 834 000 kronor till följd av en ökad satsning på sjuksköterskeutbildning. Av dessa medel avser 3 890 000 kronor en förstärkning för att finansiera den permanenta satsningen om 20 helårsstudenter per år som regeringen har initierat 2009. Vidare föreslås att anslaget ökas med 1 945 000 kronor för ytterligare 20 permanenta helårsstudenter som av högskolan ska användas till utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen eller specialistsjuksköterskeexamen. När det gäller de tillfälliga platserna som presenterats för 2009–2011 se även under anslaget 2:54 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

10. Ersta Diakonisällskap

Regeringen föreslår att bidraget till Ersta Diakonisällskap uppgår till 38 430 000 kronor.

11. Stiftelsen Rödakorshemmet

Stiftelsen Rödakorshemmet redovisar för Röda Korsets Högskola 472 helårsstudenter för 2008, vilket är 56 fler än 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Rödakorshemmet uppgår till 49 612 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 5 834 000 kronor till följd av en ökad satsning på sjuksköterskeutbildning. Av dessa medel avser 3 890 000 kronor en förstärkning för att finansiera den permanenta satsningen om 20 helårsstudenter per år som regeringen har initierat 2009. Vidare föreslås att anslaget ökas

med 1 945 000 kronor för ytterligare 20 permanenta helårsstudenter som av högskolan ska användas till utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen eller specialistsjuksköterskeexamen. När det gäller de tillfälliga platserna som presenterats för 2009–2011 se även under anslaget 2:54 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

12. Sophiahemmet, Ideell förening*Resultatinformation*

Sophiahemmet, Ideell förening har för 2008 redovisat 362 helårsstudenter, vilket är 25 fler än för 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening uppgår till 49 612 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 5 834 000 kronor till följd av en ökad satsning på sjuksköterskeutbildning. Av dessa medel avser 3 890 000 kronor en förstärkning för att finansiera den permanenta satsningen om 20 helårsstudenter per år som regeringen har initierat 2009. Vidare föreslås att anslaget ökas med 1 945 000 kronor för ytterligare 20 permanenta helårsstudenter som av högskolan ska användas till utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen eller specialistsjuksköterskeexamen. När det gäller de tillfälliga platserna som presenterats för 2009–2011 se även under anslaget 2:54 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

13. Beckmans skola AB

Beckmans skola AB redovisar 121 helårsstudenter för 2008, vilket är en fler än 2007.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att bidraget till Beckmans skola AB uppgår till 27 783 000 kronor.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har beräknats mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola

AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt vad som anges i avtalen ska staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader, som uppkommer i den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga högskolor och universitet.

Budgetåret 2008 anvisade staten 294 miljoner kronor avseende ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2008 var 225,9 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2009 att uppgå till cirka 241 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att det högsta belopp som kan utgå 2010 för ändamålet uppgår till 313 miljoner kronor.

Tabell 9.2:53 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	2 279 880	2 279 880	2 279 880
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	75 997	94 982	108 838
Beslut	246 991	288 481	308 110
Överföring till/från andra anslag	11 400	17 700	17 803
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	2 614 268	2 681 043	2 714 632

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet.2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.54 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tabell 9.2:54 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tusental kronor

2008	Utfall	352 958	Anslags-sparande	336 333
2009	Anslag	1 708 303 ¹	Utgifts-prognos	1 776 826
2010	Förslag	412 906		
2011	Beräknat	636 946 ²		
2012	Beräknat	980 704 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 631 854 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 967 221 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera särskilda insatser inom högskoleområdet för vilka medel inte har ställts till förfogande under annat anslag. Anslaget finansierar även bidrag till Svenska studenthemmet i Paris samt bidrag till Sveriges förenade studentkårer.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 2:54 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2011.

Skälen för regeringens förslag: Svenska institutet beviljar under ett år stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför för läsåret 2008/09 bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 9.2:54 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012
Utestående åtaganden vid årets början		3 000	3 000	3 000	
Nya åtaganden		3 000	3 000		
Infriade åtaganden		3 000	3 000	3 000	0
Utestående åtaganden vid årets slut		3 000	3 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande		3 000	3 000		

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Under anslaget har medel beräknats för forskning och innovation 2009–2012 vars användning presenterades i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160).

Under 2009 har 766 miljoner kronor utbetalats i enlighet med vad som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen. Vidare presenterade regeringen ytterligare medel för 2010 i forsknings- och innovationspropositionen uppgående till 800 miljoner kronor som för 2010 föreslås fördelas för forskning vid universitet och högskolor samt till Vetenskapsrådet.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 6,9 miljoner kronor för spetsutbildning i entreprenörskap och innovation, med 20 miljoner kronor för insatser i samband med avskaffandet av kårobligatoriet och med 6 miljoner kronor för satsningen på vidareutbildning av obehöriga lärare.

Anslaget föreslås minskas med 5,5 miljoner kronor för den tillfälliga satsningen på kvalitetsförstärkning av speciallärarutbildningen, med 63 miljoner kronor till följd av att den tidigare satsningen på vidareutbildning av lärare upphör, med drygt 105 miljoner kronor till följd av att den tidigare satsningen på forskarskolor för lärare upphör, med 35 miljoner kronor till följd det svenska deltagandet i den europeiska rymdorganisationen ESA:s bäraketprogram 2009–2011, med 0,7 miljoner kronor som överförs till Luleå tekniska universitet som delfinansiering av utvecklingsmedlen avseende dans i skolan samt med 3,7 miljoner kronor till följd av att regeringen i denna proposition förslår att medel till speciallärarsatsningen ska

fördelas till berörda lärosätens grundutbildningsanslag.

Regeringen avser att under 2010 fördela medel under anslaget genom att lämna bidrag till Sveriges förenade studentkårer, Svenska studenthemmet i Paris, Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och svenskundervisning i utlandet samt för vissa stipendier, stödåtgärder till funktionshindrade, Internationella programkontoret för utbildningsområdet för olika stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram samt Teknikdelegationen för kanslikostnader.

Vidare kommer 20 miljoner kronor av medlen under anslaget att fördelas till Linnéuniversitetet för de merkostnader som uppstår i skapandet av det nya universitet

Av medel under anslaget kommer drygt 15 miljoner kronor att fördelas till spetsutbildning i entreprenörskap och innovation.

Av medel under anslaget kommer 7 miljoner kronor att fördelas för att finansiera ytterligare högskoleplatser vid Högskolan i Borås för 2010 mot bakgrund av utvecklingen vid högskolan och i regionen. Motsvarande resurser beräknas för högskolan även för 2011.

Av medlen under anslaget kommer 50 miljoner kronor att fördelas till de universitet som erbjudits möjlighet att starta innovationskontor inom ramen för det berörda universitetet.

Av medlen under anslaget kommer 93,6 miljoner kronor att fördelas till ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen från tredjeland enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. I dag pågår kompletterande utbildningar för lärare, jurister, läkare och sjuksköterskor. Det finns ett stort behov av sådan utbildning t.ex. vad avser läkare. Om det finns

tillräckligt studentunderlag, ska därför nya antagningar till dessa utbildningar ske under året vid de lärosäten som deltar i satsningen. Under 2010 ska också antagning till en kompletterande utbildning för tandläkare ske. Medel under anslagsposten ska dessutom finansiera planering och, om möjligt, genomförande av ytterligare kompletterande utbildningar, t.ex. för personer med examen inom andra reglerade hälso- och sjukvårdsyrken inom ramen för olika integrationsinsatser.

För 2011 beräknas anslaget öka med 200 miljoner kronor för forskning vid universitet och högskolor som avses fördelas i enlighet med den modell som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen, med 22 miljoner kronor till följd av satsningen på kompletterande utbildning för lärare och med 10 miljoner kronor för insatser i samband med avskaffandet av kårobligatoriet.

Vidare beräknas anslaget för 2012 öka med ytterligare 300 miljoner kronor för forskning vid universitet och högskolor som avses fördelas i enlighet med den modell som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen och med 50 miljoner kronor för de innovationsinsatser som presenterades i samma proposition.

Anslaget beräknas minska för 2011 med 200 miljoner kronor som avses överföras till universitet och högskolor, med drygt 4,6 miljoner kronor till följd av att utvecklingsresurserna i satsningen på spetsutbildning i entreprenörskap och innovation upphör samt med 5,3 miljoner kronor till följd av utfasningen av den tidigare satsningen på speciallärarutbildning.

Vidare beräknas anslaget för 2012 minska med 42,4 miljoner kronor till följd av minskade resurser för integrationsinsatser och med 300 miljoner kronor för forskning som avses överföras till universitet och högskolor.

Tabell 9.2:54 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	1 743 303	1 743 303	1 743 303
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	58 111	72 629	83 223
Beslut	-1 384 765	-1 174 633	-841 444
Överföring till/från andra anslag	-3 743	-4 352	-4 378
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	412 906	636 946	980 704

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet.2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.55 2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tabell 9.2:55 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tusental kronor

År	Utfall	396 089	Anslags-sparande	229
2008	Utfall	396 089	Anslags-sparande	229
2009	Anslag	403 660 ¹	Utgifts-prognos	403 660
2010	Förslag	479 485		
2011	Beräknat	483 349 ²		
2012	Beräknat	486 170 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 479 485 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 479 485 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning vid högskolor som inte har tillstånd att utfärda examina på forskarnivå samt för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid de konstnärliga högskolorna i Stockholm.

Regeringens överväganden

Resursfördelning för 2010

I enlighet med vad som bedömdes om fördelning av medel i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås att anslaget ökas med 41 484 000 kronor.

Vidare föreslås att anslaget ökas med ytterligare 7 492 000 kronor för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med ovan nämnda proposition ska 10 procent av tilldelade anslagsmedel till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. I tabell nedan redovisas fördelningen till respektive högskola.

I anslagsposten Gymnastik- och idrotts-högskolan ingår medel till Centrum för idrotts-forskning med 6 721 573 kronor.

Tabell 9.2:55 Fördelning av forskningsmedel på anslagposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOSTER	BELOPP 2009	TILL- SKOTT FO- PROP 2009	TILL- SKOTT FO- PROP 2010	OMFÖR- DEL- NING 2010
1 Dans- och cirkushögskolan	4 364	1 033	0	-
2 Dramatiska institutet	4 212	1 033	0	-
3 Gymnastik- och idrotts-högskolan	23 477	239	392	-1 213
4 Högskolan i Borås	39 759	6 789	826	2 407
5 Högskolan Dalarna	45 091	1 864	825	2 146
6 Högskolan på Gotland	17 801	473	285	783
7 Högskolan i Gävle	74 141	2 431	767	-646
8 Högskolan i Halmstad	43 996	2 150	886	2 194
9 Högskolan Kristianstad	35 862	4 552	640	1 851
10 Högskolan i Skövde	31 294	1 978	831	2 507
11 Högskolan Väst	29 921	4 142	546	1 598
12 Konstfack	5 190	2 067	0	-
13 Kungl. Konsthögskolan	3 117	1 033	0	-
14 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	5 276	2 067	0	-
15 Operahögskolan i Stockholm	3 576	1 033	0	-
16 Södertörns högskola	28 125	3 434	1 494	1 770
17 Teaterhögskolan i Stockholm	3 824	1 033	0	-
18 Försvarshögskolan	4 634	4 133	0	-
Summa	403 660	41 484	7 492	13 397

Tabell 9.2:55 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	403 660	403 660	403 660
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	13 452	16 814	19 269
Beslut	62 373	62 876	63 242
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	479 485	483 349	486 170

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.2.56 2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 9.2:56 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

2008	Utfall	2 035 759	Anslags-sparande	87
2009	Anslag	2 087 177 ¹	Utgifts-prognos	2 087 177
2010	Förslag	2 172 539		
2011	Beräknat	2 205 717 ²		
2012	Beräknat	2 234 269 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 188 085 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 203 552 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning till vissa landsting enligt avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården samt om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Regeringens överväganden

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården har 2004 slutits mellan svenska staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting. Vidare har ett avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av

hälso- och sjukvården slutits 2003 mellan staten och företrädare för de sex berörda landstingen.

Resursfördelning

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande belopp.

I enlighet med bedömningen i budgetpropositionen för 2008 om en utbyggnad av läkarutbildningen vid Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet föreslås att anslaget för 2010 ökas med 4 197 000 kronor. Totalt omfattar denna utbyggnad 185 helårsstudenter vid de fem lärosätena.

I budgetpropositionen för 2009 bedömde regeringen att läkarutbildningen bör utökas med ytterligare 110 helårsstudenter fördelade med 10 till Linköpings universitet, 13 till Uppsala universitet, 13 till Göteborgs universitet, 17 till Umeå universitet, 28 till Lunds universitet och 29 till Karolinska institutet. Totalt uppgår utbyggnaden 2014 till 605 helårsstudenter. Anslaget föreslås för 2010 öka för denna utbyggnad med 7 453 000 kronor.

Vidare gjorde regeringen bedömningen i ovan nämnda proposition att tandläkarutbildningen bör byggas ut med totalt 30 helårsstudenter, varav 15 till Göteborgs universitet och 15 till Umeå universitet. Totalt uppgår utbyggnaden 2014 till 150 helårsstudenter. Anslaget föreslås för 2010 öka med 2 060 000 kronor för denna satsning.

Regeringen föreslår en ytterligare utökning av läkarutbildningen med totalt 30 helårsstudenter, varav 15 till Uppsala universitet och 15 till Linköpings universitet. Fullt utbyggd 2015 innebär denna satsning att läkarutbildningen ökar med ytterligare 165 helårsstudenter. Anslaget föreslås för 2010 öka med 2 078 000 kronor för denna utbyggnad av läkarutbildningen.

Dimensionering

Med utgångspunkt i den av regeringen föreslagna utbyggnaden av läkarutbildningen bör följande dimensionering gälla.

Tabell 9.2:56 Dimensionering av läkarutbildningen

Helårsstudenter

UNIVERSITET	2010	2011	2012	Total volymförändring 2015
Uppsala universitet	876	917	953	1 014
Lunds universitet	1 074	1 120	1 161	1 207
Göteborgs universitet	922	948	969	993
Umeå universitet	902	949	991	1 027
Linköpings universitet	730	773	811	868
Karolinska institutet	1 627	1 672	1 711	1 759
Summa	6 131	6 379	6 596	6 866

Med utgångspunkt i den av regeringen föreslagna utbyggnaden av tandläkarutbildningen bör följande dimensionering gälla.

Tabell 9.2:56 Dimensionering av tandläkarutbildningen

Helårsstudenter

UNIVERSITET	2010	2011	2012	Total volymförändring 2013
Göteborgs universitet	330	345	360	375
Umeå universitet	255	270	285	300
Summa	585	615	645	675

Tabell 9.2:56 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	2 087 177	2 087 177	2 087 177
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	69 574	86 954	99 639
Beslut	15 788	31 586	47 454
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	2 172 539	2 205 717	2 234 269

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIUxx). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.3 Forskning

9.3.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 9.3:1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor				
2008	Utfall	3 576 210	Anslags-sparande	31 927
2009	Anslag	4 029 248 ¹	Utgifts-prognos	4 061 175
2010	Förslag	4 499 831		
2011	Beräknat	4 578 116 ²		
2012	Beräknat	4 848 685 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 535 496 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 779 379 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget ändamål är att finansiera stöd till forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Anslaget används även för internationellt forskningssamarbete samt för utvärderingar, beredningsarbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kronor under 2011–2015.

Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar till vetenskaplig utrustning är också långsiktiga eftersom rådet åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen.

Vetenskapsrådet svarar även för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Vetenskapsrådet ska därför för budgetåret 2010 ges möjlighet att fatta beslut om stöd till forskning och vetenskaplig utrustning som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 9.3:1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet

Tusental kronor					
	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–
Ingående åtaganden		6 910 602	8 100 000	8 600 000	4 300 000
Nya åtaganden		4 619 719	4 514 818		
Infriade åtaganden		3 430 321	4 014 818	4 300 000	4 300 000
Utestående åtaganden	6 910 602	8 100 000	8 600 000	4 300 000	
Erhållet/förslaget bemyndigande	6 950 000	8 600 000	8 600 000		

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som bedömdes i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr 2008/09:160) föreslår regeringen att anslaget ökar med 158 130 000 kronor för finansiering av forskning och forskningens infrastrukturer och med 150 000 000 kronor för finansiering av ESS (European Spallation Source) 2010.

Vidare föreslår regeringen att anslaget ökar med 80 000 000 kronor för de särskilda satsningarna på infrastruktur inom ramen för de strategiska satsningarna, som presenterades i samma proposition, och att ytterligare 36 000 000 kronor beräknas tillföras anslaget 2011 för samma ändamål.

Vidare föreslås 20 000 000 kronor överföras till anslaget för vårdforskning från anslaget 8:2 *Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg från 2010. Överföringen görs till följd av att riksdagen har beslutat att delar av de ändamål och verksamheter avseende regeringens strategiska satsning på vårdvetenskap som hittills finansierats under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg flyttas till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (prop. 2008/09:100, bet. 2008/09:KU26, rskr. 2008/09:306).

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.1 Härlledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	4 029 248	4 029 248	4 029 248
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	62 453	100 903	121 787
Beslut	408 130	447 965	697 650
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 499 831	4 578 116	4 848 685

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 4 419 831 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2010.

9.3.2 3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell . Tabell 9.3:2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

2008	Utfall	111 262	Anslags-sparande	-743
2009	Anslag	111 705 ¹	Utgifts-prognos	110 496
2010	Förslag	115 211		
2011	Beräknat	116 032 ²		
2012	Beräknat	116 748 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 115 314 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 115 435 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Vetenskapsrådets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:2 Härlledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	111 705	111 705	111 705
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 732	4 450	5 045
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³	-226	-123	-2
Förslag/beräknat anslag	115 211	116 032	116 748

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 115 211 000 kronor anvisas under anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2010.

9.3.3 3:3 Rymdforskning

Tabell 9.3.3 Anslagsutveckling för Rymdforskning

Tusental kronor

2008	Utfall	172 874	Anslags- sparande	-2 335
2009	Anslag	193 975 ¹	Utgifts- prognos	201 339
2010	Förslag	196 982		
2011	Beräknat	200 314 ²		
2012	Beräknat	200 982 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 196 982 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 196 982 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för avgiften till den Europeiska rymdorganisationens (ESA) vetenskapliga program, för Sveriges avtalsbundna andel av det internationella driftbidraget till Esrange samt för projektstöd till svenska forskare för deltagande i nationell och internationell grundforskning inom rymdområdet. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 3:3 *Rymdforskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kronor under 2011–2015.

Den grundläggande forskning som finansieras via anslaget till rymdforskning bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Resursnivån för vetenskapsprogrammet inom ESA fastställs också för flera år i taget. Resursnivån för perioden 2006–2010 beslutades i december 2005. Det nu ingångna Esrange-avtalet löper till 2010.

Tabell 9.3.3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–
Ingående åtaganden	378 000	725 000	581 000	600 000	
Nya åtaganden	492 000	20 000	120 000		
Infriade åtaganden	145 000	164 000	101 000	172 000	428 000
Utestående åtaganden	725 000	581 000	600 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	850 000	860 000	600 000		

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.3 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	193 975	193 975	193 975
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 007	6 339	7 007
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	196 982	200 314	200 982

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 196 982 000 kronor anvisas under anslaget 3:3 *Rymdforskning* för 2010.

9.3.4 3:4 Institutet för rymdfysik

Tabell 9.3.4 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik

Tusental kronor				
2008	Utfall	46 237	Anslags-sparande	-625
2009	Anslag	46 394 ¹	Utgifts-prognos	47 034
2010	Förslag	47 773		
2011	Beräknat	48 205 ²		
2012	Beräknat	48 471 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 47 751 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 47 754 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Institutet för rymdfysiks förvaltningskostnader. Institutet bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät- och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.4 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	46 394	46 394	46 394
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 415	1 869	2 133
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³	-36	-58	-56
Förslag/beräknat anslag	47 773	48 205	48 471

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 47 773 000 kronor anvisas under anslaget 3:4 *Institutet för rymdfysik* för 2010.

9.3.5 3:5 Kungl. biblioteket

Tabell 9.3.5 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket

Tusental kronor				
2008	Utfall	258 938	Anslags-sparande	114
2009	Anslag	310 835 ¹	Utgifts-prognos	315 000
2010	Förslag	320 090		
2011	Beräknat	321 919 ²		
2012	Beräknat	323 665 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 320 090 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 320 090 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Kungl. bibliotekets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.5 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor			
	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	310 835	310 835	310 835
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 255	11 084	12 830
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	320 090	321 919	323 665

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 320 090 000 kronor anvisas under anslaget 3:5 *Kungl. biblioteket* för 2010.

9.3.6 3:6 Polarforskningssekretariatet

Tabell 9.3.6 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2008	Utfall	31 479	Anslags-sparande	861
2009	Anslag	26 553 ¹	Utgifts-prognos	25 000
2010	Förslag	31 163		
2011	Beräknat	31 149 ²		
2012	Beräknat	31 289 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 31 163 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 31 163 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Polarforskningssekretariatets förvaltningskostnader.

Tabell 9.3.6 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	67 108	69 214	-2 106
(varav tjänsteexport)	67 108	69 214	-2 106
Prognos 2009	95 000	94 000	1 000
(varav tjänsteexport)	95 000	94 000	1 600
Budget 2010	67 000	67 000	0
(varav tjänsteexport)	67 000	67 000	0

Polarforskningssekretariatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner.

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som bedömdes i forsknings- och innovationspropositionen föreslår regeringen att anslaget ökar med 4 000 000 kronor för sekretariatets utökade uppgifter.

Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.6 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor			
	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	26 553	26 553	26 553
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	610	598	720
Beslut	4 000	3 998	4 016
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	31 163	31 149	31 289

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 31 163 000 kronor anvisas under anslaget 3:6 *Polarforskningssekretariatet* för 2010.

9.3.7 3:7 Sunet

Tabell 9.3:7 Anslagsutveckling för Sunet

Tusental kronor

2008	Utfall	38 906	Anslags- sparande	0
2009	Anslag	41 503 ¹	Utgifts- prognos	41 503
2010	Förslag	42 146		
2011	Beräknat	42 130 ²		
2012	Beräknat	42 292 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 42 146 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 42 146 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera Sunet (Swedish University Computer Network), ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman universitet och högskolor, men också vissa folkbibliotek och läns museer. Sunet finansieras genom detta anslag och genom avgifter från universitet och högskolor. Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.3:7 Uppdragsverksamhet Sunet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	108 595	147 501	-38 906
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2009	109 000	150 503	-41 503
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2010	109 000	152 039	-43 039
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:7 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009 ¹	41 503	41 503	41 503
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	643	627	789
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	42 146	42 130	42 292

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 42 146 000 kronor anvisas under anslaget 3:7 *Sunet* för 2010.

9.3.8 3:8 Centrala etikprövningsnämnden

Tabell 9.3:8 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor

2008	Utfall	3 971	Anslags- sparande	423
2009	Anslag	4 826 ¹	Utgifts- prognos	4 914
2010	Förslag	8 915		
2011	Beräknat	8 875 ²		
2012	Beräknat	8 912 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 915 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 915 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen kommer att inrätta ett särskilt organ, en expertgrupp för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden och föreslår därför att anslaget ökar med 4 000 000 kronor från 2010.

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:8 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	4 826	4 826	4 826
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	89	67	87
Beslut	4 000	3 982	3 999
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 915	8 875	8 912

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 8 915 000 kronor anvisas under anslaget 3:8 *Centrala etikprövningsnämnden* för 2010.

9.3.9 3:9 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 9.3:9 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor			Anslags- sparande	
2008	Utfall	28 223		14 469
2009	Anslag	42 240 ¹	Utgifts- prognos	43 132
2010	Förslag	39 001		
2011	Beräknat	38 993 ²		
2012	Beräknat	39 172 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 001 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 001 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningskostnader.

Etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.3:9 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2008	23 310	0	29 445	-6 135
Prognos 2009	40 000	0	40 000	0
Budget 2010	39 000	0	39 000	0

Regeringens överväganden

Nämnderna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet ska avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2010 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till 39 miljoner kronor. Eftersom verksamheten ännu är förhållandevis ny finns en osäkerhet i beräkningen av anslagsförbrukningen och avgiftsintäkterna.

Från och med 2010 föreslås 4 000 000 kronor överföras till anslaget 3:8 *Centrala etikprövningsnämnden* för expertgruppen för oredlighet i forskning. Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:9 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	42 240	42 240	42 240
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	761	752	950
Beslut	-4 000	-3 999	-4 018
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	39 001	38 993	39 172

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 39 001 000 kronor anvisas under anslaget 3:9 *Regionala etikprövningsnämnder* för 2010.

9.3.10 3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 9.3:10 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	115 112		-494
2009	Anslag	116 485 ¹	Utgifts-prognos	115 941
2010	Förslag	118 291		
2011	Beräknat	118 684 ²		
2012	Beräknat	119 227 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 118 291 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 118 291 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2010–2012 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:10 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	116 485	116 485	116 485
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 806	2 199	2 742
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	118 291	118 684	119 227

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 118 291 000 kronor anvisas under anslaget 3:10 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2010.

9.4 Anslag för gemensamma ändamål

9.4.1 4.1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tabell 9.4.1 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2008	Utfall	52 429		2 154
2009	Anslag	55 168 ¹	Utgifts-prognos	54 328
2010	Förslag	57 016		
2011	Beräknat	56 938 ²		
2012	Beräknat	57 527 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 56 331 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 56 537 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget används för Internationella programkontoret för utbildningsområdets förvaltningskostnader.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kronor under 2011.

Skälen för regeringens förslag: Internationella programkontoret för utbildningsområdet administrerar utbildningsprogrammet Atlas. Under 2010 behöver myndigheten fatta beslut om att utdela stipendier för att kunna ge mottagarna rimliga förutsättningar att planera och genomföra verksamhet under 2011.

Tabell 9.4.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2008	Prognos 2009	Förslag 2010	Beräknat 2011	Beräknat 2012–
Ingående åtaganden	2 322	2 500	3 000	2 000	
Nya åtaganden	104	3 000	1 000		
Infriade åtaganden	-2 322	-2 500	-2 000	- 500	
Utestående åtaganden	104	3 000	2 000	1 500	
Erhållet/förslaget bemyndigande	8 000	3 000	2 000		

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att det svenska deltagandet inom de program som Internationella programkontoret för utbildningsområdet ansvarar för bidrar till att stärka kvaliteten och öppenheten i det svenska utbildningssystemet. Myndighetens informationssatsningar om EU:s Program för livslångt lärande under 2009 bedöms utgöra en god grund för en fortsatt ökning av det svenska deltagandet i programmet. Inom vissa delar av programmet är det särskilt angeläget med ökat deltagande, framför allt student- och lärarmobiliteten inom Erasmus och fortbildningsstipendierna inom Comenius.

Under 2009 och 2010 införs nya programdelar inom EU:s Program för livslångt lärande. Med anledning av detta samt årligen ökande volymer inom programmet föreslår regeringen en förstärkning om 750 000 kronor till myndighetens ramanslag 4:1 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*. Finansieringen föreslås ske genom att anslaget 1:14 *Utveckling av vuxenutbildning m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 57 016 000 kronor för budgetåret 2010.

Tabell 9.4.1 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	55 168	55 168	55 168
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 416	2 025	2 407
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	750	0	0
Övrigt ³	-318	-255	-48
Förslag/beräknat anslag	57 016	56 938	57 527

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.4.2 4.2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Tabell 9.4.2 Anslagsutveckling för Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2008	29 397	4 000	
2009	Anslag	33 310 ¹	29 764
2010	Förslag	33 826	
2011	Beräknat	34 444 ²	
2012	Beräknat	34 546 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 33 826 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 33 826 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslaget avser till största delen Sveriges medlemsavgift till Unesco, som utbetalas i euro och USD. Vidare finansierar anslaget medlemsavgifter till konventionen om skydd för världens

kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt de avgifter som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet. Anslaget täcker även kostnader för Svenska Unescorådet samt bevakning av Unescos verksamhet i Paris.

Regeringens överväganden

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten samt eventuella valutaförändringar. Avgiften till Unesco för de kommande två åren beslutas vid Unescos generalkonferens som hålls i Paris oktober 2009. Medlemsavgiften erläggs i början av 2010. För 2010 föreslås anslaget uppgå till 33 826 000 kronor.

Tabell 9.4.2 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	33 310	33 310	33 310
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	516	1 134	1 236
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ³			
Förslag/beräknat anslag	33 826	34 444	34 546

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

9.4.3 4.3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tabell 9.4.3 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

2008	Utfall	8 451	Anslags-sparande	3 232
2009	Anslag	11 705 ¹	Utgifts-prognos	11 368
2010	Förslag	11 886		
2011	Beräknat	11 996 ²		
2012	Beräknat	12 061 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2009 (prop. 2008/09:49, bet. 2008/09:FiU14, prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, prop. 2008/09:124, bet. 2008/09:FiU40) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 11 886 tkr i 2010 års prisnivå.

³ Motsvarar 11 886 tkr i 2010 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning. Anslaget används även för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Vidare finansieras inom anslaget de årliga kostnaderna för OECD-CERI:s indikatorprogram INES.

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren.

Regeringens överväganden

Under innevarande budgetår har en stor del av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och OECD:s indikatorprojekt INES.

Genom särskilt regeringsbeslut har medel fördelats till Baltic 21-sekretariatet. Medlen utgör en delfinansiering av Sveriges bidrag till sekretariatet.

Tabell 9.4.3 Härledning av anslagsnivån 2010–2012

Tusental kronor

	2010	2011	2012
Anvisat 2009¹	11 705	11 705	11 705
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	181	291	356
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	11 886	11 996	12 061

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2008 (bet. 2008/09:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2009 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Övergångseffekten till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.